

IV

(Pranešimai)

EUROPOS SAJUNGOS INSTITUCIJŲ IR ORGANŲ PRANEŠIMAI

KOMISIJA

EUROPOS BENDRIJŲ METINĖS ATASKAITOS

2007 FINANSINIAI METAI

I tomas

KONSOLIDUOTOSIOS FINANSINĖS ATASKAITOS IR KONSOLIDUOTOSIOS BIUDŽETO
VYKDYMO ATASKAITOS

(2008/C 287/01)

TURINYS

	Psl.
Konsoliduotųjų ataskaitų pastaba	2
Pagrindiniai įvykiai ir svarbiausi klausimai	3
ES biudžeto vykdymas ir apskaitymas	4
I DALIS: Europos Bendrijų konsoliduotos finansinės ataskaitos ir aiškinamosios pastabos	10
A. Balansas	11
B. Ekonominės veiklos rezultatų ataskaita	12
C. Pinigų srautų lentelė	13
D. Grynojo turto pokyčių ataskaita	14
E. Finansinių ataskaitų pastabos	15
II DALIS: Europos Bendrijų konsoliduotosios biudžeto vykdymo ataskaitos ir aiškinamosios pastabos	84
A. Konsoliduotosios biudžeto vykdymo ataskaitos	85
B. Konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų aiškinamosios pastabos	101

KONSOLIDUOTŲJŲ ATASKAITŲ PASTABA

Europos Bendrijų 2007 m. konsoliduotosios metinės ataskaitos parengtos remiantis informacija, kurią pateikė kitos institucijos ir įstaigos pagal Finansinio reglamento 129 straipsnio 2 dalį. Pareiškiu, kad šios ataskaitos parengtos pagal EB Finansinio reglamento VII antraštinę dalį, laikantis apskaitos principų, taisyklių ir metodų, nurodytų finansinių ataskaitų priede.

Iš šių institucijų ir įstaigų apskaitos pareigūnų gavau visą informaciją, kurios patikimumą patvirtino minėtieji pareigūnai ir kuri būtina, norint parengti ataskaitas, kuriose parodyti Europos Bendrijų turtas, įsipareigojimai ir biudžeto vykdymas.

Remdamasis šia informacija ir tokiomis patikromis, kurios, mano manymu, būtinos Europos Bendrijų ataskaitoms pasirašyti, tvirtinu, kad esu pagrįstai įsitikinęs, jog ataskaitose visais reikšmingais aspektais parodyta tikra ir teisinga Europos Bendrijų finansinė būklė.

Brian GRAY

Europos Komisijos apskaitos pareigūnas

PAGRINDINIAI ĮVYKIAI IR SVARBIAUSI KLAUSIMAI

Europos Bendrijų 2007 m. metinės ataskaitos yra trečiasis ataskaitų rinkinys, kuris bus rengiamas pagal 2005 m. Europos Bendrijų nustatytas kaupiamosios apskaitos taisykles. 2007 m. taip pat atnaujintas Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomas Finansinis reglamentas, kurio naujoji versija įsigaliojo 2007 m. gegužės 1 d.

Kaip ir bet kurio ataskaitų rinkinio atveju, Komisija stengiasi tobulinti tai, kas buvo paskelbta anksčiau, visų pirma siekdama pateikti skaitytojui suprantamesnę ir aktualesnę informaciją.

Kiek tai susiję su 2007 m. ataskaitų pateikimu, reikėtų pabrėžti šiuos pokyčius:

- Įtrauktas naujas skirsnis, kuriame paaiškinama, kaip vykdomas ir apskaitomas ES biudžetas. Šiame skirsnyje paaiškinama, kaip finansuojamos Bendrijos ir kaip išleidžiamos, kontroliuojamos bei apskaitomos lėšos.
- Taip pat įtrauktas skirsnis, siekiant geriau paaiškinti nepagrįstai išmokėtų sumų susigrąžinimą, įskaitant duomenis apie susijusias sumas (žr. E.6 skirsnį).
- Biudžeto vykdymo lentelėse sumos dabar nurodytos milijonais eurų. Taip pat įtraukta apibendrinamoji lentelė, kuria siekiama pateikti geresnį bendrą biudžeto įplaukų ir išlaidų apibūdinimą.
- Pirmą kartą pastabose parodytas ekonominės veiklos rezultato ir biudžeto rezultato suderinimas.

Galiausiai reikėtų pažymėti, kad nuo 2006 m. padidėjo konsolidavimo mastas — dabar įtrauktos trys bendrosios įmonės, palyginti su viena įmone 2006 m., ir šiuo metu yra 26 konsoliduotos agentūros, palyginti su 24 konsoliduotom agentūrom 2006 m.

PAGRINDINIAI 2007 M. METINIŲ ATASKAITŲ KLAUSIMAI

- Biudžeto perteklius toliau mažėjo nuo 1 848 mln. EUR iki 1 529 mln. EUR.
- Ekonominis metų rezultatas padidėjo nuo 197 mln. EUR pertekliaus 2006 m. iki 7 462 mln. EUR pertekliaus 2007 m.
- Visas turtas padidėjo nuo 67 332 mln. EUR 2006 m. iki 75 386 mln. EUR, o visi įsipareigojimai padidėjo nuo 131 550 mln. EUR iki 134 006 mln. EUR. Turto ir įsipareigojimų skirtumas bus finansuojamas trumpuoju laikotarpiu iš biudžeto lėšų, už kurias jau nubalsuota, arba jį ilgesniu laikotarpiu užtikrins valstybės narės.

ES BIUDŽETO VYKDYMAS IR APSKAITYMAS**1. METINIO BIUDŽETO RENGIMAS**

Iš ES biudžeto finansuojama įvairių sričių politika ir programos visoje Europos Sąjungoje. Remdamasi valstybių narių nustatytais prioritetais, Komisija vykdo specialias konkrečios srities programas, veiklą ir projektus. Galima parama įvairiausiems projektams: tiek švietimo projektams, susijusiems su studentų ir mokytojų judumu, tiek projektams, kurių tikslas — skatinti geresnę ES darbuotojų darbo aplinką, stiprinti išorės sienų kontrolę.

Beveik 95 % ES biudžeto skiriama finansuoti tokioms ES politikos ir veiklos sritims, dėl kurių susitarė visos valstybės narės. Veikla grindžiama biudžeto sudarymu (angl. ABB) užtikrinamas tiesioginis metinio biudžeto ir ES politikos sričių ryšys. Biudžeto nomenklatūroje pagal veiklos rūšis, kuri pirmą kartą įtraukta į 2004 m. biudžetą, aiškiai nurodomos Europos Sąjungos politikos sritys ir bendra kiekvienai iš šių sričių skiriamų išteklių suma.

32 politikos sritys yra suskirstytos į maždaug 200 veiklos rūšių, iš kurių daugiau nei 110 apima veiklos biudžeto išlaidų kategorijas ir todėl biudžeto nomenklatūroje atitinka biudžeto skyrius. Šios politikos sritys daugiausia yra susijusios su veikla, nes pagrindine pagal jas vykdoma veikla siekiama padėti trečiųjų šalių paramos gavėjams atitinkamose veiklos srityse. Tačiau kitos politikos sritys, pvz., „Koordinavimas ir teisinės konsultacijos“ ir „Biudžetas“, yra horizontalios ir jomis užtikrinamas tinkamas Komisijos funkcionavimas. Veiklos struktūra numatoma bendra konceptuali prioritetų nustatymo, planavimo, biudžeto sudarymo, kontrolės ir atskaitomybės sistema, kurios pagrindinis tikslas — gerinti veiksmingą, ekonomišką ir efektyvų išteklių naudojimą.

Biudžeto projekto priėmimo vidaus procedūra prasideda tuomet, kai Komisija pradeda rengti biudžeto projektą, kuris po to pateikiamas Tarybai, kuri gali atlikti reikiamus pakeitimus. Vėliau atnaujintas biudžetas teikiamas Europos Parlamentui, kuris pats gali siūlyti pakeitimus arba patvirtinti ar atmesti esamą projektą. Kai sutariama dėl visų pakeitimų ir atnaujinimų (prireikus įskaitant visiškai naują Komisijos pasiūlytą projektą), gruodžio mėn. viduryje Parlamentas patvirtina biudžetą. Parlamento pirmininkas paskelbia, kad biudžetas yra priimtas, o tada biudžetą galima vykdyti.

2. KAIP FINANSUOJAMA EB?

EB finansavimas yra dviejų pagrindinių kategorijų: nuosavųjų išteklių įplaukos ir įvairios įplaukos.

2.1. Nuosavųjų išteklių įplaukos ir gautinos sumos

ES automatiškai gauna nuosavųjų išteklių įplaukas, kad galėtų finansuoti savo biudžetą be tolesnio nacionalinių valdžios institucijų sprendimo (93 % visų įplaukų 2007 m.). Visa biudžetui finansuoti reikalingų nuosavųjų išteklių suma nustatoma iš visų išlaidų atėmus kitas įplaukas. Bendra nuosavųjų išteklių suma negali viršyti 1,24 % ES bendrųjų nacionalinių pajamų (BNP). Nuosavuosius išteklius galima suskirstyti į šias kategorijas:

1. Tradicinius nuosavuosius išteklius (TNI) sudaro muitai, žemės ūkio mokesčiai ir cukraus mokesčiai. Šiuos nuosavuosius išteklius iš ūkinės veiklos vykdytojų renka valstybės narės ES vardu. Tačiau valstybės narės pasilieka 25 % kaip atlygį už surinkimo išlaidas. Muitai ir žemės ūkio mokesčiai renkami už produktus, importuojamus iš trečiųjų šalių, taikant muitų normas pagal Bendrąjį muitų tarifą. Cukraus mokesčius moka cukraus gamintojai, kad būtų finansuojamos eksporto grąžinamosios išmokos už cukrų. TNI paprastai sudaro apie 15 % visų įplaukų iš nuosavųjų išteklių.
2. Nuosavieji ištekliai iš pridėtinės vertės mokesčio (PVM) renkami iš valstybių narių PVM bazių, kurios šiuo tikslu suderintos pagal Bendrijos taisykles. Tokia pati procentinė dalis taikoma suderintai kiekvienos valstybės narės bazei. Tačiau PVM bazei, į kurią atsižvelgiama, taikomas 50 % kiekvienos valstybės narės BNP apribojimas. PVM ištekliai paprastai sudaro apie 15 % nuosavųjų išteklių įplaukų.
3. Ištekliai iš bendrųjų nacionalinių pajamų (BNP) naudojami subalansuoti biudžeto įplaukas ir išlaidas, t. y. finansuoti tą biudžeto dalį, kuri nepriklauso jokiems kitiems įplaukų šaltiniams. Toks pat procentinis dydis taikomas kiekvienos valstybės narės BNP. Jis nustatomas pagal Bendrijos taisykles. BNP ištekliai paprastai sudaro apie 70 % nuosavųjų išteklių įplaukų.

Kalbant apie šių sumų mokėjimą, atskirose sąskaitose pateikiami tradiciniai nuosavieji ištekliai, kuriuos pagal Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000 6 straipsnio 3 dalies b punktą nustatė valstybės narės, bet kuriais Bendrijos negali disponuoti, nes jie dar nėra atgauti ar garantuoti arba dėl to, kad jie yra užginčyti. Kiekviena valstybė narė siunčia Komisijai šių sąskaitų ketvirčio atskaitą, konkrečiai nurodama kiekvienos išteklių rūšies:

- praėjusio ketvirčio nesumokėtą likutį,
- per atitinkamą ketvirtį susigrąžintas sumas,

- per atitinkamą ketvirtį padarytus bazės patikslinimus (korekcijas/panaikinimus),
- nurašytas sumas,
- atitinkamo ketvirčio pabaigoje susigrąžintą likutį.

Susigrąžinus tradicinius nuosavuosius išteklius iš atskiros sąskaitos, Komisija turi turėti galimybę jais naudotis ne vėliau kaip pirmą darbo dieną po devynioliktos antro mėnesio, einančio po mėnesio, per kurį buvo susigrąžinta teisė į gautiną sumą, dienos.

Teisių į gautinas sumas vertės sumažinimas atskiroje sąskaitoje turi būti atliekamas, siekiant parodyti padėtį, kai faktinis šių sumų grąžinimas neįtikimas. Šis vertės sumažinimas pagrįstas pačių valstybių narių atliktu vertinimu, remiantis Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000 6 straipsnio 4 dalies b punktu, kuriame teigiama, kad „kartu su galutine atitinkamų metų ketvirčio ataskaita valstybės narės siunčia teisių į gautinas sumas, nurodytų atskiroje sąskaitoje tų metų gruodžio 31 d., kurių grąžinimas neįtikimas, bendros sumos sąmatą“.

Remiantis valstybių narių atsiųstais įvertinimais, iš sumų, gautinų iš valstybių narių, punkto balanso turto pusėje atimta sumažinta vertė. Tačiau tai nereiškia, kad Komisija atsisako teisės susigrąžinti sumas, kurioms taikomas šis vertės koregavimas. Net jei lėšų susigrąžinimas labai neįtikimas ar beveik neįmanomas, tai nebūtinai reiškia, kad atitinkamas sumas Bendrijos biudžetas prarado kaip tradicinius nuosavuosius išteklius. Taip yra todėl, kad nesusigrąžintos teisės į gautinas sumas yra prarandamos tik tuo atveju, jei valstybė narė išnau-doja visus būdus, reikiamus jų susigrąžinimui užtikrinti. Jei valstybė narė to nepadaro, ji laikoma finansiskai atsakinga ir privalo tą sumą sumokėti į Bendrijos biudžetą pagal Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000 17 straipsnio 2 dalį.

2.2. Įvairios įplaukos

Įvairios įplaukos, gaunamos iš Europos Bendrijų veiklos, vidutiniškai sudaro 7 % visų įplaukų. Pavyzdžiui, konkurencijos bylų baudos ir vykdomieji raštai sumoms išieškoti, skirti privačiojo ir viešojo sektoriaus skolininkams, kiek tai susiję su Bendrijos projektų valdymu (kaip pirmiau nurodytas pavyzdys). Šiai kategorijai taip pat priklauso Teisingumo Teismo paskirti baudų mokėjimai valstybėms narėms, nevykdančioms priimto sprendimo. Kiekvienais metais Komisija valdo šimtus tūkstančių projektų ir per metus turi išduoti apie 12 000 vykdomųjų raštų sumoms išieškoti. Už bet kokią laiką nesumokėtą skolą skaičiuojami delspinigiai. Kai Bendrijos trečiųjų šalių, išskyrus valstybių narių, skolos lieka nesumokėtos, Komisijos (ir Tarybos) sprendimai, kuriais nustatoma mokėjimo prievolė, yra tiesiogiai vykdytini pagal vykdymo teritorijoje galiojančio civilinio proceso taisykles. Likusių skolininkų ieško Teisės tarnyba, padedama išorės teisės firmų.

3. KAIP VALDOMAS IR NAUDOJAMAS BENDRIJOS BIUDŽETAS

3.1. Pirminės veiklos išlaidos

Europos Bendrijų veiklos išlaidas sudaro įvairių finansinės perspektyvos kategorijų išlaidos, jos gali būti įvairių rūšių, atsižvelgiant į tai, kaip pinigai išmokami ir tvarkomi. Remdamosi Finansiniu reglamentu, Bendrijos vykdo bendrąjį biudžetą taikydamos šiuos metodus:

Tiesioginis centralizuotas valdymas: taikomas tais atvejais, kai biudžetą tiesiogiai vykdo atsakinga Bendrijų institucija arba įstaiga.

Netiesioginis centralizuotas valdymas: taikomas tais atvejais, kai Bendrijos biudžeto dalies valdymą patiki Bendrijų arba valstybės narės įstaigai.

Decentralizuotas valdymas: taikomas tais atvejais, kai Bendrijos paveda tam tikras biudžeto vykdymo užduotis trečiosioms šalims.

Pasidalijamasis valdymas: analogiškai, pagal šį valdymo metodą Bendrijos tam tikras biudžeto vykdymo užduotis paveda valstybėms narėms.

Jungtinis valdymas: pagal šį metodą Bendrijos tam tikras biudžeto vykdymo užduotis patiki tarptautinėms organizacijoms.

Didžioji išlaidų dalis, šiais metais 90 mlrd. EUR (2006 m. 91 mlrd. EUR), priskiriamos pasidalijamojo valdymo kategorijai, kai užduotys pavedamos vykdyti valstybėms narėms, ir apima tokias sritis, kaip antai žemės ūkio išlaidas ir struktūrinius veiksmus.

3.2. Įvairūs finansų pareigūnai

Komisijos narių kolegija prisiima bendrą politinę atsakomybę, tačiau faktiškai neturi jokių biudžeto vykdymo įgaliojimų. Ji kiekvienais metais paveda šias užduotis atskiriems valstybės tarnautojams, kurie atsisakaito Kolegijai ir kuriems taikomi Tarnybos nuostatai. Šie darbuotojai — paprastai generaliniai direktoriai ir tarnybų vadovai — yra vadinami įgaliotaisiais leidimus duodančiais pareigūnais. Jie savo ruožtu gali pavesti biudžeto vykdymo užduotis perigaliotiesiems leidimus duodantiems pareigūnams.

Leidimus duodančių pareigūnų atsakomybė apima visą valdymo procesą, pradedant tuo, ką reikia padaryti, norint įvykdyti institucijos nustatytus politikos tikslus, ir baigiant veiklos valdymu, kiek tai susiję su biudžetu ir pačia veikla, įskaitant teisinių įsipareigojimų pasirašymą, veiklos rezultatų kontrolę, mokėjimų vykdymą ir prireikus lėšų susigrąžinimą. Leidimus duodantys pareigūnai taip pat turi suorganizuoti vertinimus, kad būtų išanalizuotas jų pasiūlymų įgyvendinamumas (*ex ante* vertinimas) ir nustatyta, ar jau įgyvendinamos programos vykdomos sėkmingai ir ar jos yra ekonomiškai veiksmingos (tarpinis ir *ex post* vertinimai). Šių vertinimų rezultatai naudojami siekiant pagerinti sprendimų priėmimo procesą ir padidinti skaidrumą, atskaitomybę ir Komisijos intervencijos ekonominį veiksmingumą.

Patikimas finansų valdymas ir tinkama atskaitomybė kiekviename generaliniame direktorate užtikrinama valdymo kontrolę (už kurią atsakingi leidimus duodantys pareigūnai) atskiriant nuo vidaus audito ir reikalavimų laikymosi kontrolės, taikant aiškius vidaus kontrolės standartus (parengtus pagal tarptautinius COSO standartus), vykdant *ex ante* ir *ex post* patikrinimus, nepriklausomą vidaus auditą remiantis rizikos įvertinimu bei už veiklą reguliariai atsiskaitant atskiriems Komisijos nariams.

Apskaitos pareigūnas vykdo leidimus duodančių pareigūnų pateiktus mokėjimo pavedimus ir vykdomuosius raštus sumoms išieškoti. Jis taip pat yra atsakingas už išdo valdymą, apskaitos taisyklių ir metodų nustatymą, apskaitos sistemų tvirtinimą, apskaitos tvarkymą ir institucijos metinių ataskaitų rengimą bei šių ataskaitų konsolidavimą su kitų konsoliduotų institucijų ataskaitomis. Be to, apskaitos pareigūnas turi pasirašyti ataskaitas, pareikšdamas, kad jose parodyta tikra ir teisinga finansinė būklė.

Vidaus auditorių, kuris, tiksliaja termino prasme, nėra finansų pareigūnas, skiria institucija, jog jis tikrintų, kad tinkamai veiktų biudžeto įvykdymo sistemos ir procedūros bei patartų institucijai rizikos valdymo klausimais. Vidaus auditorius pateikia nepriklausomą nuomonę apie valdymo ir kontrolės sistemų kokybę bei rekomendacijas, kaip pagerinti veiklos procedūras ir skatinti patikimą finansų valdymą.

3.3. Įsipareigojimas naudoti ES biudžetą

Kai biudžetas patvirtinamas, Biudžeto generalinis direktoratas per Komisijos apskaitos sistemą paskirsto lėšas įvairioms Komisijos tarnyboms ir institucijoms bei kitoms įstaigoms pagal jų politinę atsakomybę, remdamasis veikla grindžiamo biudžeto sudarymo sistema. Pavyzdžiui, Komisija pavestų su aplinka susijusių biudžeto eilučių valdymo atsakomybę Aplinkos generalinio direktorato vadovui arba generaliniam direktoriui (tam, kuris yra įgaliotasis leidimus duodantis pareigūnas, atsakingas už atitinkamas biudžeto eilutes).

Prieš sudarant teisinį įsipareigojimą (pavyzdžiui, sutartį arba dotacijos susitarimą) su trečiaja šalimi, metiniame biudžete turi būti įtraukta biudžeto eilutė, pagal kurią būtų galima vykdyti atitinkamą veiklą. Atitinkamoje biudžeto eilutėje taip pat turi būti pakankamai lėšų išlaidoms padengti. Jeigu tenkinamos šios sąlygos, reikiamos lėšos turi būti rezervuojamos biudžete kaip apskaitos sistemos biudžetinis įsipareigojimas.

Kai už projektą atsakingas asmuo, arba „iniciatorius“ pradeda vykdyti biudžetinį įsipareigojimą, tai turi būti atliekama pagal iš anksto nustatytą tvarką — „finansų grandinę“ — t. y. dokumentų ir elektroninę seką, kurioje dalyvauja mažiausiai du žmonės (vadinamasis „keturių akių principas“), iniciatorius ir tikrintojas. Prieš atsakingajam leidimus duodančiam pareigūnui patvirtinant įsipareigojimą, pagal esamą finansų grandinę numatoma atlikti finansines ir veiklos patikras.

Kol Komisija arba kita EB įstaiga ir galimas Bendrijos pinigų gavėjas nesudaro rašytinio teisinio įsipareigojimo, iš Bendrijos biudžeto negalima naudoti jokių pinigų. Pagal tiesioginį centralizuotą valdymą šis teisinis įsipareigojimas tampa arba sutartimi su rangovu, arba dotacijos susitarimu su gavėju.

Patvirtinus biudžetinį įsipareigojimą, jis įtraukiamas į biudžeto apskaitos sistemą ir atitinkamai paskirstomi asignavimai. Tačiau tai neturi poveikio bendrosioms sąskaitoms (arba didžiąjai knygai), nes dar nėra išlaidų. Taip yra todėl, kad Europos Bendrijų apskaitos sistemą sudaro du atskiri, bet susiję elementai:

- a) biudžeto sąskaitos, kuriose pateikiama išsami biudžeto vykdymo informacija; ir
- b) bendrosios sąskaitos, kurių pagrindu rengiamas balansas ir nustatomi veiklos rezultatai.

Biudžeto sąskaitose nurodomi įsipareigojimai ir mokėjimai, kurie kasdien vykdomi apie 1 150 biudžeto eilučių. Jos grindžiamos modifikuotu pinigų apskaitos principu, kai išlaidų arba pajamų punktas sąskaitose įrašomas tik tuomet, kai pinigai paskirstomi, išmokami arba gaunami. Ši apskaitos rūšis yra būdinga viešajam sektoriui, kuriame paprastai daugiausia dėmesio skiriama biudžetui ir jo vykdymui. Europos Parlamentas, t. y. institucija, kuriai atsiskaito vykdomosios valdžios institucija, Komisija, paprastai siekia patikrinti, kad vykdomosios valdžios institucija vykdo EP pageidavimus, pareikštus priimant biudžetą. Kiekvieną mėnesį tinklavietėje Europa Komisija skelbia duomenis apie esamą biudžeto vykdymo padėtį (išlaidas). Duomenys pateikiami pagal finansinės perspektyvos išlaidų kategorijas ir politikos sritis.

Bendrosiose sąskaitose (arba didžiojoje knygoje) taikomas dvejybinio buhalterinės apskaitos įrašo metodas, siekiant parodyti visas finansinių metų išlaidas ir įplaukas (taigi ir veiklos rezultatą) bei nustatyti finansinę EB būklę, parengiant atitinkamų metų gruodžio 31 d. turto ir įsipareigojimų balansą.

3.4. Mokėjimų vykdymas

3.4.1. Bendrosios taisyklės

Kol už atitinkamą operaciją atsakingas leidimus duodantis pareigūnas nepatvirtina biudžetinio įsipareigojimo, mokėjimų atlikti negalima. Kai reikia atlikti mokėjimą, būtina vykdyti privalomas procedūras, panašiai kaip biudžetinio įsipareigojimo atveju. Tai atliekama apskaitos sistemoje, laikantis atitinkamos dokumentų ir (arba) elektroninės sekos. Procedūrą taip pat pradeda iniciatorius ir ją galiausiai patvirtina perįgaliotas leidimus duodantis pareigūnas. Patvirtinus mokėjimą, tiek biudžeto, tiek bendrosios sąskaitos atnaujinamos automatiškai.

Kai mokėjimas patvirtinamas apskaitos sistemoje, atliekamas pervedimas į gavėjo sąskaitą. Komisija, pavyzdžiui, beveik visus mokėjimus vykdo per Biudžeto generalinio direktorato izdo departamentą, atlikdama banko pavedimą. Jos sąskaitos yra valstybių narių izduose, centriniuose bankuose ir komerciniuose bankuose.

Komisija atlieka daugiau nei milijoną mokėjimų per metus. Komisija yra SWIFT (Pasaulinės tarpbankinių finansinių telekomunikacijų organizacijos) dalyvė. Kiekvieną dieną atliekant bent vieną mokėjimą, kurį kontroliuoja Biudžeto generalinio direktorato izdo departamentas, patvirtinti mokėjimo pavedimai tampa mokėjimo nurodymais, kurie automatiškai siunčiami į Komisijos bankus, kad nurodytiems gavėjams būtų išmokami pinigai.

3.4.2. Išankstinis finansavimas

Išankstinis finansavimas — tai mokėjimas, kuriuo gavėjui suteikiamas pinigų avansas, t. y. pradinės lėšos. Šios lėšos gali būti padalytos į kelis mokėjimus per išankstinio finansavimo susitarime nustatytą laikotarpį. Pradinės lėšos arba avansas yra naudojami tuo tikslu, kuriam buvo suteikti susitarime nustatytu laikotarpiu, arba turi būti grąžinti, t. y. jei gavėjas nepatiria reikalavimus atitinkančių išlaidų, jis privalo Europos Bendrijoms grąžinti išankstinio finansavimo sumą. Taigi sumokėta išankstinio finansavimo suma nėra laikoma galutinėmis išlaidomis tol, kol nėra laikomasi atitinkamų sutarties sąlygų, ir todėl balanse priskiriama turtui, kai atliekamas pradinis mokėjimas. Kai patvirtinamos reikalavimus atitinkančios išlaidos ir gaunamos grąžinamos sumos, išankstinio finansavimo suma sumažinama (visiškai arba iš dalies). Bendrijoms išanalizavus gautame prašyme kompensuoti išlaidas nurodytas sumas (žr. toliau) ir pripažinus visą išankstinio finansavimo sumą arba jos dalį, pripažinta reikalavimus atitinkančių išlaidų suma yra pašalinama iš balanso ir parodoma kaip išlaidos veiklos rezultatų ataskaitoje. Ši suma gali visiškai arba iš dalies padengti išankstinio finansavimo sumą.

Išankstinis finansavimas vertinamas numatoma atsiperkamąja verte, atsižvelgiant į tai, ar išankstiniam finansavimui suteikta atitinkama garantija. Numatoma neatgautina išankstinio finansavimo suma pripažįstama ekonominių rezultatų ataskaitoje kaip išlaidos, o balanse — kaip išankstinio finansavimo apskaitinės vertės sumažėjimas. Palūkanos paprastai yra gaunamos už išmokėtą išankstinio finansavimo sumą (atkreiptinas dėmesys į tokias išimtis, kaip valstybėms narėms išmokėtos sumos arba pasirengimo narystei pagalba). Nuo šių palūkanų nuosavybės priklauso dvi esamo išankstinio finansavimo kategorijos, t. y. Europos Bendrijų arba trečiųjų šalių išankstinis finansavimas. Skirtumas tarp šių dviejų kategorijų yra toks, kad palūkanos, gautos už Europos Bendrijų išankstinio finansavimo sumas, yra Bendrijų nuosavybė ir turi būti grąžintos Bendrijoms, o palūkanos, gautos iš trečiųjų šalių išankstinio finansavimo, priklauso gavėjui.

3.4.3. Prašymai kompensuoti išlaidas ir išlaidų atitikimas reikalavimams

Praėjus tam tikram laikui po avanso išmokėjimo arba išankstinio mokėjimo, atitinkama EB įstaiga gaus prašymą kompensuoti išlaidas, kad būtų pateisinta, kaip gavėjas, remdamasis sutartimi, išleido išankstinio finansavimo sumą. Kaip dažnai per metus siunčiami prašymai kompensuoti šias išlaidas priklauso nuo finansuotos veiklos rūšies ir sutarties sąlygų: jos nebūtinai gaunamos iki metų pabaigos.

Gautos išlaidų ataskaitos iš karto įrašomos į apskaitos sistemą kaip trumpalaikės mokėtinios sumos, kurių atitikimas reikalavimams turi būti patikrintas (debetuojama suma). Tai vadinama „1 etapas. Sąskaita“. Išlaidos pripažįstamos bendrosiose sąskaitose tik tuomet, kai įvyksta jas nulemiantis įvykis — t. y. kai patvirtinamas prašymas kompensuoti išlaidas. Taigi 1 etape išlaidos dar nepripažįstamos. Atsakingas personalo narys turi patikrinti gautą prašymą ir prireikus gali paprašyti papildomo pagrindimo prieš patvirtindamas sistemoje ir dokumentuose, kad prašymas galioja ir kad galima atlikti mokėjimą. Patvirtinus, kad prašymas galioja, daromas apskaitos įrašas, kuriuo remiantis reikalavimus atitinkančios sumos ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje parodomos kaip išlaidos (2 etapas. Sąskaita). Nepadengtos likusios išankstinio finansavimo ir kreditorių sumos taip pat sumažinamos patvirtinta suma. Biudžetinėms sąskaitoms jokio poveikio nėra, nes pradinis mokėjimas jau įtrauktas į apskaitą.

3.4.4. Tolesnių sumų mokėjimas

Jeigu prašoma ir tikrinama suma viršija pradinį mokėjimą arba jeigu pagal sutartį reikia atlikti antrą arba galutinį mokėjimą, pagal tokias pačias taisykles kaip pirmiau pateikiamas naujas mokėjimo prašymas. Prieš atliekant mokėjimą įgaliotas leidimus duodantis pareigūnas suteikia galutinį patvirtinimą. Tinkamumo kriterijai apibrėžiami pagrindiniame teisės akte, kvietimuose teikti paraiškas, kituose dotacijų gavėjams skirtuose informaciniuose dokumentuose ir (arba) dotacijos susitarimo sąlygose. Išanalizavus reikalavimus atitinkančias išlaidas, jos perkeliamos į sąnaudas, o gavėjui pranešama, jei yra kokių nors reikalavimų neatitinkančių sumų. Sumos, kurių atitikimas reikalavimams turi būti patikrintas, — tai sumos pagal gautus prašymus padengti išlaidas, kurių atitikimas reikalavimams dar nebuvo patikrintas ir kurios yra susijusios su įvykiais, dėl kurių atsirado kol kas nenustatytos išlaidos.

3.4.5. Apskaita metų pabaigoje (apskaitos laikotarpių atskyrimas)

Metų pabaigoje nepadengtos išankstinio finansavimo sumos yra lygios iš pradžių išmokėti (-oms) sumai (-oms), atėmus: grąžintas sumas, padengtas reikalavimus atitinkančias sumas, metų pabaigoje dar nepadengtas apskaičiuotas reikalavimus atitinkančias sumas, ir vertės sumažėjimą. Gautos garantijos, susijusios su išankstinio finansavimo sumomis, yra pateikiamos nebalansiniuose straipsniuose kaip neapibrėžtasis turtas.

Metų pabaigoje atliekant apskaitos laikotarpių atskyrimo procedūras, atsižvelgiama į metų pabaigoje dar negautus prašymus padengti išlaidas. Ypač svarbu įvertinti, kokias reikalavimus atitinkančias išlaidas patyrė Bendrijos lėšų gavėjai, nors EB apie jas dar nepranešta. Siekiant kuo tiksliau įvertinti šias sumas, taikomi skirtingi metodai, atsižvelgiant į veiklos rūšį ir turimą informaciją. Remiantis tais apskaitos laikotarpių atskyrimo įrašais, numatomos reikalavimus atitinkančios sumos įrašomos kaip sukauptos sąnaudos, o reikalavimų neatitinkanti išlaidų dalis lieka sumų, kurių atitikimas reikalavimams turi būti patikrintas, sąskaitose. Šios sumos parodomos prie trumpalaikių įsipareigojimų, kad nebūtų pervertinamas turtas ir įsipareigojimai.

3.5. Nepagrįstai išmokėtų sumų susigrąžinimas

Biudžeto išlaidų atitikimą reikalavimams tikrina atitinkamos EB tarnybos arba, pasidalijamojo valdymo atveju, valstybės narės, remdamosi taikytinose taisyklėse arba kiekvienos dotacijos sąlygose numatytais patvirtinamaisiais dokumentais. Siekiant optimizuoti kontrolės sistemų sąnaudų ir teikiamos naudos santykį, paskutinių prašomų sumų patvirtinamųjų dokumentų patikros paprastai yra daug nuodugnesnės nei tarpinių prašomų sumų, ir todėl gali padėti aptikti klaidas tarpiniuose mokėjimuose, kurios ištaisomos koreguojant galutinį mokėjimą. Be to, EB ir (arba) valstybė narė turi teisę patikrinti patvirtinamųjų dokumentų teisingumą atlikdamos patikras pareiškėjo patalpose finansuojamos veiklos vykdymo metu ir (arba) vėliau (*ex post*). Vykdymo laikotarpiu nustatytas klaidas galima ištaisyti koreguojant paskesnes prašomas sumas. Dėl *ex post* nustatytų klaidų bus rengiamas vykdomasis raštas sumoms išieškoti. Papildomos šios srities informacijos taip pat ieškokite **E.6** skirsnyje.

4. ATSKAITOMYBĖ METŲ PABAIGOJE

4.1. Metinės ataskaitos

Apskaitos pareigūnas atsakingas už metinių ataskaitų parengimą ir užtikrinimą, kad jose būtų parodyta tikra ir teisinga ES finansinė padėtis. Metinės ataskaitas sudaro finansinės ataskaitos ir biudžeto vykdymo ataskaitos. Jas priima Komisija ir teikia Audito Rūmams, kad jie atliktų auditą. Galiausiai jos pateikiamos Tarybai ir Parlamentui, kad jie patvirtintų biudžeto įvykdymą.

4.2. Metinės veiklos ataskaitos

Kiekvienas leidimus duodantis pareigūnas turi parengti veiklos, už kurią jis atsakingas, metinę veiklos ataskaitą (MVA). Šioje MVA jis atsiskaito už politikos srities rezultatus ir pateikia pagrįstą patikinimą, kurį jis gali pateikti, kad jo ataskaitoje apibūdinti veiklai priskirti ištekčiai buvo panaudoti pagal paskirtį ir laikantis patikimo finansų valdymo principų ir kad esamos kontrolės procedūros teikia reikiamas garantijas, užtikrinančias susijusių sanderų teisėtumą ir teisingumą.

5. AUDITAS IR BIUDŽETO ĮVYKDYMO PATVIRTINIMAS

5.1. Auditas

ES metines ataskaitas ir išteklių valdymą tikrina išorės auditorius, Europos Audito Rūmai, kurie parengia metinę ataskaitą Tarybai ir Europos Parlamentui. Audito Rūmų pagrindinis uždavinys — atlikti nepriklausomą išorės Europos Bendrijų metinių ataskaitų auditą. Vykdydami veiklą, Audito Rūmai pateikia:

1. Veiklos, finansuojamos iš bendrojo biudžeto, metinę ataskaitą, kurioje pateikia išsamias pastabas apie metines ataskaitas ir susijusias operacijas.
2. Nuomonę, pagrįstą atliktais auditais ir pateiktą metinėje ataskaitoje kaip patikinimo pareiškimas, apie i) ataskaitų patikimumą ir ii) susijusių sandorų, įskaitant įplaukas, surinktas iš apmokestinamų subjektų, ir išmokas galutiniams gavėjams, teisėtumą ir teisingumą.
3. Specialiąsias ataskaitas, kuriose pateikiamos audito išvados apie konkrečias valdymo sritis.

Audito Rūmai turi teisę gauti visus dokumentus, kurių reikia jų vykdomo audito metu. Audito Rūmai vykdo visų rūšių ES veiklos auditą, įskaitant atskirų operacijų ir mokėjimų teisėtumo ir teisingumo patikrinimą. Jie taip pat vykdo pačių metinių ataskaitų auditą, prirėkus peržiūredami atskirus balansus ir ekonominės veiklos rezultatų ataskaitas bei bendrą finansinių ataskaitų pateikimą. Taigi Audito Rūmai gali pateikti savo nuomonę ne tik apie pateiktus duomenis, bet ir apie esamą sistemą bei kontrolę.

5.2. Biudžeto įvykdymo patvirtinimas

Galutinė kontrolė — tai atitinkamų finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimas. Europos bendrijoje už sprendimą dėl biudžeto įvykdymo atsakingas Europos Parlamentas. Tai reiškia, kad atlikus auditą ir pabaigus rengti metines ataskaitas Taryba turi pateikti rekomendacijas, o po to Parlamentas turi nuspręsti, ar suteikti Komisijai ir kitoms EB įstaigoms Bendrijų biudžeto įvykdymo patvirtinimą už praėjusius finansinius metus. Šis sprendimas grindžiamas ataskaitų ir Audito Rūmų metinės ataskaitos (į kurią įtrauktas oficialus patikinimo pareiškimas) peržiūra ir Komisijos atsakymais, taip pat remiantis Komisijai skirtais tolesniais klausimais ir prašymais pateikti papildomos informacijos.

Biudžeto įvykdymo patvirtinimas rodo politinį biudžeto vykdymo išorės kontrolės aspektą ir yra sprendimas, kuriuo Europos Parlamentas, remdamasis Tarybos rekomendacija, atleidžia Komisiją nuo atsakomybės už konkretaus biudžeto valdymą ir taip pažymi to biudžeto egzistavimo pabaigą. Galimas vienas iš trijų šios biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūros rezultatų: biudžeto įvykdymo patvirtinimo suteikimas, biudžeto įvykdymo patvirtinimo atidėjimas arba atsisakymas patvirtinti biudžeto įvykdymą. Patvirtindamas biudžeto įvykdymą Parlamentas gali pateikti jo nuomone svarbias pastabas, dažnai gali nurodyti rekomenduojamus veiksmus, kurių turi imtis Komisija. Komisija tolesnės priežiūros ataskaitoje nurodo priemones, kurių imtasi, ir nustato veiksmų planą, kurį siunčia ir Parlamentui, ir Tarybai.

I DALIS

EUROPOS BENDRIJŲ KONSOLIDUOTOSIOS METINĖS ATASKAITOS IR AIŠKINAMOSIOS
PASTABOS

TURINYS

	<i>Psl.</i>
A. Balansas	11
B. Ekonominės veiklos rezultatų ataskaita	12
C. Pinigų srautų lentelė	13
D. Grynojo turto pokyčių ataskaita	14
E. Finansinių ataskaitų pastabos	15
1. Svarbiausi apskaitos principai	16
2. Balanso pastabos	27
3. Ekonominės veiklos rezultatų ataskaitos pastabos	46
4. Pinigų srautų lentelės pastabos	57
5. Nebalansiniai straipsniai	57
6. Nepagrįstai išmokėtų sumų susigrąžinimas	65
7. Finansinės rizikos valdymas	70
8. Susijusių šalių atskleidimas	79
9. Įvykiai po balanso datos	80
10. Konsoliduotos įstaigos	81
11. Nekonsoliduotos įstaigos	82

A. BALANSAS

Mln. EUR

	Pastaba	2007 12 31	2006 12 31
ILGALAIKIS TURTAS:			
Nematerialusis turtas	2.1	44	37
Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai	2.2	4 523	4 586
Ilgalaikės investicijos	2.3	1 973	2 157
Paskolos	2.4	1 806	2 023
Ilgalaikis išankstinis finansavimas	2.5	14 015	22 425
Ilgalaikės gautinos sumos	2.6	127	328
		22 488	31 556
TRUMPALAIKIS TURTAS:			
Atsargos	2.7	88	115
Trumpalaikės investicijos	2.8	1 420	1 426
Trumpalaikis išankstinis finansavimas	2.9	20 583	8 055
Trumpalaikės gautinos sumos	2.10	12 051	9 796
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	2.11	18 756	16 384
		52 898	35 776
Iš viso turto		75 386	67 332
ILGALAIKIAI ĮSIPAREIGIJIMAI:			
Išmokos darbuotojams	2.12	(33 480)	(32 200)
Ilgalaikiai atidėjiniai	2.13	(1 079)	(989)
Ilgalaikiai finansiniai įsipareigojimai	2.14	(1 574)	(1 862)
Kiti ilgalaikiai įsipareigojimai	2.15	(1 989)	(2 020)
		(38 122)	(37 071)
TRUMPALAIKIAI ĮSIPAREIGIJIMAI:			
Trumpalaikiai atidėjiniai	2.16	(369)	(379)
Trumpalaikiai finansiniai įsipareigojimai	2.17	(135)	(20)
Mokėtinos sumos	2.18	(95 380)	(94 080)
		(95 884)	(94 479)
Iš viso įsipareigojimų		(134 006)	(131 550)
GRYNASIS TURTAS			
Rezervai	2.19	2 806	2 855
Iš valstybių narių pareikalautinos sumos:	2.20		
Išmokos darbuotojams ⁽¹⁾		(33 480)	(32 200)
Kitos sumos ⁽²⁾		(27 946)	(34 873)
GRYNASIS TURTAS		(58 620)	(64 218)

⁽¹⁾ Pagal Tarybos nuostatų (1968 m. vasario 29 d. Tarybos reglamentas (EEB) 259/68 su pakeitimais) 83 straipsnį valstybės narės bendrai garantuoja pensijų įsipareigojimus.

⁽²⁾ Parlamentas 2007 m. gruodžio 13 d. patvirtino biudžetą, kuriame numatyta apmokėti Bendrijų trumpalaikius įsipareigojimus nuosavaisiais ištekliais, kurie 2008 m. bus surinkti valstybių narių arba iš jų pareikalauti.

B. EKONOMINĖS VEIKLOS REZULTATŲ ATASKAITA

		Mln. EUR	
	Pastaba	2007	2006
VEIKLOS ĮPLAUKOS			
Įplaukos iš nuosavųjų išteklių ir įnašų	3.1	112 084	105 118
Kitos veiklos įplaukos	3.2	9 080	8 368
		121 164	113 486
VEIKLOS IŠLAIDOS			
Administracinės išlaidos	3.3	(7 120)	(6 619)
Veiklos išlaidos:	3.4	(104 682)	(106 803)
		(111 802)	(113 422)
PAGRINDINĖS VEIKLOS PERTEKLIUS		9 362	64
Finansinės įplaukos	3.5	674	621
Finansinės išlaidos	3.6	(354)	(331)
Išmokų darbuotojams išsipareigojimų pokyčiai	2.12	(2 207)	108
Asocijuotosioms įstaigoms ir bendrosioms įmonėms tenkanti grynojo pertekliaus (deficito) dalis	3.7	(13)	(265)
METINIS EKONOMINĖS VEIKLOS REZULTATAS		7 462	197

C. PINIGŲ SRAUTŲ LENTELĖ

		Mln. EUR	
	Pastaba	2007	2006
Metinis ekonominės veiklos rezultatas		7 462	197
<i>Pagrindinė veikla</i>	4.2		
Amortizacija		11	11
Nusidėvėjimas		329	306
Nuostoliai dėl investicijų vertės sumažėjimo (atstatymas)		(3)	(3)
Paskolų (padidėjimas) sumažėjimas		217	374
Ilgalaikio išankstinio finansavimo (padidėjimas) sumažėjimas		8 410	307
Ilgalaikių gautinų sumų (padidėjimas) sumažėjimas		201	(84)
Atsargų (padidėjimas) sumažėjimas		27	11
Trumpalaikio išankstinio finansavimo (padidėjimas) sumažėjimas		(12 528)	(1 422)
Trumpalaikių gautinų sumų (padidėjimas) sumažėjimas		(2 255)	(2 558)
Ilgalaikių atidėjinių padidėjimas (sumažėjimas)		90	(108)
Ilgalaikių finansinių įsipareigojimų padidėjimas (sumažėjimas)		(288)	(58)
Kitų ilgalaikių įsipareigojimų padidėjimas (sumažėjimas)		(31)	167
Trumpalaikių atidėjinių padidėjimas (sumažėjimas)		(10)	104
Trumpalaikių finansinių įsipareigojimų padidėjimas (sumažėjimas)		115	(2)
Mokėtinų sumų padidėjimas (sumažėjimas)		1 300	11 552
Ankstesnių metų biudžeto perteklius, įtrauktas kaip nepiniginės įplaukos		(1 848)	(2 410)
Kiti nepiniginiai pokyčiai		(15)	140
<i>Išmokų darbuotojams įsipareigojimų padidėjimas (sumažėjimas)</i>		1 280	(956)
<i>Investicinė veikla</i>	4.3		
Nematerialiojo turto ir nekilnojamojo turto, įrangos bei įrengimų vertės (padidėjimas) sumažėjimas		(284)	(772)
Ilgalaikių investicijų (padidėjimas) sumažėjimas		(5)	(156)
Trumpalaikių investicijų (padidėjimas) sumažėjimas		6	14
GRYNIJI PINIGŲ SRAUTAI		2 181	4 654
PINIGŲ IR PINIGŲ EKVIVALENTŲ GRYNASIS PADIDĖJIMAS ⁽¹⁾		2 181	4 654
PINIGAI IR PINIGŲ EKVIVALENTAI METŲ PRADŽIOJE ⁽¹⁾	2.11	16 824	12 170
PINIGAI IR PINIGŲ EKVIVALENTAI METŲ PABAIGOJE ⁽¹⁾	2.11	19 005	16 824

⁽¹⁾ Įskaitant Garantijų fondo pinigus (žr. 2.11 pastabą).

D. GRYNOJO TURTO POKYČIŲ ATASKAITA

Mln. EUR

	Rezervai (A)		Iš valstybių narių pareikalautinos sumos (B)		Grynasis turtas =(A)+(B)
	Tikrosios vertės rezervas	Kiti rezervai	Sukauptas perteklius (deficitas)	Metinis ekonominės veiklos rezultatas	
LIKUTIS 2005 M. GRUODŽIO 31 D.	81	2 727	(57 141)	(7 812)	(62 145)
Garantijų fondo rezervo pokytis		22	(22)		0
Tikrosios vertės pokyčiai	(77)				(77)
Kita		72	145		217
2005 m. ekonominės veiklos rezultato paskirstymas		30	(7 842)	7 812	0
2005 m. biudžeto rezultatas, pervestas valstybėms narėms			(2 410)		(2 410)
Metinis ekonominės veiklos rezultatas				197	197
LIKUTIS 2006 M. GRUODŽIO 31 D.	4	2 851	(67 270)	197	(64 218)
Garantijų fondo rezervo pokytis		(135)	135		0
Tikrosios vertės pokyčiai	3		(26)		(23)
Kita		60	(53)		7
2006 m. ekonominės veiklos rezultato paskirstymas		23	174	(197)	0
2006 m. biudžeto rezultatas, pervestas valstybėms narėms			(1 848)		(1 848)
Ekonominis metų rezultatas				7 462	7 462
LIKUTIS 2007 M. GRUODŽIO 31 D.	7	2 799	(68 888)	7 462	(58 620)

E. FINANSINIŲ ATASKAITŲ PASTABOS

	Psl.
1. Svarbiausi apskaitos principai	16
2. Balanso pastabos	27
3. Ekonominės veiklos rezultatų ataskaitos pastabos	46
4. Pinigų srautų lentelės pastabos	57
5. Nebalansiniai straipsniai	57
6. Nepagrįstai išmokėtų sumų susigrąžinimas	65
7. Finansinės rizikos valdymas	70
8. Susijusių šalių atskleidimas	79
9. Įvykiai po balanso datos	80
10. Konsoliduotos įstaigos	81
11. Nekonsoliduotos įstaigos	82

1. SVARBIAUSI APSKAITOS PRINCIPAI

1.1. TEISINĖS NUOSTATOS IR FINANSINIS REGLAMENTAS

Sąskaitos tvarkomos pagal 2002 m. birželio 25 d. Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 (2002 m. OL L 248, 2002 9 16, p. 1, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2006 m. gruodžio 13 d. Tarybos reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 1995/2006, OL L 390, 2006 12 30) dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento ir 2002 m. gruodžio 23 d. Komisijos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002, nustatantį išsamias šio finansinio reglamento įgyvendinimo taisykles, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2007 m. kovo 28 d.

Finansinio reglamento 133 straipsnyje numatoma, kad Komisijos apskaitos pareigūnas patvirtina apskaitos taisykles ir metodus, kuriuos turi taikyti visos institucijos ir įstaigos. Taigi 2004 m. gruodžio 28 d. jis patvirtino dabartines Bendrijų apskaitos taisykles. Ši kaupiamosios apskaitos politika grindžiama Tarptautiniais viešojo sektoriaus apskaitos standartais (TVSAS) arba netiesiogiai — Tarptautiniais finansinės atskaitomybės standartais (TFAS), paskelbtais atitinkamai Tarptautinės viešojo sektoriaus apskaitos standartų valdybos ir Tarptautinės apskaitos standartų valdybos. Šias taisykles patvirtino Komisijos apskaitos pareigūnas, gavęs Apskaitos standartų patariamąsias ekspertų grupės, teikiančios specialistų rekomendacijas, nuomonę. Apskaitos taisyklės reguliariai peržiūrimos ir prireikus atnaujinamos.

Siekiant nustatyti vienodos apskaitos, vertinimo ir ataskaitų pateikimo taisyklės ir taip suderinti finansinių ataskaitų parengimo ir konsolidavimo procesą, visos Europos institucijos ir įstaigos, kurių atskaitomybė konsoliduojama, taiko Komisijos apskaitos pareigūno patvirtintas vertinimo ir apskaitos taisykles.

Komisijos apskaitos pareigūnas iki kitų metų kovo 31 d. privalo pateikti preliminaras konsoliduotąsias ataskaitas Audito Rūmams auditui atlikti. Komisija galutines konsoliduotąsias ataskaitas turi patvirtinti iki liepos 31 d., tada jos iki lapkričio 15 d. paskelbiamos Oficialiajame leidinyje kartu su Audito Rūmų patikrinimo pareiškimu. Tiek preliminaros, tiek galutinės metinės ataskaitos pateikiamos tokia forma: I tomą sudaro konsoliduotosios ataskaitos, o II tomą — Komisijos ataskaitos.

1.2. APSKAITOS PRINCIPAI

Finansinių ataskaitų tikslas — teikti informaciją apie įstaigos finansinę būklę, veiklos rezultatus ir pinigų srautus, kuri yra naudinga daugeliui šios informacijos vartotojų. Viešojo sektoriaus subjektų, pvz., Europos Bendrijų tikslai — teikti konkretesnę informaciją, naudingą priimant sprendimus, ir parodyti subjekto atskaitomybę už jam patikėtus išteklius.

Jeigu finansinėmis ataskaitomis siekiama parodyti tikrą ir teisingą padėtį, jose turi būti ne tik pateikta reikiama informacija apie institucijos ir agentūrų veiklos pobūdį ir apimtį, paaiškinta, kaip institucija finansuojama, ir pateikta galutinė informacija apie jos operacijas, bet ir padaryta tai aiškia ir suprantama forma, kad būtų galima palyginti finansinių metų rezultatus. Šis dokumentas buvo parengtas atsižvelgiant į šiuos tikslus.

Europos institucijų ir agentūrų apskaitos sistemą sudaro bendrosios sąskaitos ir biudžeto sąskaitos. Šiose sąskaitose sumos nurodomos eurais pagal kalendorinius metus. Biudžeto sąskaitose išsamiai nurodoma biudžeto vykdymo padėtis. Jos grindžiamos pakeistu pinigų apskaitos principu. Finansinės ataskaitos rengiamos remiantis bendrosiomis sąskaitomis, nes jose nurodomos visos finansinių metų sąnaudos ir pajamos, remiantis kaupiamosios apskaitos taisyklėmis, o šių ataskaitų paskirtis — nurodyti finansinę būklę gruodžio 31 d. balanso forma.

Finansinio reglamento 124 straipsnyje išdėstyti šie apskaitos principai, taikytini rengiant finansines ataskaitas:

- tęstinumo,
- atsargumo,
- apskaitos metodų nuoseklumo,
- informacijos suderinamumo,
- reikšmingumo,
- tarpuskaitos netaikymo,
- remiantis tuo, kas tikra, o ne tuo, kas atrodo,
- kaupiamosios apskaitos.

1.3. KONSOLIDAVIMAS

Europos Bendrijų konsoliduotosios ataskaitos apima 36 kontroliuojamas įstaigas, vieną asocijuotąją įstaigą ir tris bendrąsias įmones. Visą konsoliduotų įstaigų sąrašą galima rasti **E.10** pastaboje. Palyginti su 2006 m., į konsoliduotąsias ataskaitas įtrauktos dar dvi agentūros ir dvi bendrosios įmonės. Šis papildomų įstaigų įtraukimas konsoliduotosioms finansinėms ataskaitoms reikšmingo poveikio neturėjo.

Kontroliuojamos įstaigos

Kontroliuojamos įstaigos yra visos įstaigos, kurioms Europos Bendrijos turi teisę nustatyti finansinę ir veiklos politiką, siekdamas gauti naudos iš šių įstaigų veiklos. Šia teise dabar turi būti galima pasinaudoti. Paprasčiausio kontrolės rodiklio — balsavimo teisių daugumos — Europos Bendrijose daugeliu atvejų negalima pritaikyti, kadangi paprastai įstaigos kapitalo ryšiais nesusijusios.

Europos institucijos, kurių ataskaitos konsoliduojamos, buvo įkurtos jų steigimo sutartimis. Jos sudaro Europos Bendrijų organizacinės struktūros pagrindą ir jomis neginčijamai prisidedama siekiant Europos Bendrijų tikslų. Todėl galima laikyti, kad Europos Bendrijos šių institucijų atžvilgiu turi išskirtinę kontrolę.

Panašiai laikoma, kad Europos Bendrijos turi išskirtinę visų Bendrijų įstaigų ir vykdomųjų įstaigų, įkurtų antrinės teisės aktais, kontrolę, ir todėl jos taip pat įtraukiamos į konsoliduotąsias ataskaitas. Reikėtų pažymėti, kad Vidaus rinkos derinimo biuras (Alikantėje) ir Bendrijos augalų įvairovės biuras (Anžė) negauna jokių subsidijų iš bendrojo Bendrijų biudžeto. Į konsoliduotas ataskaitas taip pat įtraukiamos dvi trečiojo Europos Sąjungos ramsčio agentūros, gavusios subsidiją iš bendrojo Europos Bendrijų biudžeto (taip pat žr. **E.10** skirsnį). Be to, likviduojama Europos anglių ir plieno bendrija (EAPB) taip pat laikoma kontroliuojama įstaiga.

Kontroliuojamos įstaigos konsoliduojamos pagal visiško konsolidavimo metodą. Visos Europos Bendrijų kontroliuojamų įstaigų tarpusavio operacijos ir likučiai yra eliminuojami. Nerealizuotas pelnas ir nuostoliai iš įstaigų tarpusavio operacijų nėra reikšmingi ir todėl nėra eliminuojami.

Asocijuotosios įstaigos

Asocijuotosios įstaigos — tai visos įstaigos, kurioms Europos Bendrijos turi didelės įtakos, bet kurių nekontroliuoja ir kuriose paprastai turi akcijų paketą su 20–50 % balsavimo teisių. Investicijos į asocijuotąsias įstaigas apskaitomos pagal nuosavybės apskaitos metodą ir iš pradžių pripažįstamos savikaina.

Europos Bendrijoms tenkanti jų asocijuotųjų įstaigų po įsigijimo gauto pelno arba patirtų nuostolių dalis pripažįstama ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje, o po įsigijimo įvykusių rezervų pokyčių dalis pripažįstama rezervuose. Po įsigijimo įvykusių pokyčių suma koreguojama atsižvelgiant į investicijos apskaitinę vertę. Paskirstytas asocijuotosios įstaigos pelnas sumažina investicijos apskaitinę vertę.

Nerealizuotas pelnas ir nuostoliai iš Europos Bendrijų ir jų asocijuotųjų įstaigų operacijų nėra reikšmingi ir todėl neeliminuoti.

Panašioms operacijoms ir panašiomis aplinkybėmis įvykusiems įvykiams asocijuotosios įstaigos gali taikyti apskaitos metodus, kurie skiriasi nuo Europos Bendrijų priimtų metodų. Praktiniais sumetimais nebuvo atlikta jokie asocijuotųjų įstaigų finansinių ataskaitų, rengtų taikant nuosavybės metodą, koregavimo.

Tais atvejais, kai Europos Bendrijos turi 20 % arba daugiau rizikos kapitalo fondo, Europos Bendrijos nesiekia turėti reikšmingos įtakos. Todėl tokie fondai yra klasifikuojami kaip parduoti turimas finansinis turtas ir nuosavybės metodas jiems nėra taikomas.

Bendrosios įmonės

Bendroji įmonė — tai įstaiga, kurios ūkinę veiklą pagal sutartį bendrai kontroliuoja Europos Bendrijos ir viena ar daugiau šalių (toliau — dalininkai). Bendra kontrolė — sutartimi įteisintas ūkinės veiklos kontrolės pasidalijimas. Investicijos į bendrai kontroliuojamas įstaigas apskaitomos pagal nuosavybės apskaitos metodą ir iš pradžių pripažįstamos savikaina.

Europos Bendrijoms tenkanti bendrai kontroliuojamų įstaigų pelno arba nuostolių dalis parodoma ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje, o joms tenkanti rezervų pokyčių dalis nurodoma rezervuose. Pokyčių suma koreguojama atsižvelgiant į investicijos apskaitinę vertę.

Nerealizuotas pelnas ir nuostoliai iš Europos Bendrijų ir jų bendrai kontroliuojamų įstaigų operacijų nėra reikšmingi ir todėl neeliminuoti.

Panašioms operacijoms ir panašiomis aplinkybėmis įvykusiems įvykiams bendrosios įmonės gali taikyti apskaitos metodus, kurie skiriasi nuo Europos Bendrijų priimtų metodų. Praktiniais sumetimais nebuvo atlikta jokie bendrųjų įmonių finansinių ataskaitų, rengtų taikant nuosavybės metodą, koregavimo.

Nekonsoliduotos įstaigos

Europos Bendrijos nekontroliuoja ir į savo konsoliduotas ataskaitas neįtraukia lėšų, kurias Europos Bendrijų darbuotojų bendros sveikatos draudimo sistemos ir Europos plėtros fondo vardu valdo Bendrijos. 2007 m. gruodžio 31 d. šių subjektų bendras turtas atitinkamai buvo 287 mln. EUR ir 1 350 mln. EUR — žr. E.11 pastabą.

1.4. ATASKAITŲ RENGIMO PAGRINDAS

1.4.1. Valiuta ir perskaičiavimo pagrindas

Funkcinė ir ataskaitose nurodoma valiuta

Euras yra Europos Bendrijų funkcinė ir ataskaitose nurodoma valiuta, o finansinių ataskaitų duomenys nurodomi milijonais eurų.

Operacijos ir likučiai

Operacijos užsienio valiuta yra perskaičiuojamos eurais taikant operacijų dieną galiojančius valiutų kursus.

Valiutos keitimo pelnas ir nuostoliai, patirti vykdant operacijas užsienio valiuta ir perskaičiuojant piniginių turtą ir įsipareigojimus užsienio valiuta, taikant metų pabaigoje galiojančius valiutos kursus, yra nurodomi ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje.

Piniginio turto ir įsipareigojimų užsienio valiuta likučiai metų pabaigoje perskaičiuojami į eurus taikant šiuos gruodžio 31 d. valiutų kursus:

EURO keitimo kursai

Valiuta	2007 12 31	2006 12 31
BGN	1,9558	1,9558
CYP	0,5853	0,5782
CZK	26,6280	27,4850
DKK	7,4583	7,4560
EEK	15,6466	15,6466
GBP	0,73335	0,6715
HUF	253,7300	251,7700
LVL	0,6964	0,6972
LTL	3,4528	3,4528
MTL	0,4293	0,4293
PLN	3,5935	3,8310
RON	3,6077	3,3835
SKK	33,5830	34,4350
SEK	9,4415	9,0404
JPY	164,9300	156,9300
USD	1,4721	1,3170

Šioms išlaidų kategorijoms taikomi kitokie perskaičiavimo metodai:

- nekilnojamajam turtui, įrangai ir įrengimams bei nematerialiajam turtui, kuris išlaiko savo vertę eurais tokiu keitimo kursu, kuris galiojo to turto įsigijimo dieną, ir
- išankstinio finansavimo sumoms, išmokėtoms pagal Europos žemės ūkio garantijų fondą, kurios perskaičiuojamos pagal keitimo kursus, galiojančius kito mėnesio po jų suteikimo dešimtą dieną.

Piniginių vertybinių popierių užsienio valiuta, klasifikuojamų kaip pardavimui turimi vertybiniai popieriai, tikrosios vertės pokyčiai, kurie susiję su perskaičiavimo skirtumu, parodomi ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje. Nepiniginio finansinio turto ir įsipareigojimų tikrąja verte, įskaitant pelną arba nuostolį, perskaičiavimo skirtumai parodomi ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje. Nepiniginio finansinio turto, klasifikuojamo kaip parduoti turimas turtas, perskaičiavimo skirtumai įtraukiami į tikrosios vertės rezervą.

1.4.2. Įverčių taikymas

Pagal Tarptautinius viešojo sektoriaus apskaitos standartus ir bendruosius apskaitos principus finansinėse ataskaitose nurodomos sumos būtinai turi būti pagrįstos įverčiais ir vadovybės prielaidomis, pagrįstais patikimiausia turima informacija. Svarbūs įverčiai turi apimti bent jau šiuos elementus: išmokų darbuotojams išsipareigojimų sumas, atidėjinius, finansinę riziką, susijusią su atsargomis ir gautinomis sumomis, sukauptas pajamas ir sąnaudas, neapibrėžtą turtą ir išsipareigojimus, taip pat nematerialiojo turto ir nekilnojamojo turto, įrangos bei įrengimų vertės sumažėjimo laipsnį. Faktiniai rezultatai gali skirtis nuo šių įverčių. Įverčių pokyčiai parodomi tuo laikotarpiu, kuriuo jie tampa žinomi.

1.5. BALANSAS

1.5.1. Nematerialusis turtas

Įsigytos kompiuterinės programinės įrangos licencijos nurodomos savikaina, atėmus amortizacijos ir vertės sumažėjimo nuostolius. Turtas amortizuojamas tiesiniu metodu per nustatytą jo naudingo tarnavimo laikotarpį — 4 metus. Pačių sukurtas nematerialusis turtas šiuo metu įtrauktas į išlaidas ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje.

Sąnaudos, susijusios su kompiuterinės programinės įrangos kūrimu ir priežiūra, pripažįstamos išlaidomis tada, kai patiriamos, pvz., su moksliniais tyrimais ir plėtra susijusios sąnaudos.

1.5.2. Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai

Visas nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai parodomi įsigijimo savikaina, atėmus sukauptus nusidėvėjimo ir vertės sumažėjimo nuostolius. Į įsigijimo savikainą įtraukiamos išlaidos, tiesiogiai susijusios su turto įsigijimu.

Paskesnės sąnaudos pridedamos prie turto apskaitinės vertės arba prirėkus pripažįstamos kaip atskiras turtas tik tais atvejais, kai yra tikėtina, kad Europos Bendrijos ateityje gaus su tuo turtu susijusios ekonominės naudos ir kad galima patikimai įvertinti tokio turto savikainą. Remonto ir eksploataavimo sąnaudos parodomos finansinio laikotarpio, kada jos buvo patirtos, ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje. Kadangi Europos Bendrijos nesiskolina pinigų, kad finansuotų nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų įsigijimo, su tokiais pirkimais susijusių skolinimosi sąnaudų nėra.

Žemės ir meno kūrinių nusidėvėjimas nėra skaičiuojamas, nes laikoma, kad jų naudingas tarnavimas yra neribotos trukmės. Statomo turto nusidėvėjimas nėra skaičiuojamas, nes šiuo turtu dar negalima naudotis. Siekiant nustatyti kito turto nusidėvėjimą ir likutinę vertę, nusidėvėjimas skaičiuojamas pagal tiesinį metodą, atsižvelgiant į to turto nustatytą naudingo tarnavimo laikotarpį, taikant šias nusidėvėjimo normas:

Nusidėvėjimo normos

Turto rūšis	Tiesinio nusidėvėjimo normos
Pastatai	4 %
Įranga, mechanizmai ir įrengimai	10–25 %
Baldai	10–25 %
Įrenginiai ir įtaisai	10–33 %
Transporto priemonės	25 %
Kompiuterinė techninė įranga	25 %
Kitas materialusis turtas	10–33 %

Realizavus turtą gautas pelnas arba patirti nuostoliai apskaičiuojami lyginant įplaukas, atėmus pardavimo išlaidas, su realizuoto turto apskaitine verte. Šis pelnas arba nuostoliai parodomi ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje.

Nuoma

Materialiojo turto nuomos rūšis, kai Europos Bendrijoms iš esmės tenka visa rizika ir nauda, susijusi su nuosavybe, klasifikuojama kaip finansinė nuoma. Nuomos laikotarpio pradžioje finansinė nuoma kapitalizuojama nuomojamo turto tikrąja verte arba dabartine minimalių nuomos įmokų verte, atsižvelgiant į tai, kuri iš jų mažesnė. Kiekviena nuomos įmoka paskirstoma tarp išsipareigojimų bei finansavimo sąnaudų taip, kad sudarytų pastovią palūkanų normą finansavimo išsipareigojimų likučiui. Nuomos išsipareigojimams, atskaičiavus finansavimo sąnaudas, įtraukiami į kitus išsipareigojimus (ilgalaikius ir trumpalaikius). Palūkanos, tenkančios finansavimo sąnaudoms, parodomos ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje per nuomos laikotarpį, kad būtų galima nustatyti pastovią palūkanų normą kiekvieno laikotarpio išsipareigojimų likutinei vertei padengti. Turtas, įsigytas finansinės nuomos būdu, nudėvimas per turto naudingo tarnavimo laikotarpį arba nuomos laikotarpį, atsižvelgiant į tai, kuris iš jų trumpesnis.

Nuomos rūšis, kai nuomotojas išsaugo didžiąją dalį su nuosavybe susijusios rizikos ir naudos, klasifikuojama kaip veiklos nuoma. Veiklos nuomos įmokos tiesiniu metodu paskirstomos per nuomos laikotarpį ir pripažįstamos sąnaudomis ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje.

1.5.3. *Nefinansinio turto vertės sumažėjimas*

Turtas, kurio naudingo tarnavimo laikas yra neribotas, nėra amortizuojamas ir kasmet tikrinama, ar nesumažėjo jo vertė. Turto, kuris yra amortizuojamas, vertė, siekiant išsiaiškinti, ar ji nesumažėjo, yra tikrinama tada, kai tam tikri įvykiai arba aplinkybės rodo, kad apskaitinė turto vertė gali būti neatgautina. Nuostolis dėl vertės sumažėjimo pripažįstamas kaip suma, kuria turto apskaitinė vertė viršija jo atsiperkamąją vertę. Atsiperkamoji vertė yra lygi turto tikrajai vertei, atėmus pardavimo išlaidas, arba naudojimo vertei, atsižvelgiant į tai, kuri iš jų didesnė.

Nematerialiojo turto ir nekilnojamojo turto, įrangos bei įrengimų likutinės vertės ir naudingo tarnavimo laikotarpiai peržiūrimi ir prireikus koreguojami kiekvieną balanso sudarymo datą. Jeigu turto apskaitinė vertė viršija jo apskaičiuotą atsiperkamąją vertę, turto apskaitinė vertė yra iš karto sumažinama iki atsiperkamosios vertės.

1.5.4. *Investicijos*

Investicijos į asocijuotąsias įstaigas ir dalyvavimas bendrųjų įmonių veikloje

Investicijos į asocijuotąsias įstaigas ir dalyvavimas bendrųjų įmonių veikloje apskaitomi taikant nuosavybės metodą.

Investicijos į rizikos kapitalo fondus

Klasifikavimas ir vertinimas

Investicijos į rizikos kapitalo fondus klasifikuojamos kaip parduoti turimas turtas ir atitinkamai apskaitomos tikrąja verte, įskaitant pelną arba nuostolį, atsirandantį dėl tikrosios vertės pokyčių (įskaitant perskaičiavimo skirtumus), pripažįstamų tikrosios vertės rezerve.

Tikrosios vertės nustatymas

Kadangi investicijos į rizikos kapitalo fondus neturi nustatytos rinkos kainos aktyviojoje rinkoje ir nėra jokio kito patikimo vertinimo metodo, šios investicijos kiekvienoje balanso eilutėje yra vertinamos žemesniąja iš šių dviejų verčių: savikaina arba priskirtina grynąja turto verte (GTV), nurodyta fondo valdytojo iki balanso sudarymo datos, taip atmetant bet kokią priskirtiną nerealizuotą pelną, kuris gali būti atitinkamame investicijų portfelyje. Investicijos į rizikos kapitalo fondus, kurie balanso sudarymo dieną veikia trumpiau kaip dvejus metus, vertinamos remiantis tais pačiais principais, išskyrus nerealizuotų nuostolių, atsiradusių tik dėl administracinių išlaidų, atvejus, kai tokiame ankstyvame atitinkamo investicijų portfelio etape į tokius nerealizuotus nuostolius nėra atsižvelgiama.

Pagal šį metodą investicijų į rizikos kapitalo fondus tikroji vertė apskaičiuojama taikant suvestinės grynosios turto vertės metodą, pagal kurį daroma prielaida, kad jeigu fondų GTV galima laikyti atitinkančiomis 39 TAS, tai ir pati visų fondų GTV suma atitinka 39 TAS.

Pagal šį metodą fondai skirstomi į tris kategorijas:

- I kategorija — fondai, kuriems pritaikyti tikrosios vertės reikalavimai pagal 39 TAS,
- II kategorija — fondai, kuriems pritaikytos kitos vertinimo gairės (t. y. AFIC, BVCA ir EVCA vertinimo gairės) arba standartai, kuriuos galima laikyti suderinamais su 39 TAS,
- III kategorija — fondai, kuriems nėra pritaikyti tikrosios vertės reikalavimai pagal 39 TAS arba jokios kitos su 39 TAS suderintos vertinimo gairės.

I ir II kategorijų atžvilgiu nerealizuotas pelnas, atsiradęs apskaičiuojant tikrąją vertę, pripažįstamas rezervoje, o nerealizuoti nuostoliai dėl vertės sumažėjimo yra vertinami siekiant nustatyti, ar jie turi būti pripažinti kaip nuostoliai dėl vertės sumažėjimo ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje, ar kaip pokyčiai tikrosios vertės rezerve.

Grynoji turto vertė, naudojama tikrosios vertės skaičiavimuose, nustatoma remiantis naujausioje ataskaitoje nurodyta fondo, kuriam skaičiuojama GTV, Europos Bendrijų nuosavybės dalimi, arba, kiek tai įmanoma, atitinkamo fondo valdytojo pateikta tikslia vienos akcijos kaina tą pačią dieną.

III kategorijai priklausančios investicijos vertinamos savikaina, atėmus nuostolius dėl vertės sumažėjimo (nors šiuo metu nėra šios rūšies investicijų).

Finansinės priemonės

Klasifikavimas

Europos Bendrijos skirsto savo investicijas į šias kategorijas: tikrąja verte vertinamą finansinį turtą kaip pelną arba nuostolį; paskolas ir gautinas sumas; investicijas, laikomas iki išpirkimo termino ir parduoti turimą finansinį turtą. Dėl investicijų klasifikavimo nusprendžiama pirminio pripažinimo metu ir jis peržiūrimas kiekvieno balanso sudarymo dieną.

i) *Tikrąja verte vertinamas finansinis turtas kaip pelnas arba nuostolis*

Yra dvi šios kategorijos subkategorijos: prekybai laikomas finansinis turtas ir turtas, iš pradžių nurodytas tikrąja verte kaip pelnas arba nuostolis. Finansinis turtas priskiriamas šiai kategorijai, jeigu yra įsigytas turint pagrindinį tikslą jį greitai parduoti arba jeigu taip nusprendė Europos Bendrijos. Išvestinės priemonės taip pat priskiriamos prekybai laikomo finansinio turto kategorijai, išskyrus tuos atvejus, kai jos atitinka apsidraudimo sandorių apskaitos kriterijus. Šios kategorijos turtas yra priskiriamas trumpalaikiam turtui, jeigu jį tikimasi realizuoti per 12 mėnesių nuo balanso datos.

ii) *Paskolos ir gautinos sumos*

Paskolos ir gautinos sumos — neišvestinis finansinis turtas su fiksuotais arba nustatomais mokėjimais, nekotiruojamas aktyviojoje rinkoje. Šios sumos atsiranda, kai Bendrijos tiesiogiai skolininkui suteikia pinigų, prekių arba paslaugų be ketinimo prekiauti gautinomis sumomis. Jos įtraukiamos į ilgalaikį turtą, išskyrus sumas, kurios turi būti sumokėtos per 12 mėnesių nuo balanso datos.

iii) *Investicijos, laikomos iki išpirkimo termino*

Investicijos, laikomos iki išpirkimo termino, yra neišvestinis finansinis turtas su fiksuotais arba kitaip nustatomais mokėjimais bei nustatytais išpirkimo terminais, kurių Europos Bendrijos ketina ir gali laikytis. Šiais finansiniais metais Europos Bendrijos neturėjo jokių šiai kategorijai priskiriamų investicijų.

iv) *Parduoti turimas finansinis turtas*

Parduoti turimas finansinis turtas yra neišvestinė priemonė, kuri arba priskiriama šiai kategorijai, arba nepatenka į jokią kitą kategoriją. Jis nurodomas kaip ilgalaikis turtas, išskyrus atvejus, kai Bendrijos ketina realizuoti investicijas per 12 mėnesių nuo balanso datos.

Pirminis pripažinimas ir vertinimas

Finansinio turto, vertinamo tikrąja verte, įskaitant pelną arba nuostolį, laikomo iki išpirkimo termino ir turimo parduoti, pirkimas ir pardavimas į apskaitą įtraukiamas prekybos dieną — tą dieną, kai Europos Bendrijos įsipareigoja pirkti arba parduoti konkretų turtą. Paskolos pripažįstamos tada, kai pinigai yra iš anksto sumokami skolininkams. Investicijos iš pradžių pripažįstamos tikrąja verte, įskaitant sandorio sąnaudas, susijusias su visu finansiniu turtu, kuris neapskaitomas tikrąja verte kaip pelnas arba nuostolis. Finansinis turtas, apskaitomas tikrąja verte kaip pelnas arba nuostolis, iš pradžių pripažįstamas tikrąja verte, o sandorio sąnaudos pripažįstamos ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje.

Pirminio pripažinimo metu finansinio turto tikrąja verte iš pradžių paprastai laikoma sandorio kaina (t. y. gauto atlygio tikroji vertė). Tačiau kai suteikiama ilgalaikė paskola, kuriai neskaičiuojamos palūkanos arba palūkanos yra žemesnės nei rinkos, jos tikroji vertė gali būti vertinama kaip visų būsimų piniginių įplaukų, diskontuotų vyraujančia rinkos palūkanų norma, taikoma panašiai priemonei su panašiu kredito reitingu, dabartinė vertė.

Likviduojamos EAPB paskolų, suteiktų pareigūnams, atveju įgyvendinamumo ir reikšmingumo sumetimais sandorio vertė yra naudojama kaip pirminė tikroji vertė, neatsižvelgiant į suteiktas lengvatines palūkanų normas.

Finansinių priemonių pripažinimas panaikinamas, kai baigiasi teisių į pinigų srautus iš investicijų galiojimas arba šios teisės perduodamos, arba kai Europos Bendrijos iš esmės perduoda visą su nuosavybe susijusią riziką ir atlygį.

Tolesnis vertinimas

Parduoti turimas finansinis turtas ir finansinis turtas tikrąja verte kaip pelnas arba nuostolis, vėlesniais laikotarpiais apskaitomi tikrąja verte. Pelnas ir nuostoliai, atsiradę dėl kategorijai „finansinio turto tikrąja verte kaip pelnas arba nuostolis“ priskiriamo turto tikrosios vertės pasikeitimo, įtraukiami į laikotarpio, kada jie buvo patirti, ekonominės veiklos rezultatų ataskaitą.

Piniginio finansinio turto užsienio valiuta, klasifikuojamo kaip parduoti turimas finansinis turtas, tikrosios vertės pokyčiai, susiję su perskaičiavimo skirtumu, parodomi ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje. Nepiniginio finansinio turto, klasifikuojamo kaip parduoti turimas turtas, tikrosios vertės pokyčiai nurodomi tikrosios vertės rezerve. Kai finansinis turtas, klasifikuojamas kaip parduoti turimas turtas, yra perduodamas arba nuvertėja, sukaupti tikrosios vertės koregavimai, anksčiau parodyti tikrosios vertės rezerve, parodomi ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje.

Pardavimui turimo finansinio turto palūkanos, apskaičiuojamos taikant faktinių palūkanų metodą, nurodomos ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje. Dividendai už parduoti turimas nuosavybės priemones yra pripažįstami, kai nustatoma Europos Bendrijų teisė gauti tokius mokėjimus.

Aktyviosiose rinkose kotiruojamų investicijų tikroji vertė yra pagrįsta tuo metu siūlomomis kainomis. Jeigu finansinis turtas neturi aktyviosios rinkos (taip pat į biržų sąrašus neįtrauktų vertybinių popierių atveju), Europos Bendrijos tikrąją vertę nustato taikydamos vertinimo metodus. Jie apima pastarojo meto sandorių tarp nesusijusių šalių naudojimą, sąsajas su kitomis iš esmės tokiomis pačiomis priemonėmis, diskontuotų pinigų srautų analizę, pasirenkamųjų sandorių kainų nustatymo modelius ir kitus vertinimo metodus, kuriuos paprastai naudoja rinkos dalyviai.

Tais atvejais, kai investicijų į nuosavybės priemones, kurios neturi aktyviojoje rinkoje nustatytos kainos, tikroji vertė negali būti patikimai įvertinta, šios investicijos vertinamos savikaina, atėmus nuostolius dėl vertės sumažėjimo.

Paskolos ir gautinos sumos bei iki išpirkimo termino laikomos investicijos apskaitomos amortizuota savikaina, taikant faktinių palūkanų metodą. Iš skolintų lėšų suteiktų paskolų atveju faktinių palūkanų metodas atskirai paskoloms ir išsikolinimams reikšmingumo sumetimais negali būti taikomas. Europos Bendrijų patirtos operacijos sąnaudos, vėliau priskirtos paskolos gavėjui, yra tiesiogiai pripažįstamos ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje.

Finansinio turto vertės sumažėjimas

Europos Bendrijos kiekvieno balanso sudarymo dieną įvertina, ar yra objektyvių įrodymų, kad sumažėjo finansinio turto vertė. Finansinio turto vertė sumažėja ir nuostoliai dėl vertės sumažėjimo patiriami tada ir tik tada, jeigu yra objektyvių įrodymų, kad turto vertė sumažėjo dėl vieno arba kelių įvykių po turto pirminio pripažinimo, ir toks įvykis (arba įvykiai), dėl kurio (-ių) atsirado nuostolis, veikia finansinio turto, kuris gali būti patikimai apskaičiuotas, apskaičiuotus būsimojus pinigų srautus.

i) Amortizuota savikaina apskaitomas turtas

Jeigu yra objektyvių įrodymų, kad sumažėjo paskolų, gautinų sumų arba iki išpirkimo termino laikomų investicijų, apskaitomų amortizuota savikaina, vertė, tuomet nuostolio suma skaičiuojama kaip turto apskaitinės vertės ir apskaičiuotų būsimųjų pinigų srautų (neįtraukiant būsimų kredito nuostolių, kol jie nepatirti), diskontuotų taikant pradinę šio finansinio turto faktinių palūkanų normą, dabartinės vertės skirtumas. Turto apskaitinė vertė sumažinama, o nuostolio suma pripažįstama ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje. Jeigu paskolai arba iki išpirkimo termino laikomai investicijai taikoma kintama palūkanų norma, tuomet diskonto norma bet kokiam vertės sumažėjimo nuostoliui vertinti lygi sutartyje nustatyta dabartinei faktinių palūkanų normai.

Įkeisto finansinio turto įvertintų būsimųjų pinigų srautų dabartinės vertės skaičiavimas parodo pinigų srautus, kurie gali atsirasti dėl prarastos teisės į šį turtą, atėmus įkeisto turto gavimo ir pardavimo sąnaudas, neatsižvelgiant į tai, ar teisės į šį turtą praradimas yra tikėtinas, ar ne.

Jeigu vėliau sumažėja vertės sumažėjimo nuostolio suma, ir šis sumažėjimas gali būti objektyviai susietas su įvykiu, įvykusi jau pripažinus vertės sumažėjimą, pirmiau pripažintas vertės sumažėjimo nuostolis ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje panaikinamas.

ii) Tikrąją vertę apskaitomas turtas

Nuosavybės vertybinių popierių, klasifikuojamų kaip parduoti turimas turtas, atveju reikšmingas arba ilgalaikis vertybinio popieriaus vertės sumažėjimas žemiau jo savikainos rodo, kad jis yra nuvertėjęs. Jeigu yra tokių įrodymų apie parduoti turimą finansinį turtą, sukaupti nuostoliai, skaičiuojami kaip įsigijimo savikainos ir dabartinės tikrosios vertės skirtumas, atėmus bet kokius nuostolius dėl šio finansinio turto vertės sumažėjimo, anksčiau pripažintus ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje, yra atimami iš rezervų ir pripažįstami ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje. Nuosavybės priemonių ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje pripažinti nuostoliai dėl vertės sumažėjimo ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje nėra panaikinami. Jeigu vėliau parduoti turimos skolos priemonės tikroji vertė padidėja, o toks padidėjimas gali būti objektyviai susietas su įvykiu, įvykusi jau pripažinus vertės sumažėjimo nuostolį, vertės sumažėjimo nuostolis ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje panaikinamas.

1.5.5. Atsargos

Atsargos parodomas savikaina arba grynąja galimo realizavimo verte, atsižvelgiant į tai, kuri iš jų mažesnė. Savikaina nustatoma pagal FIFO metodą (pirmiausiai sunaudojamos anksčiausiai išgytos ar pagamintos atsargos). Į pagamintos produkcijos ir nebaigtos gamybos savikainą įtraukiamos žaliavos, tiesioginio darbo, kitos tiesioginės sąnaudos ir susijusios gamybos pridėtinės išlaidos (remiantis normaliu veiklos pajėgumu). Grynoji galimo realizavimo vertė — įvertinta pardavimo kaina, esant įprastoms verslo sąlygoms, atėmus gamybos užbaigimo sąnaudas ir pardavimo išlaidas.

Kai atsargos laikomos realizavimui be mokesčių arba už nedidelį mokestį, jos įvertinamos savikaina arba dabartine atsargų atkuriamąja verte, atsižvelgiant į tai, kuri iš jų mažesnė. Dabartinė atkuriamoji vertė — tai sąnaudos, kurias patirtų Europos Bendrijos, jeigu įsigytų turtą atskaitomybės dieną.

1.5.6. *Išankstinio finansavimo sumos*

Išankstinis finansavimas — tai mokėjimas, kuriuo gavėjui suteikiamas pinigų avansas, t. y. pradinės lėšos. Šios lėšos gali būti padalytos į kelis mokėjimus per išankstinio finansavimo susitarime nustatytą laikotarpį. Suteiktos lėšos arba avansas yra grąžinami arba naudojami tuo tikslu, kuriuo buvo išmokėti, per susitarime nustatytą laikotarpį. Jeigu gavėjas nepatiria reikalavimus atitinkančių išlaidų, jis privalo išankstinį finansavimą grąžinti Europos Bendrijoms. Patvirtinus reikalavimus atitinkančias sąnaudas ir grąžinus sumas, mažinama (visiškai arba iš dalies) išankstinio finansavimo suma.

Metų pabaigoje likusios išankstinio finansavimo sumos nustatomos iš pirminės (-ių) išmokėtos (-ų) sumos (-ų) atėmus: grąžintas sumas, padengtas reikalavimus atitinkančias sumas, metų pabaigoje dar nepadengtas apskaičiuotas reikalavimus atitinkančias sumas ir vertės sumažėjimą.

Palūkanos už išankstinį finansavimą pripažįstamos jų priskaičiavimo metu pagal atitinkamo susitarimo nuostatas. Metų pabaigoje sukauptų palūkanų įplaukos įvertinamos remiantis patikimiausia informacija ir šis įvertis įtraukiamas į balansą. Garantijos, susijusios su išankstinio finansavimo sumomis, yra parodomos nebalansiniuose straipsniuose kaip neapibrėžtasis turtas.

1.5.7. *Gautinos sumos*

Gautinos sumos apskaitomos pradine suma, atėmus vertės sumažėjimą. Gautinų sumų vertė sumažinama tada, kai yra objektyvių įrodymų, kad Europos Bendrijos negalės surinkti visų pradinio dydžio gautinų sumų. Vertės sumažinimo suma lygi turto apskaitinės vertės ir atgautinos sumos, įvertintos būsimųjų pinigų srautų dabartine verte, diskontuota panašioms skolininkams taikoma rinkos palūkanų norma, skirtumui. Vertės sumažinimo suma nurodoma ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje. Taip pat nurodoma, kad per metus paprastai sumažinama 20 % neįvykdytų vykdomųjų raštų sumoms išieškoti, kuriems dar nebuvo taikomas specialus vertės sumažinimas, bendros vertės.

Informacijos apie metų pabaigoje pripažintų sukauptų pajamų tvarkymą rasite ir **1.5.13** pastaboje.

1.5.8. *Pinigai ir pinigų ekvivalentai*

Pinigai ir pinigų ekvivalentai apibrėžiami kaip trumpalaikis turtas. Jie apima pinigus kasoje, bankuose laikomus indėlius iki pareikalavimo, kitas trumpalaikes itin likvidžias investicijas, kurių pradinis terminas ne ilgesnis kaip trys mėnesiai, ir banko sąskaitų pereinavimus. Banko sąskaitų pereinavimai nurodomi balanso trumpalaikių įsipareigojimų finansiniuose įsipareigojimuose.

1.5.9. *Išmokos darbuotojams*

Pensijų įsipareigojimai

Europos Bendrijos tvarko nustatytus pensijų išmokų planus. Nustatytas išmokų planas yra pensijų planas, kuriame bendrai apibrėžiama pensijų išmokų suma, kurią darbuotojas gaus išėjęs į pensiją ir kuri paprastai priklauso nuo vieno ar daugiau veiksnių, pvz., amžiaus, tarnybos metų ir kompensacijos. Nepaisant to, kad vienas trečdalis tikėtinų šių išmokų sąnaudų dengiamas iš darbuotojų atlyginimų, šie įsipareigojimai nefinansuojami.

Balanse pripažintas įsipareigojimas, susijęs su nustatytais pensijų išmokų planais, yra lygus dabartinei nustatyto išmokų įsipareigojimo vertei balanso dieną, atėmus bet kokio plano turto tikrąją vertę. Nustatytą išmokų įsipareigojimą apskaičiuoja nepriklausomi aktuarai, taikydami prognozuojamo sąlyginio vieneto metodą. Nustatyto išmokų įsipareigojimo dabartinė vertė nustatoma diskontuojant įvertintus būsimuosius pinigų srautus, taikant aukštos kokybės įmonių obligacijų, kurios išreikštos valiuta, kuria bus mokamos išmokos, ir kurių išpirkimo terminas panašus į susijusio pensijų įsipareigojimo terminą, palūkanų normas.

Aktuarinis pelnas ir nuostoliai, atsiradę dėl praktinio koregavimo ir aktuarinių prielaidų pokyčių, iš karto nurodomi ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje. Ankstesnės tarnybos sąnaudos iš karto nurodomos ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje, išskyrus tuos atvejus, kai pensijų plano pokyčiai priklauso nuo darbuotojų, likusių tarnyboje tam tikram laikotarpiui (teisių perdavimo laikotarpiui). Tokiu atveju ankstesnės tarnybos sąnaudos yra amortizuojamos pagal tiesinį metodą per teisių perdavimo laikotarpį.

Ligos išmokos pasibaigus tarnybos laikotarpiui

Europos Bendrijos rūpinasi savo darbuotojų sveikata, kompensuodamos medicininės išlaidas. Kasdienei veiklai administruoti sukurtas atskiras fondas (RCAM). Šia sistema naudojasi tiek dabartiniai darbuotojai, pensininkai, našliai ir našlės, tiek jų naudos gavėjai.

Išmokos, mokamos nedirbantiems asmenims (pensininkams, našlaičiams ir t. t.), klasifikuojamos kaip išmokos darbuotojams pasibaigus tarnybos laikotarpiui. Atsižvelgiant į šių išmokų pobūdį, reikia atlikti aktuarinius skaičiavimus. Įsipareigojimas balanse nustatomas panašiu principu kaip ir pensijų įsipareigojimai (žr. pirmiau).

1.5.10. *Atidėjiniai*

Atidėjiniai pripažįstami tuomet, kai Europos Bendrijos turi dabartinį teisinį arba konstruktyvų įsipareigojimą, susijusį su praeities įvykiais, ir labai tikėtina, kad įsipareigojimams įvykdyti bus reikalingos išteklių išmokos, o suma gali būti patikimai įvertinta. Atidėjiniai būsimiems veiklos nuostoliams nepripažįstami. Atidėjinio suma yra geriausias išlaidų, kurios, kaip numatoma, gali būti reikalingos atskaitomybės dieną turimam įsipareigojimui padengti, įvertis. Kai atidėjinys susijęs su daug punktų, įsipareigojimas vertinamas apskaičiuojant visus galimus rezultatus ir jų tikimybes (tikėtinės vertės metodas).

Kai pinigų laiko vertės poveikis yra reikšmingas, atidėjinio suma yra įsipareigojimui padengti reikalingų tikėtinų išlaidų dabartinė vertė. Taikoma diskonto norma — tai norma, parodanti dabartinį pinigų laiko vertės ir įsipareigojimui būdingos rizikos (bet ne rizikos, pagal kurią pakoreguoti būsimų pinigų srautų įverčiai) rinkos įvertinimą.

1.5.11. *Finansiniai įsipareigojimai*

Finansiniai įsipareigojimai apima įsiskolinimus ir prekybai laikomus įsipareigojimus. Įsiskolinimus sudaro įsiskolinimai iš kredito įstaigų ir skolos lakštais patvirtintos skolos. Įsiskolinimai iš pradžių parodomi tikrąja verte, lygia emisijos įplaukoms (gauto atlygio tikrajai vertei), atėmus sandorio sąnaudas, o vėlesniais laikotarpiais apskaitomi amortizuota savikaina, naudojant faktinių palūkanų metodą; bet koks įplaukų, atėmus sandorio sąnaudas, ir išpirkimo vertės skirtumas parodomas ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje įsiskolinimo laikotarpiu, taikant faktinių palūkanų metodą. Įsiskolinimai klasifikuojami kaip ilgalaikiai įsipareigojimai, išskyrus sumas, kurių išpirkimo terminas trumpesnis kaip 12 mėnesių nuo balanso dienos. Iš skolintų lėšų suteiktų paskolų atveju faktinių palūkanų metodas atskirai paskoloms ir įsiskolinimams reikšmingumo sumetimais negali būti taikomas. Europos Bendrijų patirtos sandorio sąnaudas, vėliau priskirtos paskolos gavėjui, yra tiesiogiai pripažįstamos ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje.

Prekybai laikomi įsipareigojimai apima išvestines priemones, neatitinkančias apsidraudimo sandorių apskaitos reikalavimų, kai jų tikroji vertė yra neigiama. Jų apskaita yra tokia pati kaip ir prekybai laikomo turto, žr. 1.5.4 pastabą.

1.5.12. *Mokėtinios sumos*

Didžioji Bendrijų mokėtinų sumų dalis nėra susijusi su prekių arba paslaugų pirkimu, o yra neapmokėti dotacijų arba kitokio Bendrijų finansavimo gavėjų prašymai kompensuoti išlaidas. Jos yra nurodomos kaip mokėtinios sumos, lygios prašomai sumai, kai gaunamas prašymas kompensuoti sąnaudas, o atlikus patikrinimą, atitinkamų finansų specialistų pripažįstamos atitinkančiomis reikalavimus. Šiame etape jos vertinamos patvirtintos ir reikalavimus atitinkančios sumos dydžiu.

Mokėtinios sumos, susijusios su prekių ir paslaugų pirkimu, nurodomos pradine suma gavus sąskaitą, o susijusios išlaidos įtraukiamos į apskaitą, kai prekės yra pristatytos arba paslaugos suteiktos ir Europos Bendrijos tai patvirtina.

1.5.13. *Sukauptos ir būsimųjų laikotarpių pajamos bei sąnaudos*

Kaupiamosios apskaitos esmė — užtikrinti, kad operacijos būtų įrašomos į tuos apskaitos metus, su kuriais jos susijusios. Ši užduotis vadinama atskyrimo užduotimi. Ypač svarbu įvertinti, kokias reikalavimus atitinkančias išlaidas patyrė Bendrijų lėšų gavėjai, nors Bendrijoms apie jas dar nepranešė (sukauptos sąnaudos). Siekiant nustatyti geriausią šių sumų įvertį, taikomi skirtingi metodai, atsižvelgiant į veiklos rūšį ir turimą informaciją. Kai kurie mokėjimai, atvirkščiai, yra atlikti einamaisiais metais ir susiję su tolesniais laikotarpiais (būsimųjų laikotarpių sąnaudos). Tokios sumos turi būti nustatytos ir įtrauktos į tolesnį (-ius) laikotarpį (-ius).

Pagal Europos Bendrijų apskaitos taisykles sandoriai ir įvykiai nurodomi finansinėse ataskaitose tuo laikotarpiu, su kuriuo jie susiję. Sukauptos išlaidos apskaitos laikotarpio pabaigoje nurodomos remiantis įvertinta pervedimo įsipareigojimo, kuris turi būti atliktas per tam tikrą laikotarpį, suma. Sukauptos išlaidos skaičiuojamos pagal išsamias Komisijos parengtas veiklos ir praktines gaires, kurių tikslas — užtikrinti, kad finansinėse ataskaitose būtų nurodyta tikra ir teisinga padėtis.

Įplaukos taip pat apskaitomos tuo laikotarpiu, su kuriuo jos susijusios. Metų pabaigoje, jeigu sąskaita nėra išsiųsta, o paslauga buvo suteikta, Komisija pristatė prekes arba yra sudarytas sutartinis susitarimas (t. y. remiantis sutartimi), finansinėse ataskaitose bus nurodytos sukauptos pajamos.

Be to, metų pabaigoje, jeigu sąskaita išsiųsta, o paslaugos dar nesuteiktos arba prekės dar nepristatytos, įplaukos bus atidėtos ir nurodytos kitame apskaitos laikotarpyje.

1.6. EKONOMINĖS VEIKLOS REZULTATŲ ATASKAITA

1.6.1. Įplaukos

Su pardavimais nesusijusios įplaukos

Jos sudaro didžiąją Bendrijų įplaukų dalį ir apima daugiausia tiesioginius bei netiesioginius mokesčius ir nuosavųjų išteklių sumas. Be mokesčių Europos Bendrijoje taip pat gali gauti kitų šalių mokėjimus, kaip antai rinkliavas, baudas ir dovanojamas lėšas.

BNP pagrįsti ištekliai ir PVM ištekliai

Gautinos sumos ir susijusios įplaukos yra pripažįstamos, kai Europos Bendrijoje išsiunčia valstybėms narėms pareikalavimą įmokėti įnašus. Šios sumos nurodomos kaip „pareikalauta suma“. Kadangi PVM ir BNP ištekliai pagrįsti atitinkamų biudžetinių metų duomenų įverčiais, jie gali būti pakoreguoti, kadangi prieš valstybėms narėms paskelbiant galutinius duomenis, sumos gali keistis. Įverčių pokyčio poveikis yra ištraukiamas nustatant laikotarpio, kai įvyko pokytis, grynąjį perteklių arba deficitą.

Tradiciniai nuosavieji ištekliai

Gautinos sumos ir susijusios įplaukos pripažįstamos, kai iš valstybių narių gaunamos atitinkamos mėnesinės A ataskaitos (apimančios surinktus mokesčius ir mokėtinas sumas, kurios yra garantuotos ir neužginčytos). Atskaitomybės dieną valstybių narių surinktos, bet dar Europos Bendrijoms nesumokėtos laikotarpio įplaukos yra įvertinamos ir pripažįstamos kaip sukauptos įplaukos. Sumos, nurodytos ketvirtinėse B ataskaitose (apimančios mokesčius, kurie nėra nei surinkti, nei garantuoti, taip pat garantuotas sumas, užginčytas skolininko), gautose iš valstybių narių, yra pripažįstamos kaip įplaukos, atėmus su jomis susijusias surinkimo sąnaudas (25 %). Be to, ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje pripažįstamas vertės sumažinimas, lygus numatomam susigrąžinimo skirtumui.

Baudos

Gautinos sumos ir susijusios įplaukos pripažįstamos, kai Bendrijoje priima sprendimą skirti baudą ir apie tokį sprendimą oficialiai praneša adresatui. Jeigu kyla abejonų dėl įmonės mokumo, nurodomas teisės į gautinas sumas vertės sumažėjimas. Priėmus sprendimą skirti baudą, skolininkai per du mėnesius nuo pranešimo dienos turi:

- arba pritarti sprendimui (tokiu atveju jie privalo per nustatytą laikotarpį sumokėti baudą, ir suma laikoma Bendrijų galutinai surinkta),
- arba nepritarti sprendimui (tokiu atveju jie pateikia apeliacinį skundą pagal Bendrijų teisę).

Tačiau pagrindinė baudos suma turi būti sumokėta per nustatytą trijų mėnesių laikotarpį, nes apeliacija nesustabdo sprendimo galiojimo (EB sutarties 242 straipsnis). Skolininkai turi dvi galimybes: sumokėti baudą laikinai arba pateikti banko garantiją sumai.

Jeigu įmonė sprendimą apskundė ir jau laikinai sumokėjo baudą, suma parodoma kaip neapibrėžtasis įsipareigojimas. Tačiau, kadangi adresato apeliacija dėl Bendrijų sprendimo nesustabdo sprendimo galiojimo, gauti pinigai naudojami padengti gautiną sumą. Jeigu vietoj mokėjimo gaunama garantija, bauda lieka kaip gautina suma, o garantija parodoma kaip neapibrėžtasis turtas.

Jeigu tikėtina, kad Pirmosios instancijos teismas gali priimti Bendrijoms nepalankų sprendimą, tokiai rizikai daromas atidėjimys. Jeigu vietoj to pateikiama garantija, neapmokėtos gautinos sumos vertė sumažinama laikantis reikalavimų. Bankų sąskaitose, kuriose laikomi gauti mokėjimai, sukauptas palūkanas Europos Bendrijos pripažįsta įplaukomis ir atitinkama suma padidina neapibrėžtąjį įsipareigojimą.

Išlaidų susigrąžinimas

Dėl operacijų, už kurias kompensuojami pirmiau iš Europos biudžeto galutiniam gavėjui, trečiajai šaliai arba valstybei narei atlikti mokėjimai, pateikiami ir apskaitomi vykdomieji raštai sumoms išieškoti:

- išlaidų susigrąžinimas. Kiek tai susiję su tokios rūšies susigrąžinimais, jeigu vykdomasis raštas sumoms išieškoti pateikiamas per tuos pačius pradinio mokėjimo metus, pagal apskaitos taisykles reikia jį įtraukti į apskaitą kaip iš gavėjo gautiną sumą, atitinkamai sumažinant tų metų išlaidas. Tačiau jeigu vykdomasis raštas sumoms išieškoti yra pateikiamas kitais metais, tai gautina suma su atitinkamu įrašu parodoma kaip pajamos tų metų ekonominės veiklos rezultatų ataskaitos išlaidų kategorijoje „išlaidų susigrąžinimas“, arba
- išankstinio finansavimo sumų susigrąžinimas. Šiuo atveju suma ištraukiama į išankstinio finansavimo išlaidų kategoriją.

Pardavimų įplaukos

Prekių pardavimo įplaukos pripažįstamos, kai didžioji su prekių nuosavybe susijusios rizikos ir naudos dalis perduodama pirkėjui.

Su paslaugų teikimu susijusio sandorio įplaukos nurodomos atsižvelgiant į sandorio baigtumo laipsnį atskaitomybės dieną.

Palūkanų pajamos ir išlaidos

Palūkanų pajamos ir išlaidos parodomos ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje, taikant faktinių palūkanų metodą. Šis metodas taikomas finansinio turto arba finansinio įsipareigojimo amortizuotai savikainai apskaičiuoti ir palūkanų pajamoms arba palūkanų išlaidoms per atitinkamą laikotarpį paskirstyti. Faktinė palūkanų norma — tai norma, kuria tiksliai diskontuojamos apskaičiuotos būsimos piniginės išmokos arba įplaukos iki finansinio turto arba finansinio įsipareigojimo gryniosios apskaitinės vertės per numatomą finansinės priemonės laikotarpį (arba prireikus per trumpesnį laikotarpį). Apskaičiuodamos faktinę palūkanų normą, Europos Bendrijos įvertina pinigų srautus, atsižvelgdamos į visas finansinės priemonės sutartines nuostatas (pavyzdžiui, išankstinio mokėjimo pasirinkimą), tačiau neatsižvelgdamos į būsimus kredito nuostolius. Į šį apskaičiavimą įtraukiami visi mokesčiai ir kitos sumos, kurias sutarties šalys sumokėjo arba gavo viena iš kitos ir kurios yra neatskiriama faktinės palūkanų normos dalis, taip pat sandorio sąnaudos ir visi kiti priedai arba nuolaidos.

Iš skolintų lėšų suteiktų paskolų atveju faktinių palūkanų metodas atskirai paskoloms ir įsiskolinimams reikšmingumo sumetimais negali būti taikomas. Europos Bendrijų patirtos sandorio sąnaudos, vėliau priskirtos paskolos gavėjui, yra tiesiogiai pripažįstamos ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje.

Kai finansinis turtas arba panašaus finansinio turto grupė yra nurašyta dėl vertės sumažėjimo nuostolių, vertės sumažėjimo nuostolio įvertinimo tikslais palūkanų pajamos nurodomos taikant palūkanų normą, naudojamą diskontuojant būsimus pinigų srautus.

Dividendų pajamos

Dividendų pajamos nurodomos tada, kai nustatoma teisė gauti mokėjimą.

1.6.2. Išlaidos

Su pardavimais susijusios išlaidos, patiriamos perkant prekes ir paslaugas, yra nurodomos, kai prekes pristato ir priima Europos Bendrijos. Jos parodomos pradinė sąskaitoje nurodyta savikaina.

Europos Bendrijoms yra būdingos su pardavimais nesusijusios išlaidos, kurios sudaro didžiąją visų išlaidų dalį. Jos susijusios su pervedimais gavėjams ir gali būti trijų rūšių: teisės į gautinas sumas, pervedimai pagal susitarimą ir atskiros dotacijos, įnašai ir dovanojamos lėšos.

Pervedimai pripažįstami išlaidomis tą laikotarpį, kurį įvyko įvykiai, dėl kurių buvo atliktas pervedimas, jeigu tik pervedimo pobūdis yra leidžiamas pagal teisės aktus (Finansinio reglamento, Tarnybos nuostatų arba kitų teisės aktų) arba yra pasirašyta sutartis, pagal kurią leidžiama atlikti pervedimą; gavėjas atitiko visus tinkamumo kriterijus; galima pagrįstai apskaičiuoti sumą.

Kai gaunamas bet koks pripažinimo kriterijus atitinkantis prašymas atlikti mokėjimą arba kompensuoti sąnaudas, jis pripažįstamas išlaidomis, lygiomis reikalavimus atitinkančiam sumai. Reikalavimus atitinkančios išlaidos, kurios turi būti padengtos gavėjams, tačiau apie kurias dar nėra pranešta, metų pabaigoje yra įvertinamos ir įrašomos kaip sukauptos išlaidos.

1.7. NEAPIBRĖŽTASIS TURTAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI

Neapibrėžtasis turtas

Neapibrėžtasis turtas — dėl praeities įvykių galintis atsirasti turtas, kurio buvimas bus patvirtintas tikrai įvykus arba neįvykus vienam ar daugiau nevisiškai Europos Bendrijų kontroliuojamų neapibrėžtų būsimųjų įvykių. Neapibrėžtasis turtas parodomas, kai tikimasi gauti ekonominės naudos arba turėti naudojimo galimybių.

Neapibrėžtas turtas vertinamas kiekvieną balanso sudarymo dieną, siekiant užtikrinti, kad pokyčiai būtų tinkamai parodyti finansinėse ataskaitose. Jeigu iš esmės neabejojama, kad bus gauta ekonominės naudos arba padidės naudojimo galimybės, o turto vertė gali būti patikimai įvertinta, turtas ir su juo susijusios įplaukos parodomos to laikotarpio, kuriuo atsiranda šių pokyčių, finansinėse ataskaitose.

Neapibrėžtieji įsipareigojimai

Neapibrėžtasis įsipareigojimas — dėl praeities įvykių galintis atsirasti įsipareigojimas, kurio buvimas bus patvirtintas tikrai įvykus arba neįvykus vienam ar daugiau nevisiškai Europos Bendrijų kontroliuojamų neapibrėžtų būsimųjų įvykių; arba dabartinis įsipareigojimas, atsiradęs dėl praeities įvykių, kuris dar nėra pripažintas, kadangi nėra tikėtina, kad įsipareigojimui įvykdyti bus reikalingi ekonominė nauda teikiantys išteklių arba naudojimo galimybės, arba, retais atvejais, kai įsipareigojimo suma negali būti pakankamai patikimai nustatyta.

Neapibrėžtasis įsipareigojimas parodomas, nebent ekonominę naudą teikiančių išteklių išmokų arba naudojimo galimybių tikimybė yra maža. Nors dėl savo kasdieninės veiklos (pvz., ES teisės aktų ir standartų įgyvendinimas ir vykdymas) pobūdžio EB patiria tam tikrą riziką ir, kaip daugelyje viešųjų įstaigų, kai kurių rūšių rizika yra savaime apdrausta, neapibrėžtasis įsipareigojimas neparodomas, nebent įvyksta konkretus įvykis, kadangi iki tol išteklių išmokų tikimybė yra maža.

Neapibrėžtieji įsipareigojimai vertinami kiekvieną balanso sudarymo dieną, siekiant nustatyti, ar galima tikėtis ekonominę naudą teikiančių išteklių išmokų arba naudojimo galimybių. Jeigu tampa tikėtina, kad punktu, kuris vertinamas kaip neapibrėžtasis įsipareigojimas, prireiks ekonominę naudą teikiančių išteklių išmokų arba naudojimo galimybių, tikimybės atsiradimo laikotarpio finansinėse ataskaitose padaromas atidėjiny.

Būsimo finansavimo įsipareigojimai

Būsimo finansavimo įsipareigojimas yra teisinis arba konstruktyvus įsipareigojimas, paprastai įformintas Europos Bendrijų sutartimi, kuriam įvykdyti ateityje gali prireikti išteklių išmokų.

Garantijos

Garantijos yra dėl praeities įvykių galintis atsirasti turtas arba įsipareigojimai, kurių buvimas bus patvirtintas tikrai įvykus arba neįvykus garantuojamam įvykiui. Todėl garantijos laikomos neapibrėžtuoju turtu arba įsipareigojimais. Garantijos galiojimas baigiasi, kai nebelieka garantuojamo įvykio. Ji pradama vykdyti, kai laikomasi sąlygų, leidžiančių pateikti garantui prašymą atlikti mokėjimą.

2. BALANSO PASTABOS

ILGALAIKIS TURTAS

2.1. NEMATERIALUSIS TURTAS

	<i>Mln. EUR</i>
	Suma
Bendroji apskaitinė vertė 2006 m. gruodžio 31 d.	82
Papildomi įsigijimai	22
Perleidimas	(2)
Perkėlimas iš vienos turto kategorijos į kitą	13
Kiti pokyčiai	(10)
Bendroji apskaitinė vertė 2007 m. gruodžio 31 d.	105
Sukaupta amortizacija 2006 m. gruodžio 31 d.	45
Amortizacijos sąnaudos per metus	11
Perleidimas	(2)
Perkėlimas iš vienos turto kategorijos į kitą	8
Kiti pokyčiai	(1)
Sukaupta amortizacija 2007 m. gruodžio 31 d.	61
GRYNOJI APSKAITINĖ VERTĖ 2007 M. GRUODŽIO 31 D.	44
Grynoji apskaitinė vertė 2006 m. gruodžio 31 d.	37

Nematerialusis turtas — tai atpažįstamas nepiniginis turtas, neturintis fizinio turinio. Norint jį priskirti turtui balanse, jį turi kontroliuoti ūkio subjektas, o Europos Bendrijoms ateityje jis turi teikti ekonominę naudą. Šios sumos pirmiausia susijusios su kompiuterine programine įranga.

2.2. NEKILNOJAMASIS TURTAS, ĮRANGA IR ĮRENGIMAI

2.2.1. Žemė ir pastatai

Kai kuriose šalyse negalima atskirti žemės vertės nuo pastato vertės, nes tiek žemė, tiek pastatas buvo nupirkti kaip visuma. Žemės, kurios nusidėvėjimas neskaičiuojamas, vertė nebus vertinama atskirai, jeigu nebus būtina, t. y. dėl tolesnių išlaidų, pvz., naujo nekilnojamojo turto statybos arba dalinio pardavimo.

2.2.2. **Statomas turtas**

2007 m. vasario 1 d. Taryba pasirašė sutartį LEX pastatui įsigyti už 260 mln. EUR galutinę kainą. Atitinkama vertė, 2006 m. gruodžio 31 d. įtraukta į šią 224 mln. EUR išlaidų kategoriją, 2007 m. pervesta į kategoriją „Žemė ir pastatai“. 2004 m. spalio mėn. Parlamentas pasirašė 2004 m. pastatų komplekso Briuselyje finansinės nuomos sutartį su išpirkimo galimybe, o komplekso statyba prasidėjo 2004 m. 2004 m. lapkričio mėn. sumokėtas pirmasis 40 mln. EUR išankstinis mokėjimas. Iki preliminarios patvirtinimo sutarties pasirašymo Parlamentas turi teisę atlikti papildomus išankstinius mokėjimus. 2007 m. gruodžio 31 d. sumokėta 318 mln. EUR suma už iki tos dienos atliktus darbus (2006 m. gruodžio 31 d. sumokėta 253 mln. EUR).

NEKILNOJAMASIS TURTAS, ĮRANGA IR ĮRENGINIAI

Mln. EUR

	Žemė ir pastatai	Įranga ir įrenginiai	Baldai ir transporto priemonės	Kompiuterinė įranga	Kitas materialusis turtas	Finansinė nuoma	Statomas turtas	Iš viso
Bendroji apskaitinė vertė 2006 m. gruodžio 31 d.	3 580	331	181	427	110	1 926	483	7 038
Papildomi įsigijimai	54	34	10	64	15	16	76	269
Perleidimas	(2)	(8)	(6)	(38)	(10)	0	(1)	(65)
Perkėlimas iš vienos turto kategorijos į kitą	227	(10)	3	(9)	3	0	(227)	(13)
Kiti pokyčiai	1	3	6	2	(3)	1	1	11
Bendroji apskaitinė vertė 2007 m. gruodžio 31 d.	3 860	350	194	446	115	1 943	332	7 240
Sukauptas nusidėvėjimas 2006 m. gruodžio 31 d.	1 354	265	130	314	77	312		2 452
Nusidėvėjimo sąnaudos per metus	154	28	14	61	9	63		329
Perleidimas	(2)	(8)	(5)	(36)	(9)	0		(60)
Perkėlimas iš vienos turto kategorijos į kitą		(7)	2	(7)	4	0		(8)
Kiti pokyčiai		3	1	1	0	(1)		4
Sukauptas nusidėvėjimas 2007 m. gruodžio 31 d.	1 506	281	142	333	81	374		2 717
GRYNOJI APSKAITINĖ VERTĖ 2007 M. GRUODŽIO 31 D.	2 354	69	52	113	34	1 569	332	4 523
Grynoji apskaitinė vertė 2006 m. gruodžio 31 d.	2 226	66	51	113	33	1 614	483	4 586

Mokėtinos įmokos, susijusios su finansine nuoma ir panašiomis teisėmis į gautinas sumas, parodomos balanse kaip ilgalaikiai ir trumpalaikiai išsipareigojimai (taip pat žr. E.2.15 ir E.2.18.1 pastabas). Jie išskaidomi toliau pateikiamoje lentelėje.

FINANSINĖ NUOMA

Mln. EUR

Apibūdinimas	Sukauptos sąnaudos (A)	Būsimos mokėtinos sumos				Vertė iš viso A+B	Paskesnės turto išlaidos (C)	Turto vertė A+B+C	Nusidėvėjimas (E)	Grynoji apskaitinė vertė A+B+C+E
		< 1 metai	> 1 metai	> 5 metai	Iš viso išsipareigojimų (B)					
Žemė ir pastatai	328	28	159	1 349	1 536	1 864	61	1 925	(372)	1 553
Kitas materialusis turtas	3	4	11	0	15	18	0	18	(2)	16
Iš viso 2007 12 31	331	32	170	1 349	1 551	1 882	61	1 943	(374)	1 569
<i>Iš viso 2006 12 31</i>	<i>304</i>	<i>28</i>	<i>143</i>	<i>1 391</i>	<i>1 562</i>	<i>1 866</i>	<i>60</i>	<i>1 926</i>	<i>(312)</i>	<i>1 614</i>

2.3. ILGALAIKĖS INVESTICIJOS

		Mln. EUR	
	Pastaba	Likutis 2007 12 31	Likutis 2006 12 31
Investicijos į asocijuotąsias įstaigas	2.3.1	246	208
Dalyvavimas bendrųjų įmonių veikloje	2.3.2	32	62
Garantijų fondas	2.3.3	1 149	1 371
Parduoti turimas turtas	2.3.4	533	495
Prekybai laikomas turtas	2.3.4	13	21
Iš viso investicijų		1 973	2 157

Šiai išlaidų kategorijai priskiriamos investicijos, kuriomis siekiama užmegzti nuolatinius ryšius ir kuriomis remiama Europos Bendrijų veikla. Jai taip pat priskiriamas Garantijų fondo grynasis turtas.

2.3.1. *Investicijos į asocijuotąsias įstaigas. EIF*

		Mln. EUR
		Suma
Likutis 2006 m. gruodžio 31 d.		208
Įsigijimai		31
Grynojo pertekliaus (deficito) dalis		13
Kiti nuosavybės pokyčiai (dividendai)		(6)
Likutis 2007 m. gruodžio 31 d.		246

Europos investicijų fondas (EIF) yra Europos Sąjungos finansų institucija, kurios specializacija — teikti rizikos kapitalą ir garantijas mažosioms ir vidutinėms įmonėms. Remdamosi 1994 m. birželio 6 d. Tarybos sprendimu, Komisijos atstovaujamos Europos Bendrijos pasirašė 600 mln. ekiu vertės EIF kapitalo, kurį sudaro 600 akcijų, arba 30 % EIF kapitalo, dalį. Kadangi 2006 m. gruodžio 31 d. Komisija apmokėjo visą pareikalautą kapitalą, kuris sudarė 20 % viso kapitalo, jos nepareikalauto kapitalo dalis (80 %) lygi 480 mln. EUR.

2007 m. balandžio 19 d. Tarybos sprendimu 2007/247/EB nuspręsta dėl Bendrijų dalyvavimo didinant EIF kapitalą. Remdamasi šiuo sprendimu, per 2007 m. Komisija pasirašė 91 iš 770 išleistų akcijų. EB iš viso pasirašė nominalios 91 mln. EUR vertės sumą, iš kurios apmokėta 20 % nominalios vertės suma (18 mln. EUR) ir 12 mln. EUR vertės akcijų priedas. Akcijų priedas nustatytas apskaičiuojant naują akcijų kainą pagal 2006 m. gruodžio 31 d. vienos akcijos grynojo turto vertę. 2007 m. gruodžio 31 d. Komisija iš viso pasirašė 691 mln. EUR (iš 2 770 mln. EUR) EIF akcinio kapitalo. Tai sudaro 24,95 % viso EIF akcinio kapitalo. Komisija apmokėjo 20 %, nepareikalautas likutis 2007 m. gruodžio 31 d. sudarė 553 mln. EUR.

Pagal 2005 m. Komisijos ir Europos investicijų banko (EIB) pasirašytą susitarimą Komisija turi teisę bet kuriuo metu parduoti savo akcijas EIB tokia kaina, kuri atitinka EIF įvertinimą, padalytą iš viso išleistų akcijų skaičiaus. Pardavimo pasirinkimo sandorio vertė beveik lygi nuliui, nes formulė, taikoma akcijų pardavimo kainai nustatyti, panaši į EIF grynojo akcinio kapitalo nustatymo formulę.

Remiantis EB apskaitos taisyklėmis, Bendrijoms tenkančiai EIF akcijų daliai įvertinti taikomas nuosavybės metodas. Akcijų paketas vertinamas 24,95 % EIF grynojo turto, kuris 2007 m. gruodžio 31 d. buvo 246 mln. EUR (2006 m. 208 mln. EUR), iš kurių 13 mln. EUR suma susijusi su 2007 m. rezultatu. 2007 m. gauta 6 mln. EUR dividendų už 2006 finansinius metus.

2.3.2. *Dalyvavimas bendrųjų įmonių veikloje*

	Mln. EUR			
	„Galileo“	SESAR	ITER	Iš viso
Suma 2006 m. gruodžio 31 d.	62	0	0	62
Įsigijimai	0	10	39	49
Perleidimai ir panaikinimai	(53)	0	0	(53)
Grynojo pertekliaus (deficito) dalis	(9)	0	(17)	(26)
Suma 2007 m. gruodžio 31 d.	0	10	22	32

„Galileo“

Siekiant įgyvendinti programos „Galileo“ rengimo etapą, Tarybos reglamentu (EB) Nr. 876/2002 ketverių metų laikotarpiui (2002–2006 m.) įsteigta bendroji įmonė, kaip apibrėžta Sutarties 171 straipsnyje. Šio juridinio asmens tikslas — rengiant programą „Galileo“, užtikrinti jos administravimo ir finansinės kontrolės vieningumą ir šiuo tikslu mobilizuoti tai programai skirtas lėšas. Nariai steigėjai buvo Komisijos atstovaujamos Europos Bendrijos ir Europos kosmoso agentūra (EKA). Pasitelkdama dotacijas iš transeuropinių tinklų (TEN) biudžeto, Komisija skiria bendrajai įmonei „Galileo“ (BĮG) reikiamų lėšų, kad būtų galima bendrai finansuoti atitinkamą rengimo etapo veiklą.

Europos GNSS priežiūros institucija, 2004 m. įkurta Bendrijos agentūra, 2007 m. sausio 1 d., kai buvo pradėtas BĮG likvidavimo procesas, oficialiai perėmė BĮG atsakomybę. Nors pagal 2007 m. lapkričio mėn. Tarybos sprendimą ši naujoji įstaiga iš pradžių ketino plėtoti viešojo ir privačiojo sektoriaus partnerystę, programa „Galileo“ dabar bus finansuojama iš ES biudžeto. 2007 m. pabaigoje, nepaisant suinteresuotųjų šalių (BĮG, Europos kosmoso agentūra, Europos GNSS priežiūros institucija) susitarimų pasirašymo, EKA nevisiškai perdavė Europos Bendrijoms nuosavybę į projektų turtą. Kadangi padėtis dėl turto perdavimo šiek tiek neaiški ir vėluojama tai padaryti, apdairumo sumetimais EB neįtraukė programos turto į savo balansą. Išsprendus šiuos su perdavimu susijusius klausimus, šį turtą ketinama pripažinti.

Likviduojamos BĮG grynasis turtas metų pabaigoje buvo 0 mln. EUR. „Galileo“ apskaitoma taikant nuosavybės metodą. 2007 m. Komisijai tenkanti bendrosios įmonės nuotolių dalis buvo 9 mln. EUR. Investicijos vertė 2007 m. gruodžio 31 d. buvo lygi 0 mln. EUR — ją sudarė 585 mln. EUR investicijų ir 585 mln. EUR sukauptos nuostolių dalies skirtumas. 53 mln. EUR įmokėto kapitalo Europos Bendrijoms buvo kompensuota 2007 m.

SESAR

Bendrosios įmonės tikslas — užtikrinti Europos oro eismo valdymo sistemos modernizavimą, koordinuojant ir sutelkiant visas atitinkamas ES mokslinių tyrimų ir plėtros pastangas. Bendroji įmonė SESAR įsteigta šio reglamento paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną, o jos veikla baigsis praėjus aštuoneriems metams po to, kai Taryba patvirtins Europos oro eismo valdymo pagrindinį planą.

Bendrosios įmonės SESAR steigėjai yra:

- Europos Bendrijos, atstovaujamos Europos Komisijos,
- Europos oro navigacijos saugumo organizacija („Eurocontrol“), atstovaujama savo agentūros.

Narių turimų balsų skaičius atitinka jų įnašus. Abiejų steigėjų į biudžetą įtraukti įnašai yra vienodi, todėl jie ketina turėti ir tiek pat balsų, kad būtų užkirstas kelias vienos šalies kontrolei.

Programa pradėta vykdyti 2007 m. pabaigoje, o 2007 m. gruodžio 31 d. Komisija padarė pradinę 10 mln. EUR investiciją. Kadangi nebuvo 2007 m. finansinių ataskaitų, investicija įvertinta savikaina.

ITER

Tarptautinė ITER branduolio sintezės energijos organizacijoje (ITER) dalyvauja Europos Bendrijos ir kiti dalininkai iš Kinijos, Indijos, Rusijos, Korėjos, Japonijos ir JAV. ITER įkurta siekiant šių tikslų:

- a) statyti, paleisti, eksploatuoti ITER įrenginius ir nutraukti jų veikimą vadovaujantis ITER inžinerinio projektavimo veiklos galutinėje ataskaitoje nurodytais techniniais tikslais ir bendroju projektu;

- b) raginti laboratorijas, kitas institucijas ir darbuotojus, dalyvaujančius šios organizacijos narių branduolio sintezės energijos mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros programose, kad jie eksploatuotų ITER įrenginius;
- c) skatinti supratimą apie branduolio sintezės energiją ir jos priimtinumą visuomenei ir
- d) remiantis dalininkų susitarimu, vykdyti bet kokią veiklą, būtiną susitarimo tikslui pasiekti.

Pagrindinis ITER valdymo organas — Taryba, ją sudaro narių atstovai. Kiekvienas narys į Tarybą skiria ne daugiau nei keturis atstovus. Pagrindiniai strateginiai sprendimai priimami vienbalsiu sprendimu. Atitinkamas narių balsų santykis rodo jų įnašus į ITER. 2007 m. gruodžio 31 d. Bendrijos į ITER buvo tiesiogiai investavusios 39 mln. EUR.

2.3.3. *Garantijų fondas*

GARANTIJŲ FONDO GRYNASIS TURTAS ⁽¹⁾

Mln. EUR

	Likutis 2007 12 31	Likutis 2006 12 31
Trumpalaikės investicijos. Parduoti turimas turtas	901	932
P pinigai ir pinigų ekvivalentai	249	440
Trumpalaikis turtas	1 150	1 372
Trumpalaikiai įsipareigojimai	(1)	(1)
Grynasis turtas	1 149	1 371

(¹) Atėmus makrofinansinės pagalbos sumas.

Išorės veiksmų garantijų fondas pagal Tarybos sprendimą apima Bendrijų garantijomis užtikrintas paskolas, visų pirma Europos investicijų banko (EIB) skolinimo operacijas už Europos Sąjungos ribų ir makrofinansinės pagalbos paskolas (MFP paskolas) bei Euratomo paskolas už Europos Sąjungos ribų. Fondą sudaro Bendrijų bendrojo biudžeto įmokos, kurios sudaro 9 % operacijų kapitalo vertės, už investuotą Fondo turtą gautos palūkanos ir sumos, susigrąžintos iš įsipareigojimų nevykdančių skolininkų, kurių atžvilgiu Fondas turėjo panaudoti savo garantiją. Bet koks susidaręs metinis perviršis grąžinamas į Europos Bendrijų bendrąjį biudžetą, įrašant jį į įplaukų suvestinės specialią kategoriją.

Europos Bendrijos turi įtraukti garantijų rezervą, kad padengtų trečiosioms šalims suteiktas paskolas. Šio rezervo paskirtis — padengti Garantijų fondo reikalavimus ir, jei reikia, panaudotas garantijas, kurios viršija Fondo sumas, kad tos sumos galėtų būti apmokėtos iš biudžeto.

Šis 1 118 mln. EUR rezervas atitinka numatytą sumą, t. y. 9 % 2007 m. gruodžio 31 d. paskolų likučio. 2007 m. gruodžio 31 d. grynasis Fondo turtas buvo 1 152 mln. EUR (prieš MFP skolos pažymėjimų eliminavimą). Grynojo turto ir rezervo sumos skirtumas atitinka perteklių, kuris turi būti grąžintas į biudžetą, t. y. 34 mln. EUR.

Garantijų fondas turi vieną kintamų palūkanų obligaciją, kurią išleido Europos Bendrijos (MFP) ir kurios suma 3 mln. EUR. Todėl tiek turtas (GF), tiek įsipareigojimai (MFP) turi būti eliminuojami Bendrijų sąskaitose. Parduoti turimo skolos vertybinių popierių portfelio tikrosios vertės pokyčiai iš viso sudarė (19) mln. EUR ir pripažinti nuosavybėje (2006 m. (32) mln. EUR).

Garantijų fondo finansinės rizikos valdymo politika aprašyta E.7 skirsnyje.

2.3.4. *Kitos investicijos*

2.3.4.1. *Parduoti turimas turtas*

Į šią išlaidų kategoriją įtrauktos investicijos ir akcijos, įsigytos siekiant padėti gavėjams plėtoti veiklą.

Ilgalaikis parduoti turimas turtas

Mln. EUR

	ERP	Rizikos kapitalo operacijos	ETP steigimo programa	EFPE	Kita	Iš viso
Sumos 2006 12 31	157	211	74	49	4	495
Įsigijimai	0	27	38	3	1	69
Perleidimai ir (arba) panaikinimai	0	(16)	(13)	0	0	(29)
Perkainojimo pertekliaus (deficito) perkėlimas į nuosavybę	0	(2)	12	3	0	13
Nuostolis dėl vertės sumažėjimo	0	(2)	(13)	0	0	(15)
Sumos 2007 12 31	157	218	98	55	5	533

Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko (ERP) investicijos

Komisija pasirašė 3 % viso ERP 20 mlrd. EUR kapitalo. Balanso sudarymo dieną pareikalauta suma buvo 157 mln. EUR, iš kurios 154 mln. EUR buvo apmokėta. Neapmokėta pareikalauto kapitalo dalis (3 mln. EUR) priskiriama ilgalaikiams įsipareigojimams ir apskaitoma amortizuota savikaina. Neapmokėta nepareikalauto kapitalo dalis siekia 443 mln. EUR ir yra įtraukta į nebalansinius straipsnius kaip neapibrėžtieji įsipareigojimai. Kadangi ERP nėra kotiruojamas jokioje akcijų biržoje, taip pat atsižvelgiant į ERP įstatuose numatytus sutartinių akcijų pardavimui taikomus apribojimus (akcijos gali būti parduotos tik esamiems akcininkams, o pardavimo kaina ribojama įsigijimo savikaina), Komisijos akcijų paketas vertinamas savikaina, atėmus bet kokią vertės sumažėjimą.

Rizikos kapitalo operacijos

Vykdamas rizikos kapitalo operacijas, finansų tarpininkams suteikiamos sumos kapitalo investicijoms finansuoti. Nors kai kurioms šioms sutartims ir būdingos paskolų savybės, visas portfelis laikomas netiesioginėmis kapitalo investicijomis, kadangi didžiajai daugumai šių finansinių sutarčių nebūdingos pagrindinės ir sudėtinės paskolos savybės (nenustatytas nei paskolos sumos grąžinimo tvarkaraštis, nei sutarta pagrindinės paskolos sumos palūkanų norma). Jos vertinamos įsigijimo savikaina, atėmus bet kokius atidėjinius vertės sumažėjimui, kadangi jų kainos aktyvioje rinkoje nenurodytos, o jų tikrosios vertės šiuo metu negalima patikimai nustatyti.

Kitos investicijos

Didžiausios sumos susijusios su Augimo ir užimtumo programa bei daugiamete programa, kurias patikos principu valdo EIF ir kuriomis remiamas MVĮ steigimas ir finansavimas jų veiklos pradžioje, investuojant į tinkamus specialius rizikos kapitalo fondus (98 mln. EUR). Šiai investicijų kategorijai taip pat priskiriama 55 mln. EUR suma, susijusi su Europos fondu Pietryčių Europai (EFPE) — kintamojo akcinio kapitalo investicine bendrove. Bendras EFPE tikslas — skatinti ekonomikos vystymąsi ir gerovę Pietryčių Europoje, teikiant papildomą finansavimą vystymuisi skatinti per vietos finansų tarpininkus. Šiuo metu Bendrijos turi 16 % balsavimo teisių.

2.3.4.2. Prekybai laikomas turtas

Likviduojama EAPB (EAPB) įtraukta į palūkanų normų apskaitos sandorio susitarimą ir į palūkanų normų apskaitos sandorio bei kryžminio valiutų ir palūkanų normų apskaitos sandorio susitarimą. Šių palūkanų normų apskaitos sandorių tikroji vertė gauta diskontuojant grynuosius fiksuotus pinigų srautus, taikant nulines atkarpos apskaitos sandorio palūkanų normą balanso sudarymo dieną. Šių apskaitos sandorių, kurių galutinis terminas yra ilgesnis nei vieneri metai nuo balanso sudarymo dienos, tikroji vertė (įskaitant sukauptas palūkanas) yra 13 mln. EUR (2006 m. 21 mln. EUR).

2.4. PASKOLOS

Šioje išlaidų kategorijoje parodytos Europos Bendrijoms mokėtinos paskolos, kurių terminas ilgesnis nei vieneri metai.

2.4.1. Paskolos, suteiktos iš Europos Bendrijų biudžeto ir likviduojamos EAPB

Mln. EUR

	Paskolos su specialiomis sąlygomis	Likviduojama EAPB	Iš viso
Iš viso 2006 12 31	161	39	200
Grąžintos lėšos	(18)	(8)	(26)
Apskaitinės vertės pokyčiai	12	3	15
Iš viso 2007 12 31	155	34	189

Paskolos su specialiomis sąlygomis

Paskolos su specialiomis sąlygomis — tai paskolos, suteikiamos lengvatinėmis palūkanų normomis, bendradarbiaujant su ES nepriklausančiomis šalimis. Faktinės šių paskolų palūkanų normos yra 7,39–12,36 %.

Likviduojamos EAPB būsto paskolos

Būsto paskolos — tai iš EAPB nuosavųjų išteklių suteiktos paskolos, remiantis EAPB sutarties 54 ir 54.2 straipsniais. Šios paskolos suteiktos su 1 % fiksuota palūkanų norma, todėl laikomos paskolomis lengvatinėmis palūkanų normomis. Faktinės šių paskolų palūkanų normos yra 2,806–22,643 %.

2.4.2. Iš skolintų lėšų suteiktos paskolos

Mln. EUR				
	Makrofinansinė pagalba (MFP)	Euratomo paskolos	Likviduojama EAPB	Iš viso
Iš viso 2006 12 31	977	442	499	1 918
Naujos paskolos	0	39	88	127
Grąžintos lėšos	(183)	(1)	(71)	(255)
Valiutos keitimo kurso skirtumai	0	0	(34)	(34)
Apskaitinės vertės pokyčiai	1	2	(4)	(1)
Iš viso 2007 12 31	795	482	478	1 755
Mokėtina suma per < 1 metus	63	0	75	138
Mokėtina suma per > 1 metus	732	482	403	1 617

Makrofinansinės pagalbos (MFP) paskolos

MFP yra nepriklausomo mokėjimų balanso ir (arba) biudžetinės paramos trečiosioms šalims partnerėms, kurios geografiniu požiūriu yra arti ES teritorijos, politikos finansinė priemonė. Paprastai ji teikiama vidutinės trukmės ir (arba) ilgalaikių paskolų ar dotacijų arba tinkamo jų derinio forma ir paprastai papildo pagal TVF remiamo koregavimo ir reformų programos suteiktą finansavimą.

Reikšmingumo sumetimais faktinių palūkanų normos metodas netaikomas atskirai paskoloms ir pasiskolintoms sumoms. Sandorio sąnaudos tiesiogiai įtraukiamos į ekonominės veiklos rezultatų ataskaitą.

Euratomo paskolos

Euratomas yra atskiras Europos Sąjungos judrinis asmuo, kuriam atstovauja Europos Komisija. Šio subjekto tikslas — teikti paskolas valstybėms narėms ir ES nepriklausančioms valstybėms:

- Euratomo paskolos valstybėms narėms teikiamos siekiant finansuoti valstybių narių investicinius projektus, susijusius su pramonine elektros energijos gamyba atominėse elektrinėse ir su pramoniniais kuro ciklo įrenginiais.
- Euratomo paskolos ES nepriklausančioms valstybėms teikiamos siekiant pagerinti atominių elektrinių ir veikiančių arba statomų branduolinės energetikos ciklo įrenginių saugumą ir veiksmingumą.

Reikšmingumo sumetimais faktinės palūkanų normos metodas netaikomas atskirai paskoloms ir pasiskolintoms sumoms. Sandorio sąnaudos tiesiogiai įtraukiamos į ekonominės veiklos rezultatų ataskaitą.

Likviduojamos EAPB paskolos

Šis punktas daugiausia apima likviduojamos EAPB iš skolintų lėšų suteiktas paskolas remiantis EAPB sutarties 54 ir 56 straipsniais bei dvi Europos investicijų banko (EIB) išleistas nekotiruojamų skolos vertybinių popierių emisijas, siekiant pakeisti išpareigojimų nevykdantį skolininką. Šie skolos vertybiniai popieriai bus laikomi iki jų galutinio termino (2017 m. ir 2019 m.), siekiant padengti susijusių pasiskolintų sumų aptarnavimą. Apskaitinės vertės pokyčiai atitinka sukauptų palūkanų pokyčius, pridėjus išmokėtų priedų amortizaciją per metus ir sandorių sąnaudas jų atsiradimo metu, apskaičiuotas remiantis faktinės palūkanų normos metodu.

Faktinės palūkanų normos pateikiamos kaip palūkanų normų intervalas.

Pasiskolintos sumos	2007 12 31	2006 12 31
Makrofinansinė pagalba (MFP)	3,82 % — 4,822 %	3,222 % — 4,54 %
Euratomas	4,446 % — 5,76 %	3,372 % — 5,76 %
Likviduojama EAPB	4,375 % — 12,077 % ⁽¹⁾	3,064 % — 12,077 % ⁽¹⁾

(¹) Aukštesnė ribinė vertė reiškia fiksuotų palūkanų normų paskolą, kuriai taikomas palūkanų normų apskaitimo sandoris (žr. 2.3.4.2 punktą).

2.5. ILGALAIKIS IŠANKSTINIS FINANSAVIMAS

Mln. EUR

Valdymo rūšis	Likutis 2007 12 31	Likutis 2006 12 31
Europos Bendrijų išankstinis finansavimas:		
Tiesioginis centralizuotas valdymas	382	300
Netiesioginis centralizuotas valdymas	315	549
Decentralizuotas valdymas	31	50
Kita	11	21
Iš viso	739	920
Trečiųjų šalių išankstinis finansavimas:		
Tiesioginis centralizuotas valdymas	41	57
Netiesioginis centralizuotas valdymas	3	30
Decentralizuotas valdymas	33	224
Pasidalijamasis valdymas	12 875	20 744
Jungtinis valdymas	324	450
Iš viso	13 276	21 505
Iš viso ilgalaikio išankstinio finansavimo	14 015	22 425

Didžiausios ilgalaikio išankstinio finansavimo sumos susijusios su struktūrinių fondų veiksmis. Kadangi dauguma šių projektų yra ilgalaikiai, reikia, kad jiems skiriamais išankstiniais mokėjimais būtų galima naudotis ilgiau nei vienerius metus. Todėl šios išankstinio finansavimo sumos parodomos kaip ilgalaikis turtas. Pasidalijamojo valdymo išankstinio finansavimo suma smarkiai sumažinta dėl struktūrinių fondų, o su 2000–2006 m. programomis susiję sandoriai dabar priskirti prie trumpalaikio išankstinio finansavimo (žr. E.2.9 pastabą). Taip padaryta dėl to, kad šios programos susijusios su priemonėmis, kurios bus vykdomos iki 2008 m. pabaigos. Todėl atitinkamos išankstinio finansavimo sumos bus padengtos arba per 2008 m., arba kaip metų pabaigos apskaitos užbaigimo dalis.

2.6. ILGALAIKĖS GAUTINOS SUMOS

Mln. EUR

	Likutis 2007 12 31	Likutis 2006 12 31
Iš valstybių narių gautinos sumos	93	272
EAPB paskolos darbuotojams	15	17
Kita	13	34
Garantijos ir indėliai	6	5
Iš viso	127	328

Iš valstybių narių gautinos sumos — tai anksčiau į ES įstojusių šalių likviduojamai EAPB mokėtinos sumos. Bendras įnašas sudaro 212 mln. EUR (įskaitant Bulgariją ir Rumuniją) ir turi būti sumokėtas per keturis etapus iki 2012 m. Grynoji dabartinė šių įnašų vertė metų pabaigoje buvo 144 mln. EUR (2006 m. 138 mln. EUR), kuri buvo padalyta į ilgalaikės gautinas sumas — 93 mln. EUR (2006 m. 104 mln. EUR) ir trumpalaikės gautinas sumas — 51 mln. EUR (2006 m. 34 mln. EUR). Į 2006 m. gruodžio 31 d. valstybių narių mokėtinas sumas taip pat įskaičiuota 168 mln. EUR suma, susijusi su 2005 m. Komisijos sprendimu, kuriuo sumažinama pagalba, suteikta iš ERPF vienai valstybei narei. Ši suma dabar įtraukta į apskaitą kaip trumpalaikė gautina suma, kadangi ji turi būti sumokėta 2008 m.

TRUMPALAIKIS TURTAS

2.7. ATSARGOS

Mln. EUR

Apibūdinimas	Likutis 2007 12 31	Likutis 2006 12 31
Mokslinė įranga:		
Mokslinės veiklos medžiagos	9	11
Skiliosios medžiagos ir sunkusis vanduo	19	30
Perpardavimui skirtos mokslinės veiklos medžiagos	45	60
Vakcinos	8	7
Gamybos medžiagos	7	7
Leidiniai ir pardavimui skirtos prekės	0	0
Iš viso	88	115

Leidinių biuro turimų ir (arba) valdomų leidinių atsargos vertinamos savikaina arba grynąja galimo realizavimo verte (kuri apytikriai lygi nuliui), atsižvelgiant į tai, kuri iš jų mažesnė. Be to, nemokamai dalijami leidiniai visiškai nurašyti, nes jų grynoji galimo realizavimo vertė lygi nuliui. Šios nurašytos sumos sudaro 18 mln. EUR, o pirmiau nurodytų leidinių apskaitinė vertė lygi nuliui.

2.8. TRUMPALAIKĖS INVESTICIJOS

Trumpalaikės investicijas sudaro parduoti turimi vertybiniai popieriai, įsigyti dėl jų investicijų grąžos arba pelningumo, arba laikomi siekiant tam tikros turto struktūros arba antrinio likvidumo šaltinio ir todėl gali būti parduoti, atsižvelgiant į likvidumo poreikius arba palūkanų normų pokyčius.

2.8.1. Trumpalaikis parduoti turimas turtas

Mln. EUR

	Likviduojama EAPB	Kita	Iš viso
Sumos 2006 12 31	1 401	25	1 426
Įsigijimai	593	0	593
Perleidimai ir panaikinimai	(542)	(22)	(564)
Amortizuotos savikainos koregavimas	(18)	0	(18)
Apskaitinės vertės pokytis	3	0	3
Perkainojimo pertekliaus (deficito) perkėlimas į nuosavybę	(20)	0	(20)
Sumos 2007 12 31	1 417	3	1 420

Likviduojama EAPB

Visos investicijos yra skolos vertybiniai popieriai eurais, kotiruojami aktyviojoje rinkoje. Investicijų portfelio duomenys pagal emitento rūšį ir reitingą yra pateikiami E.7 skirsnyje. 2007 m. gruodžio 31 d. skolos vertybinių popierių (išreikštų tikrąja verte), kurių laikotarpis iki galutinio išpirkimo baigiasi 2008 m., vertė yra 146 mln. EUR (2006 m. 135 mln. EUR).

2.9. TRUMPALAIKIS IŠANKSTINIS FINANSAVIMAS

Nesumokėtų sumų išskyrimas pagal valdymo rūšis rodo nuo 2005 m. atliktus išankstinio finansavimo mokėjimus. Nepaskirtos išankstinio finansavimo sumos yra pirmosios sumos, įtrauktos į 2005 m. pradinį balansą. Jos parodytos atskirai vienoje eilutėje, kadangi iki 2004 m. gruodžio 31 d. nėra informacijos apie skirstymą pagal biudžeto valdymo rūšis.

Sukaustos sąnaudos — tai reikalavimus atitinkančių sąnaudų, kurias patyrė nesumokėto išankstinio finansavimo gavėjai, suma metų pabaigoje, apie kurią dar nepranešta Bendrijoms. Šios sumos ekonominės veiklos rezultatų ataskaitoje parodomos kaip išlaidos.

Reikšmingą padidėjimą, palyginti su 2006 m., daugiausia lėmė struktūrinių fondų sumų perkėlimas iš ilgalaikių į trumpalaikes (žr. E.2.5 pastabą). Nors šios sumos susijusios su pasidalijamuoju valdymu, jos parodomos nepaskirtų sumų eilutėje, nes tai yra išankstinio finansavimo mokėjimai, atlikti iki 2004 m. gruodžio 31 d. (žr. pirmiau).

TRUMPALAIKIO IŠANKSTINIO FINANSAVIMO SUMOS

Mln. EUR

Valdymo rūšis	Likutis 2007 12 31	Likutis 2006 12 31
Europos Bendrijų išankstinio finansavimo bendrosios sumos:		
Tiesioginis centralizuotas valdymas <i>Dotacijos veiksams</i>	9 715	8 850
<i>Veiklos dotacijos</i>	142	167
Netiesioginis centralizuotas valdymas <i>Nacionalinės agentūros</i>	1 736	778
<i>Finansinė veikla</i>	3	12
<i>Kita</i>	497	6
Decentralizuotas valdymas	545	381
Kita	615	686
Institucijų ir agentūrų vykdomas išankstinis finansavimas	189	8
Nepaskirto išankstinio finansavimo likučiai	2 126	3 577
Iš viso bendrų išankstinio finansavimo sumų	15 568	14 465
Atėmus sukauptas sąnaudas:		
Tiesioginis centralizuotas valdymas	(9 234)	(8 189)
Netiesioginis centralizuotas valdymas	(1 973)	(1 135)
Decentralizuotas valdymas	(595)	(232)
Kita	(336)	(75)
Iš viso Europos Bendrijų išankstinio finansavimo	3 430	4 834
Trečiųjų šalių išankstinis finansavimas:		
Tiesioginis centralizuotas valdymas <i>Viešieji pirkimai</i>	638	545
<i>Veikla</i>	457	470
Netiesioginis centralizuotas valdymas	29	3
Decentralizuotas valdymas	735	599
Pasidalijamasis valdymas	3 229	937
Jungtinis valdymas	1 135	578
Institucijų ir agentūrų vykdomas išankstinis finansavimas	15	177
Nepaskirto išankstinio finansavimo likučiai	19 278	2 930
Iš viso bendrų išankstinio finansavimo sumų	25 516	6 239
Atėmus sukauptas sąnaudas:		
Tiesioginis centralizuotas valdymas	(1 235)	(1 532)
Decentralizuotas valdymas	(699)	(468)
Pasidalijamasis valdymas	(5 579)	(906)
Jungtinis valdymas	(798)	(79)
Kita	(52)	(33)
Iš viso trečiųjų šalių išankstinio finansavimo:	17 153	3 221
Iš viso trumpalaikio išankstinio finansavimo	20 583	8 055

2.10. TRUMPALAIKĖS GAUTINOS SUMOS

Mln. EUR

	Likutis 2007 12 31	Likutis 2006 12 31
Ilgalaikių gautinų sumų dabartinė dalis	160	119
Trumpalaikės gautinos sumos	5 441	4 193
Įvairios gautinos sumos	27	26
Sukauptos pajamos ir būsimųjų laikotarpių sąnaudos	6 423	5 458
Iš viso	12 051	9 796

2.10.1. Ilgalaičių gautinų sumų dabartinė dalis

Šios sumos — tai pirmiausia paskolos, kurių likęs galutinis terminas trumpesnis kaip 12 mėnesių nuo balanso sudarymo dienos (138 mln. EUR, išsamesnė informacija 2.4 pastaboje).

2.10.2. Trumpalaikės gautinos sumos

Mln. EUR

Sąskaitų grupė	2007 12 31			2006 12 31		
	Bendra suma	Vertės sumažinimas	Grynoji vertė	Bendra suma	Vertės sumažinimas	Grynoji vertė
Klientai	3 897	(171)	3 726	2 865	(169)	2 696
Valstybės narės	2 873	(1 256)	1 617	2 724	(1 257)	1 467
Kitos	111	(13)	98	42	(12)	30
Iš viso	6 881	(1 440)	5 441	5 631	(1 438)	4 193

2.10.2.1. Klientai

Tai yra vykdomieji raštai sumoms išieškoti, į ataskaitas įtraukti 2007 m. gruodžio 31 d. kaip nustatytos susigrąžintinos teisės ir dar neįrašyti į kitus straipsnius balanso turto pusėje. Didžiausia šio balanso dalis susijusi su Komisijos paskirtomis baudomis, kurių bendra suma — 3 650 mln. EUR. Šios gautinos sumos daug didesnės nei 2006 m., kai jų bendra suma buvo 2 687 mln. EUR.

2.10.2.2. Iš valstybių narių gautinos sumos

Mln. EUR

	Likutis 2007 12 31	Likutis 2006 12 31
EŽŪGF gautinos sumos		
EŽŪGF gautinos sumos	902	1 009
Vertės sumažinimas	(483)	(477)
Iš viso	419	532
Sumokėtas ir iš valstybių narių atgautinas PVM	24	22
Nuosavieji ištekliai		
A sąskaitoje nustatyti, dar nesusigrąžinti ištekliai	75	79
A sąskaitoje nustatyti, dar nesusigrąžinti nuosavieji ištekliai	1 333	1 347
Vertės sumažinimas	(773)	(779)
Kita	38	0
Iš viso	673	647
Kitos iš valstybių narių gautinos sumos	501	266
Iš viso	1 617	1 467

EŽŪGF Garantijų skyriaus gautinos sumos

Šis punktas apima 2007 m. gruodžio 31 d. EŽŪGF pagalbos gavėjų mokėtinas sumas, kurias valstybės narės deklaravo ir patvirtino 2007 m. spalio 15 d., atėmus 20 % sumos — šią dalį valstybėms narėms leidžiama pasilikti administracinėms sąnaudoms padengti. Reikėjo apskaičiuoti gautinas sumas, susidariusias po šio deklaravimo iki 2007 m. gruodžio 31 d. Komisija taip pat įvertina pagalbos gavėjų mokėtinų sumų, kurių gražinimas neįtikimas, vertės sumažinimą. Tai, kad į sąskaitas įtraukiamas šis koregavimas, nereiškia, kad Komisija atsisako teisės ateityje susigrąžinti šias sumas.

Nuosavieji ištekliai

Reikėtų pažymėti, kad valstybės narės turi teisę pasilikti 25 % tradicinių nuosavųjų išteklių surinkimo sąnaudoms padengti, todėl pirmiau pateikti duomenys nurodyti po šio atskaitymo. Remiantis valstybių narių atsiųstais įvertinimais, iš sumų, gautinų iš valstybių narių, atimta 773 mln. EUR sumažintos vertės suma. Tačiau tai nereiškia, kad Komisija atsisako teisės susigrąžinti sumas, kurioms taikomas šis vertės koregavimas.

Kitos iš valstybių narių gautinos sumos

Kitos iš valstybių narių gautinos sumos — tai 19 mln. EUR susigrąžintinų išlaidų ir 227 mln. EUR EŽŪGF išankstinių mokėjimų. Į šią kategoriją taip pat įskaičiuota 168 mln. EUR suma, susijusi su 2005 m. Komisijos sprendimu, kuriuo sumažinama pagalba, suteikta iš ERPF vienai valstybei narei.

2.10.3. Sukauptos pajamos ir būsimųjų laikotarpių sąnaudos

Pagrindinė šios kategorijos suma — 6 129 mln. EUR sukauptų pajamų. Reikšmingiausias sukauptų pajamų sumas sudaro tradiciniai nuosavieji ištekliai (žemės ūkio mokesčiai, cukraus mokesčiai ir muitai). 2007 m. gruodžio 31 d. šios sumos buvo 2,7 mlrd. EUR. Kitos didelės sumos — 1,3 mlrd. EUR 2007 m. lapkričio–gruodžio mėn. žemės ūkio asignuotųjų įplaukų, 1,5 mlrd. EUR iš laikino cukraus sektoriaus restruktūrizavimo, 350 mln. EUR, susijusių su neįvykdytais EŽŪGF sprendimais dėl atitikties korekcijų ir 82 mln. EUR, susijusių su numatomomis susigrąžintinomis išlaidomis iš 1994–1999 m. Žuvininkystės struktūrinių fondų programos. Kitos sumos, įtrauktos kaip sukauptos pajamos, yra pajamos iš delpinigių, sukauptos banko palūkanos ir sukauptos palūkanos už išankstinio finansavimo sumas.

Taip pat įtrauktos būsimųjų laikotarpių sąnaudos, kurios iš viso sudaro 243 mln. EUR ir kurių didžiausią sumą sudaro šie numatomi mokėjimai: 49 mln. EUR už biurų nuomą, 24 mln. EUR už biurų keitimą ir 57 mln. EUR suma, sumokėta pagal dvišalius susitarimus dėl žuvininkystės su trečiosiomis šalimis.

2.11. PINIGAI IR PINIGŲ EKVIVALENTAI

Mln. EUR		
	Likutis 2007 12 31	Likutis 2006 12 31
Nerezervuotos piniginės lėšos:		
Iždo sąskaitos ir sąskaitos centriniuose bankuose	11 313	11 467
Einamosios sąskaitos	956	933
Avansinės sąskaitos	81	82
Pervedimai (pinigai kelyje)	2	3
Trumpalaikiai indėliai ir kiti pinigų ekvivalentai	1 367	975
Iš viso	13 719	13 460
Rezervuotos piniginės lėšos	5 037	2 924
Iš viso	18 756	16 384

2.11.1. Nerezervuotos piniginės lėšos

Nerezervuotos piniginės lėšos — tai visos lėšos, kurias Komisija laiko savo sąskaitose kiekvienoje valstybėje narėje ir ELPA šalyje (ižde arba centriniame banke), einamosiose ir avansinėse sąskaitose, taip pat trumpalaikiai indėliai banke bei pinigai smulkioms išlaidoms.

Ižduose ir centriniuose bankuose laikomi gana dideli likučiai, nes patikslinus biudžetą metų pabaigoje 5 889 mln. EUR reikėjo grąžinti valstybėms narėms ir tai buvo padaryta pirmą 2008 m. darbo dieną. Susiję įsipareigojimai parodyti prie trumpalaikių mokėtinų sumų — žr. ir 2.18.2 pastabą.

2.11.2. Rezervuotos piniginės lėšos

Rezervuotos piniginės lėšos — tai sumos, gautos pagal Komisijos paskirtas baudas, dėl kurių byla dar nėra baigta. Šios sumos laikomos specialiose indėlių sąskaitose, kurios nenaudojamos jokiai kitai veiklai.

Pinigai ir pinigų ekvivalentai pinigų srautų ataskaitoje parodomi taip:

Mln. EUR		
	Likutis 2007 12 31	Likutis 2006 12 31
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	18 756	16 384
Pinigai ir pinigų ekvivalentai — Garantijų fondas (žr. 2.3.3 pastabą)	249	440
Iš viso	19 005	16 824

ILGALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI

2.12. IŠMOKOS DARBUOTOJAMS

Mln. EUR

	Suma 2006 12 31	Atidėjinių pokyčiai	Panaudotos sumos	Suma 2007 12 31
Pensijos — Darbuotojai	29 204	1 844	(836)	30 212
Pensijos — Kiti	225	267	(11)	481
Bendrojo sveikatos draudimo sistema	2 771	96	(80)	2 787
Iš viso	32 200	2 207	(927)	33 480

2.12.1. Pensijos. Darbuotojai

2007 m. gruodžio 31 d. Europos pareigūnų pensijų sistemos (EPPS) taisyklės buvo nustatytos naujausios redakcijos Europos Bendrijų pareigūnų tarnybos nuostatuose (kurie įsigaliojo 2004 m. gegužės 1 d.). Darbuotojų pensijoms taikomos taisyklės tiesiogiai taikomos visose valstybėse narėse. Tvarka apima įvairias pensijų ir pašalpų rūšis (senatvės, invalidumo, maitintojo netekimo).

Laikantis Tarnybos nuostatų 83 straipsnio, pagal šią pensijų sistemą numatytos išmokos mokamos iš Bendrijų biudžeto. Atidėjiniai šiems sąnaudoms nefinansuojami, tačiau valstybės narės bendrai užtikrina tokių išmokų mokėjimą pagal šioms išlaidoms finansuoti nustatytą skalę. Be to, pareigūnai, mokėdami privalomą įnašą, padengia trečdalį ilgalaikio šios sistemos finansavimo sąnaudų.

EPPS įsipareigojimai buvo vertinami atsižvelgiant į 2007 m. gruodžio 31 d. gyventojų skaičių ir tą dieną galiojusias įstatų taisykles. Buvo vertinamos išmokos, susijusios su išėjimu į pensiją, invalidumu ir maitintojo netekimu (įvairios pensijų rūšys ir invalidumo pašalpa). Vertinimas atliktas taikant 19 TAS metodiką. Pagal šį apskaitos standartą reikalaujama, kad darbdavys nuolat nurodytų savo aktuarinį įsipareigojimą, atsižvelgdamas tiek į išmokas, pažadėtas per aktyvų darbuotojų gyvenimą, tiek į numatomus atlyginimų padidėjimus.

Aktuarinis vertinimo metodas šiems įsipareigojimams apskaičiuoti yra žinomas kaip prognozuojamo sąlyginio vieneto metodas. Pagrindinės vertinimo dieną galiojusios ir vertinime taikytos aktuarinės prielaidos:

1. Nominali diskonto norma (4,7 %) buvo pagrįsta 2007 m. gruodžio mėn. euro zonos vyriausybės obligacijomis, išleistomis panašios trukmės laikotarpiui, kaip ir sistema (19 metų), remiantis tokio paties laikotarpio nulinės atkarpos obligacijų eurais pelningumo kreive 2007 m. gruodžio mėn. Remiantis 19 TAS, infliacijos lygis — tai visu sistemos veikimo laikotarpiu numatomas infliacijos lygis: todėl jis nustatomas atsižvelgiant į numatomas Europos finansų rinkų indeksuojamų obligacijų vertes ir yra jomis pagrįstas. Numatoma ilgalaikė infliacija buvo 2,3 %, taigi tikroji diskonto norma — 2,4 %.
2. Gyvenimo trukmės lentelė yra tokia pati, kuri buvo naudota nuo 2004 m. vertinant įsipareigojimus. (2004 m. ES gyvenimo trukmės lentelė).
3. Bendroji darbo užmokesčio augimo norma, atitinkanti bendrąją pensijų perkainojimo normą, pagrįsta 1996–2007 m. atlyginimų ir pensijų perkainojimo statistikos 12 metų kintančiu vidurkiu, yra lygi 0,4 %. Siekiant atsižvelgti į 2007 m. paaukštinimus, atnaujintas bendrąją darbo užmokesčio augimo normą viršijantis individualus atlyginimų didėjimas. Šioje lentelėje išsamiai nurodoma individualaus atlyginimų didėjimo norma pagal darbuotojų kategoriją ir pakopą bei tikėtino išėjimo į pensiją metus 2008–2052 m.
4. Santuokos koeficientai, taikomi dirbantiems pareigūnams, kai pastarieji išeina į pensiją, buvo pagrįsti statistiniais duomenimis apie pareigūnus, ir yra lygūs 90 % (vyrams) ir 60 % (moterims); buvusių pareigūnų (pensininkų ir invalidų) atveju buvo atsižvelgta į faktinę vedybinę padėtį.
5. Laikoma, kad išeinama į pensiją tuomet, kai pareigūnas pasinaudoja visomis savo teisėmis, atsižvelgiant į jų sumažinimą ankstyvo išėjimo į pensiją atveju ir į Barselonos paskatą dėl vėlesnio išėjimo į pensiją, vėliausiai 65 metų.

Įsipareigojimai apima anksčiau nurodytas šių asmenų teises:

1. Darbuotojų, 2007 m. gruodžio 31 d. faktiškai dirbančių visose institucijose ir agentūrose bei įtrauktų į EPPS.
2. Darbuotojų, kurių teisės į pensiją atidėtos, t. y. kurie laikinai ar visam laikui išėjo iš darbo institucijose, bet kurių teisės į pensiją liko EPPS (tik tie, kurie išdirbo bent 10 metų).

3. Buvusių pareigūnų ir kitų tarnautojų, gaunančių ištarnauto laiko pensiją.
4. Buvusių pareigūnų ir kitų tarnautojų, gaunančių invalidumo pensiją.
5. Buvusių pareigūnų ir kitų tarnautojų, gaunančių invalidumo pašalpą.
6. Maitintojo netekimo pensijos gavėjų (našlės arba našliai, našlaičiai, išlaikytiniai).

Duomenys apie 2007 m. gruodžio 31 d. EPPS priklausančių asmenų skaičių gauti iš Komisijos duomenų bazės. Pagal šį tyrimą gauti rezultatai buvo palyginti su įverčiais, pagrįstais ankstesniu 2006 m. gruodžio 31 d. atliktu aktuariniu įvertinimu.

Svarbiausi dalykai:

- 2007 m. gruodžio 31 d. bendrųjų aktuarinių įsipareigojimų vertė buvo 34 567 mln. EUR,
- Tikroji diskonto norma padidėjo nuo 1,9 % 2006 m. iki 2,4 % 2007 m. Įvertinant ir bendrąjį atlyginimo augimo poveikį (0,5 % 2006 m. ir 0,4 % 2007 m.), grynoji diskonto norma padidėjo nuo 1,4 % 2006 m. iki 2,0 % 2007 m. Tai viena iš pagrindinių priežasčių, kodėl sumažėjo bendrieji įsipareigojimai,
- 2007 m. aptarnavimo išlaidos vertintos 1 300 mln. EUR, o palūkanų išlaidos buvo 1 313 mln. EUR,
- Numatomi aktuariniai nuostoliai per metus sudarė 1 943 mln. EUR,
- Pensijų sistemai priklausančių narių skaičius padidėjo 3 317 asmenų,
- Bendrųjų pensijų ir pašalpų šeimai skaičiavimas pagrįstas Tarnybos nuostatais,
- Gavėjų mokami mokesčiai išskaitomi iš bendrųjų įsipareigojimų, kad gryniesi įsipareigojimai būtų įtraukti į Komisijos balansą šių būsimų mokėjimų atžvilgiu (kadangi mokesčiai išskaitomi iš pensijų mokėjimo ir įtraukiami į Bendrijų įplaukas per mokėjimo metus).

2.12.2. Pensijos. Kita

Šiai kategorijai priskiriami pensijų įsipareigojimai esamiems ir buvusiems Komisijos, Teisingumo Teismo (ir Pirmosios instancijos teismo) ir Audito Rūmų institucijų nariams, Tarybos generaliniams sekretoriams, ombudsmenui, Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnui ir Europos Sąjungos tarnautojų teismo nariams. Į šią kategoriją taip pat pirmą kartą įtraukti įsipareigojimai, susiję su tam tikrų Parlamento narių pensijomis.

2.12.3. Bendrojo sveikatos draudimo sistema

Taip pat įvertinami numatomi Bendrijų įsipareigojimai dėl įmokų į bendrojo sveikatos draudimo sistemą, susijusių su į pensiją išėjusiais darbuotojais.

2.13. ILGALAIKIAI ATIDĖJINIAI

Mln. EUR

	Suma 2006 12 31	Papildomi atidė- jiniai	Nepanaudotos panaikintos sumos	Panaudotos sumos	Perkėlimas į trumpalaikius atidėjinius	Dabartinės vertės diskonta- vimas	Suma 2007 12 31
Teismo bylos	75	226	(3)	(1)	0	0	297
Branduolinės įrangos išmonta- vimas	806	0	0	0	(42)	(20)	744
Finansiniai	105	0	(50)	0	(44)	3	14
Neatidėliotinos veterinarinės pagalbos fondas	0	21	0	0	0	0	21
Kita	3	1		(1)	0	0	3
Iš viso	989	248	(53)	(2)	(86)	(17)	1 079

Teismo bylos

Tai yra su įvairiomis besitęsiančiomis teismo bylomis susijusios sumos, kurių numatoma išmokėti po 2008 m., įvertis. Didžiausia (277 mln. EUR) sumos dalis susijusi su 2007 m. gruodžio 31 d. nebaigtomis teismo bylomis, kurios susijusios su EŽŪGF Garantijų skyriaus išlaidų finansinėmis korekcijomis ir kitomis teismo bylomis, susijusiomis su žemės ūkio išlaidomis.

Branduolinės įrangos išmontavimas

2002 m. nepriklausomų ekspertų konsorciumas atliko Jungtinio tyrimų centro branduolinių objektų eksploatavimo nutraukimo ir atliekų valdymo programos išlaidų sąmatos tyrimą. Jų įvertinimu — 1 145 mln. EUR (įskaitant 76 mln. EUR išlaidų, reikalingų „žaliojo lauko“ galimybei, t. y. visiškam visų pastatų sunaikinimui, įverti) — remtasi nustatant atidėjinį, įtrauktiną į finansines ataskaitas. Remiantis Bendrijų apskaitos taisyklėmis, šis atidėjinys indeksuotas dėl infliacijos (2,5 % norma), o po to diskontuotas iki jo grynosios dabartinės vertės (naudojant nulinės atkarpos apskaitimo sandorių eurais kreivę). 2007 m. gruodžio 31 d. iš atidėjinio sumos (960 mln. EUR) atėmus sąnaudų iki tos dienos sumą (138 mln. EUR), gauta 822 mln. EUR suma; ši suma išskirta į sumas, kurias numatoma sumokėti 2008 m. (78 mln. EUR), ir sumas, kurias numatoma sumokėti vėliau (744 mln. EUR).

Atsižvelgiant į numatomą šios programos trukmę (apie 30 metų), reikėtų atkreipti dėmesį į tai, kad dėl šio įverčio yra tam tikrų abejonių, o galutinė sąnaudų suma gali skirtis nuo šiuo metu nurodytų sumų.

Finansiniai atidėjiniai

Pagal 1998 m. MVĮ garantijų priemonę ir 2001 m. MVĮ garantijų priemonę Europos investicijų fondas (EIF) turi teisę išduoti garantijas savo vardu, bet Komisijos sąskaita ir rizika. Tačiau finansinė rizika, susijusi su panaudotomis ir nepanaudotomis garantijomis, ribojama. Balanso sudarymo dieną finansiniai atidėjiniai abiem priemonėms atitinka mokėjimų įpareigojimus finansų tarpininkams, atėmus iki tos dienos pateiktus grynųjų mokėjimų reikalavimus. Ilgalaikiai finansiniai atidėjiniai diskontuojami iki jų grynosios dabartinės vertės (naudojant nulinės atkarpos apskaitimo sandorių eurais kreivę).

Neatidėliotinos veterinarinės pagalbos fondo atidėjinys

Šis 42 mln. EUR (2006 m. 35 mln. EUR) atidėjinys susijęs su Bendrijų išmokų įvairioms valstybėms narėms iš Neatidėliotinos veterinarinės pagalbos fondo, susijusių su tam tikrų gyvulių ligų protrūkių išlaidomis, įverčiais, kurie suskirstyti į sumas, kurias tikimasi išmokėti 2008 m. (21 mln. EUR) ir vėliau (21 mln. EUR). Jau sutarta mokėtina 9 mln. EUR suma nurodoma kaip valstybėms narėms mokėtina suma.

2.14. ILGALAIKIAI FINANSINIAI ĮSIPAREIGOJIMAI

2.14.1. Pasiskolintos sumos

Mln. EUR

Pavadinimas	Likutis 2006 12 31	Naujos pasiskolintos sumos	Grąžintos lėšos	Valiutos keitimo kursų skirtumai	Apskaitinės vertės pokytis	Likutis 2007 12 31
MFP	969	0	(177)	0	0	792
Euratomas	442	39	(1)	0	2	482
Likviduojama EAPB	463	0	(2)	(37)	0	424
Iš viso	1 874	39	(180)	(37)	2	1 698

Ilgalaikių ir trumpalaikių pasiskolintų lėšų išskaidymas

Mln. EUR

Pasiskolintos lėšos	< 1 metų terminas	> 1 metų terminas	Iš viso 2007 12 31
MFP	60	732	792
Euratomas	0	482	482
Likviduojama EAPB	71	353	424
Iš viso	131	1 567	1 698

Į šią kategoriją įtrauktos Europos Bendrijų mokėtinos pasiskolintos lėšos, kurių mokėjimo terminas yra ilgesnis kaip vieneri metai (visi skaičiai nurodyti atskaičius Garantijų fondo sumas). Pasiskolintas lėšas sudaro skolos pažymėjimais patvirtintos skolos, kurių vertė (po eliminavimo) lygi 1 344 mln. EUR (2006 m. 1 502 mln. EUR). Apskaitinės vertės pokyčiai atitinka sukauptų palūkanų pokyčius, pridėjus, likviduojamos EAPB pasiskolintų lėšų atveju, reikšmingas per metus amortizuotas operacijų sąnaudas, patirtas jų skolinimosi metu, apskaičiuotas remiantis faktinių palūkanų normų metodu. Faktinės palūkanų normos pateikiamos kaip palūkanų normų intervalas.

Pasiskolintos lėšos	2007 12 31	2006 12 31
Makrofinansinė pagalba (MFP)	3,816 % — 4,822 %	3,222 % — 4,54 %
Euratomas	4,366 % — 5,6775 %	3,292 % — 5,6775 %
Likviduojama EAPB	4,375 % — 11,875 % ⁽¹⁾	3,0 % — 11,875 % ⁽¹⁾

(¹) Aukštesnė ribinė vertė yra susijusi su fiksuota norma pasiskolinta suma, kuriai taikomas palūkanų normų apskaitimo sandoris (žr. 2.3.4.2 punktą).

2.14.2. Prekybai laikomi įsipareigojimai

Mln. EUR

Likviduojamos EAPB apskaitimo sandoriai	Likutis 2007 12 31	Likutis 2006 12 31
Ilgalaikiai	7	8
Trumpalaikiai	4	0
Iš viso	11	8

Daugiau informacijos pateikiama 2.3.4.2 pastaboje „Prekybai laikomas turtas“.

2.15. KITI ILGALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI

Mln. EUR

	Likutis 2007 12 31	Likutis 2006 12 31
Finansinės nuomos skolos	1 519	1 534
Pastatai apmokėti dalimis	427	425
Kita	43	61
Iš viso	1 989	2 020

Į šį punktą pirmiausia įtraukiami nuomos įsipareigojimai, kurie turi būti sumokėti daugiau kaip per vienerius metus (žr. 2.2 pastabą), ir sumos, susijusios su tam tikrais Komisijos nupirktais pastatais, kurių pirkimo kaina bus sumokėta dalimis. Tai nėra nuomos sutartis, kadangi nuosavybės teisė Komisijai perduota iš karto.

TRUMPALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI

2.16. TRUMPALAIKIAI ATIDĖJINIAI

Mln. EUR

	Suma 2006 12 31	Papildomi atidėjiniai	Nepanaudotos panaikintos sumos	Panaudotos sumos	Perkėlimai į kitas išlaidų kategorijas ir iš jų	Dabartinės vertės diskontavimas	Suma 2007 12 31
Teismo bylos	72	19	(16)	(47)	0	0	28
Branduolinės įrangos išmontavimas	64	0	0	(30)	42	2	78
Neatidėliotinos veterinarinės pagalbos fondas	35	1	(8)	(7)	0	0	21
Finansiniai atidėjiniai	173	57	(2)	(41)	44	2	233
Kita	35	0	(4)	0	(22)	0	9
Iš viso	379	77	(30)	(125)	64	4	369

Į šią išlaidų kategoriją įrašoma atidėjinių dalis, kurią reikia grąžinti greičiau kaip per vienerius metus.

2.17. TRUMPALAIKIAI FINANSINIAI ĮSIPAREIGOJIMAI

Į šią išlaidų kategoriją įtraukiama 131 mln. EUR pasiskolinta suma, kurią reikia grąžinti per 12 mėnesių nuo balanso sudarymo dienos (žr. 2.14.1 pastabą), ir 4 mln. EUR pasiskolinta suma, susijusi su prekybai laikomais įsipareigojimais (2.14.2 pastaba).

2.18. MOKĖTINOS SUMOS

Mln. EUR

	Likutis 2007 12 31	Likutis 2006 12 31
Ilgalaikių įsipareigojimų dabartinė dalis	65	60
Trumpalaikės mokėtinės sumos	13 939	24 723
Įvairios mokėtinės sumos	189	220
Sukauptos sąnaudos ir būsimųjų laikotarpių pajamos	81 187	69 077
Iš viso	95 380	94 080

2.18.1. Ilgalaikių įsipareigojimų dabartinė dalis

Mln. EUR

	Likutis 2007 12 31	Likutis 2006 12 31
Finansinės nuomos įsipareigojimai	32	28
Kita	33	32
Iš viso	65	60

2.18.2. Trumpalaikės mokėtinės sumos

Mln. EUR

Tipas	Likutis 2007 12 31	Likutis 2006 12 31
Valstybės narės	12 328	22 943
Tiekėjai ir kita	2 244	2 888
Sumos, kurių atitiktis turi būti patikrinta	(633)	(1 108)
Iš viso	13 939	24 723

Trumpalaikės mokėtinės sumos visų pirma susijusios su Komisijos gautomis sąnaudų ataskaitomis, susijusiomis su dotacijų veikla. Jos kredituojamos padengti reikalaujama suma nuo prašymo gavimo momento. Jei dotacijos gavėja yra valstybė narė, tokiai kategorijai jos ir priskiriamos. Tokia pati procedūra taikoma sąskaitoms ir kreditiniams dokumentams, gautoms vykdant viešuosius pirkimus.

Į atitinkamus prašymus padengti išlaidas buvo atsižvelgta metų pabaigoje atskiriant straipsnius pagal finansinius metus (žr. **2.18.3** pastabą). Pagal tuos straipsnių atskyrimo įrašus, numatomos reikalavimus atitinkančios sumos buvo įrašytos kaip sukauptos sąnaudos, o reikalavimų neatitinkanti sąnaudų dalis lieka sumų, kurių atitiktis turi būti patvirtinta, sąskaitose. Kad turtas ir įsipareigojimai nebūtų pervertinti, buvo nuspręsta grynąją mokėtiną sumą įrašyti prie trumpalaikių įsipareigojimų.

Žymus sumažėjimas šioje kategorijoje pirmiausia susijęs su sumų judėjimu tarp trumpalaikių mokėtinų sumų ir sukauptų sąnaudų kategorijų. Jis atsirado dėl to, kad metų pabaigoje anksčiau užbaigtos apskaitos sistemos ataskaitos ir dėl to, palyginti su ankstesniais metais, mažiau sumų parodyta kaip mokėtinės sumos. Tai taip pat reiškė, kad sukauptos sąnaudos buvo didesnės nei 2006 m., nes sumos, kurios anksčiau įtrauktos į apskaitą kaip mokėtinės sumos, turėjo būti nurodytos kaip sukauptos sąnaudos.

Valstybės narės

Pagrindinės į šį straipsnį įtrauktos sumos — tai 6 287 mln. EUR neišmokėtų sumų pagal reikalavimus padengti išlaidas, susijusios su struktūrinių fondų veiksmis, ir 5 889 mln. EUR valstybėms narėms grąžintina suma po 2007 m. pabaigoje atlikto biudžeto pataisymo (2006 m. 7 415 mln. EUR).

Tiekėjai ir kita

Be sumų, susijusių su dotacijų skyrimo veikla, į šią išlaidų kategoriją taip pat įtrauktos su viešųjų pirkimų veikla susijusios mokėtinės sumos. Į šią išlaidų kategoriją įtrauktos ir sumos, mokėtinės kelioms viešosioms įstaigoms (universitetams, institutams, prekybos rūmams, Jungtinėms Tautoms, EIB ir kt.) bei nekonsoliduotoms įstaigoms, įskaitant EPF.

Sumos, kurių atitiktis turi būti patikrinta

Mokėtinos sumos sumažinamos 633 mln. EUR, t. y. ta dalimi gautų, bet dar nepatiktų prašymų padengti išlaidas, kurie laikomi neatitinkančiais reikalavimų. Svarbiausios sumos yra susijusios su DG REGIO (229 mln. EUR), DG EMPL (194 mln. EUR), DG AGRI (109 mln. EUR), DG ENV (20 mln. EUR) ir DG FISH (21 mln. EUR).

18 mln. EUR likutis priskirtas tikrintinoms sąskaitoms, kurios daugiausia susijusios su viešaisiais pirkimais. Jis susijęs su gautomis sąskaitomis ir prašymais padengti išlaidas, pagal kuriuos išrašytos sąskaitos turi būti sutikrintos su pristatytomis prekėmis ir suteiktomis paslaugomis bei išankstinio finansavimo prašymais.

2.18.3. Sukauptos sąnaudos ir būsimųjų laikotarpių pajamos

Mln. EUR		
	Likutis 2007 12 31	Likutis 2006 12 31
Sukauptos sąnaudos	80 937	68 937
Būsimųjų laikotarpių pajamos	47	26
Kita	203	114
Iš viso	81 187	69 077

Didžiausias sukaupytų sąnaudų sumas sudaro sukauptos sąnaudos, susijusios su EŽŪGF išlaidomis. 2007 m. gruodžio 31 d. šios sumos buvo lygios 45,5 mlrd. EUR, o ankstesniais metais — 45,2 mlrd. EUR. Pagrindinės susijusios sumos: 28,6 mlrd. EUR (2006 m. 26,6 mlrd. EUR) sudaro nuo 2007 m. spalio 16 d. iki gruodžio 31 d. patirtos išlaidos, kurias deklaravo ir 2008 m. sausio ir vasario mėn. sumokėjo valstybės narės; 13,8 mlrd. EUR (2006 m. 16,7 mlrd. EUR) sudaro tiesioginė pagalba (ji apima 2007 m. teises į gautinas sumas, turinčias finansinių pasekmių 2008 m.); 3,1 mlrd. EUR suma, susijusi su laikinu cukraus sektoriaus restruktūrizavimu.

Dar viena reikšminga suma yra susijusi su struktūrinių fondų sukauptomis sąnaudomis (apima reikalavimus atitinkančias išlaidas, kurias patyrė operatoriai arba mokėjimo institucijos iki 2007 m. gruodžio 31 d., dėl kurių Komisijai dar nebuvo išsiųstas mokėjimo prašymas). Pagrindinės sumos: 6,7 mlrd. EUR, skirtų Europos kaimo plėtros fondui (EKPF), 16,9 mlrd. EUR, skirtų 2000–2006 m. Europos regioninės plėtros fondui, ISPA ir naujovių diegimui (2006 m. 12,2 mlrd. EUR), 7,8 mlrd. EUR — ESF (2006 m. 5,6 mlrd. EUR). Likusi 3,9 mlrd. EUR sukaupytų sąnaudų suma susijusi su kitoms politikos kryptims, iš kurių svarbiausia yra mokslinių tyrimų sritis, kuriai priskirta apie 1,2 mlrd. EUR.

Kaip nurodyta 2.18.2 pastaboje, šių sumų padidėjimą, palyginti su 2006 m., lėmė metų pabaigoje anksčiau užbaigtos apskaitos sistemos ataskaitos.

GRYNASIS TURTAS

2.19. REZERVAI

Mln. EUR		
	Likutis 2007 12 31	Likutis 2006 12 31
Tikrosios vertės rezervas	7	4
Kiti rezervai:		
Garantijų fondas	1 118	1 253
perkainojimo rezervas	57	57
skolinimosi ir skolinimo veikla	1 525	1 459
Kita	99	82
Iš viso	2 799	2 851
Iš viso	2 806	2 855

2.19.1. Tikrosios vertės rezervas

Remiantis apskaitos taisyklėmis, parduoti turimo turto koregavimas, kad atitiktų tikrąją vertę, apskaitomas tikrosios vertės rezerve.

2.19.2. **Kiti rezervai****Garantijų fondas**

Taip pat žr. **2.3.3** pastabą dėl Garantijų fondo veikimo. Šis rezervas atitinka Fondo garantuotų dar nesumokėtų sumų numatytąją 9 % sumą, kurią privaloma parodyti kaip turtą. Kaip minėta pirmiau, Fondo turtas, viršijantis šią numatytąją 9 % sumą, yra gražinamas į biudžetą.

Perkainojimo rezervas

Perkainojimo rezervą sudaro nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų perkainojimas. 57 mln. EUR likutis metų pabaigoje yra susijęs su Komisijos žemės ir pastatų perkainojimu, įvykusiui prieš pradėdant taikyti naujas apskaitos taisykles.

Skolinimosi ir skolinimo veiklos rezervas

Šios sumos apima rezervus, susijusius su Bendrijų skolinimo ir skolinimosi veikla. Pagrindinė suma visų pirma susijusi su likviduojamos EAPB rezervais, iš kurių didžiausias — Anglijų ir plieno mokslinių tyrimų fondo turto rezervas. Šis rezervas buvo sudarytas dėl EAPB veiklos nutraukimo ir 2007 m. gruodžio 31 d. jame iš viso buvo 1 169 mln. EUR.

2.20. IŠ VALSTYBIŲ NARIŲ PAREIKALAUTINOS SUMOS

	Mln. EUR
	Suma
2006 m. gruodžio 31 d. iš valstybių narių pareikalautinos sumos	67 073
2006 m. biudžeto pertekliaus grąžinimas valstybėms narėms	1 848
Garantijų fondo rezervo pokytis	(135)
Kiti rezervo pokyčiai	79
Likviduojama EAPB. 2006 m. ekonominės veiklos rezultato paskirstymas	23
Metinis ekonominės veiklos rezultatas (perteklius)	(7 462)
2007 m. gruodžio 31 d. iš viso iš valstybių narių pareikalautinų sumų	61 426

Ši suma apima iki 2007 m. gruodžio 31 d. Bendrijų patirtų išlaidų dalį, kuri turi būti finansuojama iš būsimų biudžetų. Pagal kaupiamosios apskaitos taisykles labai daug išlaidų yra pripažįstamos N metais, nors jos gali būti faktiškai apmokėtos N+1 metais ir finansuojamos iš N+1 metų biudžeto. Dėl šių įsipareigojimų įtraukimo į ataskaitas ir dėl to, kad atitinkamos sumos finansuojamos iš būsimų biudžetų, įsipareigojimai metų pabaigoje gerokai viršija turtą. Reikšmingiausios sumos yra susijusios su EŽŪGF veikla. Valstybėms narėms mokėtinos laikotarpio nuo 2007 m. spalio 16 d. iki gruodžio 31 d. sumos sudarė 28,6 mlrd. EUR. Iš tikrųjų didžiąją dalį sumų valstybės narės į kitų metų biudžetą moka per trumpesnę nei 12 mėnesių laikotarpį pasibaigus atitinkamiems finansiniams metams.

Iš esmės tik Bendrijų išmokų darbuotojams įsipareigojimai yra apmokami per ilgesnį laikotarpį, atsižvelgiant į tai, kad pensijų išmokas iš metinių biudžetų garantuoja valstybės narės. Toliau tik informaciniais tikslais pateikiamas būsimų išmokų darbuotojams paskirstymas.

	Mln. EUR
	Suma
Trumpalaikės: 2008 m. mokėtinos sumos	981
Ilgalaikės: po 2008 m. mokėtinos sumos	32 499
Iš viso išmokų darbuotojams įsipareigojimų 2007 12 31	33 480

Reikia pažymėti, kad apskaitos metodų pasikeitimas neturi jokio poveikio biudžeto rezultatui — biudžeto įplaukos visada turi atitikti biudžeto išlaidas arba jas viršyti, o bet koks įplaukų perteklius gražinamas valstybėms narėms.

3. EKONOMINIO REZULTATO ATASKAITOS PASTABOS

3.1. ĮPLAUKOS IŠ NUOSAVŪJŲ IŠTEKLIŲ IR ĮNAŠŲ

Mln. EUR			
	Pastaba	2007	2006
Nuosavųjų išteklių įplaukos	3.1.1		
Bendrijų nacionalinių pajamų (BNP) ištekliai		73 922	70 134
PVM ištekliai		19 442	17 207
Tradiciniai nuosavieji ištekliai:			
Žemės ūkio mokesčiai		1 429	1 300
Muitai		15 288	13 764
Cukraus mokesčiai		(36)	183
Iš viso tradicinių nuosavųjų išteklių		16 681	15 247
Biudžeto koregavimai	3.1.2	1 892	2 395
Trečiųjų šalių įnašai (įskaitant ELPA šalis)		147	135
Iš viso		112 084	105 118

Nuosavieji ištekliai yra pagrindinis Europos Bendrijų veiklos įplaukų šaltinis. Didžiausia išlaidų dalis finansuojama iš nuosavųjų išteklių, o kitomis įplaukomis padengiama tik labai nedidelė viso finansavimo dalis.

3.1.1. Nuosavųjų išteklių įplaukos

Nuosavieji ištekliai yra trijų rūšių: tradiciniai nuosavieji ištekliai, PVM ištekliai ir BNP ištekliai. Tradicinius nuosavus išteklius sudaro žemės ūkio mokesčiai, cukraus mokesčiai ir muitai. Biudžeto disbalanso (JK permokos grąžinimo) korekcijos mechanizmas taip pat yra nuosavųjų išteklių sistemos dalis. Valstybės narės pasilieka 25 % tradicinių nuosavųjų išteklių surinkimo išlaidoms padengti, ir pirmiau pateiktos sumos yra nurodytos po šio atskaitymo.

PVM nuosavieji ištekliai apskaičiuojami visoms valstybėms narėms taikant vienodą tarifą suderintai PVM bazei, kuriai taikomas 50 % BNP apribojimas. BNP ištekliai yra kintantys ištekliai, skirti pateikti reikiamas įplaukas bet kuriais metais, kad būtų galima padengti išlaidas, viršijančias iš tradicinių nuosavųjų išteklių, PVM išteklių ir kitų įplaukų surinktą sumą. Įplaukos apskaičiuojamos taikant vienodą tarifą visų valstybių narių suvestinėms BNP.

Šių įplaukų padidėjimas gali būti tiesiogiai susijęs su didesnėmis 2007 m. biudžeto įplaukomis, palyginti su 2006 m. (6 mlrd. EUR padidėjimas). Konkrečiau tariant, didesnes įplaukas lėmė didesnė importo muitų vertė, tarifo vidurkio padidėjimas ir Bulgarijos bei Rumunijos įstojimas į ES. Didesnes PVM įplaukas lėmė PVM bazių padidėjimas, kurį kompensavo šiek tiek sumažėjęs vienodas tarifas. Kadangi BNP ištekliai padengia likusius įplaukų reikalavimus, jie taip pat padidėjo proporcingai padidėjusioms biudžeto išlaidoms.

3.1.2. Biudžeto koregavimai

Biudžeto koregavimai apima 2006 m. biudžeto perteklių (1 848 mln. EUR), kuris valstybėms narėms grąžinamas netiesiogiai, atimant nuosavųjų išteklių sumas, kurias jos turi pervesti Bendrijai kitais metais, taigi tai yra 2007 m. įplaukos. Tarybos sprendimu 2000/597/EB, Euratomas dėl Europos Bendrijų nuosavųjų išteklių sistemos, Jungtinei Karalystei suteikiama biudžeto disbalanso korekcija. Kadangi šią sumą finansuoja kitos valstybės narės, grynojo poveikio biudžeto ar ekonominiam rezultatui būti neturėtų. Tačiau 57 mln. EUR suma, įtraukta į šią išlaidų kategoriją, yra biudžeto tikslams naudotų euro keitimo kursų (žr. Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000 10 straipsnio 3 dalį) ir keitimo kursų, galiojusių tuo metu, kai EPS nedalyvaujančios valstybės narės faktiškai atliko tuos mokėjimus, skirtumas.

3.2. KITOS VEIKLOS ĮPLAUKOS

Mln. EUR			
	Pastaba	2007	2006
Baudos	3.2.1	3 339	2 217
Žemės ūkio mokesčiai	3.2.2	2 634	1 695
Išlaidų susigrąžinimas	3.2.3		
Tiesioginis centralizuotas valdymas		93	50
Netiesioginis centralizuotas valdymas		10	(22)
Decentralizuotas valdymas		133	8
Pasidalijamasis valdymas		577	1 244
Jungtinis valdymas		1	16
Iš viso		814	1 296
Įplaukos iš administracinių operacijų	3.2.4		
Personalas		908	856
Su nekilnojamoju turtu, įranga ir įrengimais susijusios įplaukos		26	23
Kitos administracinės įplaukos		181	103
Iš viso		1 115	982
Įvairios veiklos įplaukos	3.2.5		
Koregavimai (atidėjiniai)		23	43
Pelnas iš valiutos keitimo		276	111
Kita		879	2 024
Iš viso		1 178	2 178
Iš viso		9 080	8 368

3.2.1. *Baudos*

Šios įplaukos susijusios su Komisijos paskirtomis baudomis už konkurencijos taisyklių pažeidimą. Gautinos sumos ir susijusios įplaukos yra pripažįstamos, kai Bendrijos priima sprendimą dėl baudos skyrimo ir apie tokį sprendimą oficialiai praneša adresatui. Į pirmiau nurodytą sumą neįtraukta 899 mln. EUR bauda dėl užsitęsusio antikoncepcinio elgesio, apie kurią 2008 m. vasario mėn. Europos Komisija pranešė vienai programinės įrangos bendrovei. Ta pati bendrovė, kuriai 2006 m. buvo skirta 280 mln. EUR bauda, o 2004 m. kovo mėn. 497 mln. EUR bauda, pateikė apeliacinį skundą dėl dabartinės baudos.

3.2.2. *Žemės ūkio mokesčiai*

Šios sumos susijusios su 232 mln. EUR pieno mokesčių (2006 m. 436 mln. EUR) ir 2 402 mln. EUR cukraus mokesčių (2006 m. 1 259 mln. EUR). Pieno mokesčiai iš esmės yra rinkos valdymo priemonė, kurios tikslas — skirti nuobaudas pieno gamintojams, kurie viršija savo referencinius kiekius. Kadangi ji nesurieta su ankstesniais Komisijos mokėjimais, ji iš esmės laikoma specialios paskirties įplaukomis. Cukraus mokesčiai yra susiję su restruktūrizavimo fondu, kurį pasitelkus, cukraus sektoriaus reforma sumažinta cukraus vidaus kaina — taip siekiama sumažinti ES kainos ir tarptautinės kainos skirtumą. Siekiant paraginti mažiau konkurencingus cukraus gamintojus palikti rinką, sukurtas savifinansavimo restruktūrizacijos fondas, finansuojamas iš įplaukų, surinktų iš cukraus gamintojams taikomo laikinojo mokesčio, kurios laikomos asignuotosiomis įplaukomis. Numatyta, kad schema truks ketverius metus. Ji laikoma specialios paskirties įplaukomis.

3.2.3. *Išlaidų susigrąžinimas*

Šiai kategorijai priskiriami vykdomieji raštai sumoms išieškoti, kuriuos pateikė Komisija ir kurie įtraukti į Komisijos apskaitos sistemą, siekiant susigrąžinti anksčiau iš bendrojo biudžeto išmokėtas sumas, remiantis patikrinimais, užbaigtais audитаis arba išanalizavus, ar jos atitinka reikalavimus, taip pat valstybių narių EŽŪGF lėšų gavėjams pateikti vykdomieji raštai sumoms išieškoti. Šiai kategorijai taip pat priskiriamas sukauptų pajamų vertinimo pokytis nuo praėjusių metų pabaigos iki dabartinio laikotarpio. Tačiau šioje kategorijoje neparodomas visas dėl EB išlaidų pateiktų vykdomųjų raštų sumoms išieškoti mastas, visų pirma reikšmingose struktūrinių veiksmų išlaidų srityse, kuriose veikia specialūs mechanizmai, užtikrinantys reikalavimus neatitinkančių lėšų susigrąžinimą, dėl kurių daugeliu atvejų vykdomieji raštai sumoms išieškoti nepateikiami. Remiantis EB apskaitos taisyklėmis, išankstinio finansavimo sumų susigrąžinimas taip pat neparodomas kaip įplaukos. Daugiau informacijos apie neteisėtą išmokų susigrąžinimą pateikiama E.6 skirsnyje.

Išlaidų susigrąžinimas. Pasidalijamasis valdymas

Į šią subkategoriją įtrauktą bendrą 577 mln. EUR sumą sudaro 500 mln. EUR Europos žemės ūkio garantijų fondų (EŽŪGF) ir 77 mln. EUR struktūrinių fondų vykdomai veiklai.

a) Žemės ūkis, EŽŪGF

Su žemės ūkiu susijusios sumos, priskiriamos šiai kategorijai ir apskaitomos kaip metų įplaukos, yra 500 mln. EUR. Šias sumas sudaro:

- per metus priimti sprendimai dėl atitikties korekcijų, t. y. 532 mln. EUR, atėmus 172 mln. EUR sukauptų pajamų sumažėjimą metų pabaigoje,
- per metus susigrąžintos kompensacijos dėl sukčiavimo ir pažeidimų atvejų, kuriuos deklaravo valstybės narės, t. y. 247 mln. EUR,
- nesumokėtų sumų, kurias deklaravo valstybės narės ir kurios dėl sukčiavimo ir pažeidimų atvejų turi būti susigrąžintos metų pabaigoje, sumažėjimas, t. y. 107 mln. EUR (902 mln. EUR 2007 m. pabaigoje, palyginti su 1 009 mln. EUR 2006 m. pabaigoje) — taip pat žr. **E.2.10.2.2** pastabą.

2007 m. gruodžio 31 d. EŽŪGF išlaidų suma, kuri ateityje pabaigus auditus, kurie dar nebaigti, turi būti koreguotina, iš viso sudaro 1,5 mlrd. EUR. Ši suma parodoma kaip neapibrėžtasis turtas nebalansiniuose straipsniuose (žr. **E.5.4.1** pastabą).

b) Struktūriniai veiksmai

Su struktūriniais veiksmais, įtrauktais į šią kategoriją, susijusių išlaidų susigrąžinimas siekė 77 mln. EUR. Atitinkamos 2006 m. sumos buvo 483 mln. EUR didesnės nei einamaisiais metais. Pagrindinė priežastis — Komisijos sprendimas, kuriuo sumažinta iš ERPF teikiama pagalba vienai valstybei narei ir 2006 m. 418 mln. EUR buvo apskaityta kaip pajamos.

Į šią subkategoriją įtraukiami Komisijos pateikti vykdomieji raštai sumoms išieškoti, siekiant susigrąžinti 113 mln. EUR neteisėtų ankstesnių metų išlaidų, vykdomasis raštas 6 mln. EUR, susijusių su Solidarumo fondu, išieškoti ir (42) mln. EUR sukauptų pajamų pokytis metų pabaigoje. Vykdomieji raštai sumoms išieškoti pateikiami tik šiais atvejais:

- oficialūs Komisijos sprendimai dėl finansinių korekcijų, nustatius, kad sumos, kurių prašė valstybės narės, išleistos neteisėtai,
- koregavimai pabaigiant programą, dėl kurių sumažinamas ES įnašas, kai valstybė narė nedeklaravo pakankamai reikalavimus atitinkančių išlaidų, kad pagrįstų visą jau suteiktą išankstinį finansavimą ir tarpinius mokėjimus; tokios operacijos gali būti atliekamos be oficialaus Komisijos sprendimo, jeigu tai priimtina valstybei narei,
- susigrąžintų sumų išmokėjimas po pabaigimo, baigus teisinės procedūros metu nebaigtas procedūras.

2007 m. pateiktus vykdomuosius raštus sumoms išieškoti, kurių tikslas — iš viso susigrąžinti 119 mln. EUR išlaidų, galima suskirstyti taip: 6 mln. EUR susiję su Solidarumo fondu, 6 mln. EUR su finansinėmis korekcijomis, dėl kurių sprendimas priimtas 2006 m., 18 mln. EUR su finansinėmis korekcijomis, dėl kurių sprendimas priimtas 2007 m., ir 89 mln. EUR susiję su vykdomaisiais raštais sumoms išieškoti, kurie neklasifikuojami kaip finansinės korekcijos. Kiti dėl struktūrinių veiksmų pateikti vykdomieji raštai sumoms išieškoti yra susiję su išankstinio finansavimo sumų susigrąžinimu, t. y. 35 mln. EUR, iš kurių 20 mln. EUR susiję su finansinėmis korekcijomis, dėl kurių sprendimas priimtas 2007 m. Šios sumos neparodytos kaip įplaukos, tačiau įtraukiamos į balanso išankstinio finansavimo kategoriją.

2,9 mlrd. EUR suma, susijusi su galimomis finansinėmis korekcijomis, kuri šiuo metu susigrąžinama iš valstybių narių, parodoma kaip neapibrėžtasis turtas (žr. **E.5.4.1** pastabą).

Išlaidų susigrąžinimas. Kitos valdymo rūšys

Į šią subkategoriją įtraukiami Komisijos pateikti vykdomieji raštai sumoms išieškoti, kurių tikslas — susigrąžinti 194 mln. EUR ankstesnių metų nepagrįstai išmokėtų sumų, ir 52 mln. EUR sukauptų pajamų pokytis metų pabaigoje. Kiti išlaidų susigrąžinimai, kai taikomos kitos valdymo rūšys, susiję su išankstinio finansavimo sumų susigrąžinimu (162 mln. EUR). Šios sumos neparodytos kaip įplaukos, tačiau įtraukiamos į balanso išankstinio finansavimo kategoriją.

3.2.4. Administracinių operacijų įplaukos

Šios įplaukos susidaro atlikus atskaitymus iš darbuotojų atlyginimų ir jas visų pirma sudaro dvi sumos: įmokos į pensijų sistemą ir pajamų mokestis.

3.2.5. Įvairios veiklos įplaukos

296 mln. EUR suma (2006 m. 358 mln. EUR) susijusi su sumomis, gautomis iš narystės siekiančių šalių. Viena pagrindinių priežasčių, kodėl, palyginti su pernai, sumažėjo įvairios veiklos įplaukos, yra ta, kad praėjusiais metais buvo įtraukta 397 mln. EUR įplaukų suma, susijusi su dėl EŽŪGF gautinų sumų mažesniu vertės sumažėjimu. Be to, praėjusiais metais taip pat buvo įtraukta išskirtinė 778 mln. EUR suma, susijusi su išankstinio finansavimo sumomis, pirmą kartą įtrauktomis į balansą. Atitinkamas įrašas įtraukiamas į šią kategoriją — didžiausia suma, 652 mln. EUR, susijusi su lėšomis, išmokėtomis pagal Šengeno priemonę. 2007 m. atitinkama suma yra 33 mln. EUR.

Valiutos keitimo pelnas, išskyrus 3.5 pastaboje aptariamą finansinę veiklą, taip pat įtraukiamas į šią kategoriją. Šis pelnas atsiranda vykdant kasdieninę veiklą ir susijusius sandorius kita nei euras valiuta bei atliekant perkainojimą metų pabaigoje, kad būtų galima parengti ataskaitas. Jose nurodytas tiek realizuotas, tiek nerealizuotas pelnas.

3.3. ADMINISTRACINĖS IŠLAIDOS

	Mln. EUR	
	2007	2006
Išlaidos darbuotojams	4 289	3 998
Su nematerialiuoju turtu ir nekilnojamuoju turtu, įranga bei įrengimais susijusios išlaidos	343	348
Kitos administracinės išlaidos	2 488	2 273
Iš viso	7 120	6 619

Tai yra administracinės išlaidos, kurios iš dalies susidaro dėl Bendrijų veiklos ir apima sąnaudas darbuotojams bei sąnaudas, susijusias su nematerialiuoju turtu ir nekilnojamuoju turtu, įranga bei įrenginiais (pvz., nusidėvėjimas, priežiūros sąnaudos ir kt.).

3.4. VEIKLOS IŠLAIDOS

	Mln. EUR		
	Pastaba	2007	2006
Pirminės veiklos išlaidos:	3.4.1		
Tiesioginis centralizuotas valdymas		9 504	12 273
Netiesioginis centralizuotas valdymas		1 185	677
Decentralizuotas valdymas		1 978	1 809
Pasidalijamasis valdymas		89 778	90 828
Jungtinis valdymas		949	34
Iš viso		103 394	105 621
Kitos veiklos išlaidos:	3.4.2		
Koregavimai (atidėjiniai)		260	116
Valiutos keitimo nuostoliai		399	126
Kita		629	940
Iš viso		1 288	1 182
Iš viso		104 682	106 803

3.4.1. Pirminės veiklos išlaidos:

Europos Bendrijų veiklos išlaidas sudaro įvairios finansinės perspektyvos kategorijų išlaidos, jos gali būti įvairių rūšių, atsižvelgiant į tai, kaip pinigai išmokami ir tvarkomi. Didžioji išlaidų dalis (87 %) priskiriama pasidalijamojo valdymo kategorijai, kai užduotis pavedama vykdyti valstybėms narėms, ir apima tokias sritis, kaip antai EŽŪGF išlaidas ir struktūrinius veiksmus.

Didžiąją dalį veiklos išlaidų sumažėjimo galima paaiškinti tuo, kad nuo 2006 m. kai kurie finansuojami projektai buvo užbaiginėjami, o kitų pažanga buvo mažesnė, nei numatyta 2006 m. Kalbant apie pasidalijamąjį valdymą, dėl pirmiau minėtų priežasčių 4,5 mlrd. EUR sumažėjo su struktūriniais veiksmis, pirmiausia ERPF, susijusios išlaidos. Šį sumažėjimą iš dalies kompensavo 3,3 mlrd. EUR padidėjusios žemės ūkio išlaidos, kurias lėmė naujo kaimo plėtros fondo — Europos kaimo plėtros fondo (EKPF) — įkūrimas.

2,7 mlrd. EUR sumažėjusias tiesioginio centralizuoto valdymo išlaidas iš dalies kompensuoja 0,9 mlrd. EUR padidėjusios jungtinio valdymo išlaidos. Likusį sumažėjimą taip pat galima paaiškinti pirmiau nurodytomis priežastimis, t. y. tuo, kad kai kurie projektai buvo užbaiginėjami, o kai kurių pažanga buvo mažesnė, nei numatyta 2006 m.

3.4.2. Kitos veiklos išlaidos

Valiutos keitimo nuostoliai, išskyrus dėl toliau 3.6 pastaboje aprašomos finansinės veiklos, atsiranda vykdant kasdieninę veiklą ir susijusius sandorius kita nei euras valiuta bei metų pabaigoje atliekant perkainojimą, kuris būtinas ataskaitoms parengti, — jie gali būti tiek realizuoti, tiek nerealizuoti.

Į subkategoriją „Kita“ įtrauktos išankstinio finansavimo korekcijos bei nurašytos ir (arba) prarastos dėl Komisijos skolininkų sumos. Taip pat įtraukta 224 mln. EUR suma dėl konsoliduotos agentūros — ji susijusi su programos CARDS įgyvendinimu Kosove, Serbijoje ir Juodkalnijoje.

3.5. FINANSINĖS ĮPLAUKOS

	Mln. EUR	
	2007	2006
Dividendų pajamos (iš rizikos kapitalo fondų)	6	6
Palūkanų pajamos:		
Iš išankstinio finansavimo	33	43
Iš pavėluotų mokėjimų	81	65
Iš apsikeitimo sandorių	19	20
Iš parduoti turimo turto	97	92
Iš paskolų	106	96
Iš pinigų ir pinigų ekvivalentų	263	123
Kita	12	1
Iš viso	611	440
Kitos finansinės pajamos:		
Realizuotas pelnas iš finansinio turto pardavimo	6	25
Finansinio turto vertės sumažėjimo atstatymas	1	2
Kita	23	104
Iš viso	30	131
Dabartinės vertės koregavimai	24	43
Pelnas iš valiutos keitimo	3	1
Iš viso	674	621

Bendrijų finansinės pajamos sudaro palūkanos, gautos už paskolas, suteiktas arba iš bendrojo biudžeto, arba iš skolintų lėšų, bei už skolos vertybinius popierius ir išvestines priemones. Palūkanos taip pat uždirbamos už bankų sąskaitose laikomas sumas ir trumpalaikius banko indėlius.

3.6. FINANSINĖS IŠLAIDOS

Mln. EUR

	2007	2006
Palūkanų išlaidos:		
Nuoma	101	102
Apsikeitimo sandoriai	17	16
Pasiskolintos lėšos	91	81
Kita	5	1
Iš viso	214	200
Kitos finansinės išlaidos:		
Finansinių atidėjinių koregavimai	11	38
Biudžeto priemonių finansinės sąnaudos	57	55
Realizuotas nuostolis dėl finansinio turto pardavimo	9	0
Finansinio turto vertės sumažėjimo nuostoliai	15	10
Kita	35	23
Iš viso	127	126
Dabartinės vertės koregavimai	7	0
Valiutos keitimo nuostoliai	6	5
Iš viso	354	331

Pagrindinės Europos Bendrijų patiriamos finansinės išlaidos — tai palūkanos, pirmiausia mokamos pagal finansinės nuomos sutartis, taip pat už lėšas, kurios buvo pasiskolintos skolinimo veiklai. Be finansinio turto pardavimo ir vertės nurašymo nuostolių kitos finansinės išlaidos taip pat apima finansinių atidėjinių ir patikėtiniams mokamų valdymo mokesčių koregavimus.

3.7. ASOCIJUOTOSIOMS ĮSTAIGOMS IR BENDROSIOMS ĮMONĖMS TENKANTI GRYNOJO PERTEKLIUS (DEFICITO) DALIS

Remdamasi nuosavybės apskaitos metodu, Bendrijos į savo ekonominio rezultato ataskaitą įtraukia savo asocijuotosios įstaigos EIF ir savo bendrųjų įmonių grynojo pertekliaus dalį (taip pat žr. E.2.3.1 ir E.2.3.2 pastabas).

3.8. SEGMENTŲ ATSKAITOMYBĖ

Segmentų ataskaitoje pateiktas veiklos įplaukų ir išlaidų paskirstymas pagal Komisijos politikos sritis, remiantis veikla grindžiamo biudžeto struktūra. Šios politikos sritys gali būti suskirstytos į tris didesnes kategorijas: „Europos Sąjungos vidaus veiksmai“, „Europos Sąjungos išorės veiksmai“ ir „Tarnybos ir kita veikla“.

„Europos Sąjungos vidaus veiksmai“ yra didžiausia kategorija, nes ji apima daugelį Europos Sąjungos vidaus politikos sričių. „Europos Sąjungos išorės veiksmai“ apima Europos Sąjungos išorės politiką, pvz., prekybą ir pagalbą. „Tarnybos ir kita veikla“ yra vidaus horizontalūs veiksmai, reikalingi Bendrijų institucijų ir įstaigų funkcionavimui.

Konsoliduotos agentūros įtraukiamos į skirtingas politikos sritis. Kitos institucijos, išskyrus Komisiją, yra suskirstytos pagal konkrečią politikos sritį. Įvairioms politikos sritims nurodomos bendros sumos prieš atliekant konsoliduojamų įstaigų tarpusavio operacijų eliminavimą, o eliminavimas atliekamas bendrai viename stulpelyje.

Reikia atkreipti dėmesį, kad centrinių Komisijos tarnybų skaičiuojami, renkami ir valdomi nuosavieji išteklių ir įnašai nėra skirstomi pagal įvairias veiklos rūšis. Jie pateikiami čia tam, kad būtų galima palyginti grynąjį rezultatą su ekonominio rezultato ataskaita.

SEGMENTŲ ATSKAITOMYBĖ. SUVESTINĖ

Mln. EUR

	ES vidaus veiksmai	ES išorės veiksmai	Tarnybos ir kita veikla	Likviduojama EAPB	Kitos institucijos	Konsolidacijos eliminavimas	IŠ VISO
Veiklos įplaukos:							
Baudos	3 339	0	0	0	0	0	3 339
Žemės ūkio mokesčiai	2 634	0	0	0	0	0	2 634
Išlaidų susigrąžinimas	611	211	1	0	0	(9)	814
Administracinės veiklos įplaukos	78	26	749	0	360	(98)	1 115
Kitos veiklos įplaukos	1 419	319	264	1	1	(826)	1 178
IŠ VISO VEIKLOS ĮPLAUKŲ	8 081	556	1 014	1	361	(933)	9 080
Administracinės išlaidos:	(2 069)	(958)	(1 804)	0	(2 438)	149	(7 120)
Išlaidos darbuotojams	(1 497)	(678)	(950)	0	(1 172)	8	(4 289)
Su nematerialiuoju turtu ir nekilnojamuoju turtu, įranga bei įrengimais susijusios išlaidos	(88)	(10)	(108)	0	(137)	0	(343)
Kitos administracinės išlaidos	(484)	(270)	(746)	0	(1 129)	141	(2 488)
Veiklos išlaidos:	(98 267)	(6 192)	(955)	(52)	0	784	(104 682)
Tiesioginis centralizuotas valdymas	(6 403)	(2 917)	(637)	0	0	453	(9 504)
Netiesioginis centralizuotas valdymas	(1 159)	(258)	(2)	0	0	234	(1 185)
Decentralizuotas valdymas	(17)	(1 961)	0	0	0	0	(1 978)
Pasidalijamasis valdymas	(89 778)	0	0	0	0	0	(89 778)
Jungtinis valdymas	(151)	(799)	0	0	0	1	(949)
Kitos veiklos išlaidos	(759)	(257)	(316)	(52)	0	96	(1 288)
IŠ VISO VEIKLOS IŠLAIDŲ	(100 336)	(7 150)	(2 759)	(52)	(2 438)	933	(111 802)
GRYNSIOS VEIKLOS IŠLAIDOS	(92 255)	(6 594)	(1 745)	(51)	(2 077)	0	(102 722)
Įplaukos iš nuosavų išteklių ir įnašų							112 084
Pagrindinės veiklos perteklius							9 362
Grynosios finansinės pajamos							320
Išmokų darbuotojams įsipareigojimų pokyčiai							(2 207)
Asocijuotosioms įmonėms ir (arba) bendrosioms įmonėms tenkanti rezultatų dalis							(13)
Metų ekonominis rezultatas							7 462

SEGMENTŲ ATSKAITOMYBĖ. ES VIDAUS VEIKSMAI

Mln. EUR

	Ekonomikos ir finansų reikalai	Įmonės ir pramonė	Konkurencija	Užimtumas	Žemės ūkis	Transportas ir energetika	Aplinka	Moksliniai tyrimai	Informacinė visuomenė
Veiklos įplaukos:									
Baudos	0	0	3 339	0	0	0	0	0	0
Žemės ūkio mokesčiai	0	0	0	0	2 634	0	0	0	0
Išlaidų susigrąžinimas	0	0	0	91	504	3	0	4	8
Administracinių operacijų įplaukos	0	9	0	0	0	2	1	0	9
Kitos veiklos įplaukos	0	152	0	36	41	207	36	339	19
IŠ VISO VEIKLOS ĮPLAUKŲ	0	161	3 339	127	3 179	212	37	343	36
Administracinės išlaidos:	(48)	(181)	(60)	(88)	(97)	(180)	(86)	(171)	(119)
Išlaidos darbuotojams	(42)	(129)	(56)	(69)	(83)	(137)	(64)	(146)	(91)
Su nematerialiuoju turtu ir nekilnojamuoju turtu, įranga bei įrengimais susijusios išlaidos	0	(8)	0	(1)	0	(1)	(1)	0	0
Kitos administracinės išlaidos	(6)	(44)	(4)	(18)	(14)	(42)	(21)	(25)	(28)
Veiklos išlaidos:	(32)	(310)	(22)	(9 848)	(55 493)	(995)	(205)	(3 215)	(890)
Tiesioginis centralizuotas valdymas	(32)	(241)	0	(182)	(30)	(652)	(180)	(3 193)	(818)
Netiesioginis centralizuotas valdymas	0	0	0	0	0	(58)	(10)	(2)	(43)
Decentralizuotas valdymas	0	0	0	0	(1)	(16)	0	0	0
Pasidalijamasis valdymas	0	0	0	(9 643)	(55 227)	0	0	0	0
Jungtinis valdymas	0	0	0	0	0	(136)	0	0	0
Kitos veiklos išlaidos	0	(69)	(22)	(23)	(235)	(133)	(15)	(20)	(29)
IŠ VISO VEIKLOS IŠLAIDŲ	(80)	(491)	(82)	(9 936)	(55 590)	(1 175)	(291)	(3 386)	(1 009)
GRYNSIOS VEIKLOS IŠLAIDOS	(80)	(330)	3 257	(9 809)	(52 411)	(963)	(254)	(3 043)	(973)

2008 11 10

LT

Europos Sąjungos oficialusis leidinys

C 287/53

	Jungtinis tyrimų centras	Žuvininkystė	Vidaus rinka	Regioninė politika	Mokesčiai ir muitai	Švietimas ir kultūra	Sveikatos ir vartotojų apsauga	Teisingumas, laisvė ir saugumas	Iš viso ES vidaus veiksmų
Veiklos įplaukos:									
Baudos	0	0	0	0	0	0	0	0	3 339
Žemės ūkio mokesčiai	0	0	0	0	0	0	0	0	2 634
Išlaidų susigrąžinimas	0	(46)	0	30	0	11	5	1	611
Administracinių operacijų įplaukos	53	0	0	0	0	4	0	0	78
Kitos veiklos įplaukos	52	1	189	(1)	0	181	85	82	1 419
IŠ VISO VEIKLOS ĮPLAUKŲ	105	(45)	189	29	0	196	90	83	8 081
Administracinės išlaidos:	(355)	(32)	(138)	(63)	(41)	(196)	(135)	(79)	(2 069)
Išlaidos darbuotojams	(224)	(27)	(93)	(51)	(35)	(96)	(93)	(61)	(1 497)
Su nematerialiuoju turtu ir nekilnojamuoju turtu, įranga bei įrengimais susijusios išlaidos	(67)	0	(3)	0	(1)	(2)	(3)	(1)	(88)
Kitos administracinės išlaidos	(64)	(5)	(42)	(12)	(5)	(98)	(39)	(17)	(484)
Veiklos išlaidos:	(107)	(792)	(51)	(24 239)	(37)	(1 216)	(379)	(436)	(98 267)
Tiesioginis centralizuotas valdymas	(90)	(274)	(7)	(20)	(37)	(147)	(322)	(178)	(6 403)
Netiesioginis centralizuotas valdymas	0	0	0	(31)	0	(998)	(16)	(1)	(1 159)
Decentralizuotas valdymas	0	0	0	0	0	0	0	0	(17)
Pasidalijamasis valdymas	0	(516)	0	(24 173)	0	0	0	(219)	(89 778)
Jungtinis valdymas	0	0	0	(15)	0	0	0	0	(151)
Kitos veiklos išlaidos	(17)	(2)	(44)	0	0	(71)	(41)	(38)	(759)
IŠ VISO VEIKLOS IŠLAIDŲ	(462)	(824)	(189)	(24 302)	(78)	(1 412)	(514)	(515)	(100 336)
GRYNOSIOS VEIKLOS IŠLAIDOS	(357)	(869)	0	(24 273)	(78)	(1 216)	(424)	(432)	(92 255)

SEGMENTŲ ATSKAITOMYBĖ. ES IŠORĖS VEIKSMAI

Mln. EUR

	Išorės santykiai	Prekyba	Vystymasis	Plėtra	Humanitarinė pagalba	Iš viso ES išorės veiksmų
Veiklos įplaukos:						
Išlaidų susigrąžinimas	61	0	6	142	2	211
Administracinių operacijų įplaukos	25	0	1	0	0	26
Kitos veiklos įplaukos	69	0	(2)	252	0	319
IŠ VISO VEIKLOS ĮPLAUKŲ	155	0	5	394	2	556
Administracinės išlaidos:	(684)	(46)	(133)	(74)	(21)	(958)
Išlaidos darbuotojams	(451)	(41)	(119)	(53)	(14)	(678)
Su nematerialiuoju turtu ir nekilnojamuoju turtu, įranga bei įrengimais susijusios išlaidos	(8)	0	0	(2)	0	(10)
Kitos administracinės išlaidos	(225)	(5)	(14)	(19)	(7)	(270)
Veiklos išlaidos:	(2 943)	(9)	(853)	(1 709)	(678)	(6 192)
Tiesioginis centralizuotas valdymas	(1 540)	(8)	(508)	(389)	(472)	(2 917)
Netiesioginis centralizuotas valdymas	(32)	0	(1)	(225)	0	(258)
Decentralizuotas valdymas	(711)	0	(348)	(902)	0	(1 961)
Jungtinis valdymas	(644)	(1)	15	34	(203)	(799)
Kitos veiklos išlaidos	(16)	0	(11)	(227)	(3)	(257)
IŠ VISO VEIKLOS IŠLAIDŲ	(3 627)	(55)	(986)	(1 783)	(699)	(7 150)
GRYNSIOS VEIKLOS IŠLAIDOS	(3 472)	(55)	(981)	(1 389)	(697)	(6 594)

SEGMENTŲ ATSKAITOMYBĖ — TARNYBOS IR KITA VEIKLA

Mln. EUR

	Spauda ir komunikacija	Kovos su sukčiavimu tarnyba	Koordinavimas	Personas ir administracija	Eurostatas	Biudžetas	Auditas	Kalbos	Kita	Iš viso tarnybų ir kitos veiklos
Veiklos įplaukos:										
Išlaidų susigrąžinimas	0	0	0	2	(1)	0	0	0	0	1
Administracinių operacijų įplaukos	2	5	0	616	0	43	0	83	0	749
Kitos veiklos įplaukos	(2)	(1)	5	15	0	10	0	2	235	264
IŠ VISO VEIKLOS ĮPLAUKŲ	0	4	5	633	(1)	53	0	85	235	1 014
Administracinės išlaidos:	(93)	(45)	(146)	(1 152)	(62)	(45)	(8)	(316)	63	(1 804)
Išlaidos darbuotojams	(59)	(31)	(120)	(414)	(57)	(36)	(7)	(252)	26	(950)
Su nematerialiuoju turtu ir nekilnojamuoju turtu, įranga bei įrengimais susijusios išlaidos	(2)	0	0	(106)	0	0	0	0	0	(108)
Kitos administracinės išlaidos	(32)	(14)	(26)	(632)	(5)	(9)	(1)	(64)	37	(746)
Veiklos išlaidos:	(82)	(11)	(2)	(44)	(56)	(473)	0	(1)	(286)	(955)
Tiesioginis centralizuotas valdymas	(79)	(11)	(1)	(39)	(56)	(470)	0	(1)	20	(637)
Netiesioginis centralizuotas valdymas	(2)	0	0	0	0	0	0	0	0	(2)
Kitos veiklos išlaidos	(1)	0	(1)	(5)	0	(3)	0	0	(306)	(316)
IŠ VISO VEIKLOS IŠLAIDŲ	(175)	(56)	(148)	(1 196)	(118)	(518)	(8)	(317)	(223)	(2 759)
GRYNSIOS VEIKLOS IŠLAIDOS	(175)	(52)	(143)	(563)	(119)	(465)	(8)	(232)	12	(1 745)

4. PINIGŲ SRAUTŲ LENTELĖS PASTABOS

4.1. PINIGŲ SRAUTŲ LENTELĖS TIKSLAS IR PARENGIMAS

Pinigų srautų informacija suteikia pagrindą įvertinti Bendrijų gebėjimą gauti pinigų ir pinigų ekvivalentų bei jų poreikius tuos pinigų srautus panaudoti.

Pinigų srautų lentelė rengiama remiantis netiesioginiu metodu. Tai reiškia, kad grynas finansinių metų perteklius arba deficitas koreguojamas atsižvelgiant į nepiniginio pobūdžio sandorių rezultatus, visas praėjusių ar būsimų laikotarpių pagrindinės veiklos pinigų įplaukų ar išmokų atidėtas sumas arba sukauptas sumas ir įplaukų arba išlaidų, susijusių su investicinės veiklos pinigų srautais, punktus.

Pinigų srautai, atsirandantys iš sandorių užsienio valiuta, pateikiami Europos Bendrijų atskaitomybės valiuta (eurais), taikant užsienio valiutos keitimo į eurus kursą, galiojantį pinigų srautų dieną.

Pirmiau pateiktoje pinigų srautų lentelėje pateikti laikotarpio pinigų srautai, suklasifikuoti pagal pagrindinę ir investicinę veiklą (Bendrijos nevykdo finansavimo veiklos).

4.2. PAGRINDINĖ VEIKLA

Pagrindinė veikla — tai Bendrijų veikla, kuri nėra investicinė veikla. Jai priskiriama didžioji vykdomos veiklos dalis. Gavėjams suteiktos paskolos (ir susijusios pasiskolintos lėšos, kai taikytina) nelaikomos investicine (arba finansine) veikla, kadangi jos yra bendrųjų tikslų dalis, taigi ir Bendrijų kasdinių operacijų dalis. Pagrindinė veikla taip pat apima investicijas, kaip antai EIF, ERPB ir rizikos kapitalo fondus. Iš tiesų šios veiklos tikslas — dalyvauti siekiant nustatytų politikos rezultatų.

4.3. INVESTICINĖ VEIKLA

Investicinė veikla — tai nematerialiojo ir nekilnojamojo turto, įrangos bei įrengimų įsigijimas ir perleidimas bei kitos investicijos, kurios neįtraukiamos į pinigų ekvivalentus. Gavėjams suteiktos paskolos nepriskiriamos investicinei veiklai. Siekiama parodyti realias Bendrijų atliktas investicijas.

Reikėtų pažymėti, kad Bendrijos negali panaudoti Bendrijų turimo 5 037 mln. EUR pinigų ir pinigų ekvivalentų likučio. Tai yra pinigai, kurie buvo gauti kaip paskirtų baudų apmokėjimas, kai kita šalis yra apskundusi baudos paskyrimo faktą. Šios sumos aiškiai parodomos kaip „rezervuotos lėšos“, kaip pirmiau aprašyta 2.11 pastaboje.

5. NEBALANSINIAI STRAIPSNIAI

NEAPIBRĖŽTASIS TURTAS

		Mln. EUR	
	Pastaba	2007 12 31	2006 12 31
Gautos garantijos:	5.1		
Garantijos, gautos dėl išankstinio finansavimo	5.1.1	1 147	1 182
Garantijos, gautos dėl nebaigtų su baudomis susijusių bylų	5.1.2	2 563	1 783
Kitos gautos garantijos	5.1.3	784	954
Iš viso		4 494	3 919
Pasirašytos skolinimosi sutartys	5.2	0	0
Neapibrėžtasis turtas, susijęs su sukčiavimo ir pažeidimų atvejais struktūriniuose veiksmuose	5.3	1 701	1 477
Kitas neapibrėžtasis turtas	5.4	4 455	1 274
Iš viso neapibrėžtojo turto		10 650	6 670

NEAPIBRĖŽTIEJI ĮSIPAREIGOJIMAI IR BŪSIMO FINANSAVIMO ĮSIPAREIGOJIMAI

Mln. EUR

Neapibrėžtieji įsipareigojimai	Pastaba	2007 12 31	2006 12 31
Suteiktos garantijos:	5.5		
EIB paskoloms suteiktos garantijos	5.5.1	15 787	14 792
Kitos suteiktos garantijos	5.5.2	76	0
Iš viso		15 863	14 792
Baudos, apeliacijos Teisingumo Teismui	5.6	8 682	5 611
EŽŪGF. Nepriimti Teismo sprendimai	5.7	1 095	1 255
Sumos, susijusios su teismo bylomis ir kitais ginčiais	5.8	2 043	2 429
Kiti neapibrėžtieji įsipareigojimai	5.9	19	7
Iš viso neapibrėžtųjų įsipareigojimų		27 702	24 094
Būsimo finansavimo įsipareigojimai	Pastaba	2007 12 31	2006 12 31
Nepanaudoti įsipareigojimai	5.10	239	256
Įsipareigojimai pagal dar nepanaudotus asignavimus	5.11	95 992	90 040
Teisiniai įsipareigojimai, susiję su daugiamete veikla	5.12		
Struktūriniai veiksmai	5.12.1	385 722	0
Protokolai su Viduržemio jūros šalimis	5.12.2	262	260
Žuvininkystės susitarimai	5.12.3	225	337
Iš viso		386 209	597
Įnašai susijusioms organizacijoms	5.13		
Nepareikalautas akcinis kapitalas, EBRD	5.13.1	443	443
Nepareikalautas akcinis kapitalas, EIF	5.13.2	553	480
Iš viso		996	923
Veiklos nuomos įsipareigojimai	5.14	2 003	1 660
Sutartiniai įsipareigojimai	5.15	806	567
Iš viso būsimo finansavimo įsipareigojimų		486 245	94 043

Visi neapibrėžtieji ir kiti įsipareigojimai turėtų būti finansuojami ateityje, jei sueina jų mokėjimo terminas, iš Bendrijų biudžeto. Bendrijų biudžetą finansuoja valstybės narės.

NEAPIBRĖŽTASIS TURTAS

5.1. GAUTOS GARANTIJOS

5.1.1. *Garantijos, gautos dėl išankstinio finansavimo*

Tai yra garantijos, kurių Europos Bendrijos reikalauja iš gavėjų, jiems išmokėdamos avansinius mokėjimus (išankstinis finansavimas). Šios rūšies garantijų atveju turi būti nurodytos dvi vertės: „nominalioji“ ir „einamoji“. Nominaliosios vertės atsiradimas siejamas su garantijos buvimu. Nominalioji vertė nurodoma kaip neapibrėžtasis turtas. Einamosios vertės atveju garantija suteikiama, jeigu yra išankstinio finansavimo mokėjimas ir (arba) tolesni patvirtinimai. Einamoji vertė nurodoma finansinių ataskaitų pastabose.

2007 m. gruodžio 31 d. Komisijos gautų išankstinio finansavimo garantijų nominalioji vertė siekia 1 007 mln. EUR, palyginti su 772 mln. EUR einamąja verte. Taip pat žr. E.2.5 ir E.2.9 pastabas, kuriose daugiau paaiškinama apie ilgalaikį ir trumpalaikį išankstinį finansavimą.

5.1.2. *Garantijos, gautos dėl nebaigtų su baudomis susijusių bylų*

Tai yra garantijos, kurias pateikė Bendrijų baudos gavėjas, norintis užginčyti šią baudą. Ginčijamos baudos (ir palūkanų) atžvilgiu galima pateikti banko garantiją, užuot atliekant laikiną mokėjimą.

5.1.3. *Kitos gautos garantijos*

	Mln. EUR	
	2007 12 31	2006 12 31
Euratomo paskolos. Trečiųjų šalių garantijos	474	436
Įvykdymo garantijos	217	402
Konkursų metu gautos garantijos	4	5
Vėluojančių mokėjimų garantijos	6	18
Kita	83	93
Iš viso	784	954

Komisija gavo trečiųjų šalių garantų garantijas dėl per Euratomą suteiktų paskolų. Komisija negavo trečiųjų šalių garantijų paskoloms, suteiktoms pagal finansinės pagalbos (MFP) schemą. Tačiau garantijas šioms paskoloms suteikia Garantijų fondas. Kartais reikalaujama įvykdymo garantijų, siekiant užtikrinti, kad Bendrijų finansavimo gavėjai įvykdytų savo sutartyse su Bendrijomis numatytus įsipareigojimus. Kitos garantijos 2007 m. gruodžio 31 d. — tai 73 mln. EUR (2006 m. 83 mln. EUR) suma, susijusi su likviduojamos EAPB gautomis garantijomis dėl suteiktų paskolų (kaip nurodyta susijusiose sutartyse).

5.2. PASIRAŠYTOS SKOLINIMOSI SUTARTYS

Tai yra skolinimosi sutartys, kurias Bendrijos jau pasirašė, tačiau pagal kurias iki metų pabaigos dar nepasinaudojo skolintomis lėšomis — nei 2007 m., nei 2006 m. gruodžio 31 d. tokių atvejų nebuvo.

5.3. SUKČIAVIMAS IR PAŽEIDIMAI. STRUKTŪRINIAI VEIKSMAI

Toliau pateiktoje lentelėje nurodoma galima susigrąžintina suma, kurią gali sumokėti valstybės narės, nustčius, kad buvo su struktūriniais fondais susijusių pažeidimų. Duomenys lentelėje pagrįsti oficialiomis ataskaitomis, kurias valstybės narės pateikė pagal Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1681/94, sumas paskirstant pagal valstybes nares.

Toliau pateikiamoje lentelėje pagal valstybes nares parodytos susigrąžintinos sumos.

NEAPIBRĖŽTASIS TURTAS. SUKČIAVIMO IR PAŽEIDIMŲ ATVEJAI

	Mln. EUR	
Valstybė narė	2007 12 31	2006 12 31
Austrija	15	15
Belgija	16	15
Čekija	1	0
Danija	10	12
Estija	1	0
Suomija	3	3
Prancūzija	12	13
Vokietija	592	580
Graikija	69	65
Vengrija	1	0
Airija	1	2
Italija	434	412
Latvija	1	0
Nyderlandai	12	12
Lenkija	11	1

	Mln. EUR	
Valstybė narė	2007 12 31	2006 12 31
Portugalija	83	73
Slovakija	1	0
Slovėnija	0	1
Ispanija	249	157
Švedija	2	1
Jungtinė Karalystė	178	115
Iš viso	1 692	1 477

Šioje lentelėje pateikti skaičiai parodo teoriškai didžiausią sumą, o ne sumas, kurios faktiškai bus pervestos į Bendrijų biudžetą, dėl šių priežasčių:

- Valstybės narės ne visuomet praneša apie sumų susigrąžinimo operacijų rezultatus.
- Nors valstybės narės privalo informuoti Komisiją apie sumų susigrąžinimo tikimybę, neįmanoma tiksliai nustatyti, kokia susigrąžintinių sumų dalis bus iš tikrųjų susigrąžinta. Nacionaliniai įstatymai kartais numato 30 metų išskininės senaties terminą, taigi dar ir dėl to nacionalinės valdžios institucijos gali vilkinti oficialų skolos nurašymą, net jeigu jos atgavimo tikimybė tik teorinė. Kalbant apie struktūrinius veiksmus, dabar valstybės narės turi kartą per metus Komisijai atsiųsti susigrąžintinių sumų ataskaitą (Komisijos reglamenta Nr. (EB) 438/2001 8 straipsnis), kad būtų galima susidaryti geresnį tikrosios padėties vaizdą.
- Net jeigu atitinkama valstybė narė laiku pradeda sumų susigrąžinimo procedūras, teigiamas rezultatas dar nėra garantuotas. Tai ypač aktualu tais atvejais, kai vykdomieji raštai sumoms išieškoti užginčijami teismuose.
- Atskiri projektai yra bendrai finansuojami kaip daugiamečių programų dalis. Kol daugiamečių programa nepabaigiamą, neįmanoma tiksliai apskaičiuoti susigrąžintinių sumų, nes su pažeidimais susijusios sumos tam tikromis aplinkybėmis gali būti iš naujo paskirtos kitiems teisėtiems projektams, o mokėjimas dalimis, ypač galutiniai mokėjimai, kartais gali būti panaudotas kaip ankstesnių su pažeidimais susijusių išlaidų koregavimo priemonė. Skaičiai šiose lentelėse yra negalutiniai ir pagrįsti ataskaitomis, kurios gautos ir apiformintos iki 2007 m. vasario mėn. pabaigos. Šie skaičiai gali keistis, gavus kitas vėluojančias ataskaitas.

Atskirais atvejais sumų susigrąžinimo tikimybės neįmanoma įvertinti pakankamai tiksliai, sprendžiant iš valstybių narių perduotos informacijos. Pagrindiniai pokyčiai nuo 2006 m. susiję su šiuo bylų padidėjimu: Europos socialinio fondo bylos (Italija — 11 mln. EUR); Europos regioninės plėtros fondo bylos (JK — 40 mln. EUR, Ispanija — 109 mln. EUR, Lenkija — 10 mln. EUR, Vokietija — 10 mln. EUR); Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondas (JK — 23 mln. EUR) ir Sanglaudos fondo bylos (Ispanija — 30 mln. EUR). Su Europos socialinio fondo bylomis susijusios sumos, kurias turi sumokėti Ispanija, sumažėjo 50 mln. EUR, palyginti su 2006 m.

Į šią kategoriją taip pat įtraukta 9 mln. EUR suma, susijusi su EŽŪOGF Orientavimo skyriaus 1994–1999 m. sumomis.

5.4. KITAS NEAPIBRĖŽTASIS TURTAS

Didelė EB išlaidų dalis pagal savo pobūdį yra negalutinė, nes dėl kontrolės ir patikimo finansų valdymo, Komisija išsaugo teisę į auditą, kontrolę, apskaitytų lėšų išmokėjimą prieš skelbiant išlaidas galutinėmis. Taigi, iki tol, kol atitinkama suma, projektas ar programa paskelbiami atitinkantys visus atitinkamos sutarties ir (arba) reglamento reikalavimus, išlieka galimybė susigrąžinti lėšas iš jų gavėjų arba sumažinti būsimas išmokas. Komisija turi teisę vykdyti patikras po galutinio išmokėjimo ir prireikus susigrąžinti nepagrįstai išmokėtas sumas.

5.4.1. Kiekybiškai įvertintos sumos

Kiek tai susiję su žemės ūkiu ir kaimo plėtra, valstybių narių deklaruotos sumos išlieka negalutinėmis iki tol, kol patvirtinamos metinės ataskaitos, iš esmės iki N+1 balandžio 30 d. remiantis metiniu patvirtinimu ir Komisijos peržiūra. Remdamasi sprendimais dėl atitikties, Komisija taip pat gali daryti finansines korekcijas, bet tik ne ilgesniu nei 24 mėnesių laikotarpiu iki pradedamas vykdyti konkrečios valstybės narės deklaruotų tam tikros srities išlaidų auditas. Todėl 1 515 mln. EUR suma čia įtraukiama kaip neapibrėžtasis turtas, t. y. apskaičiuotos sumos, gautinos pagal sprendimus dėl atitikties finansinių korekcijų žemės ūkio srityje dėl tam tikrų 2001–2006 m. laikotarpiu deklaruotų išlaidų auditų. Kadangi sumos dar nėra galutinės, jos neparodomos balanse.

Šiais metais 2,9 mlrd. EUR suma taip pat buvo įtraukta kaip neapibrėžtasis turtas dėl galimų finansinių korekcijų, su kuriomis susijusios sumos bus susigrąžintos iš valstybių narių. Ši suma pagrįsta Komisijos ir Europos Audito Rūmų audito metu nustatytais faktais, į kuriuos atsižvelgdami generaliniai direktoratai imasi tolesnių veiksmų. 2007 m. sąskaitų uždarymo metu tai yra geriausias įvertis, atsižvelgiant į tai, kaip imamasi tolesnių veiksmų po audito, į taisomųjų veiksmų planų įgyvendinimą ir į pateiktus raštus dėl galutinės pozicijos. Ši suma gali keistis po sustabdymų ir finansinių korekcijų procedūros, pagal kurią valstybėms narėms suteikiama galimybė vykstant bylos nagrinėjimui pateikti papildomų įrodymų savo prašymams pagrįsti.

5.4.2. *Kiekybiškai neįvertintos sumos*

Dalyvių garantijų fondas

Dalyvių garantijų fondas (DGF) yra savitarpio paramos priemonė pagal Mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros septintąją bendrąją programą (7BP). Pirminis fondo tikslas — padengti Bendrijų ir dalyvių finansinę riziką, patirtą įgyvendinant netiesioginius 7BP veiksmus, savo kapitalą ir interesus, kuriais užtikrinama veikla. Visi netiesioginių veiksmų, t. y. dotacijos, dalyviai, prisideda prie fondo kapitalo tol, kol trunka tam tikras veiksmas. Taigi jie yra DGF savininkai. Komisija atstovauja Bendrijoms kaip vykdomasis jų įgaliotinis. Pasi-baigus netiesioginiams veiksams dalyviai atgauna visą savo įnašą į kapitalą, išskyrus tuos atvejus, kai dėl įsipareigojimų nevykdančių gavėjų DGF patiria nuostolių — tokiu atveju dalyviai atgauna mažiausiai 80 % savo įnašo.

Dalyvių garantijų fondas garantuoja tiek Bendrijų, tiek dalyvių finansinius interesus. DGF galima laikyti neapibrėžtoju Bendrijų turtu, tačiau neapibrėžtojo turto suma priklausys nuo to, ar įvyks, ar neįvyks neapibrėžtų būsimųjų įvykių. Taigi šiuo metu šio turto negalima patikimai įvertinti. Todėl jokia suma neparodoma kaip neapibrėžtasis turtas. 2007 m. gruodžio 31 d. duomenimis, dalyvių įnašai į DGF iš viso sudarė 38 mln. EUR.

NEAPIBRĖŽTIEJI ĮSIPAREIGOJIMAI

5.5. SUTEIKTOS GARANTIJOS

5.5.1. *Garantijos Europos investicijų banko (EIB) paskoloms, suteiktoms iš jo nuosavųjų išteklių*

Mln. EUR

	Rizikos pasidali-jimas 2007 12 31	Rizikos nesidalijimas 2007 12 31		Neapmokėta 2007 12 31 iš viso	Neapmokėta 2006 12 31
		Viešoji institucija	Privačioji bendrovė		
65 % garantija	1 756	7 063	1 319	10 138	8 040
70 % garantija	191	2 799	235	3 225	3 747
75 % garantija	0	1 116	129	1 245	1 487
100 % garantija	0	886	293	1 179	1 518
Iš viso	1 947	11 864	1 976	15 787	14 792

Garantijos iš Bendrijų biudžeto suteikiamos EIB paskoloms, kurias jis pasirašė ir suteikė iš nuosavųjų išteklių trečiosioms šalims 2007 m. gruodžio 31 d. (įskaitant valstybėms narėms iki stojimo suteiktas paskolas). Tačiau Bendrijų garantija negali viršyti patvirtintų kredito linijų aukščiausios nustatytos ribos procentinės dalies: 65 %, 70 %, 75 % arba 100 %. Neviršijus šios aukščiausios nustatytos ribos, Bendrijų garantija taikoma visai sumai. 2007 m. gruodžio 31 d. neapmokėta suma siekė 15 787 mln. EUR (2006 m. 14 792 mln. EUR), todėl ji yra didžiausia Bendrijų rizika.

Paskoloms, kurioms taikoma Bendrijų biudžeto garantija, EIB taip pat gauna garantijas iš trečiųjų šalių (valstybės, viešųjų ar privačiųjų finansų įstaigų); šiais atvejais Komisija yra antrinis garantas. Bendrijų biudžeto garantija apima tik pagal politinę „rizikos pasidalijimo“ kategoriją suteiktų garantijų riziką. Kitą riziką, jei pirminis garantas nesilaiko įsipareigojimų, dengia EIB. Kalbant apie „rizikos nesidalijimo“ kategorijos garantijas, visa rizika, jeigu pirminis garantas nesilaiko savo įsipareigojimų, dengiama iš Bendrijų biudžeto. Jeigu pirminis garantas yra viešosios valdžios institucija, ta rizika paprastai yra tik politinė rizika, bet kai garantiją suteikia įstaiga arba privačioji bendrovė, iš Bendrijų biudžeto taip pat galėtų būti padengiama komercinė rizika.

5.5.2. *Kitos suteiktos garantijos*

Pagal rizikos pasidalijimo finansinę priemonę (RPPF) Komisijos įnašas naudojamas atidėjiniams, kurie skirti paskolų ir garantijų, kurias EIB suteikė reikalavimus atitinkantiems mokslinių tyrimų projektams, finansinei rizikai. 2007–2013 m. laikotarpiu Komisijai iš viso numatytas iki 1 mlrd. EUR biudžetas, iš kurio iki 800 mln. EUR yra iš specialiosios programos „Bendradarbiavimas“, o 200 mln. EUR — iš specialiosios programos „Pajėgumai“. EIB įsipareigojo suteikti tokią pačią sumą.

Komisija užblokavo 34 mln. EUR sumą kaip „Kapitalo paskirstymas“. Šis kapitalo paskirstymas dengia nenumatytus paskolų ir garantijų, kurias pagal RPPF suteikė EIB, nuostolius. Tai didžiausias nuostolis, kurį Komisija galėtų patirti, jeigu nebūtų įvykdyti suteiktų paskolų arba garantijų įsipareigojimai. Tai yra aukščiausia garantijos, kurią Komisija suteikė pagal RPPF, riba. Todėl EB šią sumą laiko neapibrėžtuoju įsipareigojimu.

Kaip programos MEDA dalį Komisija, pasitelkusi specialų fondą, sukūrė garantijų mechanizmą, kuris bus naudingas dviem Maroko organizacijoms: *Caisse Centrale de Garantie* ir *Fonds Dar Ad-Damane*. 2007 m. gruodžio 31 d. bendra kredito priemonių suma buvo 1 050 mln. MAD, iš kurios 465 mln. MAD (41 mln. EUR) priskiriama Komisijos garantijai.

5.6. BAUDOS

Šios sumos susijusios su Komisijos paskirtomis baudomis už konkurencijos taisyklių pažeidimą, kurios buvo laikinai sumokėtos ir dėl kurių buvo pateiktas apeliacinis skundas arba nežinoma, ar apeliacinis skundas bus pateikiamas. Neapibrėžtieji įsipareigojimai bus išlaikomi tol, kol su šia byla susijęs Teisingumo Teismo sprendimas taps galutiniu. Iš laikinų mokėjimų uždirtos palūkanos (309 mln. EUR) įtrauktos į metų ekonominių rezultatų ir taip pat parodytos kaip neapibrėžtasis įsipareigojimas, siekiant parodyti Komisijos nuosavybės teisės į šias sumas neapibrėžtumą.

5.7. EŽŪGF. NEPRIIMTI TEISMO SPRENDIMAI

Tai yra neapibrėžtieji įsipareigojimai valstybėms narėms, kurie siejami su EŽŪGF sprendimais dėl atitikties, kol nepriimtas Teisingumo Teismo sprendimas. Įsipareigojimo galutinės sumos ir metų, kuriais jis po sėkmingų apeliacijų bus nuskaitytas iš biudžeto, nustatymas priklausys nuo Teisingumo Teismo procedūros trukmės. Į balansą (žr. E.2.13 pastaba) kaip ilgalaikis atidėjiny įtrauktas tikėtinų mokėtinų sumų įvertis (216 mln. EUR).

5.8. SU TEISMO BYLOMIS IR KITAIŠ GINČAIS SUSIJUSIOS SUMOS

Ši kategorija susijusi su šiuo metu Bendrijoms pateiktais ieškiniais padengti nuostolius, kitais teisiniais ginčiais ir įvertintomis teisinėmis išlaidomis. Toliau trumpai apibūdinamos reikšmingiausios sumos.

- Ieškinys, pateiktas 2003 m. birželio mėn. dėl Komisijos priimto sprendimo. Pradinis ieškinys buvo 518 mln. GBP sumai. Komisija tripliką pateikė 2005 m. vasario mėn. 2008 m. gegužės mėn. ieškinys sumažintas iki 257 mln. GBP. Tikimasi, kad sprendimas bus priimtas vėliau 2008 m.
- Ieškinys dėl žalos atlyginimo, pateiktas 2003 m. spalio mėn. dėl Komisijos priimto sprendimo. Ieškinio vertė — 1 664 mln. EUR. Pirmosios instancijos teismas priėmė sprendimą šioje byloje 2007 m. liepos mėn., dėl kurio Komisija turi atlyginti žalą. Tačiau Teismas šios žalos kiekybiškai neįvertino. Dar turi būti paskirtas nepriklausomas ekspertas ir nėra patikimo žalos įvertinimo. Be to, vis dar nagrinėjama Komisijos apeliacija dėl Pirmosios instancijos teismo sprendimo. Atsižvelgiant į šiuos neapibrėžtumo elementus, laikomas pradinio ieškinio vertę atitinkantis neapibrėžtasis įsipareigojimas.

Kitos sumos yra susijusios su ginčiais su tiekėjais, rangovais ir buvusiais darbuotojais. Reikėtų pažymėti, kad ieškinyje dėl žalos atlyginimo pagal EB sutarties 288 straipsnį pareiškėjas turi įrodyti pakankamai sunkų institucijos padarytą teisinės normos, asmenims suteikiančios teises, pažeidimą, pareiškėjo patirtą realią žalą ir tiesioginį priežastinį ryšį tarp neteisėto veiksmo ir žalos.

5.9. KITI NEAPIBRĖŽTIEJI ĮSIPAREIGOJIMAI

Pagrindinė suma, įtraukta į šią kategoriją, yra galimas įsipareigojimas, įvertintas 5 mln. EUR ir susijęs su tam tikrų ligų likvidavimo išlaidomis, kurias gali prireikti padengti iš Komisijos biudžeto.

BŪSIMO FINANSAVIMO ĮSIPAREIGIJIMAI

5.10. NEPANAUDOTI ĮSIPAREIGIJIMAI

Tai yra skolinimo ir nuosavo kapitalo investavimo susitarimai, kuriuos Komisija sudarė su likviduojama EAPB (kurie neįtraukti į neįvykdytus įsipareigojimus), tačiau kuriais kita šalis dar nepasinaudojo iki metų pabaigos.

5.11. ĮSIPAREIGIJIMAI PAGAL DAR NEPANAUDOTUS ASIGNAVIMUS

Neįvykdytas biudžetinis įsipareigojimas yra suma, kurią sudaro nepanaudotų įsipareigojimų, pagal kuriuos dar neatlikti mokėjimai ir (arba) panaikinimai, suma. 2007 m. gruodžio 31 d. neįvykdytų biudžetinių įsipareigojimų suma buvo 138 740 mln. EUR. Suma, atskleista kaip būsimas finansuotinas įsipareigojimas, yra šis neįvykdytas biudžetinis įsipareigojimas, atėmus susijusias sumas, kurios 2007 m. ekonominio rezultato ataskaitoje buvo įtrauktos į išlaidas, taigi iš viso gaunama 95 992 mln. EUR suma.

Neįvykdyti biudžetiniai įsipareigojimai yra įprastinės daugiametinių programų egzistavimo pasekmės. Siekiant tiksliau pateikti šios sumos sandarą, buvo nuspręsta atskirai nustatyti seniausius įsipareigojimus arba tokius įsipareigojimus, kurių atžvilgiu nevyko jokių pokyčių. Todėl buvo apibrėžta sąvoka „galimai netaisyklingi neįvykdyti įsipareigojimai“. Tokius įsipareigojimus sudaro įsipareigojimai, kurie tenkina vieną iš šių dviejų sąlygų:

- įsipareigojimas yra daugiau kaip penkerių metų arba
- šio įsipareigojimo atžvilgiu pastaruosius dvejus metus nebuvo pastebėta jokių apskaitos operacijų (mokėjimo arba panaikinimo).

Bendruose 2002 m. ir 2003 m. lapkričio mėn. pareiškimuose Komisija, Europos Parlamentas ir Taryba pabrėžė būtinybę palaipsniui panaikinti šiuos galimai netaisyklingus neįvykdytus įsipareigojimus. Todėl kiekvienų finansinių metų pradžioje nustatomi ir atskirai analizuojami šią apibrėžtį atitinkantys įsipareigojimai. Šie įsipareigojimai skirstomi į 8 skirtingas kategorijas pagal nustatytą hipotetinį atvejį. Labai svarbu pažymėti, kad tarnybos daugumą įsipareigojimų, atitinkančių galimai netaisyklingų neįvykdytų įsipareigojimų kriterijų, klasifikuoja kaip įprastus įsipareigojimus arba dar nebaigtas vykdyti sutartis (nepaisant to, kad jau praėjo reikiamos sąskaitos apmokėjimo ir (arba) patvirtinamųjų dokumentų pateikimo terminas). Metinės galimai netaisyklingų neįvykdytų įsipareigojimų procedūros tikslas — sumažinti nepagrįstų neįvykdytų įsipareigojimų dalį, išnagrinėjant kiekvieną galimai netaisyklingą įsipareigojimą, atnaujinant tarnybų taikomą klasifikaciją ir užtikrinant, kad su sutartimis, kurias galima užbaigti, susiję įsipareigojimai būtų faktiškai eliminuojami.

5.12. TEISINIAI ĮSIPAREIGIJIMAI, SUSIJĘ SU DAUGIAMETE VEIKLA

Šie įsipareigojimai atsirado dėl to, kad Komisija nusprendė prisiimti ilgalaikius teisinius įsipareigojimus dėl sumų, kurios dar nepadengtos biudžetinais įsipareigojimų asignavimais. Ne visose daugiametėse programose yra įsipareigojimų, kuriuos reikėtų įtraukti į šią kategoriją, kadangi išlaidos per ateinančius metus priklauso nuo metinių biudžeto valdymo institucijos sprendimų arba atitinkamų taisyklių pakeitimų.

5.12.1. *Struktūriniai veiksmai*

Toliau pateikiamoje lentelėje palyginti teisiniai įsipareigojimai, kurių atžvilgiu dar neprisiimti biudžetiniai įsipareigojimai, ir didžiausi įsipareigojimai, susiję su 2007–2013 m. finansinėje programoje (perspektyvoje) numatytais sumomis.

Mln. EUR

	2007–2013 m. finansinė perspektyva (A)	Prisiimti teisiniai įsipareigojimai (B)	2007 m. biudžetiniai įsipareigojimai (C)	Teisiniai įsipareigojimai be biudžetinių įsipareigojimų (= B - C)	Didžiausias įsipareigojimas (= A - C)
Sanglaudos politikos fondai	346 542	341 514	44 822	296 692	301 720
Gamtos ištekliai	92 599	67 816	9 941	57 875	82 658
Pasirengimo narystei pagalbos priemonė	1 629	1 629	285	1 344	1 344
Iš viso	440 770	410 959	55 048	355 911	385 722

Struktūriniai veiksmai rodo 2007–2013 m. laikotarpiui planuojamą pagalbą. 2007 m. prasidėjo naujas finansinės programos laikotarpis, kurio pobūdis ir tikslai skiriasi nuo ankstesniojo laikotarpio. Kadangi tai naujo laikotarpio pradžia, teisiniai įsipareigojimai yra gana reikšmingi, ypač palyginti su 2006 m., kai nebuvo rodytinų sumų, nes 2006 m. gruodžio 31 d. nebuvo neįvykdytų įsipareigojimų.

5.12.2. *Protokolai su Viduržemio jūros šalimis*

Įsipareigojimai, priimti pagal finansinius protokolus su ES nepriklausančiomis Viduržemio jūros šalimis. Čia įrašyta suma yra visos sumos pasirašytuose protokoluose ir į sąskaitas įtrauktų biudžetinių įsipareigojimų sumos skirtumas. Šie protokolai yra tarptautinės sutartys, kurios negali būti nutraukiamos, jeigu dėl to nesutaria abi šalys, nors jų nutraukimo procesas yra pradėtas.

5.12.3. *Žuvininkystės susitarimai*

Žuvininkystės susitarimus sudaro įsipareigojimai, priimti kartu su trečiosiomis šalimis dėl kitų operacijų pagal išorės veiksmų ir žuvininkystės kategorijas, susiję su nustatytu laikotarpiu.

5.13. **ĮNAŠAI SUSIJUSIOMS ORGANIZACIJOMS**

Šią sumą sudaro neapmokėti mokėjimai, susiję su nepareikalautu Komisijos pasirašytu kapitalu.

5.13.1. *Nepareikalautas akcinis kapitalas. ERPB*

<i>Mln. EUR</i>		
ERPB	Iš viso ERPB kapitalo	Komisijos pasirašyta dalis
Kapitalas	19 794	600
Apmokėta	(5 198)	(157)
Nepareikalauta	14 596	443

5.13.2. *Nepareikalautas akcinis kapitalas. EIF*

<i>Mln. EUR</i>		
EIF	Iš viso EIF kapitalo	Komisijos pasirašyta dalis
Kapitalas	2 770	691
Apmokėta	(554)	(138)
Nepareikalauta	2 216	553

2007 m. gegužės 7 d. EIF metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime nuspręsta išleisti 1 000 naujų akcijų, identiškų 2 000 esamų akcijų (kiekvienos jų nominali vertė 1 mln. EUR, įmokėta 20 %). Fondo akcininkai turi pasirinkimo teisę savo nuožiūra proporcingai pasirašyti šias naujas akcijas per ketverių metų laikotarpį, kuris prasideda 2007 m., o baigiasi 2010 m. iki 2010 m. birželio 30 d. EIF pasirašys visas akcijas, kurių dar nebus pasirašę kiti akcininkai.

Per 2007 m. EIF akcininkai iš viso pasirašė 770 akcijų, kurių kiekvienos nominali vertė 1 mln. EUR. Vienai akcijai tenkantis akcijų priedas buvo 136 544,84 EUR. Bendrijos pasirašė 91 akciją, kurių 20 % nominalios vertės ir akcijų priedų buvo sumokėta 2007 m. Bendrijų dalyvavimas ribojamas iki 900 akcijų (900 mln. EUR).

5.14. **VEIKLOS NUOMOS ĮSIPAREIGOJIMAI**

<i>Mln. EUR</i>				
Apibūdinimas	Būsimos išmokėtinos sumos			
	< 1 metai	1–5 metai	> 5 metai	Iš viso
Pastatai	268	889	823	1 980
IT medžiaga ir kita įranga	8	12	3	23
Iš viso	276	901	826	2 003

Ši kategorija apima pastatus ir kitą įrangą, nuomojamus pagal veiklos nuomos sutartis, kurie neatitinka sąlygų, leidžiančių parodyti juos balanso turto pusėje. Nurodytos sumos atitinka įsipareigojimus, kurie dar turi būti apmokėti per sutarčių laikotarpį.

2007 m. ekonominio rezultato ataskaitoje 275 mln. EUR buvo pripažinta veiklos nuomos išlaidomis.

5.15. SUTARTINIAI ĮSIPAREIGOJIMAI

Ši kategorija apima sumas, kurias Europos Bendrijos įsipareigojusios sumokėti ateityje pagal balanso dieną esamas sutartis. Pirmiausia tai daugiametės sutartys, susijusios su tokių paslaugų, kaip saugos, valymo ir kt., teikimu, tačiau kartu tai ir sutartiniai įsipareigojimai, susiję su specialiais projektais, pvz., statybos darbais. Nurodytos sumos atitinka sumas, kurias įsipareigota sumokėti per sutarčių galiojimo laikotarpį.

Čia įtrauktas neįvykdytas sutartinis 22 mln. EUR įsipareigojimas, susijęs su Tarybos pastato statybos sutartimis, bei 367 mln. EUR įsipareigojimas, susijęs su Parlamento statybos sutartimis. Kita čia įtraukta reikšminga suma — tai 348 mln. EUR suma, susijusi su Teisingumo Teismo pastato priestatu Liuksemburge.

6. NEPAGRĮSTAI IŠMOKĖTŲ SUMŲ GRAŽINIMAS

6.1. ĮVADAS

Nepagrįstai išmokėtų sumų gražinimas — tai paskutinis kontrolės sistemų procedūros etapas, o šias susigrąžintinas sumas būtina įvertinti, siekiant įrodyti, kad finansai valdomi patikimai. Susigrąžintos sumos paprastai yra išlaidos, įtrauktos į apskaitą ankstesniais metais dėl laiko, kuris praeina nuo mokėjimo dienos iki *ex-post* audito dienos, ir dėl laiko, būtino prieštaravimų sprendimo procedūroms ir galutinės mokėtinos sumos nustatymui. Žemės ūkio srityje šis laikas dar pratęsimas, jeigu atitinkama valstybė narė paprašo derinimo procedūros.

Tikrindami ES lėšomis finansuojamą projektą auditoriai siekia patikrinti, ar teisingai taikomos finansinės ir sutartinės taisyklės, kurios kartais būna sudėtingos. Nors bet kuriuo ES projekto ar sutarties vykdymo etapu gali pasitaikyti klaidų, pažeidimų ir sukčiavimo atvejų, labiausiai tikėtina, kad jie bus nustatyti galutiniame etape, t. y. kai gavėjas atsiųs galutinį mokėjimo prašymą.

Šio skyriaus tikslas — apžvelgti nepagrįstai išmokėtų sumų susigrąžinimo procedūrą ir pateikti geriausią bendros sumos įvertį. Europos Komisija įvairiais būdais susigrąžina neteisėtas išmokas, kai yra aiškus finansinės klaidos arba pažeidimo atvejis, kaip paaiškinta toliau. Kalbant apie struktūrinius veiksmus, kai avansiniai mokėjimai viršija finansines projekto sąnaudas, reikia susigrąžinti nepanaudoto išankstinio finansavimo sumas. Tokie susigrąžinimai nelaikomi susigrąžinimais klaidų arba pažeidimų atvejais ir todėl neištraukiami į toliau pateiktą analizę.

6.2. SU PASIDALIJAMUOJU VALDYMU SUSIJUSIŲ NEPAGRĮSTAI IŠMOKĖTŲ SUMŲ SUSIGRĄŽINIMAS

Europos Komisija ir valstybės narės bendrai valdo apie 80 % biudžeto. Šias pasidalijamojo valdymo išlaidas iš esmės sudaro žemės ūkio, struktūrinių veiksmų ir žuvininkystės išlaidos.

Kai Europos Komisija įgyvendina biudžetą pagal pasidalijamojo valdymo principą, įgyvendinimo užduotys ir atsakomybė, įskaitant reikalavimų neatitinkančių išlaidų korekciją, deleguojamos valstybėms narėms. Todėl jos yra pirmiausia atsakingos už gavėjų padarytų pažeidimų korekciją. Europos Komisija atlieka bendrą priežiūros vaidmenį: ji tikrina valstybių narių finansų valdymo pakankamumą ir atlieka korekcijas, jeigu nustato, kad valstybė narė pakankamai neapsaugojo EB biudžeto nuo pažeidimų. Tokios korekcijos taip pat gali būti Europos Audito Rūmų atliktų auditų ir patikrinimų arba OLAF tyrimų rezultatas.

Kontrolės grandinė tikrai nebūtų išbaigta be mechanizmo, kuriuo užtikrinama, kad valstybės narės tinkamai atliktų savo darbą ir kuriuo, jeigu jos to nepadaro, būtų imamasi reikiamų finansinių priemonių.

Tam tikrais atvejais, jeigu negalima arba neįmanoma tiksliai apskaičiuoti neteisėtų išlaidų sumos arba kai panaikinti visas minėtas išlaidas būtų neproporcinga, Komisija turi teisę taikyti **ekstrapoliuotas arba nustatyto dydžio korekcijas**. Ekstrapoliacija taikoma, kai turima tipinė bylų, susijusių su sistemingais pažeidimais, imtis. Nustatyto dydžio korekcijos taikomos atskirų nusižengimų arba sistemingų pažeidimų atveju, kai finansinio poveikio negalima tiksliai apskaičiuoti, nes jį veikia per didelis kintamųjų skaičius arba jis gali pasireikšti labai įvairiai.

6.2.1 Išlaidų, priskirtinų žemės ūkiui ir kaimo plėtrai, susigrąžinimas

Pagal EŽŪGF ir EKPF, kurie pakeitė EŽŪOGF Garantijų skyrių, susigrąžinimo mechanizmą sudaro ataskaitų patvirtinimas ir su pažeidimais susijusių sumų susigrąžinimas.

Ataskaitų patvirtinimo procedūra

Komisija vykdo ataskaitų patvirtinimo procedūrą, kuri apima kiekvienos mokėjimo agentūros metinį finansinį ataskaitų patvirtinimą ir daugiamečių atitikties patvirtinimą, apimančių valstybės narės nurodytų išlaidų atitikimą ES taisyklėms. EŽŪGF atveju visos šitos sumos įtraukiamos į Komisijos ekonominio rezultato ataskaitą kaip įplaukos. EKPF atveju pačių valstybių narių susigrąžintos sumos ir sumos po metinio finansinio ataskaitų patvirtinimo paprastai dar kartą panaudojamos programai.

Finansinis patvirtinimas. Komisija priima metinio ataskaitų patvirtinimo sprendimą, kuriuo ji oficialiai priima mokėjimo agentūrų metines ataskaitas, pagrįstas valdymo deklaracijomis ir sertifikavimo įstaigų sertifikatais bei ataskaitomis.

Atitikties patvirtinimu siekiama, kad iš ES lėšų nebūtų finansuojamos išlaidos, kurios neatitinka ES taisyklių, taip apsaugant ES biudžetą nuo išlaidų, kurios neturėtų būti jam priskirtos. Todėl atitikties patvirtinimas nėra mechanizmas, kuriuo nepagrįstai išmokėtos sumos tiesiogiai susigrąžinamos iš galutinių gavėjų. Tačiau finansinės korekcijos yra didelė paskata valstybėms narėms gerinti savo valdymo ir kontrolės sistemas ir taip užkirsti kelią galutiniams gavėjams skirtoms nepagrįstai išmokėtoms sumoms arba jas nustatyti ir susigrąžinti. Be to, atitikties korekcija neatleidžia valstybės narės nuo atsakomybės imtis tolesnių veiksmų nustačius pažeidimus, kitaip gali būti pradėta pažeidimo nagrinėjimo procedūra. Nors finansinis patvirtinimas yra metinė procedūra, atitikties patvirtinimas nesusijęs su metiniu ciklu. Jis apima išlaidas, patirtas per daugiau nei vienerius finansinius metus, išskyrus išlaidas, patirtas anksčiau nei prieš 24 mėnesius iki tol, kol Komisija oficialiai praneša valstybei narei apie audito metu nustatytus faktus.

Mokėjimų, atliktų nesilaikant reglamentuotų terminų, finansinis patvirtinimas. Kalbant apie svarbiausius EŽŪGF paramos režimus, reglamentuota numatoma, kad valstybės narės turi atlikti mokėjimus gavėjams per tam tikrus terminus. Remiantis Komisijos reglamento (EB) Nr. 883/2006 9 straipsniu, tris kartus per metus sistemingai tikrinama, ar laikomasi nustatytų terminų. Jeigu terminų nesilaikoma, Komisija mažina išmokas, atsižvelgdama į tam tikras išmokas specialiais atvejais ir išimtinėmis aplinkybėmis bei į proporcingumo principą. Mažinimai atliekami mėnesio išmokų atžvilgiu ir metiniuose finansiniuose patvirtinimuose. Finansinės korekcijos dėl mokėjimo terminų nesilaikymo laikomos „neigiamais mokėjimais“ ir ekonominio rezultato ataskaitoje apskaitomos kaip išlaidų sumažėjimas.

Su pažeidimais, kuriuos deklaravo valstybės narės, susijusių sumų susigrąžinimas

Valstybės narės turi susigrąžinti dėl pažeidimų prarastas sumas, remdamosi savo nacionalinėmis taisyklėmis ir procedūromis. Jeigu valstybėms narėms pasiseka iš gavėjų susigrąžinti lėšas, jos perveda susigrąžintas sumas Komisijai ir šios įtraukiamos į ekonominio rezultato ataskaitą kaip įplaukos. Tačiau ne visada lengva susigrąžinti neteisėtai išleistas sumas. Jeigu valstybė narė užtrunka ilgiau kaip ketverius metus, kad susigrąžintų lėšas, arba aštuonerius metus nacionalinių teismų procedūrų prieš gavėją atveju, Komisija priskiria 50 % negrąžintos sumos atitinkamai valstybei narei, taip apsaugodama finansinius ES interesus (vadinamoji 50/50 taisyklė). Tai padaroma vykdamas pirmiau aprašytą finansinio patvirtinimo procedūrą. Po šios apskaitos procedūros valstybė narė vis dar turi vykdyti tolesnius susigrąžinimo veiksmus. 50 % susigrąžintų turi būti perdedama į ES biudžetą. Reikėtų atkreipti dėmesį į tai, kad susigrąžintas sumas leidžiama pervesti Komisijai po to, kai valstybės narės jas sumažina 20 %, kad padengtų savo išlaidas. Bet kokiomis aplinkybėmis Komisija stebi valstybių narių lėšų susigrąžinimo veiksmus. Jeigu valstybė narė nesiima susigrąžinimo veiksmų arba tai daro nekreipdama dėmesio, Komisija gali nuspręsti įsikišti, atlikdama atitikties patvirtinimo procedūrą ir skirti atitinkamai valstybei narei finansinę korekciją.

6.2.2 Su struktūriniais veiksmais susijusių išlaidų susigrąžinimas

Su šios srities klaidomis, pažeidimais ir sukčiavimo atvejais susijusių sumų susigrąžinimo mechanizmą daugiausia sudaro finansinės korekcijos.

Finansinės korekcijos. Išlaidos, kurios dėl pažeidimų neatitinka finansavimo sąlygų, negali būti įtrauktos į bendrą finansavimą iš ES biudžeto. Šis atmetimas vadinamas finansine korekcija. Tokių korekcijų tikslas — atkurti padėtį, kad 100 % bendram finansavimui pagal struktūrinius veiksmus deklaruotų išlaidų atitiktų taikomas nacionalines ir Bendrijos taisykles bei reglamentus.

Finansinės korekcijos gali būti taikomos po valstybėse narėse atliktų bet kokio kontrolės sistemos lygmens patikrinimų ir auditų arba po Komisijos ar Europos Audito Rūmų atliktų auditų, arba OLAF tyrimų. Valstybės narės yra pirmiausia atsakingos už gavėjų padarytų pažeidimų finansines korekcijas. Jeigu valstybė narė sutinka taikyti korekciją po savo pačios arba EB atlikto patikrinimo ir audito, ji gali panaikinti neteisėtas išlaidas ir dar kartą panaudoti kitoms išlaidoms pagal atitinkamą programą skirtą EB finansavimą, kuris nesusijęs su operacija arba operacijomis, kurioms taikyta korekcija. Europos Komisija gali priimti oficialų sprendimą taikyti valstybei narei finansines korekcijas, jeigu valstybė narė nepadarė reikiamų korekcijų arba esant dideliems valdymo ir kontrolės sistemų trūkumams, dėl kurių gali atsirasti sistemingų pažeidimų. Pagal Komisijos sprendimą taikoma finansinė korekcija apima atitinkamai programai skirtą EB finansavimo sumažinimą. Po savo pačių arba EB atliktų auditų valstybių narių padarytos korekcijos nėra įtraukiamos į Komisijos apskaitos sistemą, o informaciją valstybės narės pateikia kartą per metus. Į EB ataskaitas įtraukiamos tik tos finansinės korekcijos, kurios atliekamos pagal vykdomąjį raštą sumoms išieškoti arba kai sumažinama galutinė išmoka.

6.3. NEPAGRĮSTAI IŠMOKĖTŲ SUMŲ SUSIGRAŽINIMAS. Kitos VALDYMO RŪŠYS

Numatyti mechanizmai — vykdomieji raštai sumoms išieškoti arba kitos išmokos sumažinimas. Daug ES projektų vykdomi kelerius metus, o korekcijos paprastai taikomos koreguojant kitus mokėjimo prašymus ir (arba) galutinius mokėjimus po reguliarių patikrų arba nepriklausomo audito sertifikatų nagrinėjimo. Informaciją apie visus susigrąžinimus, kurie atliekami atskaitant sumas iš tolesnių išmokų, t. y. kai dar nepateiktas vykdomasis raštas sumoms išieškoti, dar nelengva identifikuoti Komisijos apskaitos sistemoje, nes į ataskaitas įtraukta tik koreguotos išmokos suma.

Baigiant vykdyti projektą arba jį užbaigus Europos Komisija taip pat gali taikyti tolesnes korekcijas, remdamasi auditais vietoje, kuriuos atliko ji pati arba Audito Rūmai. Šias korekcijas galima atlikti vėlesniais metais, tuomet bus pateiktas vykdomasis raštas sumoms išieškoti.

6.4. NEPAGRĮSTAI IŠMOKĖTŲ SUMŲ, DĖL KURIŲ NUSPREŠTA 2007 M., SUSIGRAŽINIMO ANALIZĖ

Toliau pateikti duomenys pagrįsti kaupimo principu, pagal kurį susigrąžinimas priskiriamas tiems metams, per kuriuos:

- pateiktas vykdomasis raštas sumoms išieškoti arba atliktas sumažintas mokėjimas,
- Komisija nusprendė taikyti korekciją arba su tuo sutiko valstybės narės, arba
- pagal EŽŪGF ir EKPF valstybės narės deklaravo su pažeidimais susijusią sumą ir ją susigrąžino.

6.4.1. Pasidalijamasis valdymas

6.4.1.1. Išlaidų, priskirtinų žemės ūkiui ir kaimo plėtrai, susigrąžinimas EŽŪGF ir EKPF

Per 2007-uosius kalendorinius metus po finansinių korekcijų Komisija nusprendė susigrąžinti iš valstybių narių 607 mln. EUR sumą, susijusią su EŽŪGF. Be to, tais pačiais metais valstybės narės grąžino Komisijai 247 mln. EUR sumą, susijusią su neteisėtomis išlaidomis, kurias valstybės narės susigrąžino iš lėšų gavėjų. Kalbant apie EKPF, 2007-ieji yra pirmieji šio fondo veiklos metai ir per juos nebuvo susigrąžinta nepagrįstai išmokėtų sumų. Visi šie susigrąžinimai parodomi Komisijos apskaitos sistemoje ir įtraukiami į ekonominio rezultato ataskaitą.

Mln. EUR	
	2007
Finansinės korekcijos, dėl kurių priimtas sprendimas:	
<i>Atitikties patvirtinimas</i>	532
<i>Finansinis patvirtinimas ir mokėjimo terminų nesilaikymas</i>	75
Iš viso	607
Pažeidimai, apie kuriuos pranešė valstybės narės	247
Iš viso	854

Remdamasi sprendimais dėl atitikties, Komisija gali taikyti finansines korekcijas tik išlaidoms, deklaruotoms per ne ilgesnį nei 24 mėnesių laikotarpį iki pradedamas vykdyti konkrečios valstybės narės deklaruotų tam tikros srities išlaidų auditas. Apskaičiuota, kad pagal sprendimus dėl atitikties finansinių korekcijų žemės ūkio srityje, kurie dar turi būti priimti po Komisijos auditų, bus gauta 1,5 mlrd. EUR suma. Tai susiję su tam tikromis išlaidomis, kurios deklaruotos 2001–2007 m. laikotarpiu ir šių finansinių ataskaitų pastabose nurodytos kaip neapibrėžtasis turtas.

6.4.1.2. Su struktūriniais veiksmais susijusių išlaidų susigrąžinimas

Toliau pateikiamos visos finansinės korekcijos, taikytos programoms po Komisijos audito, Audito Rūmų audito ir pasibaigus dviejų programų laikotarpiams.

IŠ VISO FINANSINIŲ KOREKCIJŲ DĖL 2000–2006 M. PROGRAMŲ/PROJEKTŲ

Mln. EUR				
	Iš viso finansinių korekcijų 2006 12 31	2007 m. fin. korekcijos be Komisijos sprendimo	2007 m. fin. korekcijos pagal Komisijos sprendimą	Iš viso finansinių korekcijų 2007 12 31
Sanglaudos fondas	99	4	0	103
EKPF	1 382	179	0	1 561
ESF	438	37	0	475
ŽOFP	0	0	0	0
EŽŪOGF Orientavimo skyrius	1	0	0	1
Iš viso	1 920	220	0	2 140

Į duomenis apie EKPF, Sanglaudos fondą ir ESF, nurodytus 2006 m. galutinių ataskaitų pastabų 3.1.4 punkte (iš viso 1 915 mln. EUR), įtrauktos apskaičiuotos sumos, susijusios su EKPF ir Sanglaudos fondu, kurios nurodytos valstybėms narėms skirtuose pradinuose raštuose pradedant finansinių korekcijų procedūras. Ši suma, kurią iš viso sudaro 20,7 mln. EUR (Sanglaudos fondas — 18,7 mln. EUR, EKPF — 1 mln. EUR, ESF — 1 mln. EUR), dėl laikino pobūdžio yra išskaičiuota iš bendros finansinių korekcijų sumos. EKPF ir Sanglaudos fondo atveju papildomai įtraukta pirmiau nenurodyta 25,7 mln. EUR finansinių korekcijų suma, kuri atitinka 2006 m. arba anksčiau priimtus oficialius Komisijos sprendimus (Sanglaudos fondas — 17,7 mln. EUR, EKPF — 8 mln. EUR).

IŠ VISO FINANSINIŲ KOREKCIJŲ DĖL 1994–1999 M. PROGRAMŲ/PROJEKTŲ

Mln. EUR				
	Iš viso finansinių korekcijų 2006 12 31	2007 m. fin. korekcijos be Komisijos sprendimo	2007 m. fin. korekcijos pagal Komisijos sprendimą	Iš viso finansinių korekcijų 2007 12 31
Sanglaudos fondas	202	0	23	225
EKPF	818	4	36	858
ESF	340	0	5	345
ŽOFP	15	24	0	39
EŽŪOGF Orientavimo skyrius	30	4	80	114
Iš viso	1 405	32	144	1 581

EKPF ir Sanglaudos fondo atveju į duomenis, nurodytus 2006 m. galutinių ataskaitų pastabų 3.1.4 punkte (iš viso 1 677 mln. EUR), įtrauktos apskaičiuotos sumos, nurodytos valstybėms narėms skirtuose pradinuose raštuose pradedant finansinių korekcijų procedūras. Ši suma, kurią iš viso sudaro 300 mln. EUR (Sanglaudos fondas — 58 mln. EUR, EKPF — 242 mln. EUR), dėl laikino pobūdžio yra išskaičiuota iš bendros finansinių korekcijų sumos. Papildomai įtrauktos pirmiau nenurodytos 16 mln. EUR finansinių korekcijų EKPF atžvilgiu ir 10 mln. EUR finansinių korekcijų ESF atžvilgiu, kurios atitinka 2006 m. arba anksčiau priimtus oficialius Komisijos sprendimus, taip pat 2 mln. EUR finansinių korekcijų ŽOFP atžvilgiu.

Toliau pateiktas visų su struktūriniais veiksmais susijusių 2007 m. finansinių korekcijų, kurios sudaro 396 mln. EUR, išskaidymas.

Mln. EUR

	EKPF	SF	ESF	ŽOFP	EŽŪOGF Orientav. skyrius	Iš viso
1994–1999 m. finansinės korekcijos:						
Su vykdomuoju raštu sumoms išieškoti ⁽¹⁾	29	3	3	2	15	52
Išmokos sumažinimas	11	20	2	22	69	124
1994–1999 m. tarpinė suma	40	23	5	24	84	176
2000–2006 m. finansinės korekcijos:						
Susitarimas panaikinti reikalavimų neatitinkančias išlaidas	179	4	37	0	0	220
2000–2006 m. tarpinė suma	179	4	37	0	0	220
Iš viso finansinių korekcijų	219	27	42	24	84	396

⁽¹⁾ Vykdomieji raštai 15 mln. EUR sumai išieškoti bus pateikti 2008 m. (3 mln. EUR Sanglaudos fondui, 10 mln. EUR EKPF ir 2 mln. EUR EŽŪOGF Orientavimo skyriui). Sumą, nurodomą vykdomuosiuose raštuose sumoms išieškoti, kai jie pateikiami dėl finansinių korekcijų, taikomų užbaigiant programą, sudaro finansinės korekcijos suma ir galutinio mokėjimo prašymo likutis.

Šioje lentelėje nepateikti pačių valstybių narių atliktų struktūrinių fondų išlaidų patikrų rezultatai. Be to, iš valstybių narių bus susigrąžinta 2,9 mlrd. EUR suma, susijusi su galimomis finansinėmis korekcijomis. Ši suma pagrįsta Komisijos ir Europos Audito Rūmų audito metu nustatytais faktais, į kuriuos atsižvelgdami generaliniai direktoratai imasi tolesnių veiksmų. 2007 m. sąskaitų uždarymo metu tai yra geriausias įvertis, atsižvelgiant į tai, kaip imamasi tolesnių veiksmų po audito, į taisomųjų veiksmų planų įgyvendinimą ir į pateiktus raštus dėl galutinės pozicijos.

Su 2007 m. struktūriniais veiksmais susijusių finansinių korekcijų veikla (panaikinimai, susigrąžinimai ir dar neatlikti susigrąžinimai) pagal valstybes nares

Komisija prašo valstybių narių iki kiekvienų metų kovo 31 d. pateikti informaciją apie panaikinimus, susigrąžinimus ir dar neatliktus susigrąžinimus, susijusius su atitinkamų metų struktūriniais veiksmais, taip pat susijusius bendrai visais su struktūriniais fondais bei Bendrijos iniciatyvomis (EKPF, ESF, EŽŪOGF ir ŽOFP), susijusiomis su visu 2000–2006 m. programavimo laikotarpiu. Komisija gavo laikinus duomenis apie 2007 m. panaikinimus ir susigrąžinimus (apie 540 mln. EUR). Jie bus pakoreguoti po to, kai Komisija išsiaiškina tam tikrus klausimus su atitinkamomis valstybėmis narėmis. Pataisyti duomenys bus nurodyti 19-osios metinės struktūrinių fondų įgyvendinimo ataskaitos, kuri bus parengta vėliau 2008 m., priede. Kiek tai susiję su finansinėmis korekcijomis, kurias, remdamasi savo arba kitų EB įstaigų atliktu auditu, pasiūlė Komisija, tačiau su kuriomis sutiko ir kurias vykdė valstybės narės, gali dubliuotis duomenys apie panaikinimus, apie kuriuos pranešė valstybės narės.

Taip pat reikėtų atkreipti dėmesį į tai, kad šiuo metu Komisija tikrina valstybių narių pateiktą informaciją, remdamasi Komisijos dalijamojo struktūrinių veiksmų valdymo priežiūros stiprinimo veiksmų plano 6.2 veiksmu (COM (2008) 97). Remiantis šio darbo rezultatais, bus galima padaryti aiškias išvadas, ar duomenys, kuriais remiantis imamasi tolesnių reikiamų veiksmų, siekiant patobulinti finansinių korekcijų informaciją, yra išsamūs ir patikimi.

6.4.2. Su kitomis valdymo rūšimis susijusių išlaidų susigrąžinimas

Kalbant apie kitas valdymo rūšis, lentelėje pateikiama informacija apie skolas, kurios nustatytos vykdomuosiuose raštuose sumoms išieškoti. Susigrąžinimai, atliekami atskaitant sumas iš tolesnių išmokų, neįtraukti į 2007 m. apskaitą. Siekiant susigrąžinti anksčiau išmokėtas sumas, per metus pateikta vykdomųjų raštų 259 mln. EUR sumai išieškoti. Iš šios sumos 138 mln. EUR suma susijusi su išlaidų susigrąžinimu, o 121 mln. EUR suma — su išankstinio finansavimo sumų susigrąžinimu. Kiek tai susiję su šia paskutiniąja kategorija, apskaitoje negalima išskirti nepanaudotų avansinių mokėjimų susigrąžinimo sumų ir neteisėtų išlaidų, kurių prašė gavėjas, susigrąžinimo sumų. Tačiau kitaip nei struktūrinių veiksmų atveju, susigrąžinta didžioji išankstinio finansavimo sumos dalis, išskyrus agentūrų dalį, laikoma neteisingai prašytų sumų susigrąžinimu.

Mln. EUR

2007 m. pateikti vykdomieji raštai nepagrįstai išmokėtoms sumoms išieškoti	2007
Išorės veiksmai	178
Vidaus politika	81
Iš viso	259

6.5. 2007 M. NEPAGRĮSTAI IŠMOKĖTŲ SUMŲ SUSIGRAŽINIMO SANTRAUKA

Toliau pateikiamoje lentelėje nurodytas geriausias visos sumos, kurią 2007 m. nuspręsta susigražinti, įvertis. Kaip paaiškinta pirmiau, šioje lentelėje nepateikti nei pačių valstybių narių atliktų struktūrinių veiksmų išlaidų patikrų rezultatai, nei visi susigražinimai, atlikti atskaitant sumas iš tolesnių išmokų, skirtų išorės veiksams ir vidaus politikai. Vykdomieji raštai sumoms išieškoti, susiję su išankstinio finansavimo rizika, perdėti padidinti sumomis, susijusiomis su nepanaudotų avansinių mokėjimų (nesusijusių su neteisėtomis išmokomis) grąžinimu.

Nepagrįstai išmokėtų sumų susigražinimo santrauka

Mln. EUR

	2007	2006
EŽŪOGF		
— finansinės korekcijos	607	839
— pažeidimai, apie kuriuos pranešė valstybės narės	247	108
Struktūriniai fondai ir Sanglaudos fondas (1994–1999 m. ir 2000–2006 m. programos)	396	807
Vykdomieji raštai nepagrįstai išmokėtoms sumoms išieškoti		
— išorės veiksmai	178	172
— vidaus politika	81	85
Iš viso	1 509	2 011

7. FINANSINĖS RIZIKOS VALDYMAS

EUROPOS KOMISIJOS IŽDO OPERACIJOS

Toliau nurodoma informacija susijusi su išdo operacijomis, kurias atlieka Europos Komisija, kad įvykdytų savo biudžetą. Komisijos išdo operacijų valdymo taisyklės ir principai, skirti biudžeto vykdymui, išdėstyti Reglamente (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000 (su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 2028/2004) ir Finansiniame reglamente (Reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 1995/2006) bei jo įgyvendinimo taisyklėse (Komisijos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002 su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 478/2007).

Remiantis pirmiau nurodytais reglamentais, taikomi šie pagrindiniai principai:

- Valstybės narės moka nuosavuosius išteklius į sąskaitas, šiuo tikslu Komisijos vardu atidarytas izde arba kiekvienos valstybės narės paskirtoje įstaigoje. Komisija gali naudotis šiomis sąskaitomis tik siekdama įvykdyti grynųjų pinigų reikalavimus.
- Valstybės narės moka nuosavuosius išteklius nacionalinėmis valiutomis, o Komisijos mokėjimai daugiausia vykdomi eurais.
- Komisijos vardu atidarytų banko sąskaitų pereikvoti negalima.
- Ne eurais laikomų sąskaitų likučiai panaudojami mokėjimams tomis pačiomis valiutomis arba reguliariai perskaičiuojami į eurus (atsižvelgiant į Reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000, kai tai susiję su lėšomis, laikomomis nuosavųjų išteklių sąskaitose).

Be nuosavųjų išteklių sąskaitų Komisija yra atidariusi kitas banko sąskaitas centriniuose ir komerciniuose bankuose, kad galėtų vykdyti mokėjimus ir gautų kitokias įplaukas nei valstybių narių įmokos į biudžetą. Visos šios sąskaitos (išskyrus įplaukų sąskaitas) kasdien papildomos, atsižvelgiant į mokėjimus, kurie bus vykdomi iš šių sąskaitų. Visose šiose sąskaitose laikomi minimalūs pinigų likučiai, kad išimtiniais atvejais, jeigu būtų uždelstas finansavimas, būtų galima vykdyti skubius mokėjimus. Likučiai įplaukų sąskaitose reguliariai pervedami į nuosavųjų išteklių sąskaitas arba kitas banko sąskaitas, priklausomai nuo išdo poreikių.

Visi komerciniai bankai, kuriuose Komisija turi banko sąskaitas, atrenkami konkurso būdu. Avansinės sąskaitos atidaromos pagal Finansinio reglamento 63 straipsnio nuostatas, o banko sąskaitos atidaromos bankuose, atrinktuose supaprastinta konkurso tvarka, siekiant patenkinti susijusius poreikius.

7.1. VEIKLOS RIZIKA

Iždo ir mokėjimo operacijos yra itin automatizuotos ir atliekamos šiuolaikinėmis informacinėmis sistemomis. Siekiant garantuoti sistemos saugumą ir užtikrinti pareigų atskyrimą pagal Finansinį reglamentą, taikomos specialios procedūros, Komisijos vidaus kontrolės standartai ir audito principai. Raštišku gairių ir procedūrų rinkiniu reguliuojamas iždo ir mokėjimo operacijų valdymas, siekiant riboti veiklos ir finansinę riziką bei užtikrinti tinkamą kontrolės lygį. Šios gairės ir procedūros apima įvairius operacijos aspektus ir reguliariai tikrinama, kaip jų laikomasi. Visų pirma jas sudaro:

- banko sąskaitų atidarymas ir uždarymas,
- finansų sistemų parametrų nustatymas,
- iždo planavimas ir prognozavimas,
- mokėjimų vykdymas ir pinigų valdymas,
- užsienio valiutos keitimo operacijos,
- bankų atranka,
- sandorių stebėjimas ir kontrolė bei banko duomenų suderinimas,
- trečiųjų šalių bylų tvarkymas ir kontrolė.

7.2. FINANSINĖ RIZIKA

Valiutos rizika

Nuosavieji ištekliai, kuriuos valstybės narės moka ne eurais, laikomi nuosavųjų išteklių sąskaitose. Jie perskaičiuojami į eurus, kai jų reikia, norint padengti mokėjimus eurais arba retais atvejais, kai jie tiesiogiai naudojami mokėjimams, kurie bus vykdomi ta pačia valiuta.

Komerciniuose bankuose Komisija laiko sąskaitas kitomis nei eurais ES valiutomis ir JAV doleriais, kad galėtų vykdyti mokėjimus tomis valiutomis. Šios sąskaitos papildomos atsižvelgiant į vykdytinų mokėjimų sumą. Todėl jų vienos nakties indėlių likučiai yra labai maži ir rodo tik ribotą užsienio valiutos keitimo kurso svyravimo riziką.

Kai įvairios įplaukos (kitokios nei nuosavieji ištekliai) gaunamos kitomis nei eurais valiutomis, jos pervedamos į kitas sąskaitas tomis pačiomis valiutomis, jeigu reikia padengti mokėjimus, arba perskaičiuojamos į eurus ir pervedamos į kitas sąskaitas eurais, atsižvelgiant į iždo poreikius. Avansinės sąskaitos kitomis nei eurais valiutomis papildomos atsižvelgiant į apskaičiuotus trumpalaikius vietos mokėjimų tomis pačiomis valiutomis poreikius. Likučiai šiose sąskaitose laikomi neviršijant atitinkamų aukščiausių ribų.

Kredito rizika

Dauguma Komisijos iždo išteklių laikomi pagal Reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000 valstybių narių atidarytose sąskaitose, kurios skirtos valstybių narių įnašams (nuosaviesiems ištekliais) mokėti. Visos tokios sąskaitos laikomos valstybių narių išduose arba nacionaliniuose centriniuose bankuose. Šios institucijos kredito rizikos prasme realios grėsmės Komisijai nekelia.

Nedidelė dalis Komisijos iždo išteklių laikoma komerciniuose bankuose, kad būtų galima padengti mokėjimus arba kitas banko operacijas. Paprastai komercinių bankų sąskaitos papildomos reikiamu laiku. Todėl vienos nakties indėlių sumos šiose sąskaitose paprastai yra labai nedidelės (vidutiniškai 100–200 mln. EUR, išskyrus daugiau nei 30 sąskaitų) ir Komisijos kredito rizika yra nedidelė. Siekiant dar labiau sumažinti kredito riziką, specialios gairės taikomos ir atrenkant komercinius bankus.

Visi komerciniai bankai atrenkami konkurso būdu. Norint dalyvauti konkurso procedūrose, minimalus trumpalaikis kredito reitingas turi būti „Moody's“ P-1 arba lygiavertis reitingas (S&P A-1 arba „Fitch“ F1). Tam tikromis aplinkybėmis gali užtekti mažesnio lygio reitingo. Visose sutartyse numatyta galimybė Komisijai iš karto nutraukti sutartį, jeigu sandorio šalies reitingas yra patikslinamas ir tampa mažesnis už minimalų reikalaujamą lygį.

Avansinės sąskaitos laikomos vietos bankuose, atrinktuose supaprastinta konkurso tvarka. Reitingų reikavimai priklauso nuo vietos situacijos ir įvairiose šalyse jie gali būti labai skirtingi. Siekiant apriboti kredito riziką, šiose sąskaitose laikomi kuo mažesni likučiai (atsižvelgiant į veiklos poreikius), sąskaitos nuolat papildomos ir kasmet peržiūrimos aukščiausios ribos.

Palūkanų normos rizika

Už lėšas, laikomas sąskaitose, kurios atidarytos valstybių narių išduose ir centriniuose bankuose pagal Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000 9 straipsnį, palūkanos neuždirbamos ir joms netaikomi mokesčiai. Atlygis už visas kitas sąskaitas, laikomas nacionaliniuose centriniuose bankuose, priklauso nuo specialių kiekvieno banko sąlygų. Taikomos kintamos ir pagal rinkos svyravimus koreguojamos palūkanų normos.

Daugumos komerciniuose bankuose laikomų sąskaitų palūkanos skaičiuojamos taikant kintamą palūkanų normą, susijusią su ECB ribine palūkanų norma, kurią ECB taiko savo pagrindinėms refinansavimo operacijoms, ir koreguojamos, kad būtų atsižvelgiama į bet kokius šios normos svyravimus. Todėl Komisija nepatiria palūkanų normos rizikos.

7.3. LAIKINAI SUMOKĖTŲ BAUDŲ VALDYMAS

Toliau pateikiami duomenys susiję su Europos Komisijos vykdomomis išdo operacijomis, kuriomis administruojamos laikinai sumokėtos baudos (rezervuotos piniginės lėšos).

Valiutos rizika

Kadangi visos baudos nurodomos ir mokamos eurai, Komisija nepatiria rizikos dėl užsienio valiutos kursų svyravimo.

Kredito rizika

Atrenkant bankus, kuriuose laikomos lėšos, taikomos gairės, o bet kurios vienos sandorio šalies rizika yra ribota. Visos lėšos laikomos einamosiose sąskaitose ir jas galima bet kada panaudoti iš anksto apie tai neprašus. Bankai atrenkami konkurso būdu. Norint dalyvauti konkurso procedūrose, minimalus bankų indėlių ilgalaikis reitingas turi būti „Moody's“ Aa arba lygiavertis reitingas (t. y. S&P AA- arba „Fitch“ AA-).

Bet kurios vienos sandorio šalies rizika ribojama iki 5 % jos „kapitalo + rezervų + subordinuotųjų paskolų“, kaip nurodyta jos patvirtintose konsoliduotose ataskaitose. Ši riba peržiūrima bent kartą per metus. Visose sutartyse numatyta, kad Komisija gali iš karto nutraukti sutartį, jeigu sandorio šalies reitingas yra patikslinamas ir tampa mažesnis už minimalų reikalaujamą lygį.

Palūkanų normos rizika

Visų sąskaitų palūkanos skaičiuojamos taikant kintamą palūkanų normą, susietą su mažiausia ECB palūkanų norma, kurią jis taiko savo pagrindinėms refinansavimo operacijoms, ir koreguojamos, kad būtų atsižvelgiama į bet kokius šios normos svyravimus. Todėl Komisija nepatiria palūkanų normos rizikos.

SKOLINIMOSI IR SKOLINIMO VEIKLA BEI GARANTIJŲ FONDAS

Toliau pateikiama informacija yra susijusi su skolinimo ir skolinimosi veikla, kurią Europos Komisija vykde **makrofinansinės pagalbos (MFP)** ir **Euratomo** bei **Garantijų fondo** lygmeniu.

7.4. RIZIKOS VALDYMO POLITIKA IR RIZIKOS DRAUDIMO VEIKSMAI

MFP ir Euratomas

Skolinimo ir skolinimosi operacijas, kaip ir susijusį išdo valdymą, Bendrijos vykdo pagal atitinkamus Euratomo Tarybos⁽¹⁾ sprendimus, jei taikytina, ir vidaus gaires. Parengti raštiški procedūrų vadovai, apimantys konkrečias sritis, kaip antai: pasiskolintos lėšos, paskolos ir išdo valdymas, kuriuos naudoja atitinkami vykdomieji padaliniai. Nustatoma ir vertinama finansinė ir veiklos rizika, taip pat reguliariai tikrinama, kaip laikomasi vidaus gairių ir procedūrų.

Apsidraudimo veiksmų paprastai nesiimama, kadangi skolinimo operacijos finansuojamos „kompensacinėmis“ operacijomis ir kadangi nėra atvirų valiutos pozicijų.

(¹) 1990 m. balandžio 23 d. Tarybos sprendimas 90/212/Euratomas, iš dalies keičiantis Sprendimą 77/271/Euratomas dėl Sprendimo 77/270/Euratomas, suteikiančio Komisijai teisę suteikti Euratomo paskolas, siekiant prisidėti prie atominių elektrinių finansavimo, įgyvendinimo (OL L 112, 1990 5 3, p. 26).

1977 m. kovo 29 d. Tarybos sprendimas 77/271/Euratomas dėl Sprendimo 77/270/Euratomas, suteikiančio Komisijai teisę suteikti Euratomo paskolas, siekiant prisidėti prie atominių elektrinių finansavimo, įgyvendinimo (OL L 88, 1977 4 6, p. 11).

1994 m. kovo 21 d. Tarybos sprendimas 94/179/Euratomas, iš dalies keičiantis Sprendimą 77/270/Euratomas, kuris suteikia Komisijai teisę sudaryti sutartis dėl Euratomo paskolų, siekiant prisidėti prie tam tikrų Bendrijai nepriklausančių valstybių atominių elektrinių saugumo ir efektyvumo gerinimo (OL L 84, 1994 3 29, p. 41).

Garantijų fondas

Garantijų fondo (žr. E.2.3.3 pastabą) turto valdymo taisyklės ir principai išdėstyti 1994 m. lapkričio 25 d. Europos Komisijos ir Europos investicijų banko (EIB) konvencijoje ir jos vėlesniuose 1996 m. rugsėjo 17–23 d. bei 2002 m. gegužės 8 d. pakeitimuose.

Pagrindiniai konvencijos principai yra suformuluoti taip:

- Garantijų fondas tvarkomas viena valiuta — EURAIS. Fondo investicijos bus atliekamos tik šia valiuta, siekiant išvengti bet kokios valiutos kurso rizikos.
- Turto valdymas bus pagrįstas įprastomis atsargumo taisyklėmis, kurių reikia laikytis vykdant finansinę veiklą. Ypatingas dėmesys turi būti skiriamas rizikos mažinimui ir užtikrinimui, kad valdomas turtas būtų pakankamai likvidus ir perkeliamas, atsižvelgiant į Garantijų fondo būsimus įsipareigojimus.
- Garantijų fondas gali naudoti visas apsidraudimo nuo rinkos ir palūkanų normos rizikos priemones, kurias jau anksčiau naudojo EIB vertybinių popierių portfelio skyrius.
- Vertybinių popierių portfelio valdymas pagrįstas optimalia finansinio turto trukme ir geriausiu įmanomu trumpalaikio ir ilgalaikio turto diversifikavimu, siekiant gauti realios naudos iš palūkanų normų kreivės. Kad būtų galima skubiai pakeisti vertybinių popierių portfelio trukmę, atsižvelgiant į būsimas rinkos sąlygas, investuotojas naudoja, vien tik apsidraudimo tikslais, rinkoje esančias priemones, su kuriomis EIB jau turi reikiamos patirties.

7.5. VALIUTOS RIZIKA

Kadangi visas finansinis turtas ir įsipareigojimai išreikšti eurais, užsienio valiutos kursų svyravimas neturi poveikio Bendrijų finansinei pozicijai ir pinigų srautams.

7.6. PALŪKANŲ NORMOS RIZIKA

Dėl savo skolinimo ir skolinimosi operacijų pobūdžio didelė Bendrijų turto ir įsipareigojimų dalis yra palūkaninis turtas ir įsipareigojimai.

MFP ir Euratomas

Dėl kintamų palūkanų normomis pasiskolintų lėšų Bendrijos susiduria su pinigų srautų palūkanų normos rizika. Šios pasiskolintos lėšos sudaro apie 93 % visų pasiskolintų lėšų. Tačiau su pasiskolintomis lėšomis susijusi palūkanų normos rizika yra kompensuojama termino ir keliamų sąlygų prasme lygiavertėmis paskolomis („kompensacinės“ operacijos). Balanso dieną Bendrijos turėjo 1,18 mlrd. EUR kintamų palūkanų paskolų (išreikštų nominaliosiomis vertėmis) (2006 m. 1,32 mlrd. EUR), kurios perkainojamos kas 6 mėnesius. 2007 m. Bendrijos taip pat turi 85 mln. EUR fiksuotų palūkanų paskolų, išreikštų nominaliosiomis vertėmis (2006 m. 85 mln. EUR), kurių galutinis terminas ilgesnis nei penkeri metai.

Garantijų fondas

Garantijų fondo palūkanų normos (rinkos) rizikai valdyti galima naudoti apsidraudimo priemones. Tačiau Komisijos ir EIB susitarimu, kadangi šiuo metu nėra reikšmingos rizikos, apsidraudimo priemonės nėra naudojamos. Kadangi sandoriai ir operacijos atliekami tik eurais, nereikalingas joks kitas apsidraudimas. Garantijų fondo valdomo turto pasiskirstymas 2006 m. ir 2007 m. gruodžio 31 d. (rinkos verte, atėmus sukauptas palūkanas) parodytas lentelėje.

Mln. EUR

Segmentai	Fiksuotų palūkanų investicijos						Kintamų palūkanų vertybinių popierių		IŠ VISO	
	Iki 3 mėnesių		Nuo 3 mėn. iki 1 metų		Nuo 1 iki 10 metų					
	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006
Einamosios sąskaitos	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1
Trumpalaikiai indėliai, nominalia verte	247	437	0	0	0	0	0	0	247	437
Parduoti turimas turtas	25	57	84	51	703	733	71	76	883	917
Iš viso	273	495	84	51	703	733	71	76	1 131	1 355
Procentinė dalis	24 %	36 %	7 %	4 %	63 %	54 %	6 %	6 %	100 %	100 %

2007 m. gruodžio 31 d. pinigų ir pinigų ekvivalentų (terminuotų indėlių) faktinių palūkanų norma svyruoja nuo 4,12 % iki 4,83 %. Parduoti turimų vertybinių popierių portfelio faktinė palūkanų norma svyruoja nuo 2,94 % iki 5,52 %.

7.7. KREDITO RIZIKA

Bendrijos susiduria su kredito rizika — t. y. rizika, kad sandorio šalis nesugebės sumokėti visos sumos, suėjus apmokėjimo terminui. Kredito rizika valdoma, visų pirma, išigyjant valstybių garantijas Euratomo atveju, taip pat naudojantis Garantijų fondu. Garantijų fondas išorės veiksmams ⁽¹⁾ buvo įkurtas 1994 m., siekiant padengti išpareigojimų nevykdymo riziką, susijusią su pasiskolintomis lėšomis, kuriomis finansuojamos paskolos ne Europos Sąjungos valstybėse. Siekiant išvengti įstaigos mokėjimų vėlavimo, tokios pasiskolintos lėšos yra apmokamos avansiniais mokėjimais iš Bendrijų biudžeto. Jeigu praėjus trims mėnesiams nuo datos, kai turėjo būti atliktas mokėjimas, yra patvirtinama, kad lėšas gavusi valstybė negali įvykdyti savo išpareigojimų, avansiniai mokėjimai yra gražinami į biudžetą iš Išorės veiksmų garantijų fondo.

MFP ir Euratomas

Didžiausia Bendrijos patiriama kredito rizika yra susijusi su Bulgarija, Rumunija bei Serbija ir Juodkalnija. Šioms valstybėms suteikta atitinkamai maždaug 27 %, 28 % ir 22 % visos paskolų sumos. Iždo operacijų atveju turi būti taikomos sandorio šalių pasirinkimo gairės. Vadovaudamasis jomis, vykdomasis padalinys gali sudaryti sandorius tik su reikalavimus atitinkančiais bankais, kurie įtraukti į „bendradarbiavimui patvirtintų bankų sąrašą“ ir turi pakankamus apribojimus sandorio šalies atžvilgiu.

Garantijų fondas

Garantijų fondo terminuoti indėliai. Sandorio šalių apibūdinimas

Vadovaujantis Bendrijos ir EIB susitarimu dėl Garantijų fondo valdymo, visų tarpbankinių investicijų kredito reitingas negali būti mažesnis kaip A1. Trumpalaikės tarpbankinės investicijos, įskaitant sukauptas palūkanas, 2007 m. gruodžio 31 d. pagal sandorio šalis skirstomos taip:

Reitingas	2007 12 31		2006 12 31	
	Mln. EUR	%	Mln. EUR	%
A1	75	30 %	171	39 %
A2	0	0 %	0	0 %
Aa1	20	8 %	44	10 %
Aa2	53	22 %	57	13 %
Aa3	100	40 %	167	38 %
Iš viso	248	100 %	439	100 %

Garantijų fondo parduoti turimas turtas. Emitentų apibūdinimas

Emitentų tipas ir jų išleistų vertybinių popierių rinkos vertė, neįskaitant sukauptų palūkanų, 2007 m. gruodžio 31 d. yra tokie:

Emitentas	2007 12 31		2006 12 31	
	Mln. EUR	%	Mln. EUR	%
Kiti emitentai AAA	310	35 %	361	40 %
Viršvalstyb. įstaigos Aaa	5	1 %	15	2 %
Valst./agentūros A2	196	22 %	225	25 %
Valst./agentūros Aa1	72	8 %	58	6 %
Valst./agentūros Aa2	0	0 %	0	0 %
Valst./Agentūros Aa3	81	9 %	67	7 %
Valst./agentūros A1	73	8 %	49	5 %
Valst./agentūros A2	132	15 %	122	13 %
Valst./agentūros A3	4	1 %	10	1 %
Valst./agentūros Baa1	10	1 %	10	1 %
Valst./agentūros be reitingo	0	0 %	0	0 %
Iš viso	883	100 %	917	100 %

⁽¹⁾ 1994 m. spalio 31 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2728/94, įsteigiantis Išorės veiksmų garantijų fondą (OL L 293, 1994 11 12, p. 1).

Visi turimi vertybiniai popieriai atitinka šiuos kriterijus:

- yra išleisti valstybių narių, Europos Sąjungos, G10 arba viršvalstybinių įstaigų garantuotose įstaigose arba jų nurodymu,
- arba yra išleisti kitos suverenios valstybės, kuriai suteiktas ne mažesnis kaip AA3 reitingas,
- arba yra išleisti kito emitento, kuriam suteiktas AAA reitingas.

7.8. TIKROJI VERTĖ

Įvertinta MFP ir Euratomo paskolų ir išskolinimų tikroji vertė nustatoma naudojant diskontuotų pinigų srautų modelį. Pagal šį modelį numatomi būsimi pinigų srautai diskontuojami taikant AAA pelningumo kreivę, pasirenkamas atsižvelgiant į likusį terminą. Daroma prielaida, kad įvertinta kintamų palūkanų paskolų tikroji vertė apytiksliai lygi jų apskaitinei vertei, kadangi kas 6 mėnesius atliekamas perkainojimas rinkos palūkanų normomis.

Balanso dieną įvertinta fiksuotų palūkanų paskolų ir išskolinimų tikroji vertė atitinkamai lygi 90 mln. EUR (2006 m. 93 mln. EUR) ir 89 mln. EUR (2006 m. 93 mln. EUR), palyginti su atitinkama apskaitine verte, lygia atitinkamai 87 mln. EUR (2006 m. 87 mln. EUR) ir 87 mln. EUR (2006 m. 87 mln. EUR).

7.9. LIKVIDUMO POZICIJA

Tolnesėje lentelėje pateikiama Garantijų fondo turto ir išsipareigojimų analizė, suskirstant juos į atitinkamas terminų grupes pagal laikotarpius, likusius nuo balanso datos iki sutartimi nustatyto termino. Analizė atlikta remiantis atsargiausiai terminų datų vertinimais. Todėl išsipareigojimų atvejais nurodoma anksčiausia galima grąžinimo data, o turto atvejais — vėliausia galima grąžinimo data. Turtas ir išsipareigojimai, kurie neturi sutartimi nustatyto termino, priskiriami „neapibrėžto termino“ kategorijai.

Mln. EUR					
Terminas	Iki 3 mėnesių	Nuo 3 mėn. iki 1 metų	Nuo 1 iki 10 metų	Neapibrėžtas terminas	Iš viso
Turtas, EUR:					
Einamosios sąskaitos	1	0	0	0	1
Trumpalaikiai indėliai	248	0	0	0	248
<i>Iš jų: sukauptos palūkanos</i>	1	0	0	0	1
Parduoti turimas turtas	38	109	754	3	904
<i>Iš jo: sukauptos palūkanos</i>	7	13	0	0	20
Iš viso	287	109	754	3	1 153
Išsipareigojimai, EUR:					
Nuosavas kapitalas	0	0	0	1 152	1 152
Mokėtinos sumos	1	0	0	0	1
Iš viso	1	0	0	1 152	1 153
Grynoji likvidumo pozicija 2007 12 31	286	109	754	(1 149)	0
Sukaupta likvidumo pozicija 2007 12 31	286	395	1 149	0	

EUROPOS ANGLIŲ IR PLIENO BENDRIJOS (likviduojamos)

Toliau pateikta informacija susijusi su skolinimo ir skolinimosi veikla, taip pat išdo veikla, kurią Europos Bendrijos vykdė **Europos plieno ir anglių bendrijų (likviduojamų)** lygmeniu. Daugiau informacijos pateikiama likviduojamos EAPB ataskaitose.

7.10. RIZIKOS VALDYMO POLITIKA IR RIZIKOS DRAUDIMO VEIKSMAI

Remiantis Sprendimu 2003/76/EB, 2002 m. liepos 23 d. pasibaigus EAPB sutarties galiojimui, EAPB turtas ir išsipareigojimai bus perduoti Europos bendrijai, o Komisija valdys EAPB išsipareigojimų likvidavimą. Todėl likviduojamai EAPB nenumatoma suteikti naujų paskolų arba panašaus finansavimo. Nauji EAPB išskolinimai, siekiant sumažinti fondo sąnaudas, atliekami tik refinansavimo tikslu.

Turtą ir įsipareigojimus valdo Komisija pagal vidaus gaires. Parengti raštiški procedūrų vadovai, apimantys konkrečias sritis, kaip antai: išskolinimai, paskolos ir išdo valdymas, kuriuos naudoja atitinkami vykdomieji padaliniai. Nustatoma ir vertinama finansinė ir veiklos rizika, taip pat reguliariai tikrinama, kaip laikomasi vidaus gairių ir procedūrų. Išdo operacijoms turi būti taikomi apdairaus valdymo principai, siekiant apriboti veiklos riziką, sandorio šalių riziką ir rinkos riziką. Iš esmės leidžiamos tik šių kategorijų investicijos: terminuoti indėliai bankuose, pinigų rinkos priemonės, fiksuotų ir kintamų palūkanų obligacijos.

Kiekvienos kategorijos investicijoms nustatytos tokios pagrindinės ribos:

- terminuotiems indėliams, arba 100 mln. EUR vienam bankui, arba 5 % banko nuosavybės lėšų, atsižvelgiant į tai, kuri iš šių sumų mažesnė, jeigu atitinkamas trumpalaikis reitingas ne mažesnis už A-1 (S&P) arba jo ekvivalentą,
- valstybių narių arba Europos Sąjungos institucijų išleistoms arba garantuojamoms obligacijoms — iki 250 mln. EUR vienai valstybei narei arba institucijai, atsižvelgiant į jos reitingą,
- kitų nepriklausomų arba viršvalstybinių emitentų, kurių ilgalaikis kredito reitingas ne mažesnis už AA (S&P) arba jo ekvivalentą, obligacijoms — iki 100 mln. EUR emitentui arba garantui,
- kitų emitentų, kurių reitingas ne mažesnis už AA arba AAA (S&P) arba jo ekvivalentą, obligacijoms — atitinkamai iki 25 arba 50 mln. EUR, atsižvelgiant į emitentų reitingą ir tipą.

Siekdama apsisaugoti nuo tam tikros rizikos, likviduojama EAPB naudoja išvestines finansines priemones (taip pat žr. E.2.3.4.2).

7.11. RINKOS RIZIKA

Užsienio valiutos kurso rizika

Likviduojama EAPB susiduria su užsienio valiutos kurso rizika, atsirandančia dėl valiutos rizikos: JAV dolerio (toliau — USD) ir Jungtinės Karalystės svaro sterlingų (toliau — GBP) atžvilgiu. Toliau pateiktoje lentelėje apibendrinama likviduojamos EAPB užsienio valiutos kurso rizika 2007 m. gruodžio 31 d.

Lentelėje pateiktos likviduojamos EAPB turto ir įsipareigojimų nominalios vertės, išreikštos eurais ir suskirstytos pagal valiutą.

	Mln. EUR	
	GBP	USD
Turtas	207	68
Įsipareigojimai	(285)	(68)
Grynoji balanso pozicija	(78)	0
Skirtingų valiutų palūkanų normų apsikeitimo sandorių poveikis	81	—
Grynoji pozicija	3	0

Turto ir įsipareigojimų GBP poziciją daugiausia sudaro nekotiruojami skolos vertybiniai popieriai, kuriuos išleido Europos investicijų bankas, kad padengtų skolininko neįvykdytus įsipareigojimus, ir kurių ekvivalentas eurais yra 204 mln. EUR (žr. E.2.4.2 pastabą). Pagal procedūrų vadovą euro pirkimas yra vienintelė EB veikloje leidžiama užsienio valiutos keitimo operacija. Visos šios taisyklės išimtys turi būti deramai pagrįstos.

Kainos rizika

Likviduojama EAPB dėl investicijų, balanse klasifikuojamų kaip turimų parduoti, susiduria su skolos vertybinių popierių kainos rizika.

7.12. PALŪKANŲ NORMOS RIZIKA

Pinigų srautų palūkanų normos rizika — tai rizika, kad būsiami pinigų srautai iš finansinės priemonės svyruos dėl rinkos palūkanų normų kitimo. Tikrosios vertės palūkanų normos rizika — rizika, kad finansinės priemonės vertė svyruos dėl rinkos palūkanų normų kitimo. Dėl savo veiklos pobūdžio likviduojama EAPB susiduria tiek su tikrosios vertės, tiek su pinigų srautų rizika, kylanti dėl rinkos palūkanų normų vyraujančių lygių svyravimo.

a) Iš skolintų lėšų suteiktos paskolos

Su išskolinimais susijusi palūkanų normų rizika paprastai yra kompensuojama termino ir keliamų sąlygų prasme lygiavertėmis paskolomis („kompensacinės“ operacijos). Jeigu neįmanoma tiksliai suderinti skolinimo ir skolinimosi veiklos, siekiant sumažinti palūkanų normų kitimo riziką, naudojamos išvestinės finansinės priemonės (žr. E. 2.3.4.2 pastabą).

b) Skolos vertybiniai popieriai

Dėl kintamų palūkanų skolos vertybinių popierių likviduojama EAPB susiduria su pinigų srautų palūkanų normos rizika, o dėl fiksuotų palūkanų skolos vertybinių popierių Bendrija susiduria su tikrosios vertės palūkanų normos rizika. Fiksuotų palūkanų obligacijos balanso dieną sudaro maždaug 94 % investicijų portfelio (2006 m. 93 %).

Toliau pateikiamoje lentelėje parodytas likviduojamos EAPB turto paskirstymas (rinkos verte, atėmus sukauptas palūkanas) 2007 m. gruodžio 31 d.

Segmentai	Fiksuotų palūkanų investicijos			Kintamų palūkanų vertybiniai popieriai	Iš viso
	Iki 3 mėnesių	Nuo 3 mėn. iki 1 metų	Nuo 1 iki 10 metų		
Einamosios sąskaitos	7	0	0	0	7
Trumpalaikiai indėliai nominaliąja verte	42	0	0	0	42
Parduoti turimų vertybinių popierių portfelis	15	106	1 179	87	1 387
Iš viso	64	106	1 179	87	1 436
Procentinė dalis	4 %	7 %	83 %	6 %	100 %

2007 m. gruodžio 31 d. parduoti turimų vertybinių popierių portfelio sukauptos palūkanos siekė 29 mln. EUR.

c) Palūkanų normos jautrumo analizė

Skolos vertybinio popieriaus rinkos kaina priklauso nuo iki termino likusio laiko, jo kupono ir faktinio pelno, gaunamo iki termino. Nagrinėjant šoko poveikį, visi portfelio skolos vertybiniai popieriai (įskaitant kintamų palūkanų obligacijas) iš pradžių vertinami pagal faktinį pelną, o po to pervertinami pagal pelną, padidintą 100 bazinių punktų. Rinkos kainos pokytis šoko analizėje naudojamas kaip netiesioginis hipotetinis nuostolis. Daroma prielaida, kad lygiagretus 100 bazinių punktų padidėjimas įvyksta akimirksniu, laiko periodas nėra vertinamas. 2007 m. gruodžio 31 d. toks hipotetinis nuostolis sudarė maždaug 53 mln. EUR.

7.13. KREDITO RIZIKA

Likviduojama EAPB susiduria su kredito rizika — rizika, kad sandorio šalis nesugebės sumokėti visos sumos suėjus apmokėjimo terminui. Turi būti taikomos gairės dėl sandorio šalių pasirinkimo. Vadovaudamasis jomis, vykdomasis padalinys gali sudaryti sandorius tik su reikalavimus atitinkančiais bankais, kurie įtraukti į „bendradarbiavimui patvirtintų bankų sąrašą“ ir turi pakankamus apribojimus sandorio šalies atžvilgiu. Kredito rizika valdoma reguliariai analizuojant skolininkų pajėgumą vykdyti išpareigojimus išmokėti palūkanas ir grąžinti pasiskolintą kapitalą. Kredito rizika taip pat valdoma įgyjant įkeitimo garantijas, taip pat valstybių, įmonių arba asmenines garantijas. 2007 m. gruodžio 31 d. 265 mln. EUR pasiskirsto taip:

	Nominali suma
Kredito įstaigoms suteiktos paskolos	41
Klientams suteiktos paskolos	224
Iš viso	265

77 % visos neapmokėtos sumos yra užtikrinama valstybių narių arba lygiaverčių įstaigų (valstybinių institucijų arba viešojo sektoriaus pramonės grupių, veikiančių valstybėse narėse) garantijomis. 17 % neapmokėtų paskolų buvo suteikta bankams arba buvo garantuota bankų. 6 % neapmokėtos skolos (15 mln. EUR) sudaro paskolos, suteiktos Europos institucijų pareigūnams iš buvusio EAPB pensijų fondo (pirmiau pateiktoje lentelėje paskolos pareigūnams yra įtrauktos į klientams suteiktas paskolas), kurios yra padengtos gyvybės ir invalidumo draudimais ir atitinkamais darbo užmokesčiais.

Neapmokėtas paskolų likutis, t. y. 0,1 %, turėtų būti laikomas didesnio rizikos laipsnio paskola. Tai reiškia, kad gautos garantijos (garantijų obligacijos, kurias išleido privačiojo sektoriaus pramonės grupės, ir kitos specialios garantijos) atsiradus problemoms paprastai nesuteikia reikalingo saugumo lygio.

Likvidumo prasme iš skolinčių lėšų suteiktas paskolas visiškai užtikrina numatytas rezervas. Šio rezervo suma 2007 m. gruodžio 31 d. yra 134 mln. EUR. Iš nuosavųjų lėšų suteiktos paskolos buvo padengtos iš kito rezervo, anksčiau vadinto „EAPB specialiuoju rezervu“. Šio specialiojo rezervo suma 2007 m. gruodžio 31 d. yra 48 mln. EUR.

a) Pinigai ir indėliai kredito įstaigose. Sandorio šalių apibūdinimas

Balanso dieną 43 % ir 57 % indėlių ir einamųjų sąskaitų likučių laikomi bankuose, kurių reitingai atitinkamai buvo F1+ („Fitch“) arba lygiavertis ir F1 arba lygiavertis. Visi indėliai ir einamųjų sąskaitų likučiai laikomi OECD bankuose.

b) Paskolos ir avansiniai mokėjimai. Skolininkų apibūdinimas

Toliau pateikiamas iš skolintų lėšų suteiktų paskolų (išreikštų neapmokėta nominalia suma) geografinis pasiskirstymas balanso dieną. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad šioms paskoloms suteiktos viešųjų įstaigų, bankų arba pramonės grupių garantijos, išskyrus Jungtinę Karalystę, kurioje garantijų nesuteikta.

Mln. EUR		
	2007 m. gruodžio 31 d.	Paskolų skaičius
Graikija	68	1
Prancūzija	134	2
Italija	0	8
Jungtinė Karalystė	0	0
Iš viso	202	11

1998 m. restruktūrizavusi išipareigojimų nevykdančio skolininko skolas, Komisija iš Europos investicijų banko (reitingas AAA) gavo 204 mln. EUR sumos paprastųjų vekselių, kad būtų atkurtas skolinimo ir skolinimosi operacijos kompensacinis pobūdis ir taip būtų padengta palūkanų normos ir valiutos rizika. Šie paprastieji vekseliai į pirmiau pateiktas lenteles neįtraukti.

Kiek tai susiję su iš nuosavųjų lėšų suteiktų paskolų, neįskaitant paskolų Europos institucijų pareigūnams (išreikštų neapmokėta nominalia suma), geografiniu pasiskirstymu balanso dieną, 50 % visos 48 mln. EUR sumos suteikta Vokietijoje, o likusi dalis — 12 ES valstybių narių. Visoms paskoloms buvo suteiktos garantijos.

c) Išvestinės finansinės priemonės. Sandorio šalių apibūdinimas

Žr. E.2.3.4.2 pastabą.

d) Parduoti turimi vertybiniai popieriai. Emitentų apibūdinimas

Išsami informacija apie skolos vertybinius popierius (išreikštus tikrąja verte) pagal emitentų tipą ir reitingą („Standard & Poor's“) balanso dieną yra tokia:

Mln. EUR		
	2007 m. gruodžio 31 d.	%
Suverenūs emitentai	430	30 %
Tarptautinės organizacijos	91	6 %
Bankai ir finansų įstaigos	622	44 %
Kiti viešieji emitentai	274	20 %
Iš viso	1 417	100 %

Mln. EUR		
	2007 m. gruodžio 31 d.	%
AAA	839	59 %
AA+	124	9 %
AA	215	15 %
A+	94	7 %
A	82	6 %
A-	40	3 %
BBB+	6	0 %
BBB	17	1 %
Iš viso	1 417	100 %

Kiek tai susiję su skolos vertybinių popierių (išreikštų tikrąja verte) geografiniu pasiskirstymu balanso dieną, 18 % yra Vokietijoje, 9 % — JAV, 8 % — JK, 5 % — Prancūzijoje ir po 6 % Austrijoje, Ispanijoje ir viršvalstybinėse įstaigose. Likusi dalis — OECD šalyse.

7.14. LIKVIDUMO RIZIKA

Su įsiskolinimais susijusi likvidumo rizika yra paprastai kompensuojama termino ir keliamų sąlygų prasme lygiavertėmis paskolomis („kompensacinės“ operacijos). Jeigu neįmanoma tiksliai suderinti skolinimo ir skolinimosi veiklos, siekiant suderinti pinigų srautus, naudojamos išvestinės finansinės priemonės.

Kalbant apie likviduojamos EAPB turto ir išpareigojimų valdymą, Komisija užtikrina reikalingą likvidumą, remdamasi 11 metų mokėjimo planu, sudarytu konsultuojantis su atsakingomis Komisijos tarnybomis. Todėl investicijos atliekamos taip, kad būtų laikomasi atitinkamų metinių reikalavimų.

7.15. TIKROJI VERTĖ

Paskolos ir pasiskolintos sumos

Įvertinta paskolų ir pasiskolintų sumų tikroji vertė nustatoma naudojant diskontuotų pinigų srautų modelį. Pagal šį modelį numatomi būsimi pinigų srautai diskontuojami, taikant AAA pelningumo kreives, pasirenkamas atsižvelgiant į likusį terminą.

Daroma prielaida, kad kintamų palūkanų paskolų įvertinta tikroji vertė apytiksliai lygi jų apskaitinei vertei, kadangi kas 3 arba 6 mėnesius atliekamas perkainojimas rinkos palūkanų normomis. Įvertintos fiksuotų palūkanų paskolų ir įsiskolinimų tikrosios vertės nepavyko nustatyti, kadangi nebuvo galima gauti šioms vertėms apskaičiuoti reikalingų duomenų.

Parduoti turimi vertybiniai popieriai

Parduoti turimi vertybiniai popieriai yra nurodomi tikrąja verte, kuri lygi rinkos kainos ir sukauptų palūkanų sumai.

Tikrąja verte įvertintos finansinės priemonės

Visa tikrosios vertės pokyčio suma, įvertinta naudojant vertinimo metodus ir pripažinta šių metų ekonominio rezultato ataskaitoje, lygi 9 mln. EUR (grynojo nuostolio), palyginti su 1 mln. EUR (grynuoju pelnu) 2006 m. Finansinių priemonių, įvertintų tikrąja verte naudojant realiomis rinkos kainomis arba palūkanų normomis nepagrįsta metodą, nėra.

Gautinos ir mokėtinos sumos

Daroma prielaida, kad su prekyba susijusių gautinų sumų nominali vertė, atėmus vertės sumažėjimo atidėjinį, ir nominali su prekyba susijusių mokėtinų sumų vertė apytiksliai lygi jų tikrosioms vertėms.

Pinigai ir pinigų ekvivalentai

Pinigų ir pinigų ekvivalentų, įskaitant einamąsias sąskaitas ir trumpalaikius indėlius (kurių terminas yra trumpesnis nei trys mėnesiai), tikroji vertė lygi jų apskaitinei vertei.

8. SANDORIŲ SU SUSIJUSIOMIS ŠALIMIS ATSKLEIDIMAS

Siekiant pateikti informaciją apie sandorius su susijusiomis šalimis — Europos Bendrijų aukščiausiojo rango vadovais, — šie asmenys suskirstyti į penkias kategorijas:

1 kategorija: Komisijos pirmininkas ir Teisingumo Teismo pirmininkas.

2 kategorija: Komisijos pirmininko pavaduotojai.

3 kategorija: Komisijos nariai, Teisingumo Teismo teisėjai ir generaliniai advokatai, Pirmosios instancijos teismo pirmininkas ir nariai, Europos Sąjungos Tarnautojų teismo pirmininkas ir nariai, ombudsmenas ir Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas.

4 kategorija: Audito Rūmų pirmininkas ir nariai.

5 kategorija: institucijų ir agentūrų aukščiausiųjų rangų tarnautojai.

FINANSINĖS IŠMOKOS AUKŠČIAUSIOJO RANGO VADOVAMS

EUR

Išmokos (vienam darbuotojui)	1 kategorija	2 kategorija	3 kategorija	4 kategorija	5 kategorija
Bazinis darbo užmokestis (per mėnesį)	23 617,91	21 393,04	17 114,43 — 19 253,73	18 483,59 — 19 681,60	10 882,28 — 17 114,43
Būsto išmoka (% nuo d. užm.)	15 %	15 %	15 %	15 %	Nėra duomenų
Ekspatriacijos išmoka (% nuo d. užm.)	Nėra duomenų	Nėra duomenų	Nėra duomenų	Nėra duomenų	16 %
Išmokos šeimai:					
Namų ūkio pašalpa (% nuo d. užm.)	2 % + 158,86	2 % + 158,86	2 % + 158,86	2 % + 158,86	2 % + 158,86
Išlaikomo vaiko pašalpa	319,27	319,27	319,27	319,27	319,27
Ikimokyklinė pašalpa	67,83	67,83	67,83	67,83	67,83
Mokymosi pašalpa	235,53	235,53	235,53	235,53	235,53
Mokymosi pašalpa ne darbo vietoje	471,06	471,06	471,06	471,06	471,06
Išmokos pirmininkaujantiems teisėjams	Nėra duomenų	Nėra duomenų	500 — 810,74	Nėra duomenų	Nėra duomenų
Reprezentacinės išlaidos	1 418,07	911,38	500 — 607,71	Nėra duomenų	Nėra duomenų
Metinės kelionių išlaidos	Nėra duomenų	Nėra duomenų	Nėra duomenų	Nėra duomenų	Taip
Perkėlimas į valstybę narę:					
Mokymosi pašalpa (1)	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip
% nuo darbo užmokesčio (1)	5 %	5 %	5 %	5 %	5 %
% nuo darbo užmokesčio be k. k.	Daugiausia 25 %	Daugiausia 25 %	Daugiausia 25 %	Daugiausia 25 %	Daugiausia 25 %
Reprezentacinės išlaidos	apmokama	apmokama	apmokama	Nėra duomenų	Nėra duomenų
Pradėjus eiti pareigas:					
Išsikūrimo išlaidos	47 235,82	42 786,08	38 507,46	36 967,17	apmokama
Šeimos kelionės išlaidos	apmokama	apmokama	apmokama	apmokama	apmokama
Persikėlimo išlaidos	apmokama	apmokama	apmokama	apmokama	apmokama
Pabaigus eiti pareigas:					
Išsikūrimo grįžus išlaidos	23 617,91	21 393,04	19 253,73	18 483,59 — 19 681,60	apmokama
Šeimos kelionės išlaidos	apmokama	apmokama	apmokama	apmokama	apmokama
Persikėlimo išlaidos	apmokama	apmokama	apmokama	apmokama	apmokama
Pereinamasis laikotarpis (% nuo darbo užmokesčio) (2)	40 % — 65 %	40 % — 65 %	40 % — 65 %	40 % — 65 %	Nėra
Sveikatos draudimas	padengiama	padengiama	padengiama	padengiama	duomenų pasirinktina
Pensijos (% nuo d. užm., neatskaitant mokesčių)	Daugiausia 70 %	Daugiausia 70 %	Daugiausia 70 %	Daugiausia 70 %	Daugiausia 70 %
Atskaitymai:					
Bendrijos mokestis	8 % — 45 %	8 % — 45 %	8 % — 45 %	8 % — 45 %	8 % — 45 %
Sveikatos draudimas (% nuo d. užm.)	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %
Specialus d. užm. mokestis	3,79 %	3,79 %	3,79 %	3,79 %	3,79 %
Atskaitymai pensijai	Nėra duomenų	Nėra duomenų	Nėra duomenų	Nėra duomenų	10,25 %
Asmenų skaičius 2007 12 31	2	5	92	27	77

(1) Taikomas korekcijos koeficientas (k. k.).

(2) Mokama pirmuosius trejus metus po išvykimo.

9. ĮVYKIAI PO BALANSO DATOS

Šių ataskaitų tvirtinimo dieną Komisijos apskaitos pareigūnas nebuvo pastebėjęs jokių reikšmingų įvykių, ir jam nebuvo pranešta apie jokių reikšmingų įvykių, kurie turėtų būti atskirai parodyti šiame skirsnyje. Metinės ataskaitos ir susijusios pastabos buvo parengtos remiantis naujausiais turimais duomenimis — tą patvirtina pirmiau pateikta informacija.

10. KONSOLIDUOTOS ĮSTAIGOS

A. KONTROLIUOJAMOSIOS ĮSTAIGOS

1. *Institucijos ir patariamieji organai*

Regionų komitetas
Europos Sąjungos Taryba
Europos Sąjungos Teisingumo Teismas
Europos Komisija
Europos Audito Rūmai
Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas
Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas
Europos ombudsmanas
Europos Parlamentas

2. *Bendrijos agentūros*

Europos rekonstrukcijos agentūra
Europos darbuotojų saugos ir sveikatos agentūra
Europos aviacijos saugos agentūra
Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras
Europos profesinio mokymo plėtros centras
Europos aplinkos agentūra
Europos maisto saugos tarnyba
Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondas
Europos jūrų saugumo agentūra
Europos vaistų agentūra
Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centras
Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra
Europos tinklų ir informacijos apsaugos agentūra
Europos mokymo fondas
Europos Sąjungos įstaigų vertimo centras
Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie Europos Sąjungos valstybių išorės sienų valdymo agentūra
Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienos
Europos pasaulinės navigacijos palydovų sistemos priežiūros institucija (GNSS)
Vidaus rinkos derinimo tarnyba (prekių ženklai ir pramoninis dizainas)
Europos geležinkelių agentūra
Bendrijos augalų veislių tarnyba
Bendrijos žuvininkystės kontrolės agentūra ⁽¹⁾

3. *Vykdomosios įstaigos*

Konkurencingumo ir inovacijų vykdomoji įstaiga
Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomoji įstaiga
Visuomenės sveikatos programos vykdomoji įstaiga ⁽¹⁾

4. *Kitos kontroliuojamos įstaigos*

Europos anglių ir plieno bendrija (likviduojama)
Eurojustas ⁽²⁾
Europos policijos koledžas (CEPOL) ⁽²⁾

⁽¹⁾ Pirmą kartą konsoliduota 2007 m.

⁽²⁾ Decentralizuota ES įstaiga, priklausanti „Policijos ir teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose“ ramsčiui.

B. BENDROSIOS ĮMONĖS

Tarptautinė ITER branduolio sintezės energijos organizacija (turima dalis/balsavimo teisės: 45,5 %)

Bendroji įmonė SESAR (vertinama savikaina)

Likviduojama bendroji įmonė „Galileo“ (turima dalis/balsavimo teisės: 91,6 %/49,3 %)

C. ASOCIJUOTOSIOS ĮSTAIGOS

Europos investicijų fondas (turima dalis/balsavimo teisės: 25 %)

11. NEKONSOLIDUOTOS ĮSTAIGOS

Nors Bendrijos valdo toliau išvardytų įstaigų turtą, šios neatitinka konsolidavimo reikalavimų ir todėl nėra įtrauktos į konsoliduotąsias Europos Bendrijų ataskaitas.

11.1. EUROPOS PLĖTROS FONDAS (EPF)

Europos plėtros fondas (EPF) yra pagrindinė Bendrijos vystomojo bendradarbiavimo AKR šalyse ir Užjūrio šalyse ir teritorijose (UŠT) pagalbos priemonė. Kiekvienas fondas sudaromas penkeriems metams. Nuo pirmosios bendradarbiavimo konvencijos sudarymo 1964 m. (1-oji Jaundės konvencija) EPF ciklai paprastai vykdavo po Jaundės ir Lomės bendradarbiavimo konvencijų. Devintasis EPF buvo sudarytas tuo pačiu metu kaip ir naujausioji bendradarbiavimo konvencija — vadinamasis Kotonu susitarimas — 2000 m. birželio mėn. Kotonu susitarimą pasirašė 77 šalys: 48 į pietus nuo Sacharos esančios Afrikos šalys; 15 Karibų regiono šalių ir 14 Ramiojo vandenyno regiono šalių. Devintajam EPF, kurio veiklos laikotarpis pasibaigė 2007 m. gruodžio mėn., penkerių metų laikotarpiui buvo skirta 13,5 mlrd. EUR. Kotonu susitarimu numatytos tik dvi EPF finansinės priemonės: subsidijų ilgalaikiai vystymosi paramai suteikimo priemonė (negražinama pagalba) ir investicinė priemonė privačiajam sektoriui AKR šalyse remti. Kotonu susitarimas peržiūrėtas Liuksemburge 2005 m. birželio mėn., o susijęs 10-asis EPF įsigalios 2008 m.

EPF yra finansuojamas ne iš Bendrijų biudžeto, o tiesiogiai valstybių narių įnašais, dėl kurių susitariama derybose. Valstybės narės mokama suma, be kita ko, yra iš dalies pagrįsta valstybės BNP ir iš dalies jos istoriniais ryšiais su susijusiomis AKR šalimis (t. y. buvusiomis kolonijomis). EPF išteklius valdo Komisija ir EIB.

EPF yra reglamentuojamas jo paties Finansiniu reglamentu (OL L 83, 2003 4 1, p. 1), kuriame numatomas fondo finansinių ataskaitų pateikimas atskirai nuo Bendrijų finansinių ataskaitų. EPF išorės kontrolę vykdo Audito Rūmai ir Parlamentas. Informaciniais tikslais pateikiamas EPF balansas ir ekonominio rezultato ataskaita.

BALANSAS. EPF

Mln. EUR

	2007 12 31	2006 12 31
Trumpalaikis turtas		
Gautinos sumos	8	217
Išankstinis finansavimas	957	2 809
Kitas trumpalaikis turtas	(3)	1
P pinigai ir pinigų ekvivalentai	388	291
Iš viso	1 350	3 318
Iš viso turto	1 350	3 318
Trumpalaikiai įsipareigojimai		
Mokėtinos sumos	(704)	(2 096)
Iš viso įsipareigojimų	(704)	(2 096)
Grynasis turtas	646	1 222
Fondai ir rezervai		
Pareikalautas fondo kapitalas	25 019	29 900
Metų rezultatas	(3 256)	(2 924)
Iš ankstesnių metų perkelti rezultatai	(22 411)	(26 788)
Rezervai	1 294	1 034
Fondai ir rezervai	646	1 222

EKONOMINĖS VEIKLOS REZULTATŲ ATASKAITA. EPF

Mln. EUR

	2007	2006
Iš viso įplaukų	0	0
Veiklos išlaidos		
<i>veiklos išlaidos</i>		
Programos pagalba	638	750
Makroekonominė parama	427	408
Palūkanų subsidijos	1	1
Neatidėliotina pagalba	155	130
Pagalba pabėgėliams	(6)	7
Rizikos kapitalas	58	63
STABEX	98	189
SYSMIN	32	30
Pervedimai iš ankstesniųjų EPF	5	15
Struktūriniai koregavimai	(6)	1
Skolų mažinimas	180	17
Sektorių politika	1 149	911
Eksporto grąžinamosios išmokos	84	53
Institucinė parama	30	32
AKR vidaus projektai	382	339
Kongo fondas	17	(13)
Iš viso	3 244	2 933
<i>Administracinės išlaidos</i>	31	24
	3 275	2 957
Pagrindinės veiklos (deficitas)	(3 275)	(2 957)
Nepagrindinė veikla		
Finansinės pajamos	19	31
Atidėjiniai	0	2
Nepagrindinės veiklos perteklius	19	33
Metų rezultatas	(3 256)	(2 924)

11.2. SVEIKATOS DRAUDIMO SISTEMA

Sveikatos draudimo sistema — tai sistema, kuria užtikrinamas medicininės pagalbos teikimas įvairių Europos Bendrijų įstaigų darbuotojams. Sistemos lėšos yra jos pačios turtas ir jų Europos Bendrijos nekontroliuoja, nors sistemos finansinį turtą valdo Komisija. Sistemą finansuoja jos nariai (darbuotojai) ir darbdaviai (institucijos, agentūros arba įstaigos) įnašais. Atsiradęs perteklius paliekamas sistemoje.

Sistemą sudaro keturios atskiros dalys: pagrindinė sistema, apimanti Europos Bendrijų institucijų ir agentūrų darbuotojus, ir trys mažesnės sistemos, apimančios Florencijos Europos universiteto darbuotojus, Europos mokyklas ir už EB ribų dirbančius darbuotojus, pvz., ES delegacijų darbuotojus. Visas sistemos turtas 2007 m. gruodžio 31 d. sudarė 287 mln. EUR (2006 m. 279 mln. EUR).

II DALIS

EUROPOS BENDRIJŲ KONSOLIDUOTOSIOS BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITOS IR AIŠKINAMOSIOS PASTABOS

TURINYS

	Psl.
A. Konsoliduotosios biudžeto vykdymo ataskaitos	
1. 2007 m. biudžeto vykdymo rezultatas.....	85
2. Biudžeto vykdymo apžvalga.....	85
Įplaukos	
3. Konsoliduotoji biudžeto įplaukų vykdymo suvestinė.....	87
4. Konsoliduotoji biudžeto įplaukų vykdymo suvestinė pagal institucijas.....	88
Išlaidos	
5. Įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimų išskaidymas ir pokyčiai pagal politikos sritis.....	89
6. Įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimų vykdymas pagal politikos sritis.....	90
7. Mokėjimų asignavimų vykdymas pagal politikos sritis.....	92
8. Įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimų išskaidymas ir pokyčiai pagal finansinę perspektyvą..	93
9. Įsipareigojimų asignavimų vykdymas pagal finansinę perspektyvą.....	94
10. Mokėjimų asignavimų vykdymas pagal finansinę perspektyvą.....	94
11. Įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimų vykdymas pagal institucijas.....	95
Neįvykdyti įsipareigojimai (RAL)	
12. Konsoliduotoji neįvykdytų įsipareigojimų suvestinė.....	96
13. Neįvykdytų įsipareigojimų išskaidymas pagal prisiėmimo metus.....	96
Agentūros	
14. Agentūrų pajamos: biudžeto prognozės, teisės į gautinas sumas ir gautos sumos.....	98
15. Įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimai pagal agentūras.....	99
16. Biudžeto vykdymo rezultatas, įskaitant agentūras.....	100
B. Konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų aiškinamosios pastabos	
1. Biudžeto principai, struktūra ir asignavimai.....	101
2. Biudžeto įplaukų ir išlaidų paaiškinimai ir 2007 m. rezultato komentaras.....	105

A SKIRSNIS. KONSOLIDUOTOSIOS BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITOS ⁽¹⁾

BIUDŽETO VYKDYMO REZULTATAS

1. 2007 M. BIUDŽETO VYKDYMO REZULTATAS

Mln. EUR

	ELPA-EEE	Europos bendrijos	Iš viso 2007	Iš viso 2006
Finansinių metų įplaukos	137	117 426	117 563	108 423
Mokėjimai pagal einamųjų metų asignavimus	(122)	(112 906)	(113 028)	(105 412)
Mokėjimų asignavimai, perkelti į N+1 metus	0	(3 114)	(3 114)	(1 401)
ELPA asignavimai, perkelti iš N-1 metų	(2)	0	(2)	0
Atšaukti nepanaudoti mokėjimų asignavimai, perkelti iš N-1 metų	0	246	246	263
Valiutų keitimo kursų pokyčiai per metus	0	(123)	(123)	(16)
Biudžeto vykdymo rezultatas	13	1 529	1 542	1 857

Europos Bendrijų biudžeto perteklius grąžinamas valstybėms narėms per kitus metus, atimant sumas, kurias jos turi mokėti tais metais.

2. 2007 M. BIUDŽETO ĮPLAUKŲ IR BIUDŽETO VYKDYMO APŽVALGA

ĮPLAUKOS

Mln. EUR

Antraštinė dalis		Pajamų asig-	Teisės į	%	Įplaukos	Įplaukos, kaip	Neįvykdyta
		navimai	gautinas				
		1	2	3=2/1	4	5=4/1	6=2-4
1.	Nuosavieji ištekliai	106 203	107 574	101,29 %	106 159	99,96 %	1 415
3.	Perteklius, likučiai ir patikslinimai	5 939	5 937	99,96 %	5 937	99,97 %	0
4.	Įplaukos, gautos iš institucijose ir kitose Bendrijos įstaigose dirbančių asmenų	950	941	99,07 %	933	98,13 %	9
5.	Institucijos administracinė veikla	81	334	414,67 %	251	311,04 %	83
6.	Trečiųjų šalių įnašai, išlaidų susigrąžinimas, finansinės korekcijos	190	3 951	2 085,13 %	3 744	1 975,68 %	207
7.	Palūkanos už pavėluotus mokėjimus ir baudos	438	8 921	2 036,76 %	472	107,83 %	8 449
8.	Skolinimosi ir skolinimo veikla	25	39	156,08 %	39	156,08 %	0
9.	Įvairios įplaukos	20	70	345,92 %	28	140,36 %	41
Iš viso		113 846	127 767	112,23 %	117 563	103,27 %	10 205

⁽¹⁾ Reikėtų pastebėti, kad skaičius suapvalinant iki milijonų eurais kai kurių šiose biudžeto lentelėse pateikiamų finansinių duomenų suma gali būti netiksli.

IŠLAIDOS

Mln. EUR

Išlaidų kategorija		Mokėjimų asignavimai	Atlikti mokėjimai	%	Perkelti asig- navimai	%	Nebegali- jantys asig- navimai	%
		1	2	3=2/1	4	5=4/1	6=1-2-4	7=6/1
1.	Tvarusis augimas	45 462	43 713	96,15 %	1 359	2,99 %	390	0,86 %
2.	Gamtos išteklių išsaugojimas ir valdymas	57 020	56 648	95,84 %	1 958	3,43 %	414	0,73 %
3.	Pilietybė, laisvė, saugumas ir teisingumas	1 356	1 050	77,41 %	163	11,99 %	144	10,60 %
4.	ES kaip pasaulinio masto partnerė	7 780	7 292	93,73 %	184	2,37 %	304	3,90 %
5.	Administravimas	7 960	6 806	85,50 %	940	11,81 %	214	2,69 %
6.	Kompensacijos	445	445	100,00 %	0	0,00 %	0	0,00 %
Iš viso		120 021	113 953	94,94 %	4 603	3,84 %	1 465	1,22 %

3. KONSOLIDUOTOJI 2007 M. BIUDŽETO ĮPLAUKŲ VYKDYMO SUVESTINĖ

Mln. EUR

Antraštinė dalis	Pajamų asignavimai		Teisės į gautinas sumas			Įplaukos			Įplaukos, kaip biudžeto %	Neįvykdyta
	Pradinė suma	Galutinė suma	Einamųjų metų suma	Perkelta suma	Iš viso	Einamųjų metų suma	Perkelta suma	Iš viso		
1. Nuosavieji ištekliai	114 288	106 203	106 145	1 429	107 574	104 806	1 353	106 159	99,96 %	1 415
3. Perteklius, likučiai ir patikslinimai	0	5 939	5 936	0	5 937	5 937	0	5 937	99,97 %	0
4. Įplaukos, gautos iš institucijose ir kitose Bendrijos įstaigose dirbančių asmenų	950	950	915	26	941	908	24	933	98,13 %	9
5. Institucijos administracinė veikla	81	81	309	25	334	230	20	251	311,04 %	83
6. Trečiųjų šalių įnašai, išlaidų susigrąžinimas, finansinės korekcijos	10	190	3 734	217	3 951	3 639	105	3 744	1 975,68 %	207
7. Palūkanos už pavėluotus mokėjimus ir baudos	123	438	3 446	5 475	8 921	(74)	546	472	107,83 %	8 449
8. Skolinimosi ir skolinimo veikla	25	25	39	0	39	39	0	39	156,08 %	0
9. Įvairios įplaukos	20	20	59	10	70	26	2	28	140,36 %	41
Iš viso	115 497	113 846	120 585	7 183	127 767	115 512	2 051	117 563	103,27 %	10 205

1 antraštinės dalies išskaidymas. Nuosavieji ištekliai

Mln. EUR

Skyrius	Pajamų asignavimai		Teisės į gautinas sumas			Įplaukos			Įplaukos, kaip biudžeto %	Neįvykdyta
	Pradinė suma	Galutinė suma	Einamųjų metų suma	Perkelta suma	Iš viso	Einamųjų metų suma	Perkelta suma	Iš viso		
10. Žemės ūkio mokesčiai	1 487	1 487	1 406	388	1 794	1 016	388	1 404	94,43 %	390
11. Cukraus mokesčiai	533	(38)	(30)	28	(3)	(58)	28	(31)	81,44 %	28
12. Muitai	15 288	15 084	15 179	1 010	16 189	14 262	937	15 200	100,77 %	989
13. PVM	17 827	18 517	18 469	0	18 469	18 468	0	18 468	99,73 %	2
14. BNP	79 153	71 153	71 062	2	71 065	71 057	0	71 057	99,87 %	7
15. Biudžeto disbalanso korekcija	0	0	59	0	59	61	0	61		(2)
Iš viso	114 288	106 203	106 145	1 429	107 574	104 806	1 353	106 159	99,96 %	1 415

3 antraštinės dalies išskaidymas. Turimi pertekliai

Mln. EUR

Skyrius	Pajamų asignavimai		Teisės į gautinas sumas			Įplaukos			Įplaukos, kaip biudžeto %	Neįvykdyta
	Pradinė suma	Galutinė suma	Einamųjų metų suma	Perkelta suma	Iš viso	Einamųjų metų suma	Perkelta suma	Iš viso		
30. Praėjusiųjų metų perteklius	0	2 109	2 109	0	2 109	2 109	0	2 109	100,00 %	0
31. PVM perteklius	0	961	973	0	973	973	0	973	101,22 %	0
32. BNP perteklius	0	2 869	2 857	0	2 857	2 857	0	2 857	99,60 %	0
34. Patikslinimas dėl nedalyvavimo TVR politikoje	0	0	0	0	0	0	0	0		0
35. Korekcija Jungtinės Karalystės naudai	0	0	(2)	0	(2)	(2)	0	(2)		0
Iš viso	0	5 939	5 936	0	5 937	5 937	0	5 937	99,97 %	0

4. 2007 M. KONSOLIDUOTOJI BIUDŽETO ĮPLAUKŲ VYKDYMO SUVESTINĖ PAGAL INSTITUCIJAS

Mln. EUR

Antraštinė dalis	Pajamų asignavimai		Teisės į gautinas sumas			Įplaukos			Įplaukos, kaip biudžeto %	Neįvykdyta
	Pradinė suma	Galutinė suma	Einamųjų metų suma	Perkelta suma	Iš viso	Einamųjų metų suma	Perkelta suma	Iš viso		
Europos Parlamentas	85	85	198	20	218	135	10	144	170,21 %	74
Taryba	52	52	86	13	100	85	10	94	181,38 %	5
Komisija	115 290	113 639	120 227	7 148	127 375	115 220	2 030	117 250	103,18 %	10 125
Teisingumo Teismas	35	35	37	1	38	37	1	37	106,17 %	0
Audito Rūmai	17	17	17	1	17	16	1	17	99,39 %	1
Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas	11	11	13	0	13	13	0	13	116,93 %	0
Regionų komitetas	6	6	5	0	5	5	0	5	97,24 %	0
Ombudsmenas	1	1	1	0	1	1	0	1	99,49 %	0
Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas	1	1	0	0	0	0	0	0	75,36 %	0
Iš viso	115 497	113 846	120 585	7 183	127 767	115 512	2 051	117 563	103,27 %	10 205

5. ĮSIPAREIGOJIMŲ IR MOKĖJIMŲ ASIGNAVIMŲ IŠSKAIDYMAS IR POKYČIAI PAGAL POLITIKOS SRITIS

Mln. EUR

Politikos sritis	Įsipareigojimų asignavimai						Mokėjimų asignavimai						
	Patvirtinti asig- navimai	Pakeitimai	Perkelti asig- navimai	Asignuotosios įplaukos	Iš viso papil- domai	Iš viso leistina	Patvirtinti asig- navimai	Pakeitimai	Perkelta	Asignuotosios įplaukos	Iš viso papil- domai	Iš viso leistina	
	1	2	3	4	5=3+4	6=1+2+5	7	8	9	10	11=9+10	12=7+8+11	
01	Ekonomikos ir finansų reikalai	495	(182)	0	18	18	330	510	(203)	5	17	22	329
02	Įmonės	540	(10)	0	44	45	575	584	(116)	17	65	81	550
03	Konkurencija	72	0	0	3	3	74	72	0	7	3	10	82
04	Užimtumas ir socialiniai reikalai	11 431	(546)	5	18	24	10 908	11 662	(27)	15	14	30	11 664
05	Žemės ūkis ir kaimo plėtra	54 940	(401)	0	2 532	2 532	57 041	53 652	(401)	24	2 527	2 551	55 802
06	Energetika ir transportas	1 809	(13)	9	80	88	1 885	1 195	(186)	17	116	133	1 142
07	Aplinka	353	0	0	21	21	374	329	(87)	23	19	41	284
08	Moksliniai tyrimai	3 565	77	0	408	408	4 049	2 693	(226)	42	803	844	3 312
09	Informacinė visuomenė ir žiniasklaida	1 435	(57)	0	159	159	1 537	1 175	(24)	16	269	285	1 436
10	Tiesioginiai moksliniai tyrimai	348	0	0	314	314	663	359	0	35	262	297	656
11	Žuvininkystė ir jūrų reikalai	955	0	0	4	4	959	1 223	(20)	39	6	44	1 248
12	Vidaus rinka	56	(1)	0	2	2	57	58	(1)	5	2	7	64
13	Regioninė politika	34 694	732	0	8	8	35 434	27 129	(457)	13	8	21	26 693
14	Mokesčiai ir muitų sąjunga	110	0	0	4	4	114	114	0	5	4	9	123
15	Švietimas ir kultūra	1 223	0	0	218	218	1 440	1 158	31	14	246	260	1 450
16	Komunikacija	201	0	0	3	3	204	192	0	27	3	30	223
17	Sveikata ir vartotojų apsauga	545	1	0	26	26	572	288	1	267	27	294	582
18	Laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė	671	0	0	21	22	693	522	(120)	6	21	27	428
19	Išorės santykiai	3 527	281	0	75	75	3 883	3 008	288	55	80	134	3 429
20	Prekyba	72	0	0	2	2	74	68	0	5	2	7	76
21	Vystymasis ir santykiai su AKR valstybėmis	1 244	(3)	0	169	169	1 410	1 163	(19)	35	165	200	1 344
22	Plėtra	1 065	(19)	0	87	87	1 133	1 853	(128)	13	55	69	1 793
23	Humanitarinė pagalba	750	0	0	10	10	759	750	0	4	10	15	764
24	Kova su sukčiavimu	73	0	0	0	0	73	69	0	6	0	6	75
25	Komisijos politikos koordinavimas ir teisinės konsultacijos	169	1	0	8	8	178	169	1	18	7	25	194
26	Komisijos vykdomas administravimas	922	58	1	67	68	1 048	922	59	106	68	174	1 155
27	Biudžetas	519	(14)	0	3	3	509	519	(14)	9	3	12	518
28	Auditas	9	0	0	0	0	10	9	0	1	0	1	11
29	Statistika	121	(1)	0	9	9	130	119	(1)	7	8	16	134

Politikos sritis		Įsipareigojimų asignavimai					Mokėjimų asignavimai						
		Patvirtinti asig- navimai	Pakeitimai	Perkelti asig- navimai	Asignuotosios įplaukos	Iš viso papil- domai	Iš viso leistina	Patvirtinti asig- navimai	Pakeitimai	Perkelta	Asignuotosios įplaukos	Iš viso papil- domai	Iš viso leistina
		1	2	3	4	5=3+4	6=1+2+5	7	8	9	10	11=9+10	12=7+8+11
30	Pensijos	997	0	0	0	0	997	997	0	0	0	0	997
31	Kalbos tarnybos	359	(2)	0	47	47	403	359	(2)	13	47	59	416
40	Rezervai	735	(68)	0	0	0	667	0	0	0	0	0	0
90	Kitos institucijos	2 577	0	5	116	121	2 698	2 577	0	326	143	469	3 047
Iš viso		126 551	(168)	21	4 477	4 498	130 881	115 497	(1 651)	1 174	5 002	6 176	120 021

6. ĮSIPAREIGOJIMŲ ASIGNAVIMŲ VYKDYMAS PAGAL POLITIKOS SRITIS

Politikos sritis		Leistieji įsipareigo- jimų asig- navimai	Pristiinti įsipareigojimai				Į 2008 m. perkelti asignavimai				Nebegaliojantys asignavimai					
			Iš metų asignavimų	Iš perkė- limų	Asignuo- tosios įplaukos	Iš viso	%	Asignuo- tosios įplaukos	Perkėlimai pagal sprendimą	Iš viso	%	Iš metų asignavimų	Perkelti asignavimai	Asignuo- tosios įplaukos (ELPA)	Iš viso	%
			1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10=9/1	11	12	13	14=11+12 +13
01	Ekonomikos ir finansų reikalai	330	293	0	16	309	93,57 %	1	0	1	0,41 %	20	0	0	20	6,02 %
02	Įmonės	575	521	0	17	538	93,47 %	28	0	28	4,86 %	9	0	0	10	1,67 %
03	Konkurencija	74	70	0	2	72	96,74 %	1	0	1	1,90 %	1	0	0	1	1,36 %
04	Užimtumas ir socialiniai reikalai	10 908	10 847	5	9	10 861	99,57 %	9	14	23	0,21 %	24	0	0	24	0,22 %
05	Žemės ūkis ir kaimo plėtra	57 041	51 471	0	556	52 027	91,21 %	1 976	1 409	3 386	5,94 %	1 628	0	0	1 628	2,85 %
06	Energetika ir transportas	1 885	1 786	8	42	1 836	97,41 %	37	0	38	2,01 %	10	1	0	11	0,59 %
07	Aplinka	374	342	0	7	349	93,22 %	13	0	13	3,59 %	12	0	0	12	3,19 %
08	Moksliniai tyrimai	4 049	3 635	0	204	3 839	94,80 %	204	0	204	5,05 %	6	0	0	6	0,15 %
09	Informacinė visuomenė ir žiniasklaida	1 537	1 374	0	117	1 491	97,01 %	42	0	42	2,73 %	4	0	0	4	0,26 %
10	Tiesioginiai moksliniai tyrimai	663	348	0	53	402	60,61 %	261	0	261	39,36 %	0	0	0	0	0,03 %
11	Žuvininkystė ir jūrų reikalai	959	706	0	1	706	73,68 %	3	2	5	0,55 %	247	0	0	247	25,77 %
12	Vidaus rinka	57	54	0	1	55	96,48 %	1	0	1	1,54 %	1	0	0	1	1,98 %
13	Regioninė politika	35 434	34 874	0	6	34 880	98,44 %	1	134	135	0,38 %	419	0	0	419	1,18 %
14	Mokesčiai ir muitų sąjunga	114	99	0	2	101	88,67 %	2	0	2	1,61 %	11	0	0	11	9,72 %
15	Švietimas ir kultūra	1 440	1 220	0	107	1 327	92,12 %	111	0	111	7,69 %	3	0	0	3	0,18 %
16	Komunikacija	204	195	0	2	197	96,50 %	1	0	1	0,61 %	6	0	0	6	2,89 %

Politikos sritis	Leistieji įsipareigo- jimų asig- navimai	Prisiimti įsipareigojimai					Į 2008 m. perkelti asignavimai				Nebegaliojantys asignavimai					
		Įš metų asignavimų	Įš perkė- limų	Asignuoto- sios įplaukos	Įš viso	%	Asignuoto- sios įplaukos	Perkėlimai pagal sprendimą	Įš viso	%	Įš metų asignavimų	Perkelti asignavimai	Asignuoto- sios įplaukos (ELPA)	Įš viso	%	
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10=9/1	11	12	13	14=11+12 +13	15=14/1
17	Sveikata ir vartotojų apsauga	572	486	0	16	502	87,82 %	9	0	9	1,65 %	60	0	0	60	10,52 %
18	Laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė	693	613	0	12	626	90,29 %	9	2	11	1,53 %	57	0	0	57	8,17 %
19	Išorės santykiai	3 883	3 743	0	39	3783	97,42 %	35	2	37	0,95 %	63	0	0	63	1,63 %
20	Prekyba	74	70	0	1	72	97,02 %	1	0	1	1,27 %	1	0	0	1	1,71 %
21	Vystymasis ir santykiai su AKR valstybėmis	1 410	1 212	0	93	1 305	92,55 %	75	22	97	6,90 %	8	0	0	8	0,55 %
22	Plėtra	1 133	1 029	0	23	1 053	92,90 %	64	14	78	6,86 %	3	0	0	3	0,24 %
23	Humanitarinė pagalba	759	749	0	9	758	99,83 %	1	0	1	0,10 %	1	0	0	1	0,07 %
24	Kova su sukčiavimu	73	69	0	0	69	94,72 %	0	0	0	0,01 %	4	0	0	4	5,27 %
25	Komisijos politikos koordinavimas ir teisinės konsultacijos	178	165	0	5	169	95,39 %	3	0	3	1,96 %	5	0	0	5	2,65 %
26	Komisijos vykdomas administravimas	1 048	957	1	38	995	94,97 %	29	0	29	2,77 %	24	0	0	24	2,25 %
27	Biudžetas	509	498	0	2	499	98,10 %	2	0	2	0,35 %	8	0	0	8	1,55 %
28	Auditas	10	9	0	0	9	91,82 %	0	0	0	1,74 %	1	0	0	1	6,44 %
29	Statistika	130	107	0	7	114	87,71 %	2	0	2	1,58 %	14	0	0	14	10,72 %
30	Pensijos	997	994	0	0	994	99,70 %	0	0	0	0,00 %	3	0	0	3	0,30 %
31	Kalbos tarnybos	403	352	0	38	390	96,63 %	8	0	9	2,12 %	5	0	0	5	1,26 %
40	Rezervai	667	0	0	0	0	0,00 %	0	0	0	0,00 %	667	0	0	667	100,0 %
90	Kitos institucijos	2 698	2 400	4	67	2 472	91,63 %	49	119	168	6,21 %	58	1	0	58	2,16 %
Įš viso		130 881	121 285	19	1 494	122 798	93,82 %	2 982	1 717	4 699	3,59 %	3 381	2	1	3 383	2,59 %

7. MOKĖJIMŲ ASIGNAVIMŲ VYKDYMAS PAGAL POLITIKOS SRITIS

Mln. EUR

Politikos sritis	Leistieji mokėjimų asignavimai	Atlikti mokėjimai					Į 2008 m. perkelti asignavimai					Nebegaliojantys asignavimai					
		Į metų asignavimų	Į perkėlimų	Asignuotosios iplaukos	Į viso	%	Automatiniai perkėlimai	Perkėlimai pagal sprendimą	Asignuotosios iplaukos	Į viso	%	Į metų asignavimų	Į perkėlimų	Asignuotosios iplaukos (ELPA)	Į viso	%	
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9	10=7+8+9	11=10/1	12	13	14	15=12+13+14	16=15/1
01	Ekonomikos ir finansų reikalai	329	242	4	16	262	79,75 %	5	0	2	7	2,11 %	59	1	0	60	18,14 %
02	Įmonės	550	336	12	22	370	67,28 %	22	0	40	63	11,37 %	110	5	2	117	21,34 %
03	Konkurencija	82	64	6	1	71	86,65 %	7	0	2	9	10,74 %	1	1	0	2	2,61 %
04	Užimtumas ir socialiniai reikalai	11 664	11 531	11	5	11 547	99,00 %	19	0	9	28	0,24 %	84	4	0	89	0,76 %
05	Žemės ūkis ir kaimo plėtra	55 802	53 045	16	624	53 685	96,21 %	24	37	1 904	1 965	3,52 %	145	8	0	152	0,27 %
06	Energetika ir transportas	1 142	886	13	20	919	80,43 %	17	50	95	163	14,25 %	56	4	0	61	5,32 %
07	Aplinka	284	203	17	12	232	81,64 %	16	0	7	23	8,11 %	24	5	0	29	10,25 %
08	Moksliniai tyrimai	3 312	2 415	27	236	2 678	80,88 %	43	0	567	609	18,40 %	9	15	0	24	0,72 %
09	Informacinė visuomenė ir žiniasklaida	1 436	1 112	12	103	1 227	85,40 %	15	0	166	181	12,58 %	24	4	0	29	2,02 %
10	Tiesioginiai moksliniai tyrimai	656	318	32	56	406	61,87 %	33	0	206	239	36,39 %	8	4	0	11	1,74 %
11	Žuvininkystė ir jūrų reikalai	1 248	1 034	3	2	1 039	83,25 %	5	4	3	13	1,05 %	160	36	0	196	15,71 %
12	Vidaus rinka	64	49	4	1	54	85,18 %	5	0	1	7	10,24 %	2	1	0	3	4,58 %
13	Regioninė politika	26 693	26 568	9	6	26 583	99,59 %	13	0	1	14	0,05 %	92	4	0	96	0,36 %
14	Mokesčiai ir muitų sąjunga	123	78	5	2	85	68,93 %	6	0	2	8	6,44 %	30	0	0	30	24,63 %
15	Švietimas ir kultūra	1 450	1 150	12	99	1 261	86,95 %	15	0	147	162	11,17 %	25	2	0	27	1,88 %
16	Komunikacija	223	159	22	2	183	81,94 %	17	2	2	21	9,31 %	14	5	0	20	8,75 %
17	Sveikata ir vartotojų apsauga	582	228	210	10	448	76,88 %	26	0	17	43	7,31 %	35	57	0	92	15,81 %
18	Laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė	428	240	5	13	259	60,41 %	8	82	8	97	22,76 %	71	1	0	72	16,83 %
19	Išorės santykiai	3 429	3 171	38	55	3 265	95,20 %	44	0	24	68	1,98 %	80	17	0	97	2,83 %
20	Prekyba	76	60	4	1	65	85,87 %	5	0	1	6	8,45 %	4	1	0	4	5,68 %
21	Vystymasis ir santykiai su AKR valstybėmis	1 344	1 081	23	89	1 193	88,77 %	29	0	77	106	7,87 %	33	12	0	45	3,36 %
22	Plėtra	1 793	1 690	6	52	1 749	97,51 %	17	0	3	20	1,09 %	18	7	0	25	1,40 %
23	Humanitarinė pagalba	764	742	4	9	756	98,87 %	6	0	1	7	0,90 %	1	1	0	2	0,23 %
24	Kova su sukčiavimu	75	56	4	0	60	79,62 %	6	0	0	6	7,77 %	7	2	0	9	12,60 %
25	Komisijos politikos koordinavimas ir teisinės konsultacijos	194	150	17	4	170	87,53 %	15	0	4	19	9,54 %	4	1	0	6	2,93 %

Politikos sritis	Leistieji mokėjimų asignavimai	Atlikti mokėjimai					Į 2008 m. perkelti asignavimai					Nebegaliojantys asignavimai					
		Į metų asignavimų	Į perkėlimų	Asignuotosios įplaukos	Į viso	%	Automatiniai perkėlimai	Perkėlimai pagal sprendimą	Asignuotosios įplaukos	Į viso	%	Į metų asignavimų	Į perkėlimų	Asignuotosios įplaukos (ELPA)	Į viso	%	
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9	10=7+8+9	11=10/1	12	13	14	15=12+13+14	16=15/1
26	Komisijos vykdomas administravimas	1 155	844	91	30	965	83,60 %	113	0	37	151	13,06 %	23	15	0	38	3,33 %
27	Budžetas	518	489	8	1	498	96,16 %	9	0	2	11	2,08 %	8	1	0	9	1,76 %
28	Auditas	11	8	1	0	9	83,04 %	1	0	0	1	9,42 %	1	0	0	1	7,54 %
29	Statistika	134	95	5	2	102	76,37 %	7	0	6	13	9,44 %	17	2	0	19	14,18 %
30	Pensijos	997	994	0	0	994	99,70 %	0	0	0	0	0,00 %	3	0	0	3	0,30 %
31	Kalbos tarnybos	416	328	11	34	373	89,78 %	24	0	12	36	8,66 %	5	1	0	6	1,56 %
40	Rezervai	0	0	0	0	0	0,00 %	0	0	0	0	0,00 %	0	0	0	0	0,00 %
90	Kitos institucijos	3 047	2 085	295	67	2 447	80,31 %	316	119	76	511	16,77 %	58	31	0	89	2,92 %
Iš viso		120 021	111 452	925	1 576	113 953	94,94 %	888	295	3 421	4 603	3,84 %	1 211	249	5	1 465	1,22 %

8. ĮSIPAREIGOJIMŲ IR MOKĖJIMŲ ASIGNAVIMŲ IŠSKAIDYMAS IR POKYČIAI PAGAL FINANSINĘ PERSPEKTYVĄ

Finansinės perspektyvos išlaidų kategorija	Įsipareigojimų asignavimai						Mokėjimų asignavimai						
	Patvirtinti asignavimai	Pakeitimai (perkėlimai ir taisomasis biudžetas)	Perkelti asignavimai	Asignuotosios įplaukos	Į viso papildomai	Į viso leista	Patvirtinti asignavimai	Pakeitimai (perkėlimai ir taisomasis biudžetas)	Perkelta	Asignuotosios įplaukos	Į viso papildomai	Į viso leista	
	1	2	3	4	5=3+4	6=1+2+5	7	8	9	10	11=9+10	12=7+8+11	
1.	Tvarusis augimas	54 854	(2)	15	1 193	1 208	56 060	44 861	(1 239)	124	1 716	1 840	45 462
2.	Gamtos išteklių išsaugojimas ir valdymas	56 250	(400)	0	2 549	2 549	58 399	54 719	(562)	321	2 543	2 863	57 020
3.	Pilietybė, laisvė, saugumas ir teisingumas	1 247	198	0	98	98	1 544	1 178	51	19	109	128	1 356
4.	ES kaip pasaulinio masto partnerė	6 812	0	0	330	330	7 142	7 353	64	63	300	363	7 780
5.	Administravimas	6 942	36	6	307	313	7 291	6 942	36	647	335	982	7 960
6.	Kompensacijos	445	0	0	0	0	445	445	0	0	0	0	445
Iš viso		126 551	(168)	21	4 477	4 498	130 881	115 497	(1 651)	1 174	5 002	6 176	120 021

9. ĮSIPAREIGOJIMŲ ASIGNAVIMŲ VYKDYMAS PAGAL FINANSINĘ PERSPEKTYVĄ

Mln. EUR

Finansinės perspektyvos išlaidų kategorija		Leistieji įsipareigojimų asignavimai	Prisiimti įsipareigojimai				Į 2008 m. perkelti asignavimai				Nebegaliojantys asignavimai					
			Iš metų asignavimų	Iš perkėlimų	Iš asignuotųjų įplaukų	Iš viso	%	Asignuotosios įplaukos	Perkėlimai pagal sprendimą	Iš viso	%	Iš metų asignavimų	Perkelti asignavimai	Asignuotosios įplaukos (ELPA)	Iš viso	%
1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10=9/1	11	12	13	14=11+12+13	15=14/1		
1.	Tvarusis augimas	56 060	53 702	14	540	54 256	96,78 %	652	131	783	1,40 %	1 020	1	1	1 022	1,82 %
2.	Gamtos išteklių išsaugojimas ir valdymas	58 399	52 563	0	558	53 122	90,96 %	1 990	1 363	3 354	5,74 %	1 924	0	0	1 924	3,29 %
3.	Pilietybė, laisvė, saugumas ir teisingumas	1 544	1 368	0	54	1 422	92,10 %	44	2	46	2,98 %	76	0	0	76	4,92 %
4.	ES kaip pasaulinio masto partnerė	7 142	6 479	0	158	6 637	92,92 %	171	102	274	3,83 %	232	0	0	232	3,25 %
5.	Administravimas	7 291	6 729	5	183	6 918	94,88 %	124	119	243	3,34 %	129	1	0	130	1,78 %
6.	Kompensacijos	445	445	0	0	445	100,00 %	0	0	0	0,00 %	0	0	0	0	0,00 %
Iš viso		130 881	121 285	19	1 494	122 798	93,82 %	2 982	1 717	4 699	3,59 %	3 381	2	1	3 383	2,59 %

10. MOKĖJIMŲ ASIGNAVIMŲ VYKDYMAS PAGAL FINANSINĘ PERSPEKTYVĄ

Mln. EUR

Finansinės perspektyvos išlaidų kategorija		Leistieji mokėjimų asignavimai	Atlikti mokėjimai				Į 2008 m. perkelti asignavimai					Nebegaliojantys asignavimai					
			Iš metų asignavimų	Iš perkėlimų	Iš asignuotųjų įplaukų	Iš viso	%	Automatiniai perkėlimai	Perkėlimai pagal sprendimą	Asignuotosios įplaukos	Iš viso	%	Iš metų asignavimų	Iš perkėlimų	Asignuotosios įplaukos (ELPA)	Iš viso	%
1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9	10=7+8+9	11=10/1	12	13	14	15=12+13+14	16= 15/1		
1.	Tvarusis augimas	45 462	43 085	90	539	43 713	96,15 %	136	50	1 173	1 359	2,99 %	352	34	4	390	0,86 %
2.	Gamtos išteklių išsaugojimas ir valdymas	57 020	53 796	220	632	54 648	95,84 %	40	7	1 911	1 958	3,43 %	313	101	0	414	0,73 %
3.	Pilietybė, laisvė, saugumas ir teisingumas	1 356	995	15	39	1 050	77,41 %	10	84	69	163	11,99 %	139	4	1	144	10,60 %
4.	ES kaip pasaulinio masto partnerė	7 780	7 054	37	201	7 292	93,73 %	50	35	99	184	2,37 %	277	26	0	304	3,90 %
5.	Administravimas	7 960	6 077	563	166	6 806	85,50 %	652	119	169	940	11,81 %	130	84	0	214	2,69 %
6.	Kompensacijos	445	445	0	0	445	100,00 %	0	0	0	0	0,00 %	0	0	0	0	0,00 %
Iš viso		120 021	111 452	925	1 576	113 953	94,94 %	888	295	3 421	4 603	3,84 %	1 211	249	5	1 465	1,22 %

11. ĮSIPAREIGOJIMŲ IR MOKĖJIMŲ ASIGNAVIMŲ VYKDYMAS PAGAL INSTITUCIJAS

Įsipareigojimų asignavimai

Mln. EUR

Institucija	Leistieji įsipareigojimų asignavimai	Prisiimti įsipareigojimai					Į 2008 m. perkelti asignavimai				Nebegaliojantys asignavimai				
		Iš metų asignavimų	Iš perkėlimų	Iš asignuotųjų įplaukų	Iš viso	%	Iš asignuotųjų įplaukų	Perkėlimai pagal sprendimą	Iš viso	%	Iš metų asignavimų	Perkelti asignavimai	Asignuotosios įplaukos (ELPA)	Iš viso	%
Europos Parlamentas	1 454	1 338	4	38	1 380	94,92 %	13	44	57	3,94 %	16	1	0	17	1,14 %
Taryba	650	508	0	24	532	81,89 %	33	75	108	16,57 %	10	0	0	10	1,54 %
Komisija	128 183	118 885	15	1 427	120 327	93,87 %	2 934	1 598	4 532	3,54 %	3 323	1	1	3 325	2,59 %
Teisingumo Teismas	275	265	0	1	266	96,84 %	2	0	2	0,59 %	7	0	0	7	2,57 %
Audito Rūmai	122	109	0	0	110	90,21 %	0	0	0	0,22 %	12	0	0	12	9,58 %
Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas	116	104	0	3	107	91,64 %	1	0	1	0,54 %	9	0	0	9	7,82 %
Regionų komitetas	68	65	0	1	66	96,22 %	0	0	0	0,13 %	2	0	0	2	3,65 %
Ombudsmenas	8	7	0	0	7	90,48 %	0	0	0		1	0	0	1	9,52 %
Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas	5	4	0	0	4	86,14 %	0	0	0		1	0	0	1	13,86 %
Iš viso	130 881	121 285	19	1 494	122 798	93,82 %	2 982	1 717	4 699	3,59 %	3 381	2	1	3 383	2,59 %

Mokėjimų asignavimai

Mln. EUR

Institucija	Leistieji mokėjimų asignavimai	Atlikti mokėjimai					Į 2008 m. perkelti asignavimai					Nebegaliojantys asignavimai				
		Iš metų asignavimų	Iš perkėlimų	Iš asignuotųjų įplaukų	Iš viso	%	Automatiškai perkėlimai	Perkėlimai pagal sprendimą	Iš asignuotųjų įplaukų	Iš viso	%	Iš metų asignavimų	Iš perkėlimų	Asignuotosios įplaukos (ELPA)	Iš viso	%
Europos Parlamentas	1 668	1 112	179	38	1 329	79,68 %	225	44	39	308	18,49 %	16	15	0	31	1,83 %
Taryba	741	453	80	24	558	75,21 %	55	75	33	163	21,98 %	10	11	0	21	2,81 %
Komisija	116 975	109 367	630	1 509	111 506	95,33 %	572	176	3 345	4 093	3,50 %	1 154	217	5	1 376	1,18 %
Teisingumo Teismas	288	252	12	1	265	91,93 %	13	0	2	15	5,04 %	7	2	0	9	3,03 %
Audito Rūmai	129	101	6	0	107	83,11 %	9	0	0	9	7,08 %	12	1	0	13	9,80 %
Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas	128	98	9	3	109	85,66 %	6	0	2	8	6,17 %	9	1	0	10	8,17 %
Regionų komitetas	78	59	8	1	68	86,89 %	6	0	1	6	8,02 %	2	1	0	4	5,09 %
Ombudsmenas	9	7	0	0	7	84,00 %	0	0	0	1	6,42 %	1	0	0	1	9,58 %
Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas	6	3	1	0	4	66,73 %	1	0	0	1	15,96 %	1	0	0	1	17,31 %
Iš viso	120 021	111 452	925	1 576	113 953	94,94 %	888	295	3 421	4 603	3,84 %	1 211	249	5	1 465	1,22 %

12. KONSOLIDUOTOJI NEĮVYKDYTŲ ĮSIPAREIGOJIMŲ SUVESTINĖ

Mln. EUR

	Nediferencijuotieji asignavimai	Diferencijuotieji asignavimai	Iš viso
Iš praėjusiųjų metų perkelti įsipareigojimai	1 114	130 511	131 655
Panaikintieji įsipareigojimai ir (arba) perkainojimas	(61)	(1 535)	(1 596)
Mokėjimai	872	45 836	46 709
Atšaukti įsipareigojimai	151	0	151
Neįvykdyti įsipareigojimai metų pabaigoje	60	83 140	83 200
Metų įsipareigojimai	50 718	72 080	122 798
Mokėjimai	49 825	17 420	67 245
Įsipareigojimų, kurių negalima perkelti, panaikinimas	14	0	14
Neįvykdyti įsipareigojimai metų pabaigoje	880	54 661	55 540
Iš viso neįvykdytų įsipareigojimų metų pabaigoje	939	137 801	138 740

13a. Konsoliduotasis neįvykdytų įsipareigojimų išskaidymas pagal įsipareigojimų prisiėmimo metus

Mln. EUR

Finansinės perspektyvos išlaidų kategorija		< 2001	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	Iš viso
1.	Tvarusis augimas	646	374	691	1 650	4 384	16 532	38 372	44 870	107 519
2.	Gamtos išteklių išsaugojimas ir valdymas	195	18	51	62	122	1 299	3 939	4 218	9 905
3.	Pilietybė, laisvė, saugumas ir teisingumas	10	7	16	31	91	170	251	778	1 354
4.	ES kaip pasaulinio masto partnerė	849	664	885	1 258	2 007	3 373	5 201	5 013	19 250
5.	Administravimas	1	0	0	0	0	0	51	660	712
Iš viso		1 701	1 063	1 643	3 001	6 605	21 374	47 813	55 540	138 740

13b. Konsoliduotasis neįvykdytų įsipareigojimų išskaidymas pagal įsipareigojimų prisiėmimo metus

Mln. EUR

Politikos sritis	< 2001	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	Iš viso
01 Ekonomikos ir finansų reikalai	3	0	0	0	28	41	145	127	344
02 Įmonės	5	8	7	22	22	63	119	334	581
03 Konkurencija	0	0	0	0	0	0	0	7	8
04 Užimtumas ir socialiniai reikalai	191	14	57	101	298	3 072	9 405	9 162	22 299
05 Žemės ūkis ir kaimo plėtra	152	0	1	47	78	1 213	3 525	3 475	8 491
06 Energetika ir transportas	60	60	63	113	250	505	651	1 601	3 303
07 Aplinka	0	9	17	35	67	89	118	244	580
08 Moksliniai tyrimai	35	99	155	577	854	1 414	2 046	3 263	8 443
09 Informacinė visuomenė ir žiniasklaida	2	1	10	71	165	461	679	1 051	2 440
10 Tiesioginiai moksliniai tyrimai	1	1	1	4	2	14	24	95	140
11 Žuvininkystė ir jūrų reikalai	43	10	36	32	57	261	608	277	1 324
12 Vidaus rinka	0	0	0	0	1	0	2	12	15
13 Regioninė politika	411	354	627	1 233	3 115	11 357	25 807	29 347	72 250
14 Mokesčiai ir muitų sąjunga	0	0	0	1	0	4	27	47	80
15 Švietimas ir kultūra	21	7	12	21	32	64	123	291	571
16 Komunikacija	0	0	0	0	0	1	11	67	79
17 Sveikata ir vartotojų apsauga	1	0	3	13	21	27	54	324	444
18 Laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė	1	2	6	8	20	60	80	453	629
19 Išorės santykiai	475	266	435	387	870	1 295	1 901	2 728	8 358
20 Prekyba	0	0	0	0	0	1	4	17	22
21 Vystymasis ir santykiai su AKR valstybėmis	104	80	102	142	282	486	678	845	2 719
22 Plėtra	193	152	111	189	433	915	1 675	936	4 604
23 Humanitarinė pagalba	2	0	0	2	4	22	80	273	383
24 Kova su sukčiavimu	0	0	0	0	0	0	3	21	24
25 Komisijos politikos koordinavimas ir teisinės konsultacijos	0	0	0	0	0	0	0	18	19
26 Komisijos vykdomas administravimas	0	0	0	0	0	0	0	127	128
27 Biudžetas	0	0	0	0	0	0	0	9	9
28 Auditas	0	0	0	0	0	0	0	1	1
29 Statistika	0	0	1	1	4	9	20	44	81
30 Pensijos	0	0	0	0	0	0	0	0	0
31 Kalbos tarnybos	0	0	0	0	0	0	0	27	27
90 Kitos institucijos	0	0	0	0	0	0	27	316	343
Iš viso	1 701	1 063	1 643	3 001	6 605	21 374	47 813	55 540	138 740

14. AGENTŪRŲ PAJAMOS: BIUDŽETO PROGNOZĖS, TEISĖS Į GAUTINAS SUMAS IR GAUTOS SUMOS

Mln. EUR

Agentūra	Prognozuojamos pajamos	Teisės į gautinas sumas	Gautos sumos	Neįvykdyta	Politikos sritis
Europos aviacijos saugos agentūra	72	93	85	7	06
Frontex	42	43	42	1	18
Europos profesinio mokymo plėtros centras	17	17	17	0	15
Europos policijos koledžas	9	8	8	0	18
Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras	29	29	29	0	17
Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centras	14	14	14	0	18
Europos aplinkos agentūra	35	38	38	0	07
Bendrijos žuvininkystės kontrolės agentūra	5	2	2	0	11
Europos maisto saugos tarnyba	52	49	48	0	17
Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra	14	15	15	0	18
Europos GNSS priežiūros institucija	210	210	183	27	06
Eurojustas	19	19	19	0	18
Europos jūrų saugumo agentūra	46	38	38	0	06
Vidaus rinkos derinimo tarnyba	276	199	199	0	12
Europos vaistų agentūra	163	166	165	1	02
Europos tinklų ir informacijos apsaugos agentūra	8	8	8	0	09
Europos geležinkelių agentūra	17	17	17	0	06
Europos rekonstrukcijos agentūra	250	251	251	0	22
Europos darbuotojų saugos ir sveikatos agentūra	14	14	14	0	04
Europos Sąjungos įstaigų vertimo centras	46	43	42	1	31
Europos mokymo fondas	23	21	21	0	15
Bendrijos augalų veislių tarnyba	10	10	10	0	17
Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondas	20	20	20	0	04
Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomoji įstaiga	36	36	36	0	15
Konkurencingumo ir inovacijų vykdomoji įstaiga	7	7	7	0	06
Visuomenės sveikatos programos vykdomoji įstaiga	4	5	5	0	17
Iš viso	1 440	1 370	1 332	37	

Mln. EUR

Iplaukų rūšis	Prognozuojamos pajamos	Teisės į gautinas sumas	Gautos sumos	Neįvykdyta
Komisijos subsidija	771	749	729	20
Pajamos iš mokesčių	334	371	363	8
Kitos pajamos	336	249	240	9
Iš viso	1 440	1 370	1 332	37

15. ĮSIPAREIGOJIMŲ IR MOKĖJIMŲ ASIGNAVIMAI PAGAL AGENTŪRAS

Mln. EUR

Agentūra	Įsipareigojimų asignavimai				Mokėjimų asignavimai			
	Asignavimai	Įsipareigojimai	Perkelta	Nebegalioja	Asignavimai	Įsipareigojimai	Perkelta	Nebegalioja
Europos aviacijos saugos agentūra	87	70	15	1	106	68	35	4
Frontex	43	39	0	3	54	20	22	11
Europos profesinio mokymo plėtros centras	18	16	1	1	19	15	3	1
Europos policijos koledžas	10	6	2	2	12	6	4	2
Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras	29	28	0	1	36	22	12	2
Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centras	15	15	0	0	15	14	1	0
Europos aplinkos agentūra	41	40	2	0	47	37	9	1
Bendrijos žuvininkystės kontrolės agentūra	5	1	0	4	5	0	1	4
Europos maisto saugos tarnyba	52	48	0	5	60	45	9	6
Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra	15	14	0	0	16	8	8	0
Europos GNSS priežiūros institucija	210	135	74	1	184	95	87	2
Eurojustas	19	18	1	0	22	16	5	1
Europos jūrų saugumo agentūra	48	43	0	5	50	34	2	14
Vidaus rinkos derinimo tarnyba	276	143	0	132	302	139	29	135
Europos vaistų agentūra	163	159	0	4	193	155	32	5
Europos tinklų ir informacijos apsaugos agentūra	8	8	0	0	9	7	2	0
Europos geležinkelių agentūra	17	13	0	3	19	13	3	4
Europos rekonstrukcijos agentūra	714	302	410	2	714	259	454	2
Europos darbuotojų saugos ir sveikatos agentūra	15	14	0	1	18	13	4	1
Europos Sąjungos įstaigų vertimo centras	55	43	0	13	58	41	4	13
Europos mokymo fondas	24	21	2	2	27	19	5	2
Bendrijos augalų veislių tarnyba	15	12	0	2	14	11	2	2
Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondas	21	20	0	1	24	19	5	1
Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomoji įstaiga	36	34	0	2	43	33	7	3
Konkurencingumo ir inovacijų vykdomoji įstaiga	7	6	0	1	8	5	2	1
Visuomenės sveikatos programos vykdomoji įstaiga	4	4	0	0	5	3	2	1
Iš viso	1 947	1 254	508	185	2 061	1 097	745	219

Mln. EUR

Išlaidų rūšis	Įsipareigojimų asignavimai				Mokėjimų asignavimai			
	Asignavimai	Prisiimti įsipareigojimai	Perkelta į 2008 m.	Nebegaliojančios sumos	Asignavimai	Atlikti mokėjimai	Perkelta į 2008 m.	Nebegaliojančios sumos
Administracinės išlaidos	185	164	1	20	233	149	59	24
Veiklos išlaidos	1 385	737	507	141	1 441	600	675	167
Personalas	377	353	0	24	387	348	11	28
Iš viso	1 947	1 254	508	185	2 061	1 097	745	219

16. BIUDŽETO VYKDYMO REZULTATAS, ĮSKAITANT AGENTŪRAS

Mln. EUR

	Europos bendrijos	Agentūros	Subsidijų agentūroms panaikinimas	Iš viso
Finansinių metų įplaukos	117 563	1 332	(729)	118 166
Mokėjimai pagal einamųjų metų asignavimus	(113 028)	(976)	729	(113 275)
Mokėjimų asignavimai, perkelti į N+1 metus	(3 114)	(745)	—	(3 859)
ELPA asignavimai, perkelti iš N-1 metų	(2)	0	—	(2)
Atšaukti nepanaudoti mokėjimų asignavimai, perkelti iš N-1 metų	246	477	—	723
Valiutų keitimo kursų pokyčiai per metus	(124)	(3)	—	(126)
Biudžeto vykdymo rezultatas	1 542	86	0	1 628

B SKIRSNIS. KONSOLIDUOTŲJŲ BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ AIŠKINAMOSIOS PASTABOS

1. BIUDŽETO PRINCIPAI, STRUKTŪRA IR ASIGNAVIMAI

1.1. BIUDŽETO PRINCIPAI

Bendrajame Bendrijų biudžete laikomasi šių pagrindinių principų:

- **vieningumo ir biudžeto tikslumo:** visos Bendrijų išlaidos ir įplaukos turi būti įtrauktos į vieną biudžeto dokumentą, turi būti priskirtos biudžeto eilutei, o išlaidos negali viršyti leistųjų asignavimų;
- **universalumo:** ši principą sudaro dvi taisyklės:
 - nepriskyrimo taisyklė, reiškianti, kad biudžeto įplaukos negali būti priskiriamos konkretiems išlaidų punktam (visa įplaukų suma turi padengti visą išlaidų sumą);
 - bendro biudžeto taisyklė, reiškianti, kad į biudžetą įtraukiamos visos įplaukos ir išlaidos, netikslinant jų viena kitos atžvilgiu;
- **metinio periodiškumo:** į biudžetą įtrauktus asignavimus leidžiama naudoti vienerius metus, todėl jie turi būti panaudoti per tuos metus;
- **subalansuotumo:** biudžete nurodytos įplaukos ir išlaidos turi būti subalansuotos (apskaičiuotos įplaukos turi atitikti mokėjimų asignavimus);
- **konkretumo:** visi asignavimai skiriami konkretiems tikslams ir uždaviniams;
- **apskaitos vieneto:** biudžetas sudaromas ir vykdomas eurai ir ataskaitos pateikiamos eurai;
- **patikimo finansų valdymo:** biudžeto asignavimai naudojami laikantis patikimo finansų valdymo principo, tai yra laikantis ekonomiškumo, našumo ir veiksmingumo principų;
- **skaidrumo:** biudžetas sudaromas bei vykdomas ir ataskaitos pateikiamos laikantis skaidrumo principo — biudžetas ir taisomieji biudžetai skelbiami *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

1.2. BIUDŽETO STRUKTŪRA

Biudžetą sudaro:

- a) bendroji įplaukų suvestinė;
- b) atskiri skirsniai, padalyti į kiekvienos iš šių institucijų įplaukų ir išlaidų suvestines: I skirsnis. Parlamentas; II skirsnis. Taryba; III skirsnis. Komisija; IV skirsnis. Teisingumo Teismas; V skirsnis. Audito Rūmai; VI skirsnis. Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas; VII skirsnis. Regionų komitetas; VIII skirsnis. Ombudsmenas; IX skirsnis. Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas.

Kiekvienos institucijos įplaukos ir išlaidos klasifikuojamos pagal jų rūšį ir panaudojimą, kuriam jos skirtos pagal antraštines dalis, skyrius, straipsnius ir punktus.

Likviduojamos EAPB lėšų dalis buvo priskirta likviduojamos EAPB veiklos biudžetui. Ši veiklos biudžetą kasmet priimdavo Komisija, pasikonsultavusi su Taryba ir Europos Parlamentu. Paskutinį kartą buvo sudarytas 2002 m. sausio 1 d. — liepos 23 d. laikotarpio biudžetas. Nuo 2002 m. liepos 24 d. su veiklos biudžetu susijusios įplaukos ir išlaidos įtraukiamos į likviduojamos EAPB įplaukų ir išlaidų ataskaitą. Likę vykdytini įsipareigojimai parodomi balanso įsipareigojimų pusėje.

1.3. BIUDŽETO SAŠKAITŲ STRUKTŪRA

Tik Komisijos biudžete numatyti administraciniai asignavimai ir einamieji asignavimai. Kitose institucijose yra tik administraciniai asignavimai.

Biudžete išskiriami dviejų rūšių asignavimai: nediferencijuotieji asignavimai ir diferencijuotieji asignavimai. Nediferencijuotieji asignavimai naudojami metinio pobūdžio operacijoms finansuoti (kurios atitinka metinio periodiškumo principą). Diferencijuotieji asignavimai buvo įvesti, kad metinio periodiškumo principą būtų galima suderinti su poreikiu valdyti daugiametes operacijas.

a) **Nediferencijuotieji asignavimai** apima:

- visus administracinius biudžeto skirsnius (Komisijos skirsnio 1 skyrių ir kiekvieno kito skirsnio visumą),
- metinio pobūdžio asignavimus EŽŪOGF Garantijų skyriui, taip pat
- tam tikrus techninius asignavimus (susigrąžinimą, skolinimosi ir skolinimo garantijas ir kt.).

Nediferencijuotųjų asignavimų atveju įsipareigojimų asignavimų suma yra tokia pati kaip ir mokėjimų asignavimų.

b) **Diferencijuotieji asignavimai** skirti daugiametėms operacijoms padengti ir apima visų skyrių, išskyrus Komisijos skirsnio 1 skyriaus (neįskaitant EŽŪOGF), asignavimus.

Šie diferencijuotieji asignavimai susideda iš įsipareigojimų asignavimų ir mokėjimų asignavimų:

- **įsipareigojimų asignavimai**: apima visų einamaisiais finansiniais metais prisiimtų teisinių įsipareigojimų sumą, skirtą veiklai, kuri trunka kelerius metus. Tačiau biudžetiniai įsipareigojimai, skirti veiksmams, kurie tęsiasi ilgiau kaip vienerius finansinius metus, vadovaujantis Finansinio reglamento 76 straipsnio 3 dalimi, gali būti išskaidyti į per kelerius metus mokamas metines išmokas, kai taip yra numatyta pagrindiniame teisės akte. Diferencijuotųjų asignavimų atvejais būsimiems metams dar nenumatyti biudžetiniai įsipareigojimai parodomi kaip nebalansiniai neapibrėžtieji įsipareigojimai.
- **mokėjimų asignavimai**: apima išlaidas, patiriamas dėl einamaisiais ir (arba) ankstesniais finansiniais metais prisiimtų įsipareigojimų.

1.4. ASIGNAVIMŲ KILMĖ

Pagrindinis asignavimų šaltinis — Bendrijų einamųjų metų biudžetas. Tačiau Finansinio reglamento nuostatose numatytos ir kitos asignavimų rūšys. Jos atsiranda iš praėjusiųjų finansinių metų arba išorės šaltinių.

1.4.1 Galutinio biudžeto asignavimai

Patvirtinti pradinio biudžeto asignavimai

Perkėlimai

Asignavimus galima perkelti iš vienos eilutės į kitą pagal Finansinio reglamento 22–24 straipsniuose nurodytas taisykles (Reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002).

Taisomieji biudžetai

Priimtas biudžetas gali būti iš dalies pakeistas arba padidintas taisomuoju biudžetu. Taisyklės išdėstytos Finansinio reglamento 37 ir 38 straipsniuose.

1.4.2. Iš praėjusiųjų metų perkelti ar vėl leidžiami naudoti asignavimai

Automatiškai perkelti asignavimai

Šie asignavimai — nediferencijuotieji mokėjimų asignavimai, kurie gali būti automatiškai perkelti tik į kitus vienerius finansinius metus (netaikant apribojimų likviduojamai EAPB), remiantis Finansinio reglamento 9 straipsnio 4 dalimi.

Institucijų sprendimu perkelti asignavimai

Institucija gali nuspręsti iš praėjusiųjų metų biudžeto perkelti asignavimus dviem atvejais: jeigu yra užbaigti parengiamieji etapai (Finansinio reglamento 9 straipsnio 2 dalies a punktas) arba jeigu teisinis pagrindas priimamas vėliau (9 straipsnio 2 dalies b punktas). Gali būti perkelti tiek įsipareigojimų, tiek mokėjimų asignavimai (9 straipsnio 3 dalis).

Asignavimai, kuriuos vėl leista naudoti dėl panaikintųjų įsipareigojimų

Pakartotinai įtraukiami panaikintųjų įsipareigojimų asignavimai, susiję su struktūriniais fondais. Sumos gali būti pakartotinai įtraukiamos išimties tvarka, jei įvyko klaida dėl Komisijos kaltės arba jos būtinos programai užbaigti (Finansinio reglamento 157 straipsnis).

1.4.3. Asignuotosios įplaukos

Grąžinamosios išmokos

Šie asignavimai atsiranda dėl per klaidą išmokėtų sumų grąžinimo, pajamų už kitoms Bendrijų įstaigoms pateiktas prekes ar suteiktas paslaugas, gautų draudimo išmokų, pajamų iš patalpų nuomos ir leidinių pardavimo — šios sumos yra asignuotosios įplaukos biudžeto eilutėje atitinkamai pagal patirtas pradines išlaidas (Finansinio reglamento 10 straipsnis ir 18 straipsnio 1 dalies e, f, g, h, i ir j punktai) ir gali būti perkeltos be jokių apribojimų.

ELPA asignavimai

Europos ekonominės erdvės susitarime numatyta, kad jos narių finansinis įnašas Bendrijų biudžete turi būti skirtas tam tikrai veiklai. Atitinkamos biudžeto eilutės ir prognozuojamos sumos skelbiamos Bendrijų biudžeto III priede. Atitinkamos eilutės padidinamos ELPA įnašu. Iki metų pabaigos nepanaudoti asignavimai panaikinami ir grąžinami EEE šalims.

Įplaukos iš trečiųjų šalių

Kaip ir ELPA asignavimų atveju, kitos šalys taip pat yra sudariusios susitarimus su Europos Bendrijomis, kuriais numatomas finansinis įnašas į Bendrijų veiklą. Gautos sumos laikomos įplaukomis iš trečiųjų šalių ir priskiriamos atitinkamoms biudžeto eilutėms (dažnai mokslinių tyrimų sričiai) ir gali būti perkeltos į kitą laikotarpį be jokių apribojimų (Finansinio reglamento 10 straipsnis ir 18 straipsnio 1 dalies a ir d punktai).

Darbas trečiosioms šalims

Bendrijų mokslinių tyrimų centrų veiklos dalimi gali būti darbas išorės įstaigoms (Finansinio reglamento 161 straipsnio 2 dalis). Kaip ir įplaukų iš trečiųjų šalių atveju, darbas trečiosioms šalims priskiriamas tam tikroms biudžeto eilutėms, o sumos gali būti perkeltos į kitą laikotarpį be jokių apribojimų (Finansinio reglamento 10 straipsnis ir 18 straipsnio 1 dalies d punktas).

Asignavimai, kuriuos vėl leista naudoti dėl susigrąžintų išankstinių mokėjimų

Šie asignavimai yra Bendrijų lėšos, kurias grąžino gavėjai. Išankstinių mokėjimų susigrąžinimas užfiksuojamas kaip asignuotosios įplaukos (Finansinio reglamento 10 straipsnis ir 18 straipsnio 2 dalis) ir sumos gali būti perkeltos į kitą laikotarpį be jokių apribojimų. Struktūriniais fondams pakartotinis priskyrimas yra pagrįstas Komisijos sprendimu (Finansinio reglamento 18 straipsnio 2 dalis ir jo įgyvendinimo taisyklių 228 straipsnis).

1.5. ASIGNAVIMŲ, KURIUOS LEISTA NAUDOTI, STRUKTŪRA

- *Galutinio biudžeto asignavimai* = patvirtinti pradinio biudžeto asignavimai + taisomojo biudžeto asignavimai + perkėlimai;
- *Papildomi asignavimai* = asignuotosios įplaukos (žr. pirmiau) + iš praėjusiųjų finansinių metų perkelti asignavimai arba asignavimai, kuriuos vėl leista naudoti dėl panaikintųjų įsipareigojimų;
- *Bendra leistųjų asignavimų suma* = galutinio biudžeto asignavimai + papildomi asignavimai;
- *Metų asignavimai* (naudojami apskaičiuojant biudžeto rezultatą) = galutinio biudžeto asignavimai + asignuotosios įplaukos.

1.6. BIUDŽETO VYKDYMAS

Finansinio reglamento 48 straipsnio 1 dalyje teigiama: „Komisija biudžeto įplaukas ir išlaidas vykdo pagal šį reglamentą savo atsakomybe neviršydama leistinų asignavimų“.

50 straipsnyje teigiama, kad Komisija kitoms institucijoms suteikia būtinus įgaliojimus su jomis susijusiems biudžeto skirsniams vykdyti.

1.6.1. Įplaukų vykdymas

Biudžete atsižvelgiama į įplaukų prognozes ir bet kuriuos pokyčius dėl taisomųjų biudžetų priėmimo; šiais biudžetais koreguojamos pradinio biudžeto prognozės, atsižvelgiant į vykdymo metu nustatytą įplaukų sumažėjimą arba padidėjimą. Biudžeto įplaukos apima mokėjimų asignavimus.

Įplaukų rezultatą sudaro nustatytos teisės į gautinas sumas, faktiškai gautos įplaukos, atsižvelgiant į šias nustatytas teises, ir susigrąžintinas likutis.

Faktinės finansinių metų įplaukos yra gautos įplaukos, atsižvelgiant į per metus nustatytas teises į gautinas sumas, ir gautos sumos pagal teises, pagal kurias jos turi būti susigrąžintinos už praėjusiuosius metus.

1.6.2. Išlaidų vykdymas

Kaip ir įplaukų atveju, išlaidos prognozuojamos pradiname biudžete. Išlaidų vykdymas rodo, kaip įsipareigojimų asignavimai ir mokėjimų asignavimai keičiasi per metus, yra panaudojami, perkeliami arba panaikinami.

Asignavimų panaudojimas

Įsipareigojimų asignavimai:

leistuosius asignavimus galima panaudoti įsipareigojimams prisiimti per finansinius metus.

Mokėjimų asignavimai:

leistuosius asignavimus galima panaudoti mokėjimams atlikti per finansinius metus.

Perkėlimai į kitus metus

Įsipareigojimų asignavimai

Kai kurių rūšių nepaskirti asignavimai gali būti perkeliami į kitą laikotarpį automatiškai, kaip ir asignuotųjų įplaukų atveju (Finansinio reglamento 10 straipsnis).

Institucijos gali leisti atlikti perkėlimą į kitą laikotarpį:

- jeigu iki gruodžio 31 d. užbaigiama panaudojimo procedūros parengiamųjų etapų didžioji dalis (Finansinio reglamento 9 straipsnio 2 dalies a punktas), arba
- jeigu teisinis pagrindas priimamas per paskutinį finansinių metų ketvirtį (Finansinio reglamento 9 straipsnio 2 dalies b punktas).

Biudžeto valdymo institucijai turi būti pranešta apie šį sprendimą (Finansinio reglamento 9 straipsnio 5 dalis).

Mokėjimų asignavimai

Kaip ir įsipareigojimų asignavimų atveju, nepanaudoti mokėjimų asignavimai iš asignuotųjų įplaukų į kitą laikotarpį perkeliami automatiškai.

- Nediferencijuotieji asignavimai: paprastai perkėlimas į kitą laikotarpį atliekamas automatiškai, jei asignavimai skirti neįvykdytiems įsipareigojimams padengti (Finansinio reglamento 9 straipsnio 4 dalis).
- Diferencijuotieji asignavimai: nepanaudoti mokėjimų asignavimai paprastai nustoja galioti, tačiau Komisijos sprendimu jie gali būti perkeliami į kitą laikotarpį, jei kitų finansinių metų mokėjimų asignavimai nepadengs esamų įsipareigojimų arba įsipareigojimų, susijusių su įsipareigojimų asignavimais, kurie jau buvo perkelti (Finansinio reglamento 9 straipsnio 3 dalis).

Asignavimų panaikinimas

Bet kurie nepanaudoti ir į kitą laikotarpį neperkelti įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimai panaikinami metų pabaigoje (Finansinio reglamento 9 straipsnio 1 dalis).

1.7. METINIS BIUDŽETO VYKDYMO REZULTATAS

1.7.1. Įplaukos

Į ataskaitas įtrauktos nuosavųjų išteklių sumos — tai sumos, kuriomis per tuos metus kredituojamos sąskaitos, kurias Komisijos vardu atidarė valstybių narių vyriausybės. Pertekliaus atveju įplaukas taip pat sudaro praėjusiųjų finansinių metų biudžeto vykdymo rezultatas.

Kitos į ataskaitas įtrauktos įplaukos — tai per metus faktiškai gautos sumos.

1.7.2. Išlaidos

Apskaičiuojant metinį biudžeto vykdymo rezultatą, išlaidas sudaro mokėjimai pagal tų metų mokėjimų asignavimus ir bet kurie tų metų asignavimai, perkeliami į kitus metus.

Mokėjimai pagal metų mokėjimų asignavimus — tai mokėjimai, kuriuos apskaitos pareigūnas atliko iki finansinių metų gruodžio 31 d. Europos žemės ūkio garantijų fondo atveju mokėjimais laikomi mokėjimai, kuriuos valstybės narės atliko nuo 2006 m. spalio 16 d. iki 2007 m. spalio 15 d., su sąlyga, kad apskaitos pareigūnui iki 2008 m. sausio 31 d. buvo pranešta apie išpareigojimą ir leidimą juos atlikti. Dėl EŽŪGF išlaidų po kontrolės procedūrų valstybėse narėse gali būti priimtas sprendimas dėl atitikties.

1.7.3. *Metinis biudžeto vykdymo rezultatas*

Biudžeto vykdymo rezultatą sudaro du elementai: Europos Bendrijų rezultatas ir EEE priklausančių ELPA šalių dalyvavimo rezultatas. Remiantis Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000 dėl nuosavųjų išteklių 15 straipsniu, šiuo rezultatu parodomas skirtumas tarp:

- visų tais metais gautų įplaukų,
- ir visų mokėjimų, atliktų pagal tų metų asignavimus, bei visos tų metų asignavimų, perkeltų į kitus metus, sumos ⁽¹⁾.

Prie gauto skaičiaus pridedama arba iš jo atimama:

- grynasis panaikintų mokėjimų asignavimų, perkeltų iš praėjusiųjų metų, ir bet kurių mokėjimų, kurie dėl euro kurso svyravimų viršija nediferencijuotuosius asignavimus, perkeltus iš praėjusiųjų metų, likutis,
- per metus užfiksuoto dėl valiutų kurso pasikeitimo susidariusio pelno ir nuostolio likutis.

Susidaręs biudžeto perteklius grąžinamas valstybėms narėms per kitus metus, atimant sumas, kurias jos turi mokėti tais finansiniais metais.

1.8. NEĮVYKDYTI ĮSIPAREIGOJIMAI

Atsiradus diferencijuotiesiems asignavimams, atsirado atotrūkis tarp įrašytų išpareigojimų ir atliktų mokėjimų: šis atotrūkis, atitinkantis neįvykdytus išpareigojimus, reiškia laiko skirtumą tarp išpareigojimų įrašymo dienos ir atitinkamų mokėjimų dienos.

2. BIUDŽETO ĮPLAUKŲ IR IŠLAIDŲ PAAIŠKINIMAI IR 2007 M. REZULTATO KOMENTARAS

2.1. TEISINIS PAGRINDAS IR FINANSINIS REGLAMENTAS

Biudžeto sąskaitos tvarkomos pagal 2002 m. birželio 25 d. Reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 (OL L 248, 2002 9 16, p. 1, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2006 m. gruodžio 13 d. reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 1995/2006, OL L 390, 2006 12 30) dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento ir 2002 m. gruodžio 23 d. Komisijos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002, nustatantį išsamias šio finansinio reglamento įgyvendinimo taisykles, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2007 m. kovo 28 d. Bendrasis biudžetas, pagrindinė Bendrijų finansinės politikos priemonė, — tai priemonė, kuria kiekvienais metais numatomos ir tvirtinamos Bendrijų įplaukos ir išlaidos.

Biudžetinė procedūra išdėstyta EB sutarties 272 straipsnyje, kuriame nustatyta etapų seka ir terminai, kurių turi laikytis abi biudžeto valdymo institucijos — Taryba ir Parlamentas. Kiekvienais metais Komisija sudaro ateinančių metų Europos institucijų įplaukų ir išlaidų sąmatas ir parengia preliminarų biudžeto projektą, kurį išsiunčia biudžeto valdymo institucijai. Remdamasi preliminarium biudžeto projektu, Taryba parengia biudžeto projektą, kuris tampa abiejų biudžeto valdymo institucijų derybų objektu. Parlamento pirmininkas paskelbia, kad biudžetas yra galutinai priimtas, o tada biudžetas tampa vykdytinas. Biudžeto vykdymas iš esmės yra Komisijos atsakomybė.

2.2. BIUDŽETO KONSOLIDAVIMAS

Kaip ir praėjusiais metais konsoliduotosios Europos Bendrijų bendrojo biudžeto vykdymo ataskaitos apima visų institucijų biudžeto vykdymą, nes į Bendrijų biudžetą įtrauktas kiekvienos institucijos biudžetas.

Bendrijų biudžete nėra atskiro agentūrų biudžeto; jos iš dalies finansuojamos Komisijos biudžeto subsidija. Siekiant pateikti agentūroms visus susijusius biudžeto duomenis, į konsoliduotųjų metų ataskaitų biudžeto dalį įtraukiamos atskiros konsoliduojamų tradicinių agentūrų biudžeto vykdymo ataskaitos. Šias ataskaitas sudaro:

- biudžeto pajamų lentelė, kurioje nurodyta iš Komisijos biudžeto gauta suma;

⁽¹⁾ ELPA ir EEE šalių atveju iš n metų į n+1 metus perkeltų asignavimų apimtis paaiškėja, kai uždaromos sąskaitos. Todėl apskaičiuojant likutį, įtraukiami iš n-1 metų į n metus perkelti asignavimai.

- dvi biudžeto išlaidų (įsipareigojimų, mokėjimų) lentelės, kuriose pateikiami duomenys pagal agentūras ir išskirstomi biudžeto ir papildomi asignavimai;
- kiekvienos lentelės apačioje įtraukta tarpinė suma, kuria nurodomas bendras agentūrų finansinis poveikis pagal išlaidų arba pajamų rūšį;
- biudžeto vykdymo rezultatų lentelė, kurioje agentūrų biudžeto rezultatas pridedamas prie Bendrijų rezultato (neįtraukiant iš Bendrijos išlaidoms numatytų lėšų mokamų subsidijų ir subsidijų, gautų kaip agentūrų įplaukos).

2.3. ĮPLAUKOS

Bendrojo Europos Bendrijų biudžeto įplaukas galima suskirstyti į dvi pagrindines kategorijas: nuosavuosius išteklius ir kitas įplaukas. Tai nustatyta Europos Bendrijų steigimo sutarties 269 straipsnyje, pagal kurį „neatmetant kitų įplaukų, visas biudžetas finansuojamas nuosavais ištekliais“. Didžioji biudžeto išlaidų dalis padengiama iš nuosavųjų išteklių. Kitos įplaukos sudaro tik nedidelę viso finansavimo dalį.

Nuosavieji ištekliai yra trijų rūšių: tradiciniai nuosavieji ištekliai, PVM ištekliai ir BNP ištekliai. Tradicinius nuosavuosius išteklius sudaro žemės ūkio mokesčiai, cukraus mokesčiai ir muitai. Korekcinis mechanizmas, siekiant išvengti biudžeto disbalanso, taip pat yra nuosavųjų išteklių sistemos dalis.

2.3.1. Tradiciniai nuosavieji ištekliai

Tradiciniai nuosavieji ištekliai: visos nustatytos tradicinių nuosavųjų išteklių sumos turi būti įrašomos į tam tikrą kompetentingų institucijų tvarkomą sąskaitą.

- Į paprastą sąskaitą, numatytą Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000 6 straipsnio 3 dalies a punkte — visos susigrąžintos arba garantijomis užtikrintos sumos.
- Į atskirą sąskaitą, numatytą Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000 6 straipsnio 3 dalies b punkte — visos dar nesusigrąžintos ir (arba) dar garantijomis neužtikrintos sumos; garantijomis užtikrintos, tačiau užginčytos sumos taip pat gali būti įrašomos į šią sąskaitą.

Dėl atskiros sąskaitos valstybės narės siūncia Komisijai ketvirčio suvestinę, kurioje nurodoma:

- susigrąžintinas praėjusio ketvirčio likutis,
- per atitinkamą ketvirtį susigrąžintos sumos,
- bazės patikslinimas (korekcijos ir (arba) panaikinimai) per atitinkamą ketvirtį,
- nurašytos sumos,
- atitinkamo ketvirčio pabaigoje susigrąžintinas likutis.

Remiantis valstybių narių siunčiama informacija, negalima vienais metais susigrąžintų sumų priskirti metams, kuriais atsirado teisės į tas sumas. Taigi į lentelės „2007 m. bendrojo biudžeto įplaukų vykdymo suvestinė“ skiltį, į kurią įtraukiamos atsižvelgiant į perkeltas sumas gautos sumos, įtrauktos per metus gautos sumos ir panaikintų teisių į gautinas sumas suma, kurią pakeitė nauja teisių į gautinas sumas suma, apie kurią pranešė valstybės narės rengdamos naują suvestinę. Nuosavųjų išteklių teisėms į gautinas sumas taikomas vertės sumažinimas.

Susigrąžinus atskiros sąskaitos tradicinius nuosavuosius išteklius, jie turi būti įrašyti į Komisijos sąskaitą išde arba kitoje paskirtoje įstaigoje ne vėliau kaip pirmą darbo dieną po devynioliktos antro mėnesio, einančio po to mėnesio, per kurį teisė į gautiną sumą buvo susigrąžinta, dienos. Valstybės narės pasilieka 25 % tradicinių nuosavųjų išteklių surinkimo išlaidoms padengti.

2.3.2. PVM ištekliai ir BNP ištekliai

PVM nuosavieji ištekliai apskaičiuojami taikant visoms valstybėms narėms suderintos PVM bazės vienodą tarifą, kaip nustatyta pagal 2000 m. rugsėjo 29 d. Tarybos sprendimo 2 straipsnio 1 dalies c punkte išdėstytas taisykles. Visų valstybių narių PVM bazei taikomas 50 % BNP apribojimas.

BNP ištekliai yra kintantys ištekliai, skirti pateikti reikiamas įplaukas bet kuriais metais, kad būtų galima padengti išlaidas, viršijančias iš tradicinių nuosavųjų išteklių, PVM išteklių ir kitų įplaukų surinktą sumą. Įplaukos apskaičiuojamos taikant vienodą tarifą visų valstybių narių suvestinėms BNP.

PVM ir BNP ištekliai nustatomi remiantis PVM ir BNP bazių prognozėmis, kurios nustatomos rengiant preliminarų biudžeto projektą. Vėliau šios prognozės peržiūrimos taisomuoju biudžetu atnaujinant atitinkamų biudžetinių metų duomenis.

Galutiniai PVM ir BNP bazių duomenys taikomi visus metus po atitinkamų biudžetinių metų. Komisija, remdamasi galutinėmis bazėmis, apskaičiuoja valstybių narių mokėtinų sumų ir faktiškai pagal (pataisytas) prognozes sumokėtų sumų skirtumą. Komisija pareikalauja, kad valstybės narės pateiktų PVM ir BNP likučius — tiek teigiamus, tiek neigiamus — iki kitų metų, einančių po atitinkamų biudžetinių metų, gruodžio 1 d. Vėlesniais metais galima koreguoti galutinės PVM ir BNP bazes. Anksčiau apskaičiuotas likutis pakoreguojamas, o gauto skirtumo pareikalaujama tuo pačiu metu kaip ir ankstesniųjų biudžetinių metų PVM ir BNP likučių. Reikėtų pažymėti, kad 2007 m. atliktos 1995–2006 m. laikotarpio BNP išteklių korekcijos sudarė 2 857 mln. EUR. Panašiai ir 1996–2006 m. laikotarpio PVM išteklių korekcijos sudarė 973 mln. EUR.

Tikrindama PVM ataskaitas ir BNP duomenis, Komisija gali paskelbti valstybėms narėms išlygas dėl tam tikrų punktų, kurie gali turėti pasekmių jų nuosavųjų išteklių įnašams. Pavyzdžiui, šie punktai gali atsirasti dėl to, kad nėra priimtinių duomenų arba reikia sukurti tinkamą metodiką. Šias išlygas reikia laikyti potencialiais reikalavimais valstybėms narėms sumokėti neapibrėžtas sumas, kadangi negalima tiksliai nustatyti jų finansinio poveikio. Kai galima nustatyti tikslią sumą, pareikalaujama atitinkama PVM ir BNP išteklių suma, susijusi arba su PVM ir BNP likučiais, arba su atskirais pareikalavimais įmokėti lėšas.

2.3.3. Korekcija JK naudai

Šiuo mechanizmu sumažinami JK nuosavųjų išteklių mokėjimai proporcingai jos vadinamajam „biudžeto disbalansui“ ir atitinkamai padidinami kitų valstybių narių nuosavųjų išteklių mokėjimai. Biudžeto disbalanso korekcijos mechanizmą Jungtinės Karalystės naudai įvedė Fontenblo Europos Vadovų Taryba (1984 m. birželio mėn.), o 1985 m. gegužės 7 d. priimtas sprendimas dėl nuosavųjų išteklių. Mechanizmu buvo siekiama sumažinti JK biudžeto disbalansą, sumažinant šios valstybės mokėjimus Bendrijoms.

2.4. IŠLAIDOS

2.4.1. 2007–2013 m. finansinė programa

	Mln. EUR						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1. Tvarusis augimas	53 979	57 653	59 700	61 782	63 638	66 628	69 621
2. Gamtos išteklių išsaugojimas ir valdymas	55 143	59 193	59 639	60 113	60 338	60 810	61 289
3. Pilietybė, laisvė, saugumas ir teisingumas	1 273	1 362	1 523	1 693	1 889	2 105	2 376
4. ES kaip pasaulinio masto partnerė	6 578	7 002	7 440	7 893	8 430	8 997	9 595
5. Administravimas	7 039	7 380	7 699	8 008	8 334	8 670	9 095
6. Kompensacijos	445	207	210	0	0	0	0
Įsipareigojimų asignavimai	124 457	132 797	136 211	139 489	142 629	147 210	151 976
Iš viso mokėjamų asignavimų	122 190	129 681	123 858	133 505	133 452	140 200	142 408

Šiame skirsnyje apibūdinamos pagrindinės Bendrijų išlaidų kategorijos, klasifikuojamos pagal 2007–2013 m. finansinės perspektyvos išlaidų kategorijas. 2007-ieji buvo pirmieji 2007–2013 m. finansinės perspektyvos metai. 2007 m. bendra viršutinė įsipareigojimų asignavimų riba yra 124 457 mln. EUR, t. y. 1,04 % BNP. Atitinkama viršutinė asignavimų mokėjamų riba yra 122 190 mln. EUR, t. y. 1,02 % BNP. Pirmiau pateiktoje lentelėje finansinė perspektyva pateikiama galiojusiomis kainomis.

1 išlaidų kategorija. Tvarusis augimas

Šią išlaidų kategoriją sudaro du atskiri, bet tarpusavyje susiję komponentai:

- 1a. Konkurencingumas augimui ir užimtumui skatinti — išlaidos moksliniams tyrimams ir inovacijoms, švietimui ir mokymui, transeuropiniams tinklams, socialinei politikai, vidaus rinkai ir susijusioms politikos sritims.
- 1b. Sanglauda augimui ir užimtumui skatinti — išlaidos mažiausiai išsivysčiusių valstybių narių ir regionų konvergencijai stiprinti, ES tvariosios plėtros strategijai už mažiau išsivysčiusių regionų ribų papildyti ir tarpregioniniam bendradarbiavimui remti.

2 išlaidų kategorija. Gamtos išteklių išsaugojimas ir valdymas

2 išlaidų kategorija apima bendrą žemės ūkio ir žuvininkystės politiką, kaimo plėtrą ir aplinkos priemones, visų pirma „Natura 2000“. Bendrai žemės ūkio politikai numatyta suma parodo 2002 m. spalio mėn. Briuselio Europos Vadovų Taryboje pasiektą susitarimą.

3 išlaidų kategorija. Pilietybė, laisvė, saugumas ir teisingumas

Naujoji 3 išlaidų kategorija (Pilietybė, laisvė, saugumas ir teisingumas) parodo, kad didėja tam tikrų sričių, kuriose Europos Sąjungai suteiktos naujos užduotys: teisingumo ir vidaus reikalų, sienų apsaugos, imigracijos ir prieglobsčio politikos, visuomenės sveikatos ir vartotojų apsaugos, kultūros, jaunimo, informavimo ir dialogo su piliečiais, svarba. Ją sudaro du komponentai:

- 3a. Laisvė, saugumas ir teisingumas.
- 3b. Pilietybė.

4 antraštinė dalis. ES kaip pasaulinio masto partnerė

4 išlaidų kategorija apima visus išorės veiksmus, įskaitant pasirengimo narystei priemones. Nors Komisija pasiūlė į finansinę programą įtraukti Europos plėtros fondą (EPF), Europos Vadovų Taryba ir Europos Parlamentas sutarė jo neįtraukti.

5 išlaidų kategorija. Administravimas

Ši išlaidų kategorija apima administracines visų institucijų, pensijų ir Europos mokyklų išlaidas. Kitose institucijose (išskyrus Komisiją) šios išlaidos sudaro visas jų išlaidas, bet agentūros ir kitos įstaigos patiria ir administracinių, ir veiklos išlaidų.

6 išlaidų kategorija. Kompensacijos

Laikantis politinio susitarimo, kad naujosios valstybės narės neturėtų mokėti grynujų įnašų į biudžetą pačioje narystės pradžioje, pagal šią išlaidų kategoriją numatyta kompensacija. Šią sumą buvo galima naudoti kaip naujosios valstybės narės skirtus pervedimus jų biudžeto įplaukoms ir įnašams subalansuoti.

2.4.2. Politikos sritys

Taikydama veikla grindžiamo valdymo (ABM) principą, Komisija diegia veikla grindžiamo biudžeto sudarymo principą (ABB) planavimo ir valdymo procesuose. ABB apima biudžeto struktūrą, kurioje biudžeto antraštinės dalys atitinka politikos sritis, o biudžeto skyriai — veiklos rūšis.

ABB siekiama pateikti aiškią sistemą, kuria Komisijos politikos tikslai būtų įgyvendinami teisinėmis, finansinėmis arba kitomis viešosios politikos priemonėmis. Pertvarkant Komisijos darbą, atsižvelgiant į veiklos rūšis, aiškiai matosi Komisijos išpareigojimai ir kartu sudaroma bendra prioritetų nustatymo sistema. Biudžetinės procedūros metu ištekliai paskirstomi pagal prioritetus, atsižvelgiant į veiklos rūšis, kaip į biudžeto sudarymo tikslų pagrindą. Nustatant tokį veiklos rūšių ir joms priskirtų išteklių ryšį, ABB siekiama padidinti išteklių naudojimo Komisijoje našumą ir veiksmingumą.

Politikos sritį galima apibrėžti kaip homogenišką Komisijos darbą sudarančių veiklos rūšių grupavimą; ji yra svarbus sprendimų priėmimo proceso elementas. Iš viso nustatytos 32 politikos sritys, kiekviena politikos sritis paprastai atitinka generalinio direktorato veiklą ir vidutiniškai apima apie 6 ar 7 atskiras veiklos rūšis. Šios politikos sritys daugiausia yra veiklos sritys, nes pagrindinių jų veiklos rūšių tikslas — padėti trečiųjų šalių gavėjams atitinkamose veiklos srityse. Kiekvienos politikos srities veiklos biudžete yra numatytos būtinos administracinės išlaidos.

2.5. 2007 M. BIUDŽETO VYKDYMO PASTABOS

2.5.1. 2007 m. biudžeto vykdymo rezultatas

Iš praėjusiųjų finansinių metų perkelti asignavimai, susiję su trečiųjų šalių įnašais ir darbu trečiosioms šalims, kurie pagal savo pobūdį niekada nenustoja galioti, įtraukiami į papildomus finansinių metų asignavimus. Taip paaiškinama, kodėl skiriasi iš praėjusiųjų metų perkeltos sumos 2007 m. biudžeto vykdymo ataskaitoje ir sumos, kurios 2006 m. biudžeto vykdymo ataskaitoje perkeltos į kitus metus.

Apskaičiuojant metinius rezultatus, neatsižvelgiama į mokėjimų asignavimus, skirtus pakartotinam naudojimui, ir asignavimus, kuriuos vėl leista naudoti susigrąžinus išankstinius mokėjimus.

ELPA ir EEE mokėjimų asignavimų dalis, kurią Bendrijos perkėlė iš 2007 m. į 2008 m., negalėjo būti įtraukta į 2007 m. likutį, nes ELPA turi patvirtinti tas sumas, o toks patvirtinimas nesuteikiamas iki 2008 m. vidurio.

Perkelti mokėjimų asignavimai apima automatiškai atliekamus perkėlimus ir perkėlimus pagal sprendimą. Taip pat įtrauktas paskirtųjų įplaukų asignavimų padidėjimas, nes metų pabaigoje nepanaudoti asignavimai bus perkelti automatiškai. Kiek tai susiję su panaikintais iš praėjusiųjų metų perkeltais nepanaudotais mokėjimų asignavimais, dabar nurodomi tik automatiškai ir pagal sprendimą perkelti panaikinti asignavimai.

2.5.2. 2007 m. biudžeto vykdymo pagrindinių ypatumų santrauka

Remiantis subalansuotumo principu, biudžeto įplaukos ir išlaidos (mokėjimų asignavimai) privalo būti subalansuotos. Mokėjimų asignavimų suma pradiniam priimtame biudžete, kurį 2006 m. gruodžio 15 d. pasirašė Europos Parlamento pirmininkas, buvo 115 497 mln. EUR ir turėjo būti finansuojama iš 114 288 mln. EUR nuosavųjų išteklių. Reikėtų pažymėti, kad pradiniam biudžete numatytos įplaukos ir išlaidos per biudžetinius metus tikslinamos, o tokie pakeitimai pateikiami taisomuosiuose biudžetuose. Valsčių narių BNP pagrįstų nuosavųjų išteklių mokėjimų tikslinimu užtikrinama, kad biudžeto įplaukos tiksliai sutaptų su biudžeto išlaidomis.

2007 m. priimti septyni taisomieji biudžetai. Dėl jų poveikio 2007 m. biudžeto įplaukoms susidarė bendra galutinė 113 846 mln. EUR įplaukų suma. Ši suma buvo padengta iš nuosavųjų išteklių — iš viso 106 203 mln. EUR (taigi 8 085 mln. EUR mažiau, nei prognozuota iš pradžių), ir kitų įplaukų likučio. Nuosavųjų išteklių poreikis sumažėjo dėl įvairių veiksnių, pavyzdžiui, įtrauktų 2 109 mln. EUR, susijusių su praėjusiųjų metų pertekliumi ir lšorės veiksmų garantijų fondo pertekliumi. Galiausiai sumažėjus mokėjimų asignavimams ir kartu padidėjus Taisomajame biudžete Nr. 7/2007 prognozuojamoms įplaukoms, papildomai sumažėjo 5 976 mln. EUR BNP išteklių.

Kiek tai susiję su nuosavaisiais ištekliais, reikėtų pažymėti, kad surinkta 100 % prognozuotų tradicinių nuosavųjų išteklių. Tai galima paaiškinti tuo, kad biudžeto sąmata pakeista tuo metu, kai buvo parengtas Taisomasis biudžetas Nr. 5/2007 (sąmata sumažinta 775 mln. EUR). Šis patikslinimas daugiausia buvo grindžiamas 2007 m. pavasario naujomis makroekonominėmis prognozėmis, kurios buvo mažiau optimistinės už ankstesnes.

Galutiniai valstybių narių PVM ir BNP mokėjimai taip pat labai sutapo su galutine biudžeto sąmata. Prognozuotų sumų ir faktiškai išmokėtų sumų skirtumas aiškinamas biudžeto tikslams naudojamo euro kurso ir tuo metu, kai EPS nedalyvaujančios valstybės narės faktiškai atliko mokėjimus, galiojusio kurso skirtumais.

Kiek tai susiję su išlaidomis, 2007 m. biudžeto — pirmųjų naujosios finansinės programos metų — įvykdytų mokėjimų asignavimų suma buvo 109 mlrd. EUR (98 %). Į kitą laikotarpį perkėlus apytiksliai 750 mln. EUR mokėjimų asignavimų, kurie daugiausia susiję su (nediferencijuotais) administracinėmis išlaidomis, mokėjimų asignavimų vykdymo lygis 2007 m. biudžete buvo 99 % — panašus į įsipareigojimų asignavimų lygį. Palyginti su praėjusiais metais, tai — teigiamas rezultatas.

2007 m. biudžeto įvykdytų įsipareigojimų asignavimų suma — 119 mlrd. EUR (96 %). Įsipareigojimų asignavimai, kurie liko nepanaudoti metų pabaigoje, visų pirma susiję su atidėtu kai kurių sanglaudos ir gamtos išteklių sričių veiklos programų priėmimu. Šie asignavimai bus arba perkelti į 2008 m., arba bus programuojami iš naujo vėlesniais finansinės programos metais. Po perkėlimo arba prašomo programavimo iš naujo (iš viso apytiksliai 3,6 mlrd. EUR), įsipareigojimų asignavimų vykdymo lygis 2007 m. biudžete buvo 99 %. Palyginti su praėjusiais metais, ypač su 2000 m. (pirmaisiais ankstesnės finansinės programos metais), kai reikėjo didelio masto perkėlimų į kitą laikotarpį ir programavimų iš naujo, tai — teigiamas rezultatas.

2.5.3. 2007 m. biudžeto vykdymo rezultato suderinimas su 2007 m. ekonominės veiklos rezultatu

I dalies B skirsnyje pateikiamas metinis ekonominės veiklos rezultatas apskaičiuotas pagal kaupiamosios apskaitos principus. Tačiau pagal Finansinį reglamentą biudžeto vykdymo rezultatas paremtas pakeistomis pinigų apskaitos taisyklėmis. Kadangi abu rezultatai yra tos pačios susijusios operacijos, naudinga kontrolės priemonė — užtikrinti, kad jie būtų suderinami. Toliau pateikiamoje lentelėje šis suderinimas parodomas pabrėžiant pagrindines derinamas sumas, išskaidytas į įplaukas ir išlaidas.

Derinamos sumos. Įplaukos

Faktinės finansinių metų biudžeto įplaukos yra įplaukos, gautos surinkus gautinas sumas pagal per metus nustatytas teises, ir sumos, gautos pagal teises, nustatytas praėjusiais metais. Todėl **teisės į einamaisiais metais gautinas sumas, kurios dar nesurinktos**, turi būti išskaitomos iš ekonominės veiklos rezultato suderinimo tikslais, nes jos nesudaro biudžeto įplaukų dalies. Tačiau **teisės į praėjusiais metais gautinas sumas, kurios surinktos einamaisiais metais**, suderinimo tikslais turi būti pridėtos prie ekonominės veiklos rezultato.

Grynąs sukauptas įplaukas daugiausia sudaro iš žemės ūkio mokesčių, nuosavųjų išteklių ir palūkanų bei dividendų sukauptos įplaukos. Atsižvelgiama tik į grynąjį poveikį, t. y. einamaisiais metais sukauptas įplaukas atėmus atkurtas sukauptas įplaukas iš praėjusių metų.

Derinamos sumos. Išlaidos

Grynąs sukauptas išlaidas daugiausia sudaro sukauptos sumos, nustatytos metų pabaigos biudžeto straipsnių atskyrimo tikslais, t. y. reikalavimus atitinkančios išlaidos, kurias patiria Bendrijos lėšų gavėjai, apie kurias EB dar nepranešta.

Nors sukauptos išlaidos nelaikomos biudžeto išlaidomis, **einamaisiais metais atlikti mokėjimai, kurie susiję su praėjusiais metais įregistruotomis sąskaitomis**, yra einamųjų metų biudžeto išlaidų dalis.

Grynasis išankstinio finansavimo poveikis yra 1) naujų išankstinio finansavimo sumų, išmokėtų einamaisiais metais ir pripažintų kaip metų biudžeto išlaidos, ir 2) išankstinio finansavimo sumų, išmokėtų einamaisiais metais arba praėjusiais metais priėmus reikalavimus atitinkančias išlaidas, padengimo derinys. Pastarosios sumos yra išlaidos kaupimo požiūriu, bet nėra biudžeto sąskaitos, nes pradinio išankstinio finansavimo mokėjimas jau buvo laikomas biudžeto išlaidomis, kai tas mokėjimas buvo atliekamas.

Be mokėjimų, kurie atlikti pagal metų asignavimus, apskaičiuojant metinį biudžeto vykdymo rezultatą taip pat reikia atsižvelgti į tų metų asignavimus, kurie **perkeliami į kitus metus** (pagal Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000 15 straipsnį). Tas pats pasakytina apie biudžeto mokėjimus, atliktus einamaisiais metais iš **perkėlimų, ir panaikintus nepanaudotus mokėjimų asignavimus**.

Atidėjinių pokyčiai siejami su metų pabaigos kaupiamųjų sąskaitų įverčiais (daugiausia darbuotojų išmokomis), kurie poveikio biudžeto sąskaitoms nedaro. **Kitas derinamas sumas** sudaro skirtingi elementai, kaip antai: turto nusidėvėjimas, turto įsigijimas, kapitalo nuomos įmokos ir finansinis dalyvavimas, kurių biudžeto ir kaupiamosios sąskaitos tvarkymas skiriasi.

Galiausiai **agentūrų ir EAPB ekonominės veiklos rezultatas**, kuris įtraukiamas į konsoliduotąjį ekonominės veiklos rezultatą, turi būti neįskaitomas, nes jų biudžeto vykdymas nėra konsoliduotojo biudžeto rezultato dalis.

SUDERINIMAS. EKONOMINĖS VEIKLOS REZULTATAS — BIUDŽETO VYKDYMO REZULTATAS

Mln. EUR

	2007
METINIS EKONOMINĖS VEIKLOS REZULTATAS	7 462
Įplaukos	
Teisės į einamaisiais metais gautinas sumas, kurios dar nesurinktos	(5 036)
Teisės į praėjusiais metais gautinas sumas, kurios surinktos einamaisiais metais	2 543
Sukauptos įplaukos (grynosios)	(1 068)
Išlaidos	
Sukauptos išlaidos (grynosios)	8 814
Praėjusiųjų metų išlaidos, padengtos einamaisiais metais	(3 635)
Grynasis išankstinio finansavimo poveikis	(6 810)
Mokėjimų asignavimai, perkelti į kitus metus	(3 116)
Mokėjimai iš perkėlimų ir panaikinti nepanaudoti mokėjimų asignavimai	1 171
Atidėjinių pokyčiai	1 395
Kita	(33)
Agentūrų ir EAPB ekonominės veiklos rezultatas	(145)
METINIS BIUDŽETO VYKDYMO REZULTATAS	1 542